

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

«Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λουπές διατάξεις»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α
ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ
(Τροποποιήσεις ν. 4014/2011)

Άρθρο 1

Διάρκεια ισχύος ΑΕΠΟ

1. Οι περ. α και β της παρ. 8 του άρθρου 2 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίστανται ως εξής:
«8.α. Η ΑΕΠΟ έχει διάρκεια ισχύος δεκαπέντε (15) έτη, εφόσον δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων εκδόθηκε. Για τα έργα ή τις δραστηριότητες που διαθέτουν ως Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης την Οικολογική Διαχείριση και Οικολογικό Έλεγχο (EMAS), η διάρκεια ισχύος της ΑΕΠΟ παρατείνεται για έξι (6) έτη και για όσο χρόνο το Σύστημα αυτό βρίσκεται σε ισχύ. Για τα έργα ή τις δραστηριότητες που διαθέτουν Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001 ή άλλο αντίστοιχο σε ισχύ, η διάρκεια ισχύος της ΑΕΠΟ παρατείνεται για τέσσερα (4) έτη και για όσο χρόνο το Σύστημα αυτό βρίσκεται σε ισχύ. Για τις ως άνω παρατάσεις χορηγείται σχετική διαπιστωτική πράξη. Μη έγκαιρη ανανέωση των ως άνω συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης συνεπάγεται, κατά τη διάρκεια της ως άνω παράτασης, αυτοδίκαιη λήξη της ισχύος της ΑΕΠΟ. Επιπλέον, ο φορέας υποχρεούται να διαθέτει σε ισχύ το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης για τουλάχιστον ένα (1) έτος πριν την παρέλευση της προθεσμίας ανανέωσης της ΑΕΠΟ.
- β. Η ΑΕΠΟ μπορεί με ειδική αιτιολογία να εκδίδεται για διάρκεια ισχύος μικρότερη των δεκαπέντε (15) ετών».
2. Το παρόν ισχύει και για τις ΑΕΠΟ που βρίσκονται σε ισχύ κατά τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 2

Επιτάχυνση διαδικασιών έκδοσης ΑΕΠΟ

1. Η περ. β της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως εξής:
«β. Εάν δεν επιλέγεται από τον υπόχρεο φορέα του έργου ή της δραστηριότητας η διαδικασία της γνωμοδότησης με την υποβολή φακέλου ΠΠΠΑ, τότε απαιτούνται:
- αα) Υποβολή φακέλου ΜΠΕ και φακέλου με συνοδευτικά έγγραφα και σχέδια τεκμηρίωσης, από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας.
- ββ) Έλεγχος πληρότητας του φακέλου ΜΠΕ εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημέρα υποβολής του. Σε περίπτωση διαπίστωσης μη πληρότητας αυτού, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή ζητά, πριν την παρέλευση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, τα απαιτούμενα προς συμπλήρωση στοιχεία. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την υποβολή τους, η αρμόδια περιβαλλοντική

αρχή, κατόπιν ελέγχου πληρότητας του συμπληρωμένου φακέλου, είτε προχωρά στα επόμενα στάδια είτε απορρίπτει τον φάκελο εάν διαπιστωθούν ελλείψεις. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου έχει ως συνέπεια να θεωρείται ο φάκελος πλήρης.

γγ) Αποστολή του φακέλου της ΜΠΕ προς γνωμοδότηση στους αρμόδιους δημόσιους φορείς και υπηρεσίες και δημοσιοποίηση της ΜΠΕ για τη διενέργεια δημόσιας διαβούλευσης εντός μιας (1) εργάσιμης ημέρας από την ολοκλήρωση του ελέγχου πληρότητας.

δδ) Συλλογή γνωμοδοτήσεων από τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και υπηρεσίες και των απόψεων του κοινού στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την αποστολή και δημοσιοποίηση της ΜΠΕ. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, κατά την κρίση της περιβαλλοντικής αρχής: α. εφόσον πρόκειται για γνωμοδοτήσεις που δεν θεωρούνται ουσιώδεις, η διαδικασία προχωρά στα επόμενα στάδια, β. εφόσον πρόκειται για γνωμοδοτήσεις που θεωρούνται ουσιώδεις, συγκαλείται και συνεδριάζει υποχρεωτικώς το ΚΕΣΠΑ εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας και εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 13.

Ως ουσιώδεις, στο πλαίσιο της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός έργου ή μιας δραστηριότητας, θεωρούνται οι γνωμοδοτήσεις των δημόσιων φορέων, το αντικείμενο της αρμοδιότητας των οποίων συνδέεται άμεσα με τα χαρακτηριστικά του αιτούμενου έργου και τις τυχόν επιπτώσεις αυτού στο περιβάλλον.

εε) Αξιολόγηση της ΜΠΕ, των γνωμοδοτήσεων και απόψεων, καθώς και τυχόν απόψεων του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας επ' αυτών και σύνταξη σχεδίου πλήρως αιτιολογημένης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων - ή απόφασης απόρριψης - εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας του σταδίου δδ) ή, σε περίπτωση σύγκλησης του ΚΕΣΠΑ, από την έκδοση της απόφασής του.

στστ) Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας του σταδίου εε) ή απόφασης απόρριψης, αν η αρμόδια αρχή κρίνει αιτιολογημένα ότι οι αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του προτεινόμενου έργου ή της δραστηριότητας είναι εξαιρετικά σημαντικές ακόμη και μετά την πρόβλεψη ειδικών όρων και περιορισμών, καθώς και μετά την αντιστάθμισή τους.

Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας αυτής, η απόφαση εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Η Έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων δύναται να ενσωματώνεται σε μεταγενέστερη απόφαση άλλου αρμόδιου οργάνου, το οποίο ειδικώς προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, κατόπιν αιτήματος της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, είναι υποχρεωτική για τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, αλλά, σε καμία περίπτωση δεν αναστέλλει τις ως άνω προθεσμίες.».

2. Οι παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 4014/2011 καταργούνται.

3. Η παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4014/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

α) Υποβολή φακέλου ΜΠΕ και φακέλου με συνοδευτικά έγγραφα και σχέδια τεκμηρίωσης από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας.

β) Έλεγχος πληρότητας του φακέλου ΜΠΕ εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημέρα υποβολής του. Σε περίπτωση διαπίστωσης μη πληρότητας αυτού, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή ζητά από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, πριν την παρέλευση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, τα απαιτούμενα προς συμπλήρωση στοιχεία. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, κατόπιν ελέγχου πληρότητας του συμπληρωμένου φακέλου, είτε προχωρά στα επόμενα στάδια είτε απορρίπτει τον φάκελο εάν διαπιστωθούν ελλείψεις. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου έχει ως συνέπεια να θεωρείται ο φάκελος πλήρης.

γ) Αποστολή του φακέλου της ΜΠΕ προς γνωμοδότηση στους αρμόδιους δημόσιους φορείς και υπηρεσίες, καθώς και δημοσιοποίηση της ΜΠΕ για τη διενέργεια δημόσιας διαβούλευσης εντός μιας (1) εργάσιμης ημέρας από την ολοκλήρωση του ελέγχου πληρότητας.

δ) Συλλογή γνωμοδοτήσεων από τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και υπηρεσίες και των απόψεων του κοινού στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την αποστολή και δημοσιοποίηση της ΜΠΕ.

Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, κατά την κρίση της περιβαλλοντικής αρχής: α. εφόσον πρόκειται για γνωμοδοτήσεις που δεν θεωρούνται ουσιώδεις, η διαδικασία προχωρά στα επόμενα στάδια, β. εφόσον πρόκειται για γνωμοδοτήσεις που θεωρούνται ουσιώδεις, συγκαλείται και συνεδριάζει υποχρεωτικώς το ΠΕΣΠΑ εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας και εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 13.

Ως ουσιώδεις, στο πλαίσιο της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός έργου ή μιας δραστηριότητας, θεωρούνται οι γνωμοδοτήσεις των δημόσιων φορέων, το αντικείμενο της αρμοδιότητας των οποίων συνδέεται άμεσα με τα χαρακτηριστικά του αιτούμενου έργου και τις τυχόν επιπτώσεις αυτού στο περιβάλλον.

ε) Αξιολόγηση της ΜΠΕ, των γνωμοδοτήσεων και απόψεων, καθώς και τυχόν απόψεων του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας επ' αυτών και σύνταξη σχεδίου πλήρως αιτιολογημένης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων - ή απόφασης απόρριψης - εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας του σταδίου δ) ή, σε περίπτωση σύγκλησης του ΠΕΣΠΑ, από την έκδοση της απόφασής του.

στστ) Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα εργάσιμων (10) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας του σταδίου ε) ή απόφασης απόρριψης, αν η αρμόδια αρχή κρίνει αιτιολογημένα ότι οι αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του προτεινόμενου έργου ή της δραστηριότητας είναι εξαιρετικά σημαντικές ακόμη και μετά την πρόβλεψη ειδικών όρων και περιορισμών, καθώς και μετά την αντιστάθμισή τους.

Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας αυτής, η έκδοση της σχετικής απόφασης διενεργείται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Η Έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων του προηγούμενου εδαφίου δύναται να ενσωματώνεται σε μεταγενέστερη απόφαση άλλου αρμόδιου οργάνου, το οποίο ειδικώς προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία.

Η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας κατόπιν αιτήματος της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, είναι υποχρεωτική για τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, αλλά, σε καμία περίπτωση δεν αναστέλλει τις ως άνω προθεσμίες.»

4. Η παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4014/2011 καταργείται.

Άρθρο 3

Απλοποίηση διαδικασίας ανανέωσης ΑΕΠΟ

1. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Μετά την υποβολή του Φακέλου Ανανέωσης ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α) Εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή του φακέλου ελέγχει την πληρότητα αυτού. Σε περίπτωση έλλειψης πληρότητας, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή ζητά με έγγραφη αιτιολόγηση από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας την συμπλήρωση του φακέλου. Η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή διενεργεί εκ νέου έλεγχο πληρότητας του συμπληρωμένου φακέλου εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών και είτε προχωρά στα επόμενα στάδια είτε απορρίπτει το φάκελο εάν διαπιστωθούν ουσιώδεις ελλείψεις.

β) Ακολούθως, εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από το προηγούμενο στάδιο, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή αξιολογεί τον Φάκελο Ανανέωσης ΑΕΠΟ και είτε: αα) παρατείνει τη διάρκεια ισχύος της ΑΕΠΟ, είτε ββ) εφόσον προκύπτει ανάγκη τροποποίησης της ΑΕΠΟ, επειδή η μεταβολή των χαρακτηριστικών του έργου δύναται να καθιστά αναγκαία την αλλαγή στους περιβαλλοντικούς όρους ή επειδή είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση σε νεότερο κανονιστικό πλαίσιο, καλεί τον φορέα του έργου να υποβάλει, εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών, φάκελο για τροποποίηση της ΑΕΠΟ κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2 περ. α.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4014/2011 καταργείται.

Άρθρο 4

Απλοποίηση διαδικασίας τροποποίησης ΑΕΠΟ

1. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Μετά την υποβολή του Φακέλου Τροποποίησης ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α) Εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή του φακέλου, ελέγχει την πληρότητα. Σε περίπτωση έλλειψης πληρότητας, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή ζητά με έγγραφη αιτιολόγηση από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας την συμπλήρωση του φακέλου. Εντός προθεσμίας τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή τους, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, κατόπιν ελέγχου πληρότητας του συμπληρωμένου φακέλου, είτε προχωρά στα επόμενα στάδια είτε απορρίπτει τον φάκελο εάν διαπιστωθούν ελλείψεις. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου έχει ως συνέπεια να θεωρείται ο φάκελος πλήρης.

β) Εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή αξιολογεί τον φάκελο και αποφαινεται:

αα) είτε ότι, λόγω των διαφοροποιήσεων, επέρχεται μη ουσιώδης μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας, οπότε εκδίδεται απόφαση, χωρίς άλλες διαδικαστικές προϋποθέσεις. Η απόφαση αυτή είτε εγκρίνει την τροποποίηση άνευ ετέρου είτε δύναται να προβλέπει τυχόν πρόσθετους όρους μόνο ως προς το τροποποιούμενο φυσικό αντικείμενο.

Σε κάθε περίπτωση, μη ουσιώδεις θεωρούνται τροποποιήσεις που έχουν θετικό αντίκτυπο και μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως ενδεικτικά: η αλλαγή σε καύσιμο με λιγότερες εκπομπές αέριων ρύπων ή/και διοξειδίου του άνθρακα, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, η λήψη πρόσθετων μέτρων αντιρρύπανσης, η μείωση της χρήσης πρώτων υλών και κάθε άλλη αντίστοιχη τροποποίηση, καθώς και οι τροποποιήσεις οι οποίες ως αυτοτελές έργο δεν υπάγονται στην κατηγορία Α, χωρίς ωστόσο να έχουν σαν αποτέλεσμα την αλλαγή της κατηγορίας ή υποκατηγορίας κατάταξης του συνολικού έργου.

Σε περίπτωση που έχουν προηγηθεί άλλες τροποποιήσεις, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, προκειμένου να αξιολογήσει τον ουσιώδη ή μη χαρακτήρα της τροποποίησης, συνεκτιμά όλες τις προηγούμενες τροποποιήσεις, ιδίως δε τους περιβαλλοντικούς όρους, όπως έχουν διαμορφωθεί μετά την τελευταία τροποποίηση.

ββ) είτε ότι λόγω των διαφοροποιήσεων επέρχεται ουσιώδης μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας, οπότε απαιτείται η υποβολή νέας ΜΠΕ και εκκινεί η διαδικασία των άρθρων 3 ή 4, κατά περίπτωση. Στην περίπτωση αυτή, δεν ζητούνται εκ νέου γνωμοδοτήσεις από τους δημόσιους φορείς και τις υπηρεσίες που γνωμοδότησαν στο πλαίσιο της έκδοσης της ΑΕΠΟ, παρά μόνον εάν η τροποποίηση τις αφορά κατά αρμοδιότητα. Ειδικά για τα έργα και τις δραστηριότητες που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της κοινής υπουργικής απόφασης 36060/1155/Ε.103/2013 (Β' 1450) εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 αυτής.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζονται γενικά ή ειδικότερα κριτήρια ανά είδος έργου ή δραστηριότητας, βάσει των οποίων κρίνεται ο ουσιώδης ή μη χαρακτήρας μιας μεταβολής περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία έργου ή δραστηριότητας λαμβανομένων υπόψη της παρ. 24 του Παραρτήματος Ι και την παρ. 13 του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 2011/92.»

2. Στο τέλος του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 προστίθεται παρ. 6, ως εξής:

«6. Σε περιπτώσεις ταυτόχρονης τροποποίησης και ανανέωσης της ΑΕΠΟ ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας υποβάλλει ενιαίο φάκελο τροποποίησης και ανανέωσης, για τον οποίο ακολουθείται η διαδικασία του παρόντος και εκδίδεται μία απόφαση».

3. Η παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 καταργείται.

Άρθρο 5

Περιεχόμενο Φακέλων Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

1. Το στοιχείο β της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011 (Α' 209) καταργείται και τα στοιχεία γ και δ αναριθμούνται σε β και γ αντιστοίχως.

2. Το στοιχείο β της παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011 καταργείται και τα στοιχεία γ, δ και ε αναριθμούνται σε β, γ και δ αντιστοίχως.

Άρθρο 6

Συμβούλια Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

1. Η περίπτωση β της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης,

ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Τουρισμού,

ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού,

ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων,

ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών και

ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, ως μέλη.

Από τα παραπάνω μέλη, ο Γενικός Διευθυντής Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου.»

2. Η περίπτωση α της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 4014/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«2.α. Συνιστάται στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης Περιφερειακό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΠΕΣΠΑ), το οποίο συνεδριάζει κατόπιν σύγκλησης του Προέδρου του και στο οποίο συμμετέχουν:

ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ως Πρόεδρος,

ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,

ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,

ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών της οικείας Περιφέρειας,

ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας και ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών και επιλέγεται από τους Προϊσταμένους των Εφορειών Αρχαιοτήτων των περιοχών χωρικής αρμοδιότητας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το ΠΕΣΠΑ συγκροτείται από τα λοιπά μέλη.

Ως οικεία διεύθυνση θεωρείται η διεύθυνση της Περιφέρειας στην οποία εμπίπτει χωρικά το έργο. Σε περίπτωση που το έργο ή η δραστηριότητα εμπίπτει σε άνω της μιας Περιφέρειας, ως οικεία ορίζεται η Περιφέρεια εντός της οποίας χωροθετείται μεγαλύτερο τμήμα του έργου ή της δραστηριότητας.

Από τα παραπάνω μέλη, ο Γενικός Διευθυντής Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου.»

3. Στο άρθρο 13 του ν. 4014/2011 προστίθενται παρ. 3 και 4 ως εξής:

«3. Τα Συμβούλια της παρούσας παραγράφου συνεδριάζουν κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου τους. Ενώπιον των Συμβουλίων της παρούσας παραγράφου συμμετέχουν υποχρεωτικά οι Προϊστάμενοι των Γενικών Διευθύνσεων των δημοσίων φορέων ή υπηρεσιών, οι οποίες δεν υπέβαλαν εμπροθέσμως τη γνωμοδότησή τους, προκειμένου να γνωμοδοτήσουν επί των ζητημάτων αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπ. δδ) της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 3 και της περ. δ της παρ. 3 του άρθρου 4.

4. Σε περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια εξετάζουν εξειδικευμένα ή σύνθετα ή τεχνικά ζητήματα ή, σε κάθε περίπτωση που κρίνεται ότι είναι απαραίτητη η επιστημονική τεκμηρίωση ενός ζητήματος, δύναται να καλούνται για να καταθέσουν την επιστημονική τους άποψη, ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες με εξειδικευμένη κατάρτιση και εμπειρία στο υπό εξέταση αντικείμενο, που ορίζονται με απόφαση του Προέδρου του Συμβουλίου.

5. Ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας δύναται να αιτείται τη σύγκληση του Συμβουλίου, να παρίσταται κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου ή να υποβάλλει υπόμνημα απόψεων στο Συμβούλιο, το οποίο εξετάζει την υπόθεσή του.»

Άρθρο 7

Πιστοποιημένοι Αξιολογητές

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4014/2011 (Α'209) αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών καταρτίζεται ανά κατηγορία ή/και είδος έργων και τηρείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η πιστοποίηση των αξιολογητών διενεργείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Στο Μητρώο εγγράφονται αξιολογητές με εξειδικευμένη και επαρκή εμπειρία σε όλους τους τομείς εξειδίκευσης ΜΠΕ και κατηγοριών έργων.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4014/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στους Πιστοποιημένους Αξιολογητές ανατίθεται από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή η άσκηση των αρμοδιοτήτων της παρ. 3, είτε κατόπιν αιτήματος της ίδιας είτε κατόπιν αιτήματος που απευθύνεται σε αυτήν από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας. Το αίτημα αυτό μπορεί να υποβάλλεται είτε κατά την έναρξη ή/και σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας που προβλέπεται στα άρθρα 3, 4, 5 και 6. Η επιλογή Αξιολογητή γίνεται από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή μέσω κλήρωσης που διεξάγεται από την ίδια. Σε κάθε περίπτωση, από την επιλογή αποκλείεται ο συντάκτης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας.»

3. Η παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 4014/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ειδικότερα, οι Πιστοποιημένοι Αξιολογητές, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης ΑΕΠΟ των άρθρων 3 και 4, προβαίνουν σε έλεγχο πληρότητας και ενδεδειχθέν έλεγχο της ΜΠΕ, αποστολή της ΜΠΕ στους αρμόδιους δημόσιους φορείς ή υπηρεσίες προς γνωμοδότηση, ανάρτηση της ΜΠΕ σε δημόσια διαβούλευση, υποβολή αιτήματος στον Πρόεδρο του αρμόδιου Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης για σύγκλησή του στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και σύνταξη Σχεδίου Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή, αντίστοιχα, Σχεδίου απόφασης απόρριψης.

Στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του Αξιολογητή, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή αξιολογεί ποιες από τις γνωμοδοτήσεις που τυχόν δεν υπεβλήθησαν είναι ουσιώδεις, προκειμένου να υποδείξει στον Αξιολογητή εάν απαιτείται η

σύγκληση του αρμόδιου Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Το Σχέδιο του Αξιολογητή υποβάλλεται στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, η οποία προβαίνει σε αξιολόγηση της ΜΠΕ, των γνωμοδοτήσεων, των απόψεων του κοινού και του φορέα και κατά περίπτωση εγκρίνει, με ή χωρίς τροποποιήσεις ή, το απορρίπτει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών.

Εν συνεχεία, εκδίδει την Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων – ή την απόφαση απόρριψης - εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών.

Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, η σχετική απόφαση εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή, αντίστοιχα, από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Επιπροσθέτως, οι Αξιολογητές δύνανται να αναλαμβάνουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας ανανέωσης της ΑΕΠΟ, τον έλεγχο πληρότητας και την αξιολόγηση του Φακέλου Ανανέωσης ΑΕΠΟ και να εισηγούνται στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή τα ενδεδειγμένα μέτρα σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 5.

Ομοίως, δύνανται να αναλαμβάνουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας τροποποίησης της ΑΕΠΟ, τον έλεγχο πληρότητας και την αξιολόγηση του Φακέλου Τροποποίησης ΑΕΠΟ, να εισηγούνται στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή τα ενδεδειγμένα μέτρα σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 6 και να συντάσσουν, εφόσον τους ζητείται, το σχέδιο απόφασης που προβλέπεται στην υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 6.

Σε κάθε περίπτωση, οι Αξιολογητές δεσμεύονται από τις ελάχιστες προθεσμίες που τίθενται για τη διεκπεραίωση από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή των επιμέρους σταδίων της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Ο Αξιολογητής δύναται, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, κατά την κρίση του, να ζητά τη συνδρομή της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής για την έγκαιρη και ορθή διεκπεραίωση του έργου του.»

4. Στην παρ. 6 του άρθρου 16 του ν. 4014/2011 προστίθενται περ. ε) και στ) ως εξής:

«ε) η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την είσπραξη από τον Αξιολογητή της αμοιβής του και

στ) η διαδικασία και ο τρόπος καταβολής της αμοιβής του Αξιολογητή από τον φορέα του έργου».

5. Στο άρθρο 16 του ν. 4014/2011 προστίθεται παρ. 7, ως εξής:

«7. Στις περιπτώσεις που η ανάθεση ορισμένου έργου σε Πιστοποιημένο Αξιολογητή διενεργείται κατόπιν αιτήματος του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, ο τελευταίος υποχρεούται σε καταβολή της προβλεπόμενης από το προεδρικό διάταγμα της παρ. 6 αμοιβής απευθείας στο Δημόσιο Ταμείο.»

Άρθρο 8

Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο

Στο άρθρο 18 του ν. 4014/2011 (Α' 209) προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Από την 1^η Ιανουαρίου 2021 όλα τα έγγραφα που αφορούν στην έκδοση, ανανέωση ή τροποποίηση ΑΕΠΟ και ΠΠΔ, περιλαμβανομένων των αιτήσεων, μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, γνωμοδοτήσεων των φορέων της Διοίκησης, σχεδίων ΑΕΠΟ, καθώς και κάθε

σχετική αλληλογραφία, διακινούνται αποκλειστικά μέσω του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ). Η δημόσια διαβούλευση, στις περιπτώσεις όπου απαιτείται, θα διεξάγεται μέσω του ΗΠΜ.»

Άρθρο 9

Λοιπές τροποποιήσεις ν. 4014/2011 και μεταβατικές διατάξεις

1. Στο τέλος του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει, προστίθενται παρ. 8 και 9, ως εξής:

«8. Οι ΑΕΠΟ και οι ΠΠΔ που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, ισχύουν για την κατασκευή και λειτουργία των έργων ή δραστηριοτήτων, ανεξαρτήτως του κυρίου ή φορέα κατασκευής ή λειτουργίας αυτών. Σε περίπτωση μεταβολής του κυρίου ή φορέα ή προσθήκης νέου κυρίου ή φορέα του έργου ή της δραστηριότητας τα προβλεπόμενα στις ΑΕΠΟ ή τις ΠΠΔ ισχύουν για τον νέο κύριο ή φορέα.

9. Κατά την έκδοση των ΑΕΠΟ ή την υπαγωγή σε ΠΠΔ έργου ή δραστηριότητας, το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εκτάσεων κατασκευής δεν εμπίπτει στον έλεγχο της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής.»

2. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4014/2011, προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Η σύμφωνη γνώμη του προηγούμενου εδαφίου επέχει θέση απόφασης έγκρισης, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 10, 12 και 13 του ν. 3028/2002 (Α' 152). Ειδικά για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων ή δραστηριοτήτων κατάταξης Α1 και Α2, εφόσον απαιτείται προηγούμενη διατύπωση γνώμης συλλογικού οργάνου, αρμόδιο ορίζεται, κατά περίπτωση, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο ή του Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αποκλειστικές προθεσμίες των άρθρων 3 και 4 αναφέρονται στην διαβίβαση της εισήγησης στα Κεντρικά Γνωμοδοτικά Όργανα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.»

3. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 19α του ν. 4014/2011 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ομοίως αναρτώνται και οι απορριπτικές για τη χορήγηση άδειας αποφάσεις της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής, οι οποίες αναφέρουν τους βασικούς λόγους της απόρριψης.

Η ΑΕΠΟ περιλαμβάνει αιτιολογημένο συμπέρασμα σχετικά με τις επιπτώσεις του έργου στο περιβάλλον, τους περιβαλλοντικούς όρους, περιγραφή των χαρακτηριστικών του έργου και/ή των μέτρων που προβλέπονται για να αποφευχθούν ή να μειωθούν και, αν είναι δυνατόν, να αντισταθμισθούν τυχόν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς και τα μέτρα παρακολούθησης, όπου ενδείκνυνται. Επίσης, η ΑΕΠΟ περιλαμβάνει περίληψη των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης, καθώς και του τρόπου με τον οποίο τα εν λόγω αποτελέσματα ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού, τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στο πλαίσιο των γνωμοδοτήσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς και κάθε τυχόν συμπληρωματική πληροφορία.

Η απορριπτική για τη χορήγηση άδειας απόφαση αναφέρει τους βασικούς λόγους της άρνησης.»

4. Η παρ. 18 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«18. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη σύσταση και τήρηση του Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών της παρ. 1, οι αρμοδιότητές τους, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη χορήγηση της άδειας περιβαλλοντικού ελεγκτή και τα

σχετικά δικαιολογητικά, η διάρκεια ισχύος της άδειας περιβαλλοντικού ελεγκτή, η διαδικασία ανάθεσης εντολής προς επιθεώρηση, ο τρόπος άσκησης των αρμοδιοτήτων των περιβαλλοντικών ελεγκτών, καθώς και το παραδοτέο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, οι ιδιότητες που είναι ασυμβίβαστες με το έργο τους, ο τρόπος ελέγχου, ο τρόπος καθορισμού της αμοιβής τους, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της εκκαθάρισης και καταβολής των αμοιβών τους, οι κυρώσεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 5.»

5. Για αιτήσεις που έχουν υποβληθεί και εκκρεμείς διαδικασίες που έχουν εκκινήσει πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας, με δήλωσή του που απευθύνει προς την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, επιλέγει εάν η εκκρεμής διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης επιθυμεί να υπαχθεί στο προϊσχύσαν πλαίσιο ή στις διατάξεις του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΕ - Α΄ ΦΑΣΗ

Άρθρο 10

Ορισμοί

1. Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Άδεια Παραγωγής: Η άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και Μονάδες Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ), η οποία προβλέπεται στο άρθρο 3 του ν. 3468/2006 (Α΄ 129), όπως ισχύει.

2. Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ ή Βεβαίωση: Η βεβαίωση, η οποία εκδίδεται από τον Φορέα Αδειοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11, πιστοποιεί την καταχώρηση του αιτούντος στο Ηλεκτρονικό Μητρώο και την ολοκλήρωση της Διαδικασίας Αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ - Α΄ Φάση και αποτελεί προϋπόθεση για τη συνέχιση της αδειοδοτικής διαδικασίας σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις.

3. Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας Ειδικών Έργων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων: Η βεβαίωση, η οποία εκδίδεται από τον Φορέα Αδειοδότησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19, πιστοποιεί την καταχώρηση του κατόχου στο Ηλεκτρονικό Μητρώο και την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ - Α΄ Φάση για Ειδικά Έργα και αποτελεί προϋπόθεση για τη συνέχιση της αδειοδοτικής διαδικασίας σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις.

4. Διαδικασία Αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ - Α΄ Φάση ή Διαδικασία Αδειοδότησης: Η διαδικασία, η οποία άρχεται με την υποβολή αίτησης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο σύμφωνα με τα άρθρα 11 ή 19 κατά περίπτωση και ολοκληρώνεται με την έκδοση της Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων από τον Φορέα Αδειοδότησης, αντίστοιχα.

5. Ειδικά Έργα:

(α) οι Υβριδικοί Σταθμοί, σύμφωνα με την παρ. 28 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006, όπως ισχύει,

(β) οι σταθμοί ΣΗΘΥΑ Εγκατεστημένης Ισχύος ή Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής άνω των τριανταπέντε (35) MW,

(γ) οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση γεωθερμικής ενέργειας,

(δ) οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που περιλαμβάνονται στην κατηγορία με α/α 17 του πίνακα 1 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016 (Α' 149),

(ε) οι ηλιοθερμικοί σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέονται στα δίκτυα των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών,

(στ) τα Θαλάσσια Αιολικά Πάρκα,

(ζ) τα συγκροτήματα αιολικών πάρκων, σύμφωνα με την παρ. 31 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006, όπως ισχύει, συνολικής ισχύος μεγαλύτερης των εκατόν πενήντα (150)MW,

(η) οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που συνδέονται με το Εθνικό Διασυνδεδεμένο Σύστημα μέσω ειδικού προς τούτο υποθαλάσσιου καλωδίου

(θ) οι Υδροηλεκτρικοί Σταθμοί Εγκατεστημένης Ισχύος ή Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής άνω των δεκαπέντε (15) MW.

6. Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ (ΗΜΠΗΕ ΑΠΕ-ΣΗΘΥΑ ή ΗΜΠΗΕ) ή Ηλεκτρονικό Μητρώο: Το ηλεκτρονικό μητρώο, το οποίο τηρεί ο Φορέας Αδειοδότησης και στο οποίο καταχωρούνται οι αιτήσεις και μέσω του οποίου εκδίδονται οι Βεβαιώσεις και οι Βεβαιώσεις Ειδικών Έργων. Το μητρώο αυτό διαλειτουργεί με συστήματα των λοιπών φορέων, οι οποίοι εμπλέκονται στη διαδικασία αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, καθώς και με συστήματα των αρμόδιων Διαχειριστών σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 47 και 48 του ν. 4623/2019 (Α' 134). Η ημερομηνία πλήρους λειτουργίας του Ηλεκτρονικού Μητρώου συμπίπτει με την ημερομηνία ανάρτησης της απόφασης του Φορέα Αδειοδότησης, η οποία βεβαιώνει την πλήρη λειτουργία αυτού. Η απόφαση αναρτάται στην ιστοσελίδα του Φορέα Αδειοδότησης.

7. Θαλάσσια Αιολικά Πάρκα: Αιολικά πάρκα, τα οποία εγκαθίστανται εντός του θαλάσσιου χώρου.

8. Κανονισμός Βεβαιώσεων Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και Ειδικών Έργων ή Κανονισμός Βεβαιώσεων: Ο Κανονισμός του άρθρου 18.

9. Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής Σταθμού Α.Π.Ε. ή Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής: Η ηλεκτρική ισχύς που επιτρέπεται να παρέχεται, κατά ανώτατο όριο, από σταθμό Α.Π.Ε. στο σημείο σύνδεσής του με το Δίκτυο. Επιτρέπεται υπέρβαση της Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής μέχρι ποσοστού 5%, εφόσον η υπέρβαση αυτή εμφανίζεται σε μικρή συχνότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα κατά περίπτωση στον Κανονισμό Βεβαιώσεων. Για τον έλεγχο της υπέρβασης, ως μέγιστη τιμή ισχύς θεωρείται η μέση τιμή ισχύος των μετρήσεων που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια χρονικού διαστήματος δεκαπέντε (15) λεπτών. Με τον Κανονισμό Βεβαιώσεων του άρθρου 18 μπορεί να μεταβάλλεται το ποσοστό των προηγούμενων εδαφίων και να ορίζεται οποιαδήποτε σχετική λεπτομέρεια.

10. Τέλος Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης: Το τέλος της παρ. 3 του άρθρου 12.

11. Φορέας Αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ - Α' Φάση ή Φορέας Αδειοδότησης: Ο φορέας, ο οποίος είναι αρμόδιος για την έκδοση της Βεβαίωσης και της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπως ορίζεται στο άρθρο 20.

12. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 (Α'129), και των παρ. 1 και 3 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α'179), όπως ισχύουν.

Άρθρο 11

Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

1. Η δραστηριότητα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων ή έχουν νομίμως εξαιρεθεί από την υποχρέωση αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, καθώς και σε όσους έχει χορηγηθεί και ισχύει κατά τη δημοσίευση ή χορηγείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος, όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται η Άδεια Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, νοείται η Βεβαίωση ή η Βεβαίωση Ειδικών Έργων αντίστοιχα κατά τις οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου.

Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3468/2006, όπως ισχύει, οι οποίες αναφέρονται στην Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας νοείται ότι αναφέρονται και στη Βεβαίωση καθώς και στη Βεβαίωση Ειδικών Έργων.

2. Η Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ χορηγείται από τον Φορέα Αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ - Α' Φάση κατόπιν υποβολής αίτησης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά από την πρώτη έως και τη δεκάτη ημέρα των μηνών Φεβρουαρίου, Ιουνίου, Οκτωβρίου (κύκλος υποβολής αιτήσεων ή κύκλος). Με εξαίρεση τις αιτήσεις Ειδικών Έργων και τις αιτήσεις για τις οποίες συντρέχει λόγος συγκριτικής αξιολόγησης, η εκκρεμότητα εξέτασης των οποίων δεν κωλύει την έναρξη εξέτασης αιτήσεων επόμενου κύκλου, προϋπόθεση για την εξέταση αιτήσεων επόμενου κύκλου αποτελεί η ολοκλήρωση εξέτασης των αιτήσεων του ίδιου κύκλου.

Η συνολική διαδικασία υποβολής κάθε αίτησης διεκπεραιώνεται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο, μέσω κατάλληλου περιβάλλοντος και με ειδικούς κωδικούς χρήστη και πρόσβασης σε αυτό, οι οποίοι δύναται να συμπίπτουν με κωδικούς της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

3. Η αίτηση υποβάλλεται παραδεκτως και καταχωρείται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται σωρευτικώς τα κατωτέρω:

(α) Είναι τυπικά πλήρης σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον παρόντα νόμο και στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

(β) Συνοδεύεται από αποδεικτικό κατάθεσης του εφάπαξ τέλους του άρθρου 16.

(γ) Η θέση εγκατάστασης του προτεινόμενου έργου τελεί σε συμμόρφωση με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ και ειδικότερα με τις διατάξεις του για τις περιοχές αποκλεισμού χωροθέτησης εγκαταστάσεων ΑΠΕ, εφόσον οι περιοχές αυτές έχουν οριοθετηθεί κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, ώστε να διασφαλίζεται η κατ' αρχήν προστασία του περιβάλλοντος.

(δ) Το προτεινόμενο έργο απεικονίζεται γεωγραφικά σε ειδική προσβάσιμη εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Μητρώου.

(ε) Αναφέρονται το προτεινόμενο σημείο και ο τρόπος διασύνδεσης στο Σύστημα για σταθμούς που εγκαθίστανται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως κορεσμένο δίκτυο, εφόσον η σύνδεσή τους προβλέπεται να γίνει εκτός του κορεσμένου δικτύου.

(στ) Υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του αιτούντος του άρθρου 7 παρ. 3α εδ. δ του ν. 4414/2016 (Α'149), όπως ισχύει για τις περιπτώσεις σταθμών που αφορά, κατά τις κείμενες διατάξεις.

(ζ) Οι μέτοχοι/εταίροι νομικών προσώπων, πλην των εισηγμένων εταιρειών, των ανωνύμων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και των χρηματοδοτικών εταιρειών συμμετοχών, γνωστοποιούνται μέχρι φυσικού προσώπου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

4. Εφόσον η αίτηση της παρ. 2 υποβάλλεται παραδεκτώς κατά τα ανωτέρω, περίληψη αυτής αναρτάται στην ιστοσελίδα του Φορέα Αδειοδότησης εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του κύκλου υποβολής αιτήσεων. Ο Φορέας δύναται εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή της αίτησης να ζητά διευκρινήσεις ή συμπληρωματικά έγγραφα επί των ήδη υποβληθέντων εντός τακτής προθεσμίας, άλλως η αίτηση θεωρείται πλήρης. Η μη προσκόμισή τους από τον αιτούντα εντός της τεθείσας προθεσμίας καθιστά την αίτηση अपαράδεκτη και απορρίπτεται.

Εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάρτηση της περίληψης, όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να υποβάλει αιτιολογημένη αντίρρηση ενώπιον του Φορέα Αδειοδότησης σε σχέση με αίτηση που υποβλήθηκε. Οι αντιρρήσεις συνοδεύονται από έγγραφα και στοιχεία που είναι αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους.

Αντιρρήσεις που υποβάλλονται εκπροθέσμως ή από πρόσωπα που δεν έχουν έννομο συμφέρον ή δεν συνοδεύονται από στοιχεία για την τεκμηρίωσή τους, απορρίπτονται ως απάραδεκτες και η σχετική πράξη γνωστοποιείται στον αιτούντα σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

Ο Φορέας Αδειοδότησης ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα για τις αντιρρήσεις που έχουν υποβληθεί κατά της αίτησής του. Ο αιτών δύναται να υποβάλει τις απόψεις του επί των αντιρρήσεων αυτών εντός προθεσμίας που τάσσεται από τον Φορέα Αδειοδότησης, η οποία δεν δύναται να είναι μεγαλύτερη των δεκαπέντε (15) ημερών.

Σε περίπτωση διαδικασίας ελέγχου αντιρρήσεων κατά τα ανωτέρω, συνεχίζει να δεσμεύεται ο φυσικός χώρος που καταλαμβάνει το προτεινόμενο έργο μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου.

5. Η Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται σωρευτικώς τα κατωτέρω:

(α) Δεν τίθενται θέματα που έχουν γνωστοποιηθεί στο Φορέα Αδειοδότησης με οποιονδήποτε τρόπο σχετικά με:

- i) Την εθνική ασφάλεια,
- ii) Τη δημόσια υγεία και ασφάλεια.

(β) Η θέση εγκατάστασης του προτεινόμενου έργου τελεί σε συμμόρφωση με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. για τις περιοχές αποκλεισμού χωροθέτησης εγκαταστάσεων Α.Π.Ε., εφόσον οι περιοχές αυτές

έχουν οριοθετηθεί κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο και έχουν αναρτηθεί στο γεωπληροφοριακό σύστημα του Φορέα Αδειοδότησης.

(γ) Τηρούνται οι περιορισμοί χωροθέτησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13.

(δ) Η σύνδεση του έργου δεν αφορά περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως κορεσμένο δίκτυο με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 14.

(ε) Δεν υφίσταται υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας του ΟΤΑ εγκατάστασης του προτεινόμενου έργου, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 15.

(στ) Υποβάλλεται αποδεικτικό καταβολής του τέλους σύμφωνα με του άρθρο 17.

6. Λαμβανομένης υπόψη της παρ. 1 του άρθρου 17, η Βεβαίωση εκδίδεται το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων, εφόσον δεν έχουν υποβληθεί αντιρρήσεις για το εν λόγω έργο, άλλως εντός είκοσι (20) ημερών από το πέρας της προθεσμίας του αιτούντος να υποβάλει τις απόψεις του κατά των αντιρρήσεων ή την υποβολή των απόψεων του εντός της παραπάνω προθεσμίας κατά την παρ. 4.

Η Βεβαίωση εκδίδεται ηλεκτρονικά μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα Αδειοδότησης.

Η Βεβαίωση φέρει εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα κατά την έννοια του άρθρου 3 του Κανονισμού 2014/910/ΕΕ, όπως ισχύει, και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα εξής στοιχεία:

α) Το όνομα/επωνυμία του καταχωρούμενου Παραγωγού ή Αυτοπαραγωγού.

β) Την τεχνολογία ή μορφή ΑΠΕ ή και το πρωτογενές καύσιμο προκειμένου για σταθμούς ΣΗΘΥΑ.

γ) Την Εγκατεστημένη Ισχύ και τη Μέγιστη Ισχύ Παραγωγής του σταθμού.

δ) Ειδικά για αιολικούς σταθμούς, τον αριθμό των ανεμογεννητριών (Α/Γ) και τη διάμετρο της φτερωτής της κάθε ανεμογεννήτριας, καθώς και τον αριθμό των ισοδυνάμων τυπικών ανεμογεννητριών που αντιστοιχούν στο πλήθος και τα χαρακτηριστικά των Α/Γ του έργου, για τον υπολογισμό του ποσοστού κάλυψης της φέρουσας ικανότητας του ΟΤΑ εγκατάστασής τους.

ε) Τη θέση εγκατάστασης του σταθμού.

στ) Τη διάρκεια ισχύος της Βεβαίωσης.

ζ) Τους γενικούς όρους.

η) Τυχόν ειδικούς όρους.

7. Σε περίπτωση απόρριψης από τον Φορέα Αδειοδότησης αίτησης για χορήγηση Βεβαίωσης, ο αιτών λαμβάνει γνώση μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου και η σχετική πράξη δημοσιεύεται και στην ιστοσελίδα του Φορέα Αδειοδότησης.

Κατά της χορήγησης ή της άρνησης χορήγησης, της τροποποίησης, παύσης ισχύος ή της ανάκλησης Βεβαίωσης, Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής χωρεί αίτηση αναθεώρησης εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση ή την κοινοποίηση της απόφασης του Φορέα Αδειοδότησης. Η προηγούμενη άσκηση της αίτησης αναθεώρησης έχει χαρακτήρα ενδικοφανούς προσφυγής και είναι αναγκαία προϋπόθεση για το παραδεκτό του ένδικου βοηθήματος του επόμενου εδαφίου. Η απόφαση που εκδίδεται επί της αίτησης αναθεώρησης προσβάλλεται ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών με το ένδικο

βοήθημα της αίτησης ακύρωσης. Επί της αίτησης ακύρωσης χωρεί έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Σε περίπτωση αίτησης αναθεώρησης συνεχίζει να δεσμεύεται ο φυσικός χώρος που καταλαμβάνει το προτεινόμενο έργο μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασής της.

Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης για χορήγηση Βεβαίωσης, νέα αίτηση για την ίδια θέση ή τμήμα αυτής και για σταθμό ίδιας τεχνολογίας επιτρέπεται από τον ίδιο αιτούντα ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο που συμμετέχει στη μετοχική/εταιρική σύνθεση του αιτούντος, μετά την παρέλευση δύο (2) κύκλων από τη γνωστοποίηση της απόρριψης της αίτησης.

8. Ο κύριος ή επικαρπωτής με βάση νόμιμο τίτλο, του συνόλου ή τμήματος ιδιωτικής έκτασης, για την οποία έχει εκδοθεί Βεβαίωση για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού και ο οποίος αμφισβητεί το δικαίωμα του δικαιούχου Βεβαίωσης σε νόμιμη χρήση της έκτασης αυτής μπορεί να καταθέσει αίτηση εντός της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων του επόμενου κύκλου από την έκδοση της Βεβαίωσης, κατ' εξαίρεση του δικαιώματος αίτησης αναθεώρησης της προηγούμενης παρ. 7, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος για τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της αίτησης και της χορήγησης της Βεβαίωσης και λαμβάνει χώρα συγκριτική αξιολόγηση, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων. Σε περίπτωση πρόκρισης του σταθμού του ιδιοκτήτη, καταβολής του τέλους του άρθρου 17 και έκδοσης Βεβαίωσης για το νέο σταθμό, ανακαλείται η προηγουμένως εκδοθείσα Βεβαίωση και όσες άδειες έχουν εκδοθεί και αφορούν στο έργο.

Σε περίπτωση πρόκρισης του ιδιοκτήτη κατά τα ανωτέρω, η Βεβαίωση δύναται να εκδοθεί στο όνομα προσώπου στο οποίο ο ιδιοκτήτης έχει μισθώσει το χώρο βάσει μισθωτηρίου που έχει περιβληθεί τον τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας. Στην τελευταία περίπτωση εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις των παρ.3 και 5 και καταβάλλεται το τέλος του άρθρου 17 από τον μισθωτή σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

Από τις διατάξεις του παρόντος δεν καταλαμβάνονται οι δημοτικές εκτάσεις.

Οι διατάξεις της παρούσας καταλαμβάνουν τις αιτήσεις χορήγησης άδειών παραγωγής ή Βεβαιώσεων από τον κύκλο Δεκεμβρίου 2019 και έπειτα.

9. Η Βεβαίωση τροποποιείται κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο εντός κύκλου, εφόσον ο φάκελος είναι πλήρης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων, με την εξαίρεση των περιπτώσεων της παρ. 10.

Στις περιπτώσεις τροποποιήσεων εντός κύκλου συμπεριλαμβάνονται και οι περιπτώσεις αποξήλωσης και αντικατάστασης του σταθμού ΑΠΕ.

10. Η Βεβαίωση τροποποιείται κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο εκτός κύκλου, εφόσον ο φάκελος είναι πλήρης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων:

- α) σε περιπτώσεις μείωσης των ορίων του πολυγώνου εγκατάστασης,
- β) σε περιπτώσεις μείωσης της εγκατεστημένης ισχύος ή της μέγιστης ισχύος παραγωγής,
- γ) σε περιπτώσεις αύξησης της εγκατεστημένης ισχύος ή της μέγιστης ισχύος παραγωγής, σε ποσοστό μέχρι και 10% της αρχικής Άδειας Παραγωγής ή Βεβαίωσης, με την επιφύλαξη

του άρθρου 14, και υπό την προϋπόθεση μη αύξησης του ποσοστού κάλυψης της φέρουσας ικανότητας και μη μετάπτωσης του έργου στην κατηγορία των Ειδικών Έργων.

11. Δεν επιτρέπεται τροποποίηση Βεβαίωσης ως προς την πρωτογενή μορφή ΑΠΕ.

12. Η αίτηση για τροποποίηση Βεβαίωσης εντός κύκλου συνοδεύεται από το αποδεικτικό καταβολής του προβλεπόμενου τέλους του άρθρου 16.

Για την αποδοχή τροποποίησης Βεβαίωσης καταβάλλεται το τέλος του άρθρου 17 μόνο στην περίπτωση επαύξησης της αναγραφόμενης μέγιστης ισχύος παραγωγής κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 17 παρ. 1(β).

13. Η τροποποίηση εκδίδεται ηλεκτρονικά μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα Αδειοδότησης. Η ισχύς της τροποποίησης άρχεται από την αποτύπωση της μεταβολής στο Ηλεκτρονικό Μητρώο.

14. Δεν απαιτείται τροποποίηση κατά την έννοια των παρ. 9 έως 11 και ο Φορέας Αδειοδότησης καταχωρεί τη μεταβολή ενημερώνοντας και εκδίδοντας, όπου απαιτείται, τη σχετική Βεβαίωση όταν μεταβάλλονται τα εξής στοιχεία:

α) η επωνυμία του κατόχου,

β) η νομική μορφή του κατόχου, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο δεν περιλαμβάνεται στη Βεβαίωση.

Σε περίπτωση μεταβολής μετοχικής ή εταιρικής σύνθεσης του κατόχου Βεβαίωσης, ο τελευταίος οφείλει να προβεί σε σχετική γνωστοποίηση προς τον Φορέα Αδειοδότησης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη σχετική μεταβολή συνοδευόμενη με όλα τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων. Η γνωστοποίηση συνοδεύεται από την Υπεύθυνη Δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του κατόχου του άρθρου 7 παρ. 3α εδ. δ του ν. 4414/2016 (Α' 149), όπως ισχύει, για τις περιπτώσεις σταθμών που αφορά, κατά τις κείμενες διατάξεις, προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχει λόγος να εισαχθεί ειδικός όρος στη Βεβαίωση σύμφωνα με την παράγραφο 3α του ν. 4414/2016 και τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

15. Ο κάτοχος Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής μπορεί να προβαίνει σε κατάτμηση Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή της Άδειας Παραγωγής σε επιμέρους σταθμούς που ανήκουν στον ίδιο κατόπιν απόφασης του Φορέα Αδειοδότησης άπαξ και εφόσον τα νέα γήπεδα εγκατάστασης των σταθμών που προκύπτουν είναι υποσύνολα του αρχικού και δεν προκύπτουν σταθμοί που εξαιρούνται από την υποχρέωση συμμετοχής σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών ισχύος παραγωγής για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ υπό το εκάστοτε καθεστώς στήριξης αυτών. Σε περίπτωση κατάτμησης της Άδειας Παραγωγής εκδίδονται αντίστοιχες Βεβαιώσεις.

16. Ο κάτοχος Βεβαίωσης ή Άδειας Παραγωγής μπορεί να μεταβιβάζει τη Βεβαίωση ή την Άδεια Παραγωγής του σε άλλα πρόσωπα, εφόσον υποβληθεί οποτεδήποτε αίτηση στον Φορέα Αδειοδότησης από τον ίδιο και τον υποψήφιο αποκτώντα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο παρόν άρθρο για τις αιτήσεις χορήγησης Βεβαίωσης και τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων. Η μεταβίβαση δεν συνιστά λόγο παράτασης των προθεσμιών του άρθρου 12. Σε περίπτωση κατά την οποία γίνεται αποδεκτό αίτημα μεταβίβασης υφιστάμενης Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η εν λόγω Άδεια

αντικαθίσταται από τη Βεβαίωση, η οποία εκδίδεται ηλεκτρονικά στο όνομα του νέου κατόχου.

17. Σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων των Αδειών Παραγωγής του παρόντος, για τα οποία δεν απαιτείται τροποποίηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 19, οι κάτοχοι αυτών προβαίνουν οποτεδήποτε σε απλή γνωστοποίηση της σχετικής μεταβολής στοιχείων προς τον Φορέα Αδειοδότησης.

18. Στον Κανονισμό του άρθρου 18 εξειδικεύονται τα δικαιολογητικά και στοιχεία, τα οποία υποβάλλει ο αιτών, καθώς και κάθε άλλη διαδικασία και λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου, των άρθρων 11 έως και 17 καθώς και των άρθρων 19 και 21 έως και 25.

Άρθρο 12

Διασφάλιση Υλοποίησης των Έργων

1. Η Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και η Βεβαίωση Ειδικών Έργων χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι πέντε (25) έτη και μπορεί να ανανεώνεται μέχρι ίσο χρόνο.

Η χορήγηση Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων δεν απαλλάσσει τον κάτοχό της από την υποχρέωση να λάβει άδειες ή εγκρίσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία στο πλαίσιο της αδειοδότησης έργων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, όπως η έγκριση περιβαλλοντικών όρων και οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας.

Οι αδειοδοτούσες αρχές και ο αρμόδιος Διαχειριστής ενημερώνουν αμελλητί το Ηλεκτρονικό Μητρώο για την πορεία αδειοδότησης του έργου, ιδίως δε για την κατάθεση φακέλου για περιβαλλοντική αδειοδότηση και για την Οριστική Σύνδεση του Σταθμού.

2. Η Βεβαίωση παύει αυτοδικαίως να ισχύει:

α) Για φωτοβολταϊκούς και χερσαίους αιολικούς σταθμούς, εάν:

(αα) Εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Βεβαίωσης, ο κάτοχος της Βεβαίωσης, εφόσον υποχρεούται σε διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, δεν έχει καταθέσει αίτηση για χορήγηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). Τα αποδεικτικά υποβολής καταχωρούνται από τον Παραγωγό στο Ηλεκτρονικό Μητρώο.

Για τους σταθμούς που έχουν υποχρέωση εκπόνησης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται κατά δώδεκα (12) μήνες.

(ββ) Εντός τριάντα έξι (36) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Βεβαίωσης δεν έχει υποβληθεί αίτηση στον Διαχειριστή για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης.

β) Για τις λοιπές τεχνολογίες σταθμών ΑΠΕ, πλην αιολικών και φωτοβολταϊκών σταθμών, και για τους υβριδικούς σταθμούς ΑΠΕ, εάν εντός τριάντα έξι (36) μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της Βεβαίωσης δεν έχει υποβληθεί αίτηση στον Διαχειριστή για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης.

γ) Για τους σταθμούς ΑΠΕ, πλην των υβριδικών σταθμών, που ανήκουν στην κατηγορία των Ειδικών Έργων η Βεβαίωση Ειδικών Έργων με την παρέλευση του διπλάσιου χρονικού διαστήματος από τα οριζόμενα στην περ. α) της παρ. 2 χρονικά διαστήματα.

Ειδικά για σταθμούς που συνδέονται σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα, οι υποχρεώσεις της υποπερ. (ββ) της περ. α) της παρ. 2, καθώς και των περ. β) και γ) της ίδιας παραγράφου πληρούνται, εφόσον ο κάτοχος Βεβαίωσης υποβάλλει στον αρμόδιο Διαχειριστή αίτημα εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύνδεση συνοδευόμενο από την απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Το αίτημα εξετάζεται μόνο εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εξέτασης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14 και τον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

3. Οι προθεσμίες της παρ. 2 μπορούν να παρατείνονται, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων, για διάστημα μέχρι είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, εφόσον ο κάτοχος Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικού Έργου δηλώσει στο Ηλεκτρονικό Μητρώο την πρόθεσή του για την ολοκλήρωση του έργου και καταβάλει Τέλος Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης το οποίο ορίζεται σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ ανά MW Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής για κάθε μήνα παράτασης. Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών ή παράλειψης πληρωμών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων, η ισχύς της Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων παύει αυτοδικαίως και το ποσό του προηγούμενου εδαφίου δεν επιστρέφεται.

4. Σε περίπτωση παύσης ισχύος της Βεβαίωσης σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν απαιτείται η έκδοση διαπιστωτικής πράξης. Η παύση ισχύος αποτυπώνεται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο και το γεωπληροφοριακό σύστημα του Φορέα Αδειοδότησης και από το χρόνο αυτό αποδεσμεύονται η έκταση που είχε δηλωθεί ως θέση εγκατάστασης του σταθμού αυτού και ο τυχόν δεσμευθείς ηλεκτρικός χώρος για το υπόψη έργο, με σχετική ενημέρωση του αρμοδίου Διαχειριστή.

5. Η Βεβαίωση ή η Βεβαίωση Ειδικών Έργων ανακαλείται σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

6. Σε περίπτωση παύσης ισχύος ή ανάκλησης Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής, νέες αιτήσεις για την ίδια θέση υποβάλλονται από τον μεθεπόμενο κύκλο από την ημερομηνία της καταχώρησης στο Μητρώο της παύσης ισχύος ή της ανάκλησης της Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής.

7. Η παρούσα διάταξη δεν επηρεάζει τη ισχύ των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), όπως ισχύει.

8. Οι προθεσμίες του παρόντος αναστέλλονται λόγω δικαστικής αναστολής ισχύος οποιωνδήποτε εκ των αδειών ή εγκρίσεων του έργου και για όσο διάστημα ισχύει αυτή η αναστολή.

Άρθρο 13

Περιορισμοί χωροθέτησης σταθμών ΑΠΕ

1. Όσον αφορά στους χερσαίους αιολικούς σταθμούς δεν επιτρέπεται:

(α) Η απόσταση μεταξύ ανεμογεννητριών του ίδιου σταθμού που χωροθετούνται στο ίδιο πολύγωνο, να είναι μεγαλύτερη από $5 \cdot D$.

(β) Η απόσταση μεταξύ ανεμογεννητριών να είναι μικρότερη από $2,5 \cdot D$, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε..

Για τα παραπάνω ως D θεωρείται η μεγαλύτερη διάμετρος των γειτονικών ανεμογεννητριών.

(γ) Τα όρια του πολυγώνου να εκτείνονται σε απόσταση μεγαλύτερη από $3,5 \cdot D$ από τις θέσεις των ανεμογεννητριών.

Ειδικά σε περιπτώσεις αιτημάτων τροποποίησης Αδειών Παραγωγής, ή Βεβαιώσεων ή Βεβαιώσεων Ειδικών Έργων καθώς και για περιπτώσεις υφιστάμενων Αδειών Παραγωγής κατά τη θέση ισχύ του παρόντος επιτρέπεται παρέκκλιση από τον κανόνα της περίπτωσης (α) ανωτέρω, εφόσον η μεγαλύτερη απόσταση υπαγορεύεται βάσει γνωμοδότησης στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

2. Όσον αφορά φωτοβολταϊκούς σταθμούς επί εδάφους σε δημόσιες και δημοτικές εκτάσεις, το πολύγωνο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από 40στρ./MW. Εφόσον το πολύγωνο είναι μεγαλύτερο από 40στρ./MW, ο αιτών υποχρεούται να τεκμηριώνει το δικαίωμα νόμιμης χρήσης μη δημόσιας/ μη δημοτικής έκτασης για το υπερβάλλον τμήμα της έκτασης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

3. Ειδικά για Μικρούς Υδροηλεκτρικούς Σταθμούς (ΜΥΗΣ), η αίτηση της παρ. 3 του άρθρου 11 πρέπει να συνοδεύεται από:

(α) Αποτύπωση της κοίτης του υδατορεύματος, στην οποία εγκαθίσταται το προτεινόμενο έργο, σε συνολικό μήκος, το οποίο περιλαμβάνει: α) το μήκος εκτροπής (L) από την υδροληψία έως το σταθμό παραγωγής, β) το μήκος κοίτης L ανάντη της υδροληψίας και γ) το μήκος κοίτης L κατόντη του σταθμού παραγωγής (συνολικό μήκος 3XL).

(β) Προσδιορισμό του πολυγώνου, το οποίο ορίζεται με άξονα την κοίτη του υδατορεύματος και πλάτος 100 μέτρων εκατέρωθεν αυτής το οποίο ξεκινά από σημείο της κοίτης $10\% \cdot L$ ανάντη της υδροληψίας και τελειώνει σε σημείο της κοίτης $10\% \cdot L$ κατόντη του σταθμού παραγωγής. Το πολύγωνο περικλείει τις θέσεις υδροληψίας και σταθμού και το τμήμα που βρίσκεται σε μήκος 10% του μήκους εκτροπής ανάντη και κατόντη του έργου.

(γ) Σε περίπτωση σημειακών έργων (φράγματος με ενσωματωμένο τον σταθμό παραγωγής), προσδιορισμό πολυγώνου σύμφωνα με τη διαμορφούμενη λεκάνη κατάκλυσης και 50 μέτρα περιμετρικά αυτής.

(δ) Σε περίπτωση έργων που εγκαθίστανται σε δίκτυα άρδευσης, ύδρευσης, αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας νερού και αποβλήτων, δεν απαιτείται ο προσδιορισμός πολυγώνου και αποτυπώνεται μόνο η θέση του σταθμού.

Άρθρο 14

Περιοχές με κορεσμένα δίκτυα

1. Οι περιοχές με κορεσμένα δίκτυα και η δυνατότητα απορρόφησης ισχύος σε αυτές διαπιστώνονται με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ), η οποία εκδίδεται μέχρι τον Νοέμβριο κάθε έτους, μετά από εισήγηση του αρμόδιου Διαχειριστή ή κοινή εισήγηση των αρμόδιων Διαχειριστών, η οποία υποβάλλεται στη ΡΑΕ μέχρι τον Σεπτέμβριο κάθε έτους. Η απόφαση της ΡΑΕ περιλαμβάνει μία σαφώς ορισμένη περιοχή του Δικτύου ή/και του Συστήματος που είναι κορεσμένη και καθορίζει την τυχόν δυνατότητα απορρόφησης ισχύος ανά τεχνολογία ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ (Συμπαραγωγή Ηλεκτρικής Θερμικής Α.

2. Με τον Κανονισμό Βεβαιώσεων ορίζονται ειδικότερα θέματα για τις περιοχές με κορεσμένα δίκτυα διακριτά για περιοχές του Διασυνδεδεμένου Συστήματος και Δικτύου και για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, τα οποία περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- α) Την κατανομή του διαθέσιμου περιθωρίου απορρόφησης μεταξύ κατηγοριών παραγωγών.
- β) Τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων για Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων, καθώς και χορήγησης αυτών.
- γ) Τη δυνατότητα υποβολής αίτησης για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης καθώς και χορήγησης προσφορών σύνδεσης.
- δ) Κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Μέχρι την έκδοση του Κανονισμού Βεβαιώσεων εφαρμόζονται οι ισχύουσες αποφάσεις της ΡΑΕ σχετικά με τις περιοχές με κορεσμένα δίκτυα.

3. Για σταθμούς για τους οποίους έχει εκδοθεί Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων και οι οποίοι προτείνεται να συνδεθούν σε δίκτυο περιοχής η οποία έχει χαρακτηριστεί ως περιοχή με κορεσμένο δίκτυο, δεν επιτρέπεται η αύξηση της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού.

4. Οι διατάξεις του παρόντος δύνανται να τροποποιούνται με τον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

Άρθρο 15

Επικαλύψεις και συγκρούσεις

1. Σε περίπτωση υποβολής αιτήσεων για χορήγηση ή τροποποίηση Βεβαίωσης Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων εντός του ίδιου κύκλου υποβολής αιτήσεων που παρουσιάζουν εδαφική επικάλυψη ή αδυναμία ταυτόχρονης αξιοποίησης του φυσικού πόρου (πρωτογενής ενέργεια) ή προκαλούν υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας και εφόσον δεν συντρέχει υποχρέωση προτεραιότητας εξέτασης βάσει διατάξεων νόμου, ο Φορέας Αδειοδότησης ζητά από τους αιτούντες τη διευθέτηση της εδαφικής επικάλυψης, της ταυτόχρονης αξιοποίησης του πόρου ή της υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας του ΟΤΑ εγκατάστασης, εντός τακτής προθεσμίας σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

2. Ειδικά για αιολικούς σταθμούς, σε περίπτωση υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας, ο Φορέας Αδειοδότησης απευθύνεται στον οικείο ΟΤΑ για τη διερεύνηση της δυνατότητας υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας εγκατάστασης Α/Γ στον ΟΤΑ αυτό, όπως αυτό προβλέπεται στο Ειδικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε..

3. Σε περίπτωση αδυναμίας διευθέτησης της εδαφικής επικάλυψης ή της ταυτόχρονης αξιοποίησης του πόρου ή της υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας του ΟΤΑ εγκατάστασης των σταθμών ΑΠΕ, ο Φορέας Αδειοδότησης προβαίνει σε συγκριτική αξιολόγηση και οι αιτήσεις που αφορούν τα εμπλεκόμενα έργα εξετάζονται βάσει κριτηρίων, όπως ενδεικτικά η τεκμηρίωση κυριότητας ή κατοχής ή νόμιμης χρήσης, κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.

Μέχρι την έκδοση του Κανονισμού Βεβαιώσεων, κατά τη συγκριτική αξιολόγηση εφαρμόζονται αναλογικά οι σχετικές διατάξεις της απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ' αρ. ΥΑΠΕ/Φ1/14810 (Β' 2373/2011), όπως ισχύει.

4. Κατά τη διάρκεια της συγκριτικής αξιολόγησης λόγω υπέρβασης φέρουσας ικανότητας αναστέλλεται η χορήγηση Βεβαιώσεων ή Βεβαιώσεων Ειδικών Έργων επόμενων κύκλων στον ΟΤΑ εγκατάστασης των υπό συγκριτική αξιολόγηση σταθμών ΑΠΕ.

Άρθρο 16

Εφάπαξ Τέλος υποβολής αίτησης

1. Το εφάπαξ τέλος για την υποβολή εντός κύκλου της αίτησης του άρθρου 11 που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπως ισχύει, υπέρ του Φορέα Αδειοδότησης, υπολογίζεται επί τη βάσει αξίας 60 €/MW μέγιστης ισχύος παραγωγής. Η ανώτατη αξία του εφάπαξ τέλους ορίζεται στον Κανονισμό Βεβαιώσεων και, σε κάθε περίπτωση, δεν δύναται να είναι μεγαλύτερη των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ.

2. Για την υποβολή αίτησης για τροποποίηση Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών έργων ή Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας εντός κύκλου υποβολής αιτήσεων, το ύψος του τέλους ορίζεται στο ένα πέμπτο (1/5) του ποσού που προκύπτει από την παρ. 1 με ανώτατο όριο τα δύο χιλιάδες τετρακόσια (2.400) ευρώ.

Ειδικά σε περίπτωση αίτησης για τροποποίηση Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας για αύξηση της μέγιστης ισχύος παραγωγής πέραν του 10% της αρχικά αναγραφείσας στη Βεβαίωση, Βεβαίωση Ειδικών Έργων ή στην Άδεια Παραγωγής, το τέλος για το πρόσθετο μέρος της ισχύος υπολογίζεται βάσει των οριζόμενων στην παρ. 1 και καταβάλλεται επιπλέον του ποσού που προκύπτει από το πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 17

Εφάπαξ Τέλος Έκδοσης Βεβαίωσης

1. Ο Φορέας Αδειοδότησης εκδίδει τη Βεβαίωση κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11, εφόσον προσκομισθεί από τον αιτούντα αποδεικτικό καταβολής του Τέλους Έκδοσης Βεβαίωσης Παραγωγού Η.Ε. από ΑΠΕ υπέρ του Υπολογαριασμού Ενισχύσεων του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. Διασυνδεδεμένου Συστήματος και Δικτύου του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπως ισχύει, σύμφωνα με τα οριζόμενα κατωτέρω:

α) Για τη χορήγηση αρχικής Βεβαίωσης κατά το άρθρο 11, το ύψος του τέλους ορίζεται ανά μονάδα ονομαστικής μέγιστης ισχύος παραγωγής της αίτησης σε μεγαβάτ (MW) ως εξής:

(αα) τρεις χιλιάδες ευρώ ανά μεγαβάτ (3000 ευρώ/ MW) για το τμήμα της ισχύος έως και ένα μεγαβάτ (1MW),

(ββ) δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ ανά μεγαβάτ (2500 ευρώ/MW) για το τμήμα της ισχύος από ένα έως και δέκα μεγαβάτ (1 έως και 10 MW),

(γγ) δύο χιλιάδες ευρώ ανά μεγαβάτ (2000 ευρώ/ MW) για το τμήμα της ισχύος από δέκα έως και πενήντα μεγαβάτ (10 έως και 50MW)

(δδ) χίλια πεντακόσια ευρώ ανά μεγαβάτ (1500 ευρώ/ MW) για το τμήμα της ισχύος από πενήντα έως και εκατό μεγαβάτ (50 έως και 100 MW) και

(εε) χίλια ευρώ ανά μεγαβάτ (1000 ευρώ/MW) για το τμήμα της ισχύος πάνω από εκατό μεγαβάτ (100 MW).

β) Για την έγκριση τροποποίησης Βεβαίωσης ή Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία αφορά αύξηση της αναγραφόμενης μέγιστης ισχύος στην αντίστοιχη Βεβαίωση ή στην Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, καταβάλλεται τέλος που αναλογεί στο

πρόσθετο τμήμα της ισχύος και ο σχετικός υπολογισμός λαμβάνει χώρα βάσει της περ. (α) ανωτέρω.

γ) Το τέλος έκδοσης Βεβαίωσης δεν δύναται να είναι μεγαλύτερο του τέλους που αντιστοιχεί σε σταθμό ΑΠΕ ισχύος 250 MW.

δ) Το τέλος μπορεί να καταβάλλεται σε δύο (2) δόσεις, εκ των οποίων η πρώτη αφορά το 50% του τέλους και καταβάλλεται εντός είκοσι (20) ημερών από τη σχετική ειδοποίηση του αιτούντος μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου και η δεύτερη καταβάλλεται εντός ενός (1) έτους από τη χορήγηση της Βεβαίωσης.

ε) Σε περίπτωση μη καταβολής ή μη ολοσχερούς καταβολής κατά την περ. δ', η Βεβαίωση παύει αυτοδικαίως να ισχύει και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 12.

2. Σε περίπτωση πλήρους εξόφλησης από τον αιτούντα του εφάπαξ τέλους της παρ. 1, το ύψος της εγγυητικής επιστολής που συνυποβάλλεται για τον σταθμό ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ στον αρμόδιο Διαχειριστή με την αποδοχή της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 3 της υποπαρ. Ι.1 του άρθρου 1 του ν. 4152/2013 (Α' 107), μειώνεται κατά το ήμισυ. Στην περίπτωση αυτή δεν εμπíπτον οι υφιστάμενες Άδειες Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και οι άδειες που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 22.

3. Η υποχρέωση καταβολής του τέλους της παρ. 1 για ιδρύματα, καθώς και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς σκοπού, πλην των ενεργειακών κοινοτήτων, όπως νοσοκομεία, κέντρα υγείας, σχολεία όλων των βαθμίδων, ισχύει μειωμένη κατά το ήμισυ αντίστοιχα και στις δύο δόσεις καταβολής.

4. Από την υποχρέωση καταβολής του τέλους της παρ. 1 εξαιρούνται οι Αυτοπαραγωγοί κάτοχοι Αδειών ή Βεβαίωσης.

5. Σε περίπτωση μεταβίβασης Βεβαίωσης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων, ο αποκτών καταβάλλει το τέλος της περ. α) της παρ. 1 του παρόντος. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση μεταβίβασης εντός ομίλου εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014 (Α' 251).

6. Στην περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπως ισχύει, προστίθεται υποπερίπτωση εε ως εξής και η υφιστάμενη εε μετατρέπεται σε σστ:

«εε) Τα τέλη που καταβάλλουν οι αιτούντες για την έκδοση Βεβαίωσης Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ, συμπεριλαμβανομένου και του Τέλους Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης».

Άρθρο 18

Κανονισμός Βεβαιώσεων Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και Ειδικών Έργων

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη του Φορέα Αδειοδότησης, εγκρίνεται ο Κανονισμός Βεβαιώσεων Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και Ειδικών Έργων. Με τον Κανονισμό αυτό εξειδικεύονται:

α) Τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 19.

β) Η διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων για τη χορήγηση Βεβαιώσεων των άρθρων 11 και 19, το υπόδειγμα αίτησης προς συμπλήρωση από τον αιτούντα και τα συνοδευτικά αυτής έγγραφα, καθώς και η διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων αυτών,

η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων του άρθρου 19, η διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής και της εξέτασης αντιρρήσεων κατά των υποβαλλόμενων αιτήσεων.

γ) Οι τεχνικές λεπτομέρειες για τη δομή και το περιεχόμενο του Ηλεκτρονικού Μητρώου, η διαβάθμιση των χρηστών και ο τρόπος πρόσβασης σε αυτό, τα διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα εγγραφής και αυθεντικοποίησης των χρηστών, η πολιτική ασφάλειας του συστήματος, η διαλειτουργική σύνδεσή του με τα πληροφοριακά συστήματα των Διαχειριστών και των αδειοδοτούντων φορέων.

δ) Η διαδικασία τροποποίησης και μεταβίβασης της Βεβαίωσης των άρθρων 11 και 19 αντιστοίχως, καθώς και υφιστάμενης Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, καθώς και η διαδικασία καταχώρησης των στοιχείων της Βεβαίωσης και της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων των άρθρων 11 και 19 αντιστοίχως σε περίπτωση γνωστοποίησης μεταβολής.

ε) Οι ειδικότερες υποχρεώσεις του κατόχου Βεβαίωσης και Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου πλήρωσης των οροσήμενων του άρθρου 12 και των συναφών υποχρεώσεων, καθώς και η διαδικασία καταχώρησης της αυτοδίκαιης παύσης ισχύος και η διαδικασία ανάκλησης της Βεβαίωσης, καθώς και της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων.

στ) Τα κριτήρια συγκριτικής αξιολόγησης σε περίπτωση αδυναμίας διευθέτησης της εδαφικής επικάλυψης ή ενεργειακής αυτοτέλειας των έργων ή υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας του δήμου εγκατάστασης των σταθμών ΑΠΕ.

ζ) Τα ζητήματα κορεσμού, συμπεριλαμβανομένης της έναρξης υποβολής αιτήσεων και τον τρόπο κατανομής του διαθέσιμου περιθωρίου στις επιμέρους κατηγορίες σταθμών ΑΠΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.1 του άρθρου 13.

η) Κάθε άλλο ειδικό ζήτημα που ρυθμίζεται από τον Κανονισμό σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Με τον Κανονισμό Βεβαιώσεων μπορεί να μεταβάλλονται ή και να αναστέλλονται οι κύκλοι υποβολής αιτήσεων για χορήγηση Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων καθώς και σχετικών τροποποιήσεων αυτών.

3. Ο Κανονισμός δύναται να προβλέπει ειδικούς όρους για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., καθώς και για τα Ειδικά Έργα, οι οποίοι θα αποτυπώνονται στις αντίστοιχες Βεβαιώσεις.

4. Ο Κανονισμός Βεβαιώσεων εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος

5. Μέχρι την έκδοση του Κανονισμού Βεβαιώσεων εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις της απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ' αρ. ΥΑΠΕ/Φ1/14810 (Β' 2373/2011), όπως ισχύει, για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται διαφορετικά με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 19

Βεβαίωση Ειδικών Έργων

1. Η Βεβαίωση Ειδικών Έργων χορηγείται από τον Φορέα Αδειοδότησης, κατόπιν υποβολής αιτήσεως στο Ηλεκτρονικό Μητρώο.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται από την πρώτη έως και τη δεκάτη ημέρα των μηνών Φεβρουαρίου, Ιουνίου, Οκτωβρίου (κύκλος υποβολής αιτήσεων).

2. Η αίτηση υποβάλλεται παραδεκτώς και καταχωρείται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 11 και συνοδεύεται επιπλέον από:

- α) Αναλυτική τεχνική περιγραφή του σταθμού,
- β) Για αιολικούς σταθμούς, από μετρήσεις του δυναμικού Α.Π.Ε.(Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας) και για τις μονάδες Σ.Η.Θ.Υ.Α.(Σταθμός Ηλεκτρικής Θερμικής Υ από τα ενεργειακά ισοζύγια τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.
- γ) Ενεργειακή μελέτη και επιχειρηματικό σχέδιο του έργου. Ειδικά για τους υβριδικούς σταθμούς, η αίτηση συνοδεύεται από τεchnοοικονομική μελέτη, η οποία περιλαμβάνει εκτίμηση της ενεργειακής αποδοτικότητας του σταθμού (ωριαία προσομοίωση της λειτουργίας του υβριδικού σταθμού, ωριαία προσομοίωση της λειτουργίας του αυτόνομου συστήματος, με και χωρίς τον υβριδικό σταθμό, για διάρκεια ενός έτους) με βάση τις αρχές που ορίζονται στο υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και τον Κώδικα Διαχείρισης Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών.
- δ) Στοιχεία που τεκμηριώνουν τη δυνατότητα του αιτούντος ή των μετόχων ή εταίρων αυτού να υλοποιήσουν το έργο με βάση την τεχνική τους επάρκεια και τη δυνατότητα εξασφάλισης της απαιτούμενης χρηματοδότησης (ίδια κεφάλαια, τραπεζική χρηματοδότηση κ.α.) κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.
- ε) Συνολικό επιχειρηματικό σχέδιο, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των αιτήσεων που έχει υποβάλει ο αιτών καθώς και του συνόλου των Βεβαιώσεων, Βεβαιώσεων Ειδικών Έργων και Αδειών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που κατέχει.

3. Η Βεβαίωση Ειδικών Έργων χορηγείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 11 και εφόσον τεκμηριώνεται επιπλέον από τα υποβληθέντα στοιχεία:

- α) Η ενεργειακή αποδοτικότητα του έργου. Ειδικά για το αιολικό δυναμικό, οι υποβαλλόμενες μετρήσεις πρέπει να έχουν εκτελεστεί από πιστοποιημένους φορείς, σύμφωνα με το πρότυπο DIN-EN ISO/IEC 17025/2000, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερες απαιτήσεις και προδιαγραφές μετρήσεων δυναμικού ΑΠΕ ή ενεργειακών ισοζυγίων ανά τεχνολογία προβλέπονται στον Κανονισμό Βεβαιώσεων.
- β) Η οικονομοτεχνική αποδοτικότητα και βιωσιμότητα του έργου, βάσει εκτιμώμενου εσωτερικού βαθμού απόδοσης (IRR) που υπολογίζεται στη βάση τιμήματος που αντιστοιχεί στη μεσοσταθμική τιμή της τελευταίας διενεργηθείσας ανταγωνιστικής διαδικασίας της τεχνολογίας αυτής, προσαυξημένη κατάλληλα ώστε να λαμβάνονται υπόψη τυχόν απαιτούμενα πρόσθετα κόστη για την υλοποίηση του έργου .
- γ) Η τεχνική επάρκεια του αιτούντος για την υλοποίηση του εξεταζόμενου έργου.
- δ) Η οικονομική επάρκεια του αιτούντος και η δυνατότητα εξασφάλισης της απαιτούμενης χρηματοδότησης για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.
- ε) Η μη ύπαρξη θεμάτων σχετικά με την ασφάλεια των εν γένει εγκαταστάσεων, δικτύων και του σχετικού εξοπλισμού του ΕΣΜΗΕ και ΕΔΔΗΕ και των δικτύων των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, εφόσον το προτεινόμενο έργο είναι Υβριδικός Σταθμός ή σταθμός ΣΗΘΥΑ ή σταθμός ΑΠΕ/ΣΗΘΥΑ που πρόκειται να συνδεθεί σε κορεσμένο νησιωτικό δίκτυο ή να εγκατασταθεί σε κορεσμένο νησιωτικό δίκτυο και προτείνεται να συνδεθεί με το Σύστημα ή το Δίκτυο σε περιοχή με μη κορεσμένο δίκτυο.

4. Η Βεβαίωση Ειδικών Έργων εκδίδεται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων, εφόσον δεν έχουν υποβληθεί αντιρρήσεις για το εν λόγω έργο, άλλως εντός τριάντα (30) ημερών από το πέρας της προθεσμίας του αιτούντος να υποβάλει τις απόψεις του κατά των αντιρρήσεων.

Η Βεβαίωση Ειδικών Έργων εκδίδεται ηλεκτρονικά μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα Αδειοδότησης.

Η Βεβαίωση Ειδικών Έργων φέρει εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα κατά την έννοια του άρθρου 3 του Κανονισμού 2014/910/ΕΕ, όπως ισχύει, και περιλαμβάνει, πέραν των οριζομένων στην παρ. 6 του άρθρου 11, κατ' ελάχιστον τα εξής στοιχεία:

α) το σημείο σύνδεσης του σταθμού με το Σύστημα για τα ειδικά έργα των περ. στ), ζ) και η) του άρθρου 10.

β) τον τύπο και τα χαρακτηριστικά του συστήματος αποθήκευσης ενέργειας, εάν υπάρχει.

5. Ο Φορέας Αδειοδότησης πριν εκδώσει την απόφαση του, μπορεί να συνεργάζεται με τον Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου ή των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών για τον κατ' αρχήν καθορισμό του τρόπου και του σημείου σύνδεσης του σταθμού με το Σύστημα ή το Δίκτυο. Ο καθορισμός αυτός λαμβάνει χώρα εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του ερωτήματος του Φορέα Αδειοδότησης προς τον Διαχειριστή και δεν συνεπάγεται δέσμευση του Διαχειριστή ή του Φορέα Αδειοδότησης για την ύπαρξη διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου κατά τη χορήγηση της Προσφοράς Σύνδεσης.

6. Δεν επιτρέπεται η τροποποίηση Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας έργου που εμπίπτει στην κατηγορία του Ειδικού Έργου σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 10, ώστε το προτεινόμενο έργο ή μέρος αυτού να μην υπάγεται πλέον στον ορισμό αυτό.

7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 4 και 7 έως και 17 του άρθρου 11, καθώς και των παρ. 2 (γ) και 3 του άρθρου 12 και των άρθρων 13 έως και 16.

Άρθρο 20

Φορέας Αδειοδότησης -Ειδικό Μητρώο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α.

1. Ο Φορέας Αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ - Α' Φάση καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με την ίδια απόφαση δύναται να προβλέπεται η διαδικασία μετάπτωσης των εκκρεμών αιτήσεων και του Ηλεκτρονικού Μητρώου και να ρυθμίζεται οποιαδήποτε σχετική λεπτομέρεια.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 1, ως Φορέας Αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ - Α' Φάση κατά τις διατάξεις του παρόντος ορίζεται η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ). Η Βεβαίωση και η Βεβαίωση Ειδικών Έργων, οι τροποποιήσεις και οι μεταβιβάσεις αυτών εκδίδονται από τον Πρόεδρο της ΡΑΕ. Ειδικά σε περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης η Βεβαίωση και η Βεβαίωση Ειδικών Έργων καθώς και οι ανακλήσεις αυτών εκδίδονται από την Ολομέλεια της ΡΑΕ.

3. Ο Φορέας Αδειοδότησης τηρεί Ειδικό Μητρώο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α.. Στο Μητρώο, το οποίο εντάσσεται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραγωγών Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, καταχωρούνται:

α) Τα στοιχεία των Αδειών Παραγωγής, των Βεβαιώσεων των άρθρων 11 και 19, τα στοιχεία μεταβίβασής τους, οι τροποποιήσεις τους, καθώς και κάθε άλλη μεταβολή των στοιχείων των Αδειών Παραγωγής, Βεβαιώσεων και Βεβαιώσεων Ειδικών Έργων.

β) Τα στοιχεία των φυσικών και νομικών προσώπων που εμπíπτουν στο καθεστώς εξαίρεσης της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3468/2006 (Α'129), όπως ισχύει, από την υποχρέωση λήψης των αδειών ή Βεβαιώσεων, καθώς και τα στοιχεία των σταθμών τους.

γ) Τα στοιχεία των αιτήσεων υπό (α), τα στοιχεία των αιτήσεων και προσφορών σύνδεσης προς τους διαχειριστές.

Στο περιεχόμενο του Μητρώου παραχωρείται πρόσβαση από τον Φορέα Αδειοδότησης στους αρμόδιους Διαχειριστές και στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Το Μητρώο παρέχει ελεύθερη πρόσβαση στο κοινό στα στοιχεία υπό (α) και (β).

Το Μητρώο επικαιροποιείται κατ' ελάχιστο σε μηνιαία βάση με ευθύνη του Φορέα Αδειοδότησης.

Άρθρο 21

Τροποποιούμενες Διατάξεις

1. Στην υποπαράγραφο Ι.2 της παρ. Ι του άρθρου 1 του ν. 4152/2013 (Α' 107) προστίθεται παρ. 12 ως εξής:

«12. Από την 1^η Ιανουαρίου 2020 η υποχρέωση καταβολής του Τέλους που προβλέπεται στην περ. 1 παύει να ισχύει.».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4585/2018 (Α' 216), αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Κατά παρέκκλιση της υποπαρ. Ι.2 της παρ. Ι του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α'107), τα στοιχεία για τον καθορισμό των υπόχρεων καταβολής τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής αδειών παραγωγής για τα έτη 2017, 2018 και 2019 λαμβάνονται υπόψη όπως ισχύουν κατά την 1^η Ιανουαρίου 2019 και το τελικά οφειλόμενο ποσό ανά κάτοχο Άδειας Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας καταβάλλεται στο 1/3 του αρχικά οφειλομένου ποσού. Μέχρι τις 30 Ιουνίου 2020 καταρτίζεται και αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ενιαίος πίνακας με τους υπόχρεους καταβολής και το ύψος του τέλους για τα έτη αυτά, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 27 του ν. 4342/2015 (Α' 143), όπως ισχύει. Κάτοχοι Αδειών Παραγωγής από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, εξαιρουμένων των Υβριδικών Σταθμών, που προβαίνουν σε μείωση της μέγιστης ισχύος παραγωγής με τροποποίηση της οικείας Άδειας Παραγωγής εντός δώδεκα (12) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, δικαιούνται να λάβουν ατόκως το ποσό που κατέβαλαν για το τέλος διατήρησης που αντιστοιχεί στο τμήμα της μειωμένης ισχύος. Σε κάθε περίπτωση, η μη εμπρόθεσμη καταβολή του τέλους συνεπάγεται την αυτοδίκαιη παύση της ισχύος της Άδειας Παραγωγής, κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 27 του ν. 4342/2015 (Α' 143), όπως ισχύει. Η ανωτέρω διαδικασία ακολουθείται και από υπόχρεους καταβολής τέλους διατήρησης που κατέβαλαν ποσά έναντι τέλους διατήρησης πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος και μειώνουν τη μέγιστη ισχύ παραγωγής των σταθμών τους, σύμφωνα με τις

διατάξεις του τρίτου εδαφίου. Στις περιπτώσεις αυτές ο ΔΑΠΕΕΠ επιστρέφει ατόκως τα επιπλέον ποσά που έχουν καταβληθεί ως αχρεωστήτως καταβληθέντα.»

Άρθρο 22

Μεταβατικές διατάξεις - Έκδοση Βεβαιώσεων και Βεβαιώσεων Ειδικών Έργων μέχρι τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Μητρώου

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος έως την πλήρη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Μητρώου, χορηγείται η Βεβαίωση ή η Βεβαίωση Ειδικών Έργων από τον Φορέα Αδειοδότησης κατόπιν υποβολής αίτησης σε αυτόν. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στον Φορέα Αδειοδότησης από την πρώτη έως και τη δεκάτη ημέρα των μηνών Φεβρουαρίου, Ιουνίου, Οκτωβρίου (κύκλος υποβολής αιτήσεων).
2. Στοιχεία των αιτήσεων καταχωρούνται από τον Φορέα Αδειοδότησης στο γεωπληροφοριακό σύστημα του Φορέα και επιβεβαιώνονται από τους αιτούντες μέσω εισόδου στο σύστημα με τη χρήση κωδικών χρήσης και πρόσβασης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στον Κανονισμό.
3. Η αίτηση για χορήγηση Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων υποβάλλεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 11 και 19 αντιστοίχως λαμβανομένων υπόψη και των άρθρων 13 έως 15.
4. Εφόσον η αίτηση της παρ. 1 υποβάλλεται παραδεκτώς, περίληψη αυτής αναρτάται στην ιστοσελίδα του Φορέα Αδειοδότησης εντός είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του κύκλου υποβολής αιτήσεων. Από την επομένη ημέρα της ανάρτησης της περίληψης και εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να υποβάλει αιτιολογημένη αντίρρηση ενώπιον του Φορέα Αδειοδότησης, σε σχέση με αίτηση που υποβλήθηκε. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα για τις αντιρρήσεις και τα συμπληρωματικά στοιχεία στο άρθρο 11.
5. Η Βεβαίωση ή η Βεβαίωση Ειδικών Έργων χορηγείται από τον Φορέα Αδειοδότησης εντός τριάντα (30) και εξήντα (60) ημερών αντιστοίχως από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων, εφόσον δεν έχουν υποβληθεί αντιρρήσεις για το εν λόγω έργο. Εφόσον έχουν υποβληθεί αντιρρήσεις, η Βεβαίωση ή η Βεβαίωση Ειδικών Έργων χορηγείται εντός τριάντα (30) και εξήντα (60) ημερών αντιστοίχως από το πέρας της προθεσμίας υποβολής απόψεων επί των αντιρρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 11.
6. Η Βεβαίωση και η Βεβαίωση Ειδικών Έργων περιλαμβάνουν τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 11 και 19 αντιστοίχως.
7. Η Βεβαίωση και η Βεβαίωση Ειδικών Έργων, η οποία εκδίδεται από τον Φορέα Αδειοδότησης δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του.
8. Σε περίπτωση μη χορήγησης Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων, ο Φορέας Αδειοδότησης κοινοποιεί τη σχετική απόφαση στον ενδιαφερόμενο και κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11.
9. Σε περίπτωση μη χορήγησης Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων, νέα αίτηση για την ίδια θέση ή τμήμα αυτής και για σταθμό ίδιας τεχνολογίας επιτρέπεται από τον ίδιο αιτούντα

ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο που συμμετέχει στη μετοχική/εταιρική σύνθεση του αιτούντος από το μεθεπόμενο κύκλο από την κοινοποίηση της απόρριψης χορήγησης.

10. Τα σχετικά έγγραφα που απαιτούνται για τη διαπίστωση πλήρωσης των οροσίων του άρθρου 12 υποβάλλονται στον Φορέα Αδειοδότησης από τον κάτοχο της Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από την επίτευξη του οροσίου.

11. Στις περιπτώσεις παύσης ισχύος ή ανάκλησης της Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής ενημερώνεται το γεωπληροφοριακό σύστημα του Φορέα Αδειοδότησης και αποδεσμεύεται ο φυσικός χώρος που είχε δηλωθεί ως θέση εγκατάστασης.

12. Τα αιτήματα τροποποίησης Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας υποβάλλονται στον Φορέα Αδειοδότησης εντός κύκλου υποβολής αιτήσεων ή εκτός κύκλου υποβολής αιτήσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 11 και 19 αντιστοίχως.

Για την υποβολή αίτησης τροποποίησης της Άδειας Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων απαιτείται το αποδεικτικό καταβολής του προβλεπόμενου τέλους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16. Τα αιτήματα τροποποίησης Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τα οποία υποβάλλονται εντός κύκλου υποβολής αιτήσεων εξετάζονται από τον Φορέα Αδειοδότησης εντός των προθεσμιών, οι οποίες αναφέρονται στην παρ.5.

Τα αιτήματα τροποποίησης Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ή Άδειας Παραγωγής τα οποία μπορούν να υποβάλλονται εκτός κύκλου υποβολής αιτήσεων εξετάζονται από τον Φορέα Αδειοδότησης εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από την υποβολή σχετικής αίτησης, κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων, εφόσον ο φάκελος είναι πλήρης, άλλως από τη συμπλήρωση του. Ο φάκελος θεωρείται πλήρης εάν μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την υποβολή του, ο Φορέας Αδειοδότησης δεν ζητήσει εγγράφως από τον ενδιαφερόμενο συμπληρωματικά στοιχεία σε σχέση με τα ήδη υποβληθέντα.

Σε περίπτωση κατά την οποία γίνεται αποδεκτό αίτημα τροποποίησης υφιστάμενης Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η εν λόγω Άδεια αντικαθίσταται από τη Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικού Έργου κατά περίπτωση, η οποία εκδίδεται, στο όνομα του νέου κατόχου. Η τροποποίηση της Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων αναρτάται με επιμέλεια του Φορέα Αδειοδότησης στην ιστοσελίδα της και τα στοιχεία της καταχωρούνται στο γεωπληροφοριακό σύστημα της ΠΑΕ.

13. Ο κάτοχος Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, Βεβαίωσης και Βεβαίωσης Ειδικών Έργων μπορεί να προβαίνει σε κατάτμηση Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, Βεβαίωσης και Βεβαίωσης Ειδικών Έργων σε επιμέρους σταθμούς που ανήκουν στον ίδιο κατόπιν απόφασης του Φορέα Αδειοδότησης, άπαξ και εφόσον τα νέα γήπεδα εγκατάστασης των σταθμών που προκύπτουν είναι υποσύνολα του αρχικού και δεν προκύπτουν σταθμοί που ένεκα των τεχνικών τους χαρακτηριστικών και ιδίως της εγκατεστημένης τους ισχύος ή της μέγιστης ισχύος παραγωγής τους εξαιρούνται από την υποχρέωση συμμετοχής σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών ισχύος παραγωγής για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ υπό το εκάστοτε καθεστώς στήριξης αυτών.

14. Η Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η Βεβαίωση ή η Βεβαίωση Ειδικών Έργων μπορεί να μεταβιβάζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 11 και 19 και τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων. Η μεταβίβαση δεν συνιστά λόγο παράτασης των προθεσμιών του άρθρου 12. Σε περίπτωση κατά την οποία γίνεται αποδεκτό αίτημα μεταβίβασης υφιστάμενης Άδειας Παραγωγής, η εν λόγω Άδεια αντικαθίσταται από τη Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικού Έργου κατά περίπτωση, η οποία εκδίδεται, στο όνομα του νέου κατόχου.

15. Προκειμένου ο Φορέας Αδειοδότησης να χορηγήσει Βεβαίωση ή τροποποίηση αυτής ή να κάνει αποδεκτή μεταβίβαση Άδειας Παραγωγής ή Βεβαίωσης, καλεί τους αιτούντες, μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με απόδειξη παραλαβής για την καταβολή του Ειδικού Τέλους του άρθρου 17, εφόσον απαιτείται.

Άρθρο 23

Μεταβατικές διατάξεις - Αιτήματα μέχρι και τον κύκλο Ιουνίου 2018

1. Εκκρεμή αιτήματα για χορήγηση Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα οποία έχουν υποβληθεί στη ΡΑΕ έως και τον κύκλο υποβολής αιτήσεων Ιουνίου 2018, αξιολογούνται από τον Φορέα Αδειοδότησης σύμφωνα το άρθρο 3 του ν. 3468/2006 (Α'129), όπως ισχύει, και την απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ΥΑΠΕ/Φ1/14810 (Β' 2373/2011), όπως ισχύει, και εκδίδεται απόφαση απόρριψης ή χορήγησης Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας.

2. Με ανακοίνωση του Φορέα Αδειοδότησης, η οποία εκδίδεται εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να επιβεβαιώσουν εντός τριάντα (30) ημερών τα αιτήματά τους και να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία των πολυγώνων των έργων τους και των θέσεων των ανεμογεννητριών εντός των πολυγώνων των αρχικών αιτήσεων λαμβάνοντας υπόψη τα προβλεπόμενα στο άρθρο 13.

3. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης επιβεβαίωσης ή επικαιροποίησης εντός του ανωτέρω προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος, τα αιτήματα απορρίπτονται άμεσα και άνευ ετέρου. Ο Φορέας Αδειοδότησης αναρτά στην ιστοσελίδα του τον πίνακα των απορριφθεισών αιτήσεων.

4. Κατά τα λοιπά, οι Άδειες Παραγωγής οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 καταλαμβάνονται από τις διατάξεις των άρθρων 11 ή 19 κατά περίπτωση, καθώς και του άρθρου 12.

5. Σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων των Αδειών Παραγωγής του παρόντος, για τα οποία δεν απαιτείται τροποποίηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 11 και 19, οι κάτοχοι αυτών προβαίνουν οποτεδήποτε σε απλή γνωστοποίηση της σχετικής μεταβολής στοιχείων προς τον Φορέα Αδειοδότησης.

6. Σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας για τα οποία απαιτείται τροποποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 ή 19 κατά περίπτωση του παρόντος και τον Κανονισμό Βεβαιώσεων, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν σχετικό αίτημα στον Φορέα Αδειοδότησης. Σε περίπτωση που το αίτημα γίνει αποδεκτό, ο Φορέας

Αδειοδότησης εκδίδει Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων κατά περίπτωση, σε αντικατάσταση της Άδειας Παραγωγής και ενημερώνεται το Ηλεκτρονικό Μητρώο. Μετά την έκδοση της Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων, η Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας παύει να ισχύει. Η διάρκεια ισχύος της Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων είναι είκοσι πέντε (25) έτη αρχόμενη από την ημερομηνία έκδοσης της Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Οι διατάξεις των άρθρων 16 και 17 παρ. 2(β) ισχύουν για τις τροποποιήσεις των αδειών αυτών.

7. Εκκρεμή αιτήματα για τροποποίηση ή για μεταβίβαση Άδειας Παραγωγής κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αξιολογούνται από τον Φορέα Αδειοδότησης, σύμφωνα το άρθρο 3 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, και την απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ΥΑΠΕ/Φ1/14810 (Β' 2373/2011), όπως ισχύει, εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 24

Μεταβατικές και λοιπές διατάξεις - Αιτήματα από τον κύκλο Σεπτεμβρίου 2018 μέχρι και τον κύκλο Μαρτίου 2020

1. Εκκρεμή αιτήματα για χορήγηση Άδειας Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα οποία έχουν υποβληθεί στη ΡΑΕ από τον κύκλο υποβολής αιτήσεων Σεπτεμβρίου 2018 και μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος, καταλαμβάνονται από τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 21 και εξετάζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σε αυτές και τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο παρόν άρθρο.

2. Ο Φορέας Αδειοδότησης ολοκληρώνει την εξέταση των αιτήσεων κάθε κύκλου, για τις οποίες δεν υπάρχει λόγος συγκριτικής αξιολόγησης και καλεί τους αιτούντες κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4, πριν εκκινήσει την αξιολόγηση αιτήσεων επόμενου κύκλου. Η πρόσκληση του Φορέα Αδειοδότησης για την καταβολή του εφάπαξ τέλους σύμφωνα με το άρθρο 17 αποστέλλεται κατά την ίδια ημερομηνία σε όλους τους αιτούντες των οποίων τα αιτήματα γίνονται αποδεκτά και για τους οποίους δεν συντρέχει λόγος συγκριτικής αξιολόγησης. Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων δεν εφαρμόζονται σε αιτήσεις που αντιστοιχούν σε Ειδικά Έργα.

3. Με ανακοίνωση του Φορέα Αδειοδότησης καλούνται οι αιτηθέντες να επιβεβαιώσουν το αίτημά τους εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών και να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία των πολυγώνων των έργων τους, καθώς και των θέσεων των ανεμογεννητριών εντός των πολυγώνων των αρχικών αιτήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλεπόμενα στο άρθρο 13. Στην επικαιροποίηση ο αιτών επιβεβαιώνει την υπαγωγή ή μη του έργου του στην έννοια των Ειδικών Έργων σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 10. Τα αιτήματα για τα οποία υποβλήθηκε δήλωση επιβεβαίωσης ή/και επικαιροποίηση αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Φορέα Αδειοδότησης με διάκριση μεταξύ Ειδικών Έργων και μη. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης επιβεβαίωσης ή και επικαιροποίησης εντός του προβλεπόμενου στην ανακοίνωση χρονικού διαστήματος, οι αιτήσεις απορρίπτονται άμεσα και άνευ ετέρου. Ο Φορέας Αδειοδότησης αναρτά στην ιστοσελίδα του τον πίνακα των απορριφθεισών αιτήσεων και ενημερώνεται το Μητρώο. Στην περίπτωση αυτή, νέες αιτήσεις για την ίδια θέση

υποβάλλονται από τον μεθεπόμενο κύκλο από την ημερομηνία γνωστοποίησης της απόρριψης της αρχικής αίτησης.

Στο πλαίσιο της ως άνω επικαιροποίησης, δύναται να υποβάλλονται αιτήματα συνένωσης υφιστάμενων αιτήσεων των ίδιων ενδιαφερομένων, τα οποία αφορούν στην ίδια τεχνολογία, υποβάλλονται εντός του ίδιου κύκλου και χωροθετούνται εντός του ίδιου Δήμου ή εκτείνονται και σε όμορο Δήμο.

4. Προκειμένου ο Φορέας Αδειοδότησης να εκδώσει Βεβαίωση, καλεί μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με απόδειξη παραλαβής τους αιτούντες για την καταβολή του Ειδικού Τέλους του άρθρου 17. Ειδικά για τα αιτήματα του παρόντος άρθρου, το Ειδικό Τέλος καταβάλλεται εντός τριών (3) μηνών από την ενημέρωση του Φορέα Αδειοδότησης ως ακολούθως:

Αιτήσεις Κύκλου	Ποσοστό επί του τέλους
Σεπτέμβριος 2018	10%
Δεκέμβριος 2018	15%
Μάρτιος 2019	20%
Ιούνιος 2019	30%
Σεπτέμβριος 2019	40%
Δεκέμβριος 2019	50%

5. Ο Φορέας Αδειοδότησης εκκινεί την εξέταση αιτήσεων που υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αφού έχει ολοκληρώσει την εξέταση των αιτήσεων οι οποίες καταλαμβάνονται από το παρόν άρθρο και για τις οποίες δεν συντρέχει λόγος συγκριτικής αξιολόγησης.

6. Αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας για τις οποίες έχουν εκδοθεί από 1^η Ιανουαρίου 2019 αποφάσεις απόρριψης χορήγησης Άδειας Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας λόγω μη πλήρωσης των κριτηρίων (δ), (ζ), (η), (ι) της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3468/2006 (Α' 129), δύναται να επανυποβάλλονται στον πρώτο κύκλο υποβολής αιτήσεων μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Σε περίπτωση επανυποβολής, και εφόσον διαπιστωθεί εδαφική επικάλυψη μεταξύ υποβληθέντων αιτημάτων του ίδιου κύκλου ή αδυναμία ταυτόχρονης αξιοποίησης του φυσικού πόρου, η αίτηση για χορήγηση Άδειας Παραγωγής, η οποία προηγουμένως έχει απορριφθεί λόγω μη πλήρωσης των παραπάνω κριτηρίων του άρθρου 3 του ν. 3468/2006 (Α' 129) αξιολογείται κατά προτεραιότητα κατόπιν σχετικού αιτήματος του ενδιαφερόμενου, χωρίς τη διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης.

Άρθρο 25

Μεταβατικές διατάξεις - Υφιστάμενες Άδειες Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

1. Οι Άδειες Παραγωγής εν ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος καταλαμβάνονται από τις διατάξεις αυτού και από τα ειδικότερα οριζόμενα στις παρ. 2 έως και 5. Ο Φορέας Αδειοδότησης εντός τριών (3) μηνών από τη θέση ισχύος του παρόντος αναρτά στην

ιστοσελίδα του κατάλογο Άδειων Παραγωγής που αντιστοιχούν σε Ειδικά Έργα σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 10.

2. Ειδικά οι διατάξεις του άρθρου 12, οι οποίες καταλαμβάνουν τις υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Άδειες Παραγωγής, τίθενται σε εφαρμογή από 1^η Σεπτεμβρίου 2020 και οι προθεσμίες αρχίζουν να μετρούν από την ημερομηνία αυτή. Σε περίπτωση που οι Άδειες Παραγωγής εκδοθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 μετά την ως άνω ημερομηνία, τότε οι διατάξεις του άρθρου 12 τίθενται σε εφαρμογή από την έκδοση της Άδειας Παραγωγής και σύμφωνα με τον κατάλογο της παρ. 1. Έως την πλήρη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Μητρώου Παραγωγών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, τα αποδεικτικά που αναφέρονται στις περιπτώσεις της παρ. 1 υποβάλλονται σε φυσική μορφή στον Φορέα.

Ο Φορέας Αδειοδότησης εντός των πέντε (5) πρώτων ημερών εκάστου μηνός αναρτά στην ιστοσελίδα του πίνακα των Αδειών Παραγωγής που έπαυσαν αυτοδικαίως και συγχρόνως ενημερώνει το γεωπληροφοριακό σύστημα που τηρεί, καθώς και τον αρμόδιο Διαχειριστή για την αποδέσμευση του τυχόν δεσμευθέντος ηλεκτρικού χώρου για το έργο αυτό.

3. Οι κάτοχοι Αδειών Παραγωγής με αρχική διάρκεια ισχύος δεκαπέντε (15) έτη, οι οποίες δεν έχουν ανακληθεί ή η ισχύς των οποίων δεν έχει παύσει αυτοδικαίως λόγω μη καταβολής του τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής άδειας παραγωγής κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος και στους οποίους έχει χορηγηθεί ΑΕΠΟ κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, δύνανται να υποβάλουν αίτημα παράτασης δέκα (10) ετών στον Φορέα και να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος. Το αίτημα υποβάλλεται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Ομοίως άδειες παραγωγής σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που συνδέονται σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένο δίκτυο, για τις οποίες είχε εκδοθεί απόφαση αναστολής αρμόδιου δικαστηρίου επί απαιτούμενης για την υλοποίηση του έργου άδειας, οι οποίες έχουν εκδοθεί προ της θέσης σε ισχύ του ν. 3468/2006 (Α' 129) και έχουν παύσει να ισχύουν λόγω παρέλευσης της χρονικής διάρκειας ισχύος αυτών, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος εφόσον υποβάλλουν σχετικό αίτημα εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί για τον σταθμό απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και εφόσον α) δεν εκκρεμεί αίτημα για έκδοση Άδειας Παραγωγής για την ίδια θέση εγκατάστασης κατά τη θέση σε ισχύ του και β) έχει ανακληθεί η απόφαση αναστολής.

4. Σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας για τα οποία απαιτείται τροποποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 ή 19 κατά περίπτωση και τον Κανονισμό Βεβαιώσεων, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν σχετικό αίτημα στον Φορέα Αδειοδότησης. Σε περίπτωση που το αίτημα γίνει αποδεκτό, ο Φορέας Αδειοδότησης εκδίδει Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων κατά περίπτωση, σε αντικατάσταση της Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και ενημερώνεται το Ηλεκτρονικό Μητρώο. Μετά την έκδοση της Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων, η Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας παύει να ισχύει. Η διάρκεια ισχύος της Βεβαίωσης ή της Βεβαίωσης Ειδικών Έργων είναι είκοσι πέντε (25) έτη αρχόμενη από την ημερομηνία έκδοσης της Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Για τις τροποποιήσεις των αδειών αυτών ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 16 και 17 παρ. 2(β).

5. Οι κάτοχοι Αδειών Παραγωγής, οφείλουν να προσαρμόσουν τα πολύγωνα τους σύμφωνα με τους περιορισμούς χωροθέτησης του άρθρου 13, μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Σε

αντίθετη περίπτωση, ο Φορέας Αδειοδότησης προβαίνει σε ανάκληση των σχετικών Αδειών Παραγωγής ή των Βεβαιώσεων ή των Βεβαιώσεων Ειδικών Έργων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Άρθρο 26

Φορείς Εθνικού Συστήματος Διακυβέρνησης πολιτικής για τις Προστατευόμενες Περιοχές

1. Το Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης της πολιτικής για τις Προστατευόμενες Περιοχές (εφεξής: «Σύστημα Διακυβέρνησης ΠΠ») συγκροτείται από τους φορείς που περιγράφονται στις επόμενες παραγράφους και τις μεταξύ τους συστημικές σχέσεις, οι οποίες δημιουργούνται με τα εργαλεία του άρθρου 33.

2. Το Σύστημα Διακυβέρνησης ΠΠ διαρθρώνεται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

3. Το Σύστημα Διακυβέρνησης ΠΠ σε κεντρικό επίπεδο συγκροτείται από τους ακόλουθους φορείς:

α) το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ),

β) τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής του άρθρου 27,

γ) το Υπουργείο Εσωτερικών, που έχει την αρμοδιότητα της εποπτείας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των ΟΤΑ (Περιφερειών και Δήμων),

δ) το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που έχει την αρμοδιότητα διαχείρισης των αλιευτικών πόρων στον θαλάσσιο χώρο και προωθεί τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα της χώρας,

ε) το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, που ασκεί την ψηφιακή πολιτική και προωθεί την ηλεκτρονική διακυβέρνηση,

στ) το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής που ασκεί τις αρμοδιότητές του κυρίως στον θαλάσσιο χώρο, τους λιμένες, τη χερσαία ζώνη αυτών και σε παράκτιους χώρους,

ζ) το Υπουργείο Τουρισμού που ασκεί την τουριστική πολιτική και υποστηρίζει την ήπια τουριστική δραστηριότητα σε προστατευόμενες περιοχές,

η) άλλα Υπουργεία συμμετέχουν στο Σύστημα Διακυβέρνησης με βάση τις καθ' ύλην αρμοδιότητες τους.

4. Το Σύστημα Διακυβέρνησης ΠΠ σε περιφερειακό επίπεδο συγκροτείται από τους ακόλουθους φορείς:

α) τις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (καλούμενες εφεξής ΜΔΠΠ) του άρθρου 34,

β) τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις,

γ) τις Περιφέρειες και

δ) τους Δήμους.

5. Το Σύστημα Διακυβέρνησης ΠΠ επικουρείται, στο πλαίσιο της εφαρμογής της πολιτικής για τις προστατευόμενες περιοχές, από ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, περιβαλλοντικές οργανώσεις και φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 27

Ίδρυση, Σκοπός και Εποπτεία του ΟΦΥΠΕΚΑ

1. Το Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης» (ΕΚΠΑΑ), που ιδρύθηκε με το ν. 2742/1999 (Α' 207), μετονομάζεται σε «Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής» (εφεξής: «ΟΦΥΠΕΚΑ»), ο οποίος είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με έδρα την Αθήνα. Για τις σχέσεις του με το εξωτερικό η επωνυμία αυτή μεταφράζεται στην Αγγλική ως «Natural Environment and Climate Change Agency». Ο ΟΦΥΠΕΚΑ διαθέτει σφραγίδα και έμβλημα των οποίων ο τύπος καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του.

2. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ εποπτεύεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και λειτουργεί προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, του Οργανισμού του, του Κανονισμού Οικονομικής Διαχείρισης και Προμηθειών του καθώς και των δημοσιονομικών κανόνων που διέπουν τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης.

3. Η επωνυμία «Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής» και ο διακριτικός τίτλος «ΟΦΥΠΕΚΑ» ανήκουν αποκλειστικά στο νομικό πρόσωπο του παρόντος, απαγορευμένης της χρησιμοποίησης αυτών ως εταιρικής επωνυμίας ή σήματος ή διακριτικού τίτλου οποιασδήποτε επιχείρησης ή οποιουδήποτε τρίτου.

4. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ έχει ως σκοπό την εφαρμογή της πολιτικής που χαράσσει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την προώθηση και υλοποίηση δράσεων αειφόρου ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

5. Για την διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών ο ΟΦΥΠΕΚΑ:

α) Συντονίζει την εφαρμογή της πολιτικής για τις προστατευόμενες περιοχές, αναλαμβάνοντας την επιστημονική και διοικητική υποστήριξη του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών, με στόχο ιδίως την ενιαία αντιμετώπιση της συλλογής και τεκμηρίωσης περιβαλλοντικών δεδομένων και τη μόνιμη επιστημονική παρακολούθηση και εφαρμογή των σχεδίων διαχείρισης.

β) Διενεργεί επιστημονικές έρευνες και καταρτίζει μελέτες, οι οποίες: i) αφορούν όλους τους δημόσιους φορείς που έχουν αρμοδιότητα στη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, ii) υποστηρίζουν τη διαδικασία σχεδιασμού, λήψης αποφάσεων και αξιολόγησης των πολιτικών διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών και iii) υποβάλλονται σε διεθνείς φορείς σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της χώρας.

γ) Εκπονεί Πενταετές Σχέδιο Δράσης, που διασφαλίζει τον προγραμματισμό και τον συντονισμό της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών της χώρας και αναλαμβάνει την παρακολούθηση σε ετήσια βάση της εφαρμογής τους με κατάλληλους δείκτες απόδοσης.

- δ) Καταρτίζει και παρακολουθεί την εφαρμογή του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας (ΠΔΠ), ως εργαλείου στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού, στο οποίο καθορίζονται οι ανάγκες και οι προτεραιότητες χρηματοδότησης αναφορικά με τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών σε εθνικό ή και περιφερειακό επίπεδο και μέσω του οποίου διευκολύνεται η χρηματοδότησή τους. Το ΠΔΠ καταρτίζεται σε κάθε προγραμματική περίοδο σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και η υλοποίησή του παρακολουθείται ετησίως από τον ΟΦΥΠΕΚΑ.
- ε) Οργανώνει την ειδική διαδικτυακή πύλη ελεύθερης πρόσβασης της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3937/2011 (Α' 60), στην οποία αναρτά κάθε διαθέσιμη πληροφορία για την κατάσταση διατήρησης και το καθεστώς προστασίας της ελληνικής βιοποικιλότητας, συγκεντρώνοντας επιστημονικές πληροφορίες και αξιόπιστα στατιστικά δεδομένα που προέρχονται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που αντλούνται από τις ΕΠΜ και τις ΜΠΕ και τα οργανώνει σε κατάλληλη υποδομή θεματικών και χωρικών βάσεων δεδομένων που αφορούν τις προστατευόμενες περιοχές.
- στ) Αναλαμβάνει τον προγραμματισμό, τον συντονισμό και την υποστήριξη δικτύων σε βάση ετήσιας παρακολούθησης της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος, της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων και την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών σε συνεργασία με τους συναρμόδιους φορείς.
- ζ) Διερευνά τις δυνατότητες εξασφάλισης πόρων χρηματοδότησης των εθνικών επιχειρησιακών προγραμμάτων από όλες τις διαθέσιμες χρηματοδοτικές πηγές.
- η) Σχεδιάζει, υποβάλλει και υλοποιεί προγράμματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, πιλοτικά έργα και στρατηγικές μελέτες με εθνική, ευρωπαϊκή ή διεθνή διάσταση, σε συνεργασία με φορείς από άλλες χώρες της ΕΕ, τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.
- θ) Συνάπτει κάθε είδους συμβάσεις, συμφωνίες, μνημόνια συνεργασίας και προγραμματικές συμβάσεις με φορείς του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα, ή με φυσικά και νομικά ημεδαπά και αλλοδαπά πρόσωπα, για την υλοποίηση του σκοπού του.
- ι) Διασφαλίζει την εφαρμογή καλών πρακτικών στα θέματα αρμοδιότητάς του, διατυπώνοντας προτάσεις για την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας που αποκτάται.
- ια) Εισηγείται σχέδια νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων σχετικών με τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών.
- ιβ) Συνεργάζεται με αρμόδιους φορείς και οργανισμούς για θέματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης του πληθυσμού για τις προστατευόμενες περιοχές.
- ιγ) Αναπτύσσει συνεργασία για θέματα διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών με αντίστοιχους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, επιχειρησιακούς φορείς και υπηρεσίες, ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα, επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, καθώς και μη κυβερνητικές οργανώσεις.
- ιδ) Οργανώνει συνέδρια και εκπαιδευτικά σεμινάρια και δημοσιεύει ερευνητικά και γενικότερα επιστημονικά πορίσματα.
- ιε) Παρέχει σαφείς κατευθύνσεις για την συνύπαρξη ήπιων παραγωγικών δραστηριοτήτων στις περιοχές χωρικής ευθύνης του στον βαθμό που η εγκατάστασή τους δεν εμποδίζει την εκπλήρωση του εκάστοτε σκοπού προστασίας και των στόχων διατήρησης κάθε περιοχής και δεν παραβιάζει την ακεραιότητά τους.
- ιστ) Εκπονεί τη δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων κάθε έργου ή/και δραστηριότητας που εμπίπτει στις προστατευόμενες περιοχές ευθύνης του, τα οποία δύνανται να επηρεάσουν την ακεραιότητα της περιοχής και των προστατευτέων αντικείμενων.

- ιζ) Εισηγείται για τη χορήγηση άδειας για κάθε είδους οργανωμένη και ομαδική οικοτουριστική και αθλητική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένου του αθλητισμού με τροχοφόρα και μηχανοκίνητα μέσα στις περιοχές ευθύνης του.
- ιη) Συνδράμει κατά τη διαδικασία χορήγησης αδειών επιστημονικής έρευνας και τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων για τα προστατευτέα αντικείμενα εντός των προστατευόμενων περιοχών ευθύνης του.
- ιθ) Διαχειρίζεται τις δημόσιες εκτάσεις που παραχωρούνται προς αυτόν, μισθώνονται, αγοράζονται ή νοικιάζονται από αυτόν, και εφαρμόζει σε αυτές όλες τις αναγκαίες παρεμβάσεις βάσει του οικείου σχεδίου διαχείρισης της κάθε περιοχής.
- ιι) Αναπτύσσει οποιαδήποτε άλλη συναφή με τους σκοπούς του δραστηριότητα.
6. Για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής ο ΟΦΥΠΕΚΑ:
- α) Συλλέγει, διαχειρίζεται και επεξεργάζεται στοιχεία που προέρχονται από τράπεζες δεδομένων και δίκτυα πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Ειδικότερα, έχει την επιστημονική εποπτεία και καθοδήγηση του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών Περιβάλλοντος (ΕΔΠΠ), καθώς και άλλων τραπεζών περιβαλλοντικών πληροφοριών και δεδομένων που λειτουργούν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και παρέχει σε αυτές κάθε δυνατή λειτουργική και τεχνολογική υποστήριξη.
- β) Υποστηρίζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας προς τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος.
- γ) Συντάσσει ετήσια έκθεση, με την οποία αποτιμά την κατάσταση του περιβάλλοντος της χώρας και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τους στόχους, τις κατευθύνσεις και τα μέτρα της ασκούμενης περιβαλλοντικής πολιτικής. Η έκθεση υποβάλλεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και λαμβάνει την ευρύτερη δυνατή δημοσιότητα.
- δ) Παρέχει επιστημονική και τεχνική στήριξη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και σε άλλα αρμόδια Υπουργεία, για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων και την επεξεργασία και εφαρμογή σχεδίων, προγραμμάτων και δράσεων που επιβάλλονται από το εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο, καθώς επίσης και για την κατάρτιση των εκθέσεων που προβλέπονται από τις ενωσιακές οδηγίες και κανονισμούς για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.
- ε) Υποστηρίζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθώς και άλλους αρμόδιους δημόσιους φορείς, στη διαμόρφωση, προώθηση και εφαρμογή διεθνών συνεργασιών της χώρας για θέματα περιβάλλοντος, και βιώσιμης ανάπτυξης και αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής.
- στ) Επεξεργάζεται και εισηγείται μέτρα προληπτικής πολιτικής για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Στο πλαίσιο αυτό, διατυπώνει εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις των τομεακών αναπτυξιακών πολιτικών και εισηγείται μέτρα για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στις δημόσιες πολιτικές και ιδίως στην πολιτική για τη γεωργία, την αλιεία, τη βιομηχανία, τον τουρισμό, τις μεταφορές και την ενέργεια, καθώς και στην οικιστική πολιτική και στην πολιτική κατοικίας.
- ζ) Αναλαμβάνει την εκπόνηση ή εκτέλεση εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων για το περιβάλλον, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή.
- η) Διοργανώνει πρότυπα προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης για θέματα περιβάλλοντος, βιώσιμης ανάπτυξης και αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, καθώς

επίσης και συνέδρια, ημερίδες, επιμορφωτικά σεμινάρια και άλλες ενημερωτικές εκδηλώσεις.

θ) Αναλαμβάνει εκδοτική δραστηριότητα έντυπης ή ηλεκτρονικής μορφής, καθώς και άλλες συναφείς ενέργειες προβολής ή ενημέρωσης.

ι) Αναλαμβάνει και αναθέτει την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών και την εν γένει παροχή υπηρεσιών που προάγουν τους ιδρυτικούς του σκοπούς.

7. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ τηρεί όλες τις υποχρεώσεις και δεσμεύσεις των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί προσδιορίζονται από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Άρθρο 28

Διοικητικό Συμβούλιο

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) ορίζεται και παύεται αζημίως με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και έως πέντε (5) μέλη. Ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του Δ.Σ. είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους με επιστημονική κατάρτιση και επαγγελματική εμπειρία σε τομείς που έχουν σχέση με τους σκοπούς του ΟΦΥΠΕΚΑ. Ένα μέλος είναι ο/η εκάστοτε Προϊστάμενος/η της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ και ο/η εκάστοτε Πρόεδρος της Επιτροπής Φύση 2000. Οι ιδιότητες του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου μπορούν να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο.

2. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πενταετής και μπορεί να ανανεώνεται για μία φορά. Τον Πρόεδρο, απόντα ή κωλύόμενο, αναπληρώνει, ο Διευθύνων Σύμβουλος. Στην περίπτωση που οι ιδιότητες του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο ο Πρόεδρος με απόφασή του ορίζει το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που τον αναπληρώνει. Χρέη γραμματέα του Δ.Σ. εκτελεί υπάλληλος του ΟΦΥΠΕΚΑ που ορίζεται από τον Γενικό Διευθυντή.

3. Ο Διευθύνων Σύμβουλος τελεί σε καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Η αμοιβή του Διευθύνοντος Συμβούλου και οι αποζημιώσεις του Προέδρου και των μελών του Δ.Σ. καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος υπόκεινται στη διαδικασία του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής πριν τον διορισμό τους. Το Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ παρουσιάζει σε ετήσια βάση τον απολογισμό του έργου του σε κοινή συνεδρίαση των διαρκών επιτροπών παραγωγής και εμπορίου, ευρωπαϊκών υποθέσεων και των ειδικών μόνιμων επιτροπών θεσμών και διαφάνειας και προστασίας περιβάλλοντος της Βουλής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής.

Άρθρο 29

Οργανωτική διάρθρωση ΟΦΥΠΕΚΑ

1. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ διαρθρώνεται:

σε μία Γενική Διεύθυνση η οποία αποτελείται από τις κάτω Διευθύνσεις:

- α) Διεύθυνση Αειφόρου Ανάπτυξης και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία αποτελείται από το Τμήμα Αειφόρου Ανάπτυξης και το Τμήμα Κλιματικής Αλλαγής,
  - β) δύο Διευθύνσεις Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, οι οποίες αποτελούνται από τις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών σε επίπεδο Τμήματος που ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΦΥΠΕΚΑ.
  - γ) Διεύθυνση Διοικητικού-Οικονομικού η οποία αποτελείται από το Τμήμα Διοικητικού, το Τμήμα Προμηθειών και το Τμήμα Οικονομικού.
2. Στην Γενική Διεύθυνση του ΟΦΥΠΕΚΑ λειτουργούν επίσης τα κάτωθι Αυτοτελή Τμήματα:
- α) Τμήμα Διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων και Τεχνολογιών Πληροφορικής
  - β) Τμήμα Διαχείρισης Ερευνητικών Έργων και Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

Άρθρο 30

Προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης, Διευθύνσεων και Τμημάτων

1. Οι Προϊστάμενοι της Γενικής Διεύθυνσης, των Διευθύνσεων και των Τμημάτων του ΟΦΥΠΕΚΑ έχουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. Με την προκήρυξη για την πλήρωση των θέσεων, η οποία εκδίδεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ και δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας, μπορεί να καθορίζονται πρόσθετα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.
2. Υποψήφιοι για τις θέσεις του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης και των Προϊσταμένων των Διευθύνσεων μπορεί να είναι ιδιώτες και δημόσιοι υπάλληλοι ή λειτουργοί ή εργαζόμενοι σε φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης και οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων επιλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΦΥΠΕΚΑ και ορίζονται με απόφαση του Προέδρου μετά από έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 (Α' 280) όπως ισχύει κάθε φορά για τριετή θητεία.
3. Για την επιλογή των Προϊσταμένων της Γενικής Διεύθυνσης, των Διευθύνσεων και των Τμημάτων εισηγείται στον ΟΦΥΠΕΚΑ τριμελής επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. και αποτελείται από τον Πρόεδρο του ΟΦΥΠΕΚΑ, ένα μέλος του και ένα μέλος του Α.Σ.Ε.Π.
4. Η θητεία στις θέσεις του Γενικού Διευθυντή, των Διευθυντών και των Τμηματάρχων είναι τριετής, αποτελεί πραγματική δημόσια υπηρεσία για όλες τις συνέπειες και λαμβάνεται υπόψη για την περαιτέρω βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη ως προϋπηρεσία σε θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Τμήματος.

Άρθρο 31

Πόροι και Οικονομική Διαχείριση του ΟΦΥΠΕΚΑ

1. Οι πόροι του ΟΦΥΠΕΚΑ προέρχονται από:
  - α) Τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
  - β) Κάθε είδους χρηματοδοτήσεις ή επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό (Τακτικό Προϋπολογισμό και Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων).

- γ) Χρηματοδοτήσεις, επιδοτήσεις, εισφορές και κάθε είδους ενισχύσεις ή επιχορηγήσεις από όργανα και οργανισμούς του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από άλλους ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς, μεταξύ άλλων για τα έργα που αναλαμβάνει να υλοποιήσει.
- δ) Δωρεές, ενισχύσεις, κληρονομίες, κληροδοσίες, επιχορηγήσεις, χορηγίες και κάθε είδους εισφορές φυσικών ή νομικών προσώπων, του Δημόσιου ή του Ιδιωτικού Τομέα, της ημεδαπής ή αλλοδαπής.
- ε) Ίδια έσοδα από την παροχή των εξειδικευμένων υπηρεσιών του προς τρίτους, εκτέλεση έργων για λογαριασμό τρίτων και άσκηση ήπιας μορφής εμπορική δραστηριότητα.
- στ) Έσοδα από την αξιοποίηση στοιχείων της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του και από δάνεια κάθε μορφής, καθώς και από οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες πηγές.
- ζ) Έσοδα από την εφαρμογή εισιτηρίου εισόδου σε προστατευόμενες περιοχές για οικοτουριστικούς σκοπούς και ποσοστό από έσοδα από τις άδειες θήρας, το οποίο καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- η) Έσοδα από δραστηριότητες που είναι σύμφωνες με τους σκοπούς του ΟΦΥΠΕΚΑ, συμπεριλαμβανομένων και των εσόδων από προϊόντα που παράγει ή εκμεταλλεύεται, εισιτήρια, ξεναγήσεις ομάδων επισκεπτών και άλλες οικοτουριστικές δραστηριότητες, έντυπες ή ηλεκτρονικές εκδόσεις, πώληση υλικών, προβολή και εκμετάλλευση οπτικοακουστικού υλικού και, γενικότερα, από την εκμετάλλευση και προβολή του προστατευτέου αντικειμένου.
- θ) Χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο.
- ι) Ποσοστά, που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας από πόρους που προέρχονται από την εκμετάλλευση από διάφορες εταιρείες των ενεργειακών πηγών της χώρας, από έσοδα από τη χορήγηση σήματος ποιότητας και συνεργασίας σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός των προστατευόμενων περιοχών, από έσοδα από την εκμετάλλευση δημοσίων χώρων από επαγγελματίες και έσοδα από την επιβολή προστίμων για παραβίαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, πέραν αυτών που καταλήγουν στο Πράσινο Ταμείο.
- ια) Έσοδα από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

2. Τα έργα, προγράμματα και δράσεις του ΟΦΥΠΕΚΑ χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από διεθνείς φορείς ή και από εθνικούς πόρους ή εκτελούνται με αυτοχρηματοδότηση ή με χρηματοδότηση από ιδιώτες. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να ορίζεται ως δικαιούχος, συνδικαιούχος ή και ενδιάμεσος φορέας των ως άνω προγραμμάτων, έργων και δράσεων, να συμπράττει με δημόσιους φορείς για την από κοινού υλοποίηση προγραμμάτων, έργων και δράσεων, να επιχορηγείται για την εκπλήρωση των σκοπών του από τους φορείς του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και όλων των Υπουργείων, από άλλους φορείς του Δημοσίου, του ευρύτερου Δημοσίου τομέα και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και από προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται ή χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από άλλα διεθνή προγράμματα, από τον τακτικό προϋπολογισμό όλων των Υπουργείων, από χορηγίες και από κάθε άλλη νόμιμη πηγή. Οι επιχορηγήσεις από φορείς του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων θεωρούνται δημόσιες επενδύσεις, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 2957/1954 (Α' 186) και της παρ. 1 του

άρθρου 18 του ν. 2515/1997 (Α' 154) και βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.

3. α) Οι αναγκαίες για τη λειτουργία του ΟΦΥΠΕΚΑ και την εκπλήρωση της αποστολής του πιστώσεις εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του.
- β) Ο ΟΦΥΠΕΚΑ τηρεί όλα τα απαραίτητα παραστατικά και δικαιολογητικά τα οποία και θέτει στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων, όποτε ζητηθούν. Οι επαληθεύσεις, επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι των χρηματοδοτηθέντων προγραμμάτων και έργων πραγματοποιούνται προκειμένου να παρακολουθούνται οι πραγματοποιούμενες δράσεις και να διασφαλίζεται ότι τα διατιθέμενα από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ποσά επενδύονται σύμφωνα με τους στόχους και τα προβλεπόμενα στον παρόντα νόμο και τις αποφάσεις των οργάνων του.
- γ) Μέχρι το τέλος Μαρτίου κάθε έτους ο ΟΦΥΠΕΚΑ συντάσσει ετήσια έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τον οικονομικό απολογισμό και τον απολογισμό πεπραγμένων του φορέα η οποία δημοσιεύεται στον διαδικτυακό τόπο του φορέα. Ο οικονομικός απολογισμός περιλαμβάνει ισολογισμό, κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και τις χρηματοροές του ΟΦΥΠΕΚΑ. Μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους υποβάλλεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας η ετήσια έκθεση που αφορά το προηγούμενο έτος.
- δ) Ο τακτικός έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης των πόρων του ΟΦΥΠΕΚΑ και ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων γίνονται από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές που ορίζονται με απόφαση του ΟΦΥΠΕΚΑ και ενεργείται με τη διαδικασία που ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις περί Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Οι δαπάνες του ελέγχου βαρύνουν τον ΟΦΥΠΕΚΑ. Οι ορκωτοί ελεγκτές-λογιστές που ασκούν τον τακτικό διαχειριστικό έλεγχο υποβάλλουν μέχρι την 30η Ιουνίου κάθε έτους στον Δ.Σ του ΟΦΥΠΕΚΑ έκθεση για τη διαχείριση και τον απολογισμό του διαχειριστικού έτους που έληξε. Οι εκθέσεις υποβάλλονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΦΥΠΕΚΑ στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με απόφαση αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να διατάσσεται οποτεδήποτε έκτακτος έλεγχος. Με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να διατάσσεται οποτεδήποτε η διενέργεια διαχειριστικού ή άλλου οικονομικού ελέγχου και να καθορίζονται τα όργανα, η διαδικασία και ο τρόπος άσκησης αυτού.
- ε) Το διαχειριστικό έτος του ΟΦΥΠΕΚΑ συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος. Το πρώτο διαχειριστικό έτος αρχίζει από την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 43 και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους.
- στ) Ο ΟΦΥΠΕΚΑ συντάσσει Κανονισμό Οικονομικής Διαχείρισης και Προμηθειών, με τον οποίο καθορίζονται κυρίως ο τρόπος διάθεσης και διαχείρισης των πιστώσεων και ο τρόπος εκτέλεσης των κάθε είδους δαπανών του. Με τον Κανονισμό Οικονομικής Διαχείρισης και Προμηθειών, ο οποίος εγκρίνεται από τους Υπουργούς Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ρυθμίζονται ιδίως τα θέματα διαχείρισης υλικού, περιουσιακών στοιχείων, καταβολής μισθοδοσίας, κατάρτιση προϋπολογισμού, ισολογισμού και απολογισμού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την οικονομική διαχείριση του ΟΦΥΠΕΚΑ.

Άρθρο 32

Οργάνωση, Στελέχωση και Λειτουργία του ΟΦΥΠΕΚΑ

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών καταρτίζεται ο Οργανισμός του ΟΦΥΠΕΚΑ, με τον οποίον συνιστώνται οι οργανικές θέσεις και καθορίζεται η κατανομή αυτών κατά εργασιακή σχέση, κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, καθώς και τα τυπικά προσόντα διορισμού ή πρόσληψης κατά κλάδο και ειδικότητα, οι αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων, η γενική περιγραφή καθηκόντων κάθε θέσης ευθύνης, και ρυθμίζεται η διοίκηση, η οργάνωσή του, τα θέματα που αφορούν στο προσωπικό του και τις λειτουργικές σχέσεις του Οργανισμού με τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς και οργανισμούς καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση, μπορεί να συνιστώνται, να καταργούνται ή να τροποποιούνται οργανικές μονάδες πέραν αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 29, όπως επίσης να προβλέπονται οργανικές θέσεις νομικού συμβούλου, προϊσταμένου νομικής υπηρεσίας και δικηγόρων με έμμισθη εντολή.
2. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ στελεχώνεται από υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίοι διέπονται για θέματα της υπηρεσιακής τους κατάστασης από τις διατάξεις που ισχύουν για τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ του Δημοσίου και από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους που αποσπώνται σε αυτόν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, καταλαμβάνουν δε αντίστοιχες οργανικές θέσεις. Η πλήρωση των θέσεων γίνεται με διορισμό μέσω ΑΣΕΠ μετά από έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α' 28), με βάση τα τυπικά προσόντα που καθορίζονται στις διατάξεις του π.δ. 50/2001 (Α' 39) και στον Οργανισμό του ΟΦΥΠΕΚΑ.
3. Οι αποσπώμενοι στον ΟΦΥΠΕΚΑ εξακολουθούν να λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών τους, από την υπηρεσία υποδοχής με τα πάσης φύσεως, γενικά ή ειδικά, επιδόματα της οργανικής τους θέσης με τις προϋποθέσεις καταβολής τους. Ο χρόνος απόσπασης των αποσπώμενων υπαλλήλων θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στο φορέα που ανήκουν οργανικά.
4. Η κάλυψη των θέσεων μπορεί να γίνει και με μετάταξη προσωπικού με τα ίδια τυπικά και ουσιαστικά προσόντα βάσει του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας.
5. Για την υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκά ή διεθνή προγράμματα ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να απασχολεί εξωτερικούς συνεργάτες με συμβάσεις μίσθωσης ιδιωτικού έργου για όσο χρονικό διάστημα διαρκούν τα ανωτέρω έργα, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν παρατάσεων τους σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 87 του ν. 4605/2019 (Α' 52).
6. Στον ΟΦΥΠΕΚΑ στεγάζεται η Εθνική Επιτροπή ΦΥΣΗ 2000 του άρθρου 5 της κοινής υπουργικής απόφασης 33318/3028/1998 (Β' 1289), όπως ισχύει. Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ.

Άρθρο 33

Εργαλεία του Συστήματος Διακυβέρνησης ΠΠ

1. Τα εργαλεία του Συστήματος Διακυβέρνησης Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ), με τα οποία δημιουργούνται οι συστημικές σχέσεις των φορέων του, με στόχο την Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση της πολιτικής για τις προστατευόμενες περιοχές είναι τα ακόλουθα:

α) η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα και το Πενταετές Σχέδιο Δράσης της του άρθρου 17 παρ. 3 περ. α του ν. 3937/2011 (Α' 60), όπως η περ. α αντικαταστάθηκε με το άρθρο 58 του ν. 4277/2014 (Α' 156), καθώς και τα λοιπά εργαλεία της παρ. 3 του ν. 3937/2011,

β) το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο Natura 2000 του άρθρου 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΚ,

γ) τα Προεδρικά Διατάγματα χαρακτηρισμού, οριοθέτησης και όρων προστασίας και χρήσεων γης των προστατευόμενων περιοχών (ΠΠ) του άρθρου 47,

δ) τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης των ΠΠ του άρθρου άρθρου 47,

ε) τα εγκεκριμένα Σχέδια Δράσης προστασίας ειδών και τύπων οικοτόπων της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3937/2011,

στ) οι Προγραμματικές Συμβάσεις του άρθρου 37 και τα Μνημόνια Συνεργασίας του άρθρου 38 που συνάπτει ο ΟΦΥΠΕΚΑ με άλλους δημόσιους φορείς,

ζ) το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης της Πολιτικής για τις προστατευόμενες περιοχές το οποίο υλοποιείται και λειτουργεί επιχειρησιακά από τον ΟΦΥΠΕΚΑ,

η) η εποπτεία της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και ειδών του άρθρου 11 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και οι εθνικές εκθέσεις του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και του άρθρου 12 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ.

2. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ εκπονεί πρόγραμμα εφαρμογής των εγκεκριμένων σχεδίων διαχείρισης κάθε προστατευόμενης περιοχής που εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 34

Σύσταση και Αρμοδιότητες των ΜΔΠΠ

1. Συστήνονται εικοσιτέσσερις (24) Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) σε επίπεδο Τμήματος, σύμφωνα με τον Παράρτημα Ι που επισυνάπτεται στον παρόντα νόμο. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από εισήγηση του ΟΦΥΠΕΚΑ, μπορεί να τροποποιούνται ο αριθμός και η χωρική αρμοδιότητα των ΜΔΠΠ, με την προϋπόθεση ότι καλύπτουν το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών του άρθρου 45.

2. Οι αρμοδιότητες των ΜΔΠΠ είναι οι ακόλουθες:

α) Συμμετοχή στην κατάρτιση, εφαρμογή, παρακολούθηση, αξιολόγηση και επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών της χωρικής αρμοδιότητάς τους, καθώς και παρακολούθηση της κατάστασης των ειδών και των τύπων οικοτόπων διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού ενδιαφέροντος στις περιοχές της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

β) Κατάρτιση ετήσιας έκθεσης για τις προστατευόμενες περιοχές της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

γ) Κατάρτιση μελετών και διεξαγωγή ερευνών, καθώς και συμμετοχή στην εκτέλεση τεχνικών ή άλλων έργων που περιλαμβάνονται στα οικεία σχέδια διαχείρισης και είναι απαραίτητα για την προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών.

- δ) Διαβούλευση με την τοπική κοινωνία, τους παραγωγικούς φορείς και κάθε άλλον εμπλεκόμενο κατά περίπτωση φορέα, εντός των περιοχών ευθύνης τους σε οποιαδήποτε περίπτωση απαιτείται, με στόχο την ολοκληρωμένη διαχείριση, την αποτελεσματική προστασία και την ανάδειξη των αξιών των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής παραμέτρου στα τοπικά αναπτυξιακά πρότυπα και προγράμματα.
- ε) Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και των παραγωγικών φορέων σε θέματα αναγόμενα στο έργο και τους σκοπούς του ΟΦΥΠΕΚΑ. Στο πλαίσιο αυτό, οι ΜΔΠΠ μπορούν να ιδρύουν και να λειτουργούν κέντρα πληροφόρησης και να αναλαμβάνουν σχετική εκδοτική δραστηριότητα έντυπης ή και ηλεκτρονικής μορφής.
- στ) Διοργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης, καθώς και σε συνέδρια, ημερίδες, σεμινάρια και σε άλλες ενημερωτικές εκδηλώσεις, για την προώθηση και ανάδειξη των στόχων της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών.
- ζ) Συμμετοχή στον έλεγχο της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας καθώς και των ειδικότερων όρων και ρυθμίσεων που αφορούν κάθε περιοχή.
- ι) Συμμετοχή στον τοπικό αντιτυρικό σχεδιασμό στις περιοχές ευθύνης τους σε συνεργασία με το Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.
- ια) Κατάρτιση Τοπικών Σχεδίων Δράσεων Προτεραιοτήτων (ΤΣΔΠ), στα οποία καθορίζονται οι ανάγκες και οι προτεραιότητες χρηματοδότησης αναφορικά με τη διαχείριση των προστατευτέων αντικειμένων και με την προτεραιότητα της διατήρησης της καλής κατάστασης των οικοτόπων.
- ιβ) Συγκέντρωση επιστημονικών πληροφοριών και αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων που προέρχονται από ερευνητικά και άλλα προγράμματα στις περιοχές ευθύνης τους και οργάνωση σε κατάλληλη υποδομή θεματικών και χωρικών βάσεων των δεδομένων που αφορούν τα προστατευτέα αντικείμενα της χωρικής ευθύνης τους.
- ιγ) Εισηγήση για αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και εσόδων από οικότουριστικές και λοιπές δραστηριότητες τους για την ανάδειξη τοπικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και την υλοποίηση έργων και δράσεων προώθησης της περιφερειακής και της τοπικής ανάπτυξης.
- ιδ) Συμμετοχή στην εκτέλεση εθνικών, ευρωπαϊκών ή διεθνών προγραμμάτων και δράσεων σχετικών με την περιοχή ευθύνης τους, τα οποία προάγουν ή προβάλλουν τους σκοπούς των ΜΔΠΠ.
- ιε) Σύνταξη σχεδίων φύλαξης των περιοχών αρμοδιότητάς τους, η συνεπικουρία με τους αρμόδιους φορείς μέσω των Μνημονίων Συνεργασίας του άρθρου 37 και η παρακολούθηση της εφαρμογής τους.
- ιστ) Συμμετοχή σε Προγραμματικές Συμβάσεις και Μνημόνια Συνεργασίας με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς κατά τις διατάξεις των άρθρων 37 και 38.
- ιζ) Προώθηση, υποστήριξη, οργάνωση και υλοποίηση οικότουριστικών δράσεων και έγκριση δραστηριοτήτων ξενάγησης εντός των προστατευόμενων περιοχών της χωρικής τους ευθύνης.

Επιτροπές Διαχείρισης των ΜΔΠΠ

1. Με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ μετά από εισήγηση του Προϊσταμένου της ΜΔΠΠ, συγκροτούνται άμισθες τοπικές Επιτροπές Διαχείρισης, με πέντε έως ένδεκα μέλη, για την υποστήριξη της ΜΔΠΠ στη διαχείριση μιας προστατευόμενης περιοχής ή ομάδας προστατευόμενων περιοχών. Κατ' εξαίρεση, το Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ μπορεί να συγκροτήσει Επιτροπή Διαχείρισης με περισσότερα μέλη, εάν η προστατευόμενη περιοχή εκτείνεται σε δύο ή περισσότερες Περιφέρειες.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να καθορίζονται οι αρμοδιότητες των Επιτροπών Διαχείρισης.

2. Στην Επιτροπή Διαχείρισης συμμετέχουν ένας επιστήμονας εγνωσμένου κύρους με επαγγελματική ή ακαδημαϊκή εξειδίκευση στο αντικείμενο της διατήρησης της φύσης ή σε συναφές αντικείμενο, ένας εκπρόσωπος της Περιφέρειας, ένας εκπρόσωπος του Δήμου ή των Δήμων στην περιοχή των οποίων βρίσκεται η προστατευόμενη περιοχή ή το μεγαλύτερο μέρος της, εκπρόσωποι των αρμόδιων αρχών (δασικής υπηρεσίας και λιμενικού σώματος), ένας εκπρόσωπος περιβαλλοντικής οργάνωσης του άρθρου 41 εάν δραστηριοποιείται στην περιοχή αυτή, εκπρόσωποι των συλλογικών φορέων των βασικότερων παραγωγικών τομέων της περιοχής και ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής εκπρόσωποι άλλων δημόσιων υπηρεσιών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών, παραγωγικών και επαγγελματικών φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή.

3. Η Επιτροπή Διαχείρισης συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ανά τρίμηνο. Η λειτουργία των Επιτροπών Διαχείρισης αποτελεί ευθύνη του εκάστοτε Προϊσταμένου της ΜΔΠΠ. Η ΜΔΠΠ αναλαμβάνει τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη των Επιτροπών Διαχείρισης.

Άρθρο 36

Αξιολόγηση των ΜΔΠΠ

1. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ΜΔΠΠ διενεργείται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων υποβάλλονται από το Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Η αξιολόγηση του έργου των ΜΔΠΠ διενεργείται κατ' έτος βάσει στόχων που εξειδικεύονται στα Σχέδια Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών. Η αξιολόγηση της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών διενεργείται κατ' έτος με βάση μεθοδολογία και πρότυπα που ορίζει ο ΟΦΥΠΕΚΑ μετά από εισήγηση της Επιτροπής Φύσης 2000 και δημοσιοποιείται, μετά από έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

α) την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας εφαρμογής των ρυθμίσεων της περιοχής ευθύνης της ΜΔΠΠ, όπως αυτές προβλέπονται από την πράξη χαρακτηρισμού και το Σχέδιο Διαχείρισης, ως προς την κατάσταση των προστατευόμενων περιοχών,

β) τα αποτελέσματα από την εφαρμογή μέτρων διαχείρισης σε σχέση με τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους προστασίας και διαχείρισης της περιοχής και τους στόχους διατήρησης (conservation objectives) των προστατευόμενων περιοχών (είδη, τύποι οικοτόπων) σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης και το Πρόγραμμα Εφαρμογής του, της παρ. 2 του άρθρου 33,

- γ) την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων (στελεχών, χρηματοδότησης από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους, πρόσθετων εσόδων και λοιπών πόρων) της κάθε ΜΔΠΠ και τον οικονομικό απολογισμό της,
- δ) τη συμβολή των δράσεων της ΜΔΠΠ στην επίτευξη των στόχων του Σχεδίου Διαχείρισης,
- ε) την αξιολόγηση της συνεργασίας με την τοπική κοινωνία και άλλους εμπλεκόμενους φορείς και τον βαθμό συμμετοχής τους στη διαχείριση της περιοχής,
- στ) τους στόχους και το Πρόγραμμα Εφαρμογής για το επόμενο έτος, και
- ζ) τη διαχείριση των έκτακτων περιστατικών.

Άρθρο 37

Προγραμματικές συμβάσεις

Ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού και τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις ΜΔΠΠ της χωρικής αρμοδιότητάς τους, ενδεικτικό αντικείμενο των οποίων είναι:

- α) η συμμετοχή στον τοπικό αντιπυρικό σχεδιασμό στις περιοχές ευθύνης τους,
- β) η συνεργασία για θέματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης του πληθυσμού για τις προστατευόμενες περιοχές,
- γ) η από κοινού προώθηση της αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων για την προώθηση νέων τοπικών αναπτυξιακών προτύπων και δράσεων και της υποστήριξης οικοτουριστικών προγραμμάτων και δράσεων ανάδειξης και προώθησης τοπικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα,
- δ) η σύνταξη μελετών, η κατάρτιση σχεδίων και η διεξαγωγή ερευνών, καθώς και η εφαρμογή της εκτέλεση τεχνικών ή άλλων έργων που περιλαμβάνονται στα οικεία σχέδια διαχείρισης και είναι απαραίτητα για την προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των προστατευτέων αντικειμένων που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης τους. Για την ανάθεση, εποπτεία, επίβλεψη και εν γένει εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων μελετών και έργων του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

Άρθρο 38

Μνημόνια Συνεργασίας

1. Για τον συντονισμό του σχεδιασμού και της εφαρμογής της πολιτικής προστατευόμενων περιοχών ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να συνάπτει Μνημόνια Συνεργασίας με δημόσιους φορείς, όπως με τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και το Λιμενικό Σώμα, ενδεικτικό αντικείμενο των οποίων είναι:

- α) η συνεργασία και συνεπικουρία κατά την φύλαξη των προστατευόμενων περιοχών μέσω της εφαρμογής και υλοποίησης των σχεδίων φύλαξης της περ. ιε) της παρ. 2 του άρθρου 34 και της υποχρεωτικής συγκρότησης μικτών κλιμακίων διενέργειας περιπολιών στις περιοχές ευθύνης τους.

β) η μέριμνα για την εκπαίδευση και ενημέρωση των αρμόδιων αρχών με αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των φορέων αυτών,

γ) η δημιουργία συνεργειών και κοινών δράσεων στο πλαίσιο πολιτικών τουρισμού, πολιτισμού, αθλητισμού, αγροτικής ανάπτυξης, προστασίας του περιβάλλοντος και αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

2. Για την υποστήριξη της επιστημονικής παρακολούθησης των προστατευόμενων περιοχών ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να συνάπτει μνημόνια συνεργασίας με ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, ιδιωτικά και δημόσια, της ημεδαπής και αλλοδαπής ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του ευρύτερου δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, που έχουν διακριθεί για το έργο τους στον τομέα της προστασίας της φύσης και τα οποία διαθέτουν την κατάλληλη τεχνική και επιστημονική υποδομή, καθώς και αποδεδειγμένη εμπειρία στην υλοποίηση ανάλογων έργων που σχετίζονται με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

4. Στα Μνημόνια Συνεργασίας μπορεί να συμμετέχουν περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Άρθρο 39

Συνεργασία με Περιφέρειες

Οι Περιφέρειες κατά την κατάρτιση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης αυτών, κατά το άρθρο 268 του ν. 3852/2010 (Α'87), συνεργάζονται με τις ΜΔΠΠ που έχουν την ευθύνη της διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών της περιφέρειάς τους, προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμβατότητα των Προγραμμάτων αυτών με τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών. Επίσης, ο πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου καλεί τους Προϊσταμένους των ΜΔΠΠ και τους συντονιστές των Επιτροπών Διαχείρισης των ΜΔΠΠ στις συνεδριάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου στις οποίες υποβάλλονται προς έγκριση τα Προγράμματα του προηγούμενου εδαφίου ή οι Προγραμματικές Συμβάσεις του άρθρου 37 ή συζητούνται θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των ΜΔΠΠ.

Άρθρο 40

Συνεργασία με Δήμους

Οι Δήμοι κατά την κατάρτιση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης αυτών, κατά το άρθρο 266 του ν. 3852/2010 (Α' 87), συνεργάζονται με τις ΜΔΠΠ που έχουν την ευθύνη της διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών της περιοχής τους προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμβατότητα των Προγραμμάτων αυτών με τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών. Επίσης, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου καλεί τους Προϊσταμένους των ΜΔΠΠ και τους συντονιστές των Επιτροπών Διαχείρισης των ΜΔΠΠ στις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου στις οποίες υποβάλλονται προς έγκριση τα Προγράμματα του προηγούμενου εδαφίου ή οι Προγραμματικές Συμβάσεις του άρθρου 37 ή συζητούνται θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των ΜΔΠΠ.

Άρθρο 41

Μητρώο ΜΚΟ και Φορέων

1. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να καταρτίζει μητρώο των περιβαλλοντικών οργανώσεων και φορέων, οι οποίοι δύνανται να συμμετέχουν στα Μνημόνια Συνεργασίας του άρθρου 38.
2. Στο μητρώο του ΟΦΥΠΕΚΑ δύνανται να εγγράφονται Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) που έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν ως Σωματεία μη κερδοσκοπικά, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ), Κοινωφελή Ιδρύματα στην Ελλάδα και Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.), εφόσον περιλαμβάνουν στους καταστατικούς τους σκοπούς την προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος ή/και την προστασία ειδών άγριας ζωής, καθώς και συμπράξεις όλων των ανωτέρω φορέων.
3. Η διαδικασία, τα κριτήρια εγγραφής και διαγραφής, τα ασυμβίβαστα, καθώς και τα δικαιολογητικά εγγραφής στο μητρώο, καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ. Το Μητρώο δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του ΟΦΥΠΕΚΑ.
4. Οι δράσεις των περιβαλλοντικών οργανώσεων της παρ. 1 δεν πρέπει να αντιβαίνουν στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της Χάρτας δικαιωμάτων της ΕΕ, της Οικουμενικής Διακήρυξης του ΟΗΕ, του Εθνικού Συντάγματος και της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την ίση μεταχείριση και την απαγόρευση των διακρίσεων.

Άρθρο 42

Σχέδιο Δράσης βελτίωσης της πολιτικής ΠΠ

1. Με σκοπό τη βελτίωση της πολιτικής για τη διαχείριση των Προστατευόμενων Περιοχών εκπονείται Σχέδιο Δράσης που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
2. Το Σχέδιο Δράσης έχει τριετή χρονική διάρκεια (2021–2023) που μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Για κάθε δράση περιλαμβάνει το αναλυτικό περιεχόμενό της, τον αρμόδιο δημόσιο φορέα για την εφαρμογή ή την εποπτεία εφαρμογής της δράσης και τον υπεύθυνο διοίκησης ή εποπτείας της εφαρμογής της, προϋπολογισμό, πηγή χρηματοδότησης και χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της δράσης.
3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συγκροτείται ομάδα εργασίας, για την εκπόνηση του Σχεδίου Δράσης, υπό την εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με εκπροσώπους από όλους τους φορείς του Εθνικού Συστήματος Διακυβέρνησης του άρθρου 26.
4. Το Σχέδιο Δράσης περιέχει, ενδεικτικά, τις ακόλουθες δράσεις:
  - α) Επικαιροποίηση των στρατηγικών και προγραμματικών κειμένων της πολιτικής για της προστατευόμενες περιοχές.
  - β) Δράσεις εφαρμογής του παρόντος και ιδίως των διατάξεων που αφορούν στο Σύστημα Διακυβέρνησης της πολιτικής για τις προστατευόμενες περιοχές και στην προώθηση της Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησής της, στην απλοποίηση και σύντμηση της κανονιστικής, της ρυθμιστικής και της προγραμματικής διαδικασίας, στην ίδρυση του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), στη συγκρότηση των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) και στην εφαρμογή των

προγραμματικών, των συμβασιακών και των επιχειρησιακών εργαλείων του Συστήματος Διακυβέρνησης ΠΠ.

- γ) Ανασχεδιασμός, απλούστευση και προτυποποίηση των διαδικασιών λειτουργίας των φορέων του Συστήματος Διακυβέρνησης ΠΠ, δημιουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Διοίκησης και διασφάλιση της διαλειτουργικότητάς του με τα συστήματα των φορέων αυτών, σύμφωνα με τα άρθρα 47 και 48 του ν. 4623/2019 (Α'134).
- δ) Συμβολή στη δημιουργία και λειτουργία Ψηφιακής Τράπεζας Γης και του Ενιαίου Ψηφιακού Χάρτη (των άρθρων 4 έως 9 του ν. 4635/2019, Α'167).
- ε) Εκπόνηση προγράμματος για τη δημιουργία κεντρικής δομής υποστήριξης εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής για τις προστατευόμενες περιοχές, την υποστήριξη των ΜΔΠΠ όσον αφορά τη δικτύωση και την οργάνωσή τους και την υλοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης, την υποστήριξη των λειτουργιών των Περιφερειών και των Δήμων που υποστηρίζουν την υλοποίηση ή υλοποιούν προγράμματα, έργα και δράσεις των Σχεδίων Διαχείρισης και την υποστήριξη των περιβαλλοντικών οργανώσεων και φορέων που υλοποιούν δράσεις των Σχεδίων Διαχείρισης.
- στ) Υποστήριξη στη δημιουργία συνεργειών και κοινών δράσεων με άλλες πολιτικές, όπως τουρισμού, πολιτισμού, αθλητισμού, αγροτικής ανάπτυξης, διαχείρισης αλιευτικών πόρων, προστασίας περιβάλλοντος και αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- ζ) Εκπόνηση προγράμματος κινητοποίησης συμπληρωματικών χρηματοδοτήσεων των ΜΔΠΠ και ιδίως ιδιωτικών πόρων μέσω του θεσμού της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, των εθελοντικών συμφωνιών με επιχειρήσεις, των χορηγιών, του πληθοπορισμού (crowdsourcing) και της συλλογικής χρηματοδότησης (crowdfunding).
5. Τη διοίκηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης και την ετήσια επικαιροποίησή του αναλαμβάνει ο ΟΦΥΠΕΚΑ που ενημερώνει τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κάθε τετράμηνο με Έκθεση Προόδου εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης.
6. Το Σχέδιο Δράσης μπορεί να χρηματοδοτείται από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους καθώς και από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.
7. Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει στο πρώτο κεφάλαιό του το Σχέδιο Μετάβασης με τις δράσεις της περιόδου μέχρι την έναρξη λειτουργίας του ΟΦΥΠΕΚΑ, που σχεδιάζεται με βάση τις αρχές της διοίκησης αλλαγής.
8. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζονται τα σχετικά με την εκπόνηση και εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 43

Μεταβατικές διατάξεις

1. Μετά τον ορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΦΥΠΕΚΑ, τον ορισμό και την τοποθέτηση του Γενικού Διευθυντή, ορισμένου αριθμού Διευθυντών και Τμηματάρχων καθώς και την πλήρωση των θέσεων ορισμένου αριθμού υπαλλήλων, εκδίδεται σχετική

απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία διαπιστώνεται η έναρξη άσκησης όλων των αρμοδιοτήτων του ΟΦΥΠΕΚΑ. Η έκδοση του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας του ΟΦΥΠΕΚΑ δεν αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου. Με τη δημοσίευση της ως άνω απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταργούνται τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» του ν. 4519/2018 (Α'25), και ο ΟΦΥΠΕΚΑ καθίσταται καθολικός διάδοχος αυτών των νομικών προσώπων.

2. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της προηγούμενης παραγράφου το Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ αναλαμβάνει την στελέχωση και οργάνωση του Οργανισμού, ενώ τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητες του ν. 4519/2018 (Α'25). Ομοίως κατά την άνω χρονική περίοδο του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να προβαίνει σε ανάθεση δημοσίων συμβάσεων για την κάλυψη των αναγκών του ΟΦΥΠΕΚΑ.

3. Κατά τα δυο (2) πρώτα χρόνια της λειτουργίας του ΟΦΥΠΕΚΑ επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, η απόσπαση προσωπικού στον ΟΦΥΠΕΚΑ. Για τις αποσπάσεις αυτές δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ ανά κατηγορία και κλάδο, και μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι υποβάλλουν τις αιτήσεις τους. Οι αιτήσεις αυτές αξιολογούνται από το Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός. Στη συνέχεια αποσπώνται οι επιλεγέντες υπάλληλοι με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ και κατατάσσεται σε κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες αφού εκδοθεί η απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 32. Οι αποσπώμενοι στον ΟΦΥΠΕΚΑ εξακολουθούν να λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών τους, από την υπηρεσία υποδοχής, με τα πάσης φύσεως, γενικά ή ειδικά, επιδόματα της οργανικής τους θέσης με τις προϋποθέσεις καταβολής τους. Ο χρόνος απόσπασης των αποσπώμενων υπαλλήλων θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στον φορέα που ανήκουν οργανικά.

4. Με την έκδοση της απόφασης της παρ. 1 το πάσης φύσεως προσωπικό των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών μεταφέρεται, αυτοδικαίως, με την ίδια σχέση εργασίας στον ΟΦΥΠΕΚΑ και τοποθετείται στις αντίστοιχες Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών που συνιστώνται των οποίων η χωρική περιοχή ευθύνης απεικονίζεται στον χάρτη του Παραρτήματος ΙΙ. Με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ τοποθετείται Προϊστάμενος σε κάθε ΜΔΠΠ για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, το οποίο μπορεί να ανανεώνεται.

5. Μετά την έκδοση της απόφασης της παρ. 1 εκκρεμείς δίκες των ΦΠΔΔ που καταργούνται, συνεχίζονται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη διατύπωση για τη συνέχιση τους. Απαιτήσεις, υποχρεώσεις, και πάσης φύσεως εκκρεμείς υποθέσεις που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού μεταφέρονται στον ΟΦΥΠΕΚΑ.

6. Μετά την έκδοση της απόφασης της παρ. 1 για πάσης φύσεως έργα, δράσεις και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους Διεθνείς Οργανισμούς ή εθνικούς πόρους, τα οποία έχουν αναληφθεί και υλοποιούνται από τους Φορείς, ο ΟΦΥΠΕΚΑ καθίσταται καθολικός διάδοχος ως προς όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις ανωτέρω πράξεις, δράσεις και

προγράμματα, καθώς και δικαιούχος των τραπεζικών λογαριασμών για τη χρηματοδότηση τους.

7. Οι συμβατικές υποχρεώσεις και οι εγκεκριμένες χρηματοδοτήσεις και οι πόροι των ΦΔΠΠ που καταργούνται μεταφέρονται στον ΟΦΥΠΕΚΑ.

8. Η άσκηση της αρμοδιότητας της περ. ιστ) της παρ. 5 του άρθρου 27 εκκινεί μετά την στελέχωση με το προσωπικό του άρθρου 32, οπότε και καταργείται η αρμοδιότητα της περ. ιστ) της παραγράφου 5 του άρθρου 27 του π.δ. 132/2017 (Α' 160). Μέχρι το χρονικό αυτό σημείο η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΖΩΝΕΣ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Άρθρο 44

Τροποποίηση του π.δ. 59/2018

1.α. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 (Α' 114) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι χρήσεις γης που ρυθμίζονται από τον ρυθμιστικό (πολεοδομικό) σχεδιασμό και περιλαμβάνονται στις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160) καθορίζονται σύμφωνα με τη γενική και ειδική χωρική τους λειτουργία ως ακολούθως.»

β. Στο τέλος της περ. Ι του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες γενικές κατηγορίες χρήσεων:

- «- Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης
- Ζώνη προστασίας της φύσης
- Ζώνη διαχείρισης οικοτόπων και ειδών
- Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων.»

2.α. Η ειδική κατηγορία χρήσεων 24 της περ. ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«24. Αγροτικές εκμεταλλεύσεις – εγκαταστάσεις και δραστηριότητες

24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες

24.2. Γεωργικές αποθήκες, θερμοκήπια και λοιπές εγκαταστάσεις αγροτικού τομέα (άρθρο 2 του από 31.5.1985 π.δ., Δ' 270).

- 24.3. Κτηνοτροφικές-πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις – Αντλητικές εγκαταστάσεις.
- 24.4. Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις)
- 24.5. Πολυλειτουργικό αγρόκτημα (άρθρο 52 του ν. 4235/2014, Α' 32).
- 24.6. Κτηνοτροφικά Πάρκα (άρθρο 43 του ν. 4235/2014).
- 24.7. Αλυκές
- 24.8. Βόσκηση
- 24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική)
- 24.10. Συλλογή φυτών, βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών) και βενθικών οργανισμών από το υπόστρωμα της παραλιακής ζώνης
- 24.11. Θήρα
- 24.12. Ιππικά Κέντρα
- 24.13. Εγγειοβελτιωτικά έργα αγροτικής ανάπτυξης»
- β. Η ειδική κατηγορία χρήσεων 25 της περ. ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 αντικαθίσταται ως εξής:
- «25. Εξορυκτικές δραστηριότητες (Ορυχεία, Λατομεία, Μεταλλεία, Αμμοληψία, Ζώνες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων).»
- γ. Μετά τη χρήση 26.11 της περ. ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:
- «26.12. Γραμμικές υποδομές μεταφορών
- 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) (δυνατότητα εξειδίκευσης βάσει της οικείας νομοθεσίας)
- 26.12.2. Οδοί ήπιας κυκλοφορίας
- 26.12.3. Πεζόδρομοι
- 26.12.4. Ποδηλατόδρομοι
- 26.12.5. Πλατείες
- 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών)
- 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών».
- δ. Η ειδική κατηγορία χρήσεων 33 της περ. ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 αντικαθίσταται ως εξής:
- «Εγκαταστάσεις παραγωγής, αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών, και συναφείς εγκαταστάσεις.»
- ε. Στο τέλος της περ. ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:
- «48. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ
- 48.1. Κατασκευές για:

- α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,
- β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,
- γ) λυόμενες και προσωρινές κατασκευές,
- δ) για τη λειτουργία και την εξυπηρέτηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

48.2. Εγκαταστάσεις:

- α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)
- β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.
- γ) Υπέργειοι και υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.
- δ) Η εγκατάσταση κεντρικών λεβήτων ή μονάδων Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ) για τηλεθέρμανση.
- ε) Η εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.
- στ) Η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λοιπών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών».

49. Περίπτερα ενημέρωσης/ έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υπαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών

51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών

52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)

53. Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων

54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής

55. Φάροι».

3. α. Στο άρθρο 2 του π.δ. 59/2018 προστίθενται, μεταξύ των κατηγοριών (22) και (30), οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(26.12) Γραμμικές υποδομές μεταφορών

(26.12.1) Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) (δυνατότητα εξειδίκευσης βάσει της οικείας νομοθεσίας)

(26.12.2) Οδοί ήπιας κυκλοφορίας

(26.12.3) Πεζόδρομοι

(26.12.4) Ποδηλατόδρομοι

(26.12.5) Πλατείες»

β. Στο τέλος του άρθρου 2 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)»

4. Μετά την κατηγορία 946) και πριν από το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 3 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)»

5.α. Στο τέλος του άρθρου 4 του π.δ. 59/2018 (Α' 114) προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)»

β. Στις ειδικές κατηγορίες χρήσεων που επιτρέπονται ειδικά στα τοπικά κέντρα συνοικίας-γειτονιάς προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(26.12) Γραμμικές υποδομές μεταφορών

(26.12.1) Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) (δυνατότητα εξειδίκευσης βάσει της οικείας νομοθεσίας)

(26.12.2) Οδοί ήπιας κυκλοφορίας

(26.12.3) Πεζόδρομοι

(26.12.4) Ποδηλατόδρομοι

(26.12.5) Πλατείες

(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/ έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)»

6. Στο τέλος του άρθρου 5 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)»

7. Στο άρθρο 6 του π.δ. 59/2018 προστίθενται, μεταξύ των κατηγοριών (8) και (29), οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(26.12) Γραμμικές υποδομές μεταφορών

(26.12.1) Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) (δυνατότητα εξειδίκευσης βάσει της οικείας νομοθεσίας)

(26.12.2) Οδοί ήπιας κυκλοφορίας

(26.12.3) Πεζόδρομοι

(26.12.4) Ποδηλατόδρομοι

(26.12.5) Πλατείες»

8.α. Στην παρ. 2 του άρθρου 7 του π.δ. 59/2018 προστίθενται, μεταξύ των κατηγοριών (9) και (30), οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(26.12) Γραμμικές υποδομές μεταφορών

(26.12.1) Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) (δυνατότητα εξειδίκευσης βάσει της οικείας νομοθεσίας)

(26.12.2) Οδοί ήπιας κυκλοφορίας

(26.12.3) Πεζόδρομοι

(26.12.4) Ποδηλατόδρομοι

(26.12.5) Πλατείες»

β. Στο τέλος του άρθρου 7 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48.1) Κατασκευές για:

α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

δ) για τη λειτουργία και την εξυπηρέτηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

(48.2) Εγκαταστάσεις:

α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)

β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.

ε) Η εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

στ) Η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λοιπών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών

(51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)»

9. Στο τέλος του άρθρου 8 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48.1) Κατασκευές για:

α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

(48.2) Εγκαταστάσεις:

α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)

β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.

γ) Υπέργειοι και υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.

δ) Η εγκατάσταση κεντρικών λεβήτων ή μονάδων Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ) για τηλεθέρμανση.

ε) Η εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

στ) Η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λοιπών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων»

10. Στο τέλος του άρθρου 9 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48.1) Κατασκευές για:

α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

(48.2) Εγκαταστάσεις:

α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)

β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.

γ) Υπέργειοι και υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.

δ) Η εγκατάσταση κεντρικών λεβήτων ή μονάδων Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ) για τηλεθέρμανση.

ε) Η εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

στ) Η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λοιπών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών»

11. Στο τέλος του άρθρου 10 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48.1) Κατασκευές για:

α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

(48.2) Εγκαταστάσεις:

α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)

β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.

γ) Υπέργειοι και υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.

δ) Η εγκατάσταση κεντρικών λεβήτων ή μονάδων Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ) για τηλεθέρμανση.

ε) Η εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.»

12. Στο τέλος του άρθρου 11 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48.1) Κατασκευές για:

α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

(48.2) Εγκαταστάσεις:

α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)

β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.

γ) Υπέργειοι και υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.

δ) Η εγκατάσταση κεντρικών λεβήτων ή μονάδων Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ) για τηλεθέρμανση.

ε) Η εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

στ) Η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λοιπών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων»

13. Στο άρθρο 12 του π.δ. 59/2018, μετά την κατηγορία (34) και πριν από τα δύο τελευταία εδάφια, προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(55) Φάροι».

14. Στο άρθρο 13 του π.δ. 59/2018, μετά την κατηγορία (43) και πριν από τα δύο τελευταία εδάφια, προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών

(51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων

(54) Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής

(55) Φάροι»

15.α. Στο άρθρο 14 του π.δ. 59/2018 προστίθενται, μεταξύ των κατηγοριών 24 και 30, οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(26.12) Γραμμικές υποδομές μεταφορών

(26.12.1) Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) (δυνατότητα εξειδίκευσης βάσει της οικείας νομοθεσίας)

(26.12.2) Οδοί ήπιας κυκλοφορίας

(26.12.3) Πεζόδρομοι

(26.12.4) Ποδηλατόδρομοι

(26.12.5) Πλατείες

(26.12.6) Άλση

(26.12.7) Μονοπάτια (πεζών)»

β. Στο τέλος του άρθρου 14 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών

(51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων

(54) Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής

(55) Φάρτοι»

16. Στο άρθρο 15 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

«(26.12) Γραμμικές υποδομές μεταφορών

(26.12.1) Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) (δυνατότητα εξειδίκευσης βάσει της οικείας νομοθεσίας)

(26.12.2) Οδοί ήπιας κυκλοφορίας

(26.12.3) Πεζόδρομοι

(26.12.4) Ποδηλατόδρομοι

(26.12.5) Πλατείες

(26.12.6) Άλση

(26.12.7) Μονοπάτια (πεζών)

(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(48.1) Κατασκευές για:

α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

γ) λυόμενες και προσωρινές κατασκευές,

δ) για τη λειτουργία και την εξυπηρέτηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

(48.2) Εγκαταστάσεις:

α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)

β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.

γ) Υπέργειοι και υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.

δ) Η εγκατάσταση κεντρικών λεβήτων ή μονάδων Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ) για τηλεθέρμανση.

ε) Η εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

στ) Η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λοιπών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών.

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών

(51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων

(54) Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής

(55) Φάροι

17. Στο τέλος του άρθρου 16 του π.δ. 59/2018 προστίθενται οι ακόλουθες ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

(48) Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ

(52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λπ.)»

18. Μετά το άρθρο 14 του π.δ. 59/2018 προστίθενται άρθρα 14α, 14β, 14γ και 14δ ως εξής:

«Άρθρο 14α

Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης

Στις περιοχές που καθορίζονται ως Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις παρακάτω ειδικές κατηγορίες χρήσεων, οι οποίες επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει. Οι ειδικές κατηγορίες χρήσεων είναι οι εξής:

- (1) Κατοικία για προσωπικό ασφαλείας και εργαζομένους
  - (11) Μόνο επιστημονική έρευνα για τη Ζώνη.
  - (26.12.1) Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) (δυνατότητα εξειδίκευσης βάσει της οικείας νομοθεσίας)
  - (26.12.4) Ποδηλατόδρομοι
  - (26.12.7) Μονοπάτια (πεζών)
  - (26.12.8) Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών
  - (48.2) Εγκαταστάσεις:
    - α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)
    - β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.
  - (50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών
  - (51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών
  - (53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων
  - (55) Φάροι.
- Οι χρήσεις των ειδικών κατηγοριών (1), (7), (26.12.1), (26.12.4), (26.12.7), (26.12.8), (48.2) και (49) επιτρέπονται μόνο για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου.

Άρθρο 14β

Ζώνη προστασίας της φύσης

Στις περιοχές που καθορίζονται ως Ζώνη προστασίας της φύσης επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις παρακάτω ειδικές κατηγορίες χρήσεων, οι οποίες επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει. Οι ειδικές κατηγορίες χρήσεων είναι οι εξής:

- (1) Κατοικία για προσωπικό ασφαλείας και εργαζομένους
- (7) Διοίκηση, μόνο για τις ανάγκες της Ζώνης ή της προστατευόμενης περιοχής

(11) Κέντρα έρευνας και επιστημονική έρευνα που αφορούν τη Ζώνη.

(13) Αναψυκτήρια μέχρι 50 τ.μ.

(16) Στάθμευση μόνο για τη ζώνη, υπαίθρια

(24) Αγροτικές εκμεταλλεύσεις – εγκαταστάσεις και δραστηριότητες, με εξειδίκευση ανά υποκατηγορίες ανάλογα με τη Ζώνη

(26) Εγκαταστάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, με εξειδίκευση ανά υποκατηγορίες ανάλογα με τη Ζώνη

(48.1) Κατασκευές για:

α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

γ) λυόμενες και προσωρινές κατασκευές,

(48.2) Εγκαταστάσεις:

α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)

β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.

στ) Η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λοιπών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/ έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)

(50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών

(51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων

(54) Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής

(55) Φάρoi.

Οι χρήσεις των ειδικών κατηγοριών (1), (7), (26), (48.1), (48.2) και (49) επιτρέπονται μόνο για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου.

Άρθρο 14γ

Ζώνη διαχείρισης οικοτόπων και ειδών

Στις περιοχές που καθορίζονται ως Ζώνη διαχείρισης οικοτόπων και ειδών επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις παρακάτω ειδικές κατηγορίες χρήσεων, οι οποίες επιλέγονται και δύνανται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύει. Οι ειδικές κατηγορίες χρήσεων είναι οι εξής:

- (1) Κατοικία
- (2) Κοινωνική πρόνοια.
- (3) Εκπαίδευση (Τα κτίρια ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τ.μ.)
- (4.1) Μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις (κατηγορίες Α1, Α2, Β1, Δ, Ε1).
- (4.3) Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις.
- (5) Θρησκευτικοί χώροι.
- (6) Πολιτιστικές εγκαταστάσεις μέχρι 1200 τμ
- (7) Διοίκηση τοπικής κλίμακας
- (8.3). (Περίθαλψη) Εξωνοσοκομειακές Μονάδες Ψυχικής Υγείας.
- (8.4) (Περίθαλψη) Μονάδες Πρόληψης και Καταπολέμησης των Εξαρτήσεων.
- (10.1) Εμπορικά καταστήματα.
- (10.2) Καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών
- (10.3) Υπεραγορές τροφίμων οι οποίες πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική επιφάνεια δόμησης μέχρι 1.500 τ.μ. (ν. 4315/2014, Α' 269))
- (11) Γραφεία/ Κέντρα έρευνας
- (12) Εστίαση μέχρι 200 τ.μ.
- (13) Αναψυκτήρια μέχρι 100 τ.μ.
- (15) Τουριστικά καταλύματα μέχρι 150 κλίνες, εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις (ν. 4276/2014, Α' 155).
- (16) Στάθμευση μόνο για τη ζώνη, υπαίθρια
- (22) Επαγγελματικά Εργαστήρια για την επεξεργασία τοπικών προϊόντων, μέχρι 400 τ.μ (άρθρο 17 του ν. 3982/2011, Α' 143).
- (24) Αγροτικές εκμεταλλεύσεις – εγκαταστάσεις και δραστηριότητες, με εξειδίκευση ανά υποκατηγορίες ανάλογα με τη Ζώνη
- (25) Εξορυκτικές δραστηριότητες (Ορυχεία – Λατομεία – Μεταλλεία, Αμμοληψία, Ζώνες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων)
- (26) Εγκαταστάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, με εξειδίκευση ανά υποκατηγορίες
- (30) Γωνίες ανακύκλωσης και πράσινα σημεία (μικρά) (κοινή υπουργική απόφαση 18485/26.4.2017, Β'1412)

(34) Εγκαταστάσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

(35) Πάρκα κεραιών τηλεπικοινωνιών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών

(36) Στρατιωτικές εγκαταστάσεις

(47) Κατασκηνώσεις – Παιδικές εξοχές.

(48.1) Κατασκευές για:

α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

γ) λυόμενες και προσωρινές κατασκευές,

δ) τη λειτουργία και την εξυπηρέτηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

(48.2) Εγκαταστάσεις:

α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων)

β) Η εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό.

στ) Η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λοιπών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών

(49) Περίπτερα ενημέρωσης/ έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.

(50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών

(51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων

(54) Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής

(55) Φάρoi.

Οι κατηγορίες (1), (2), (3), (4.3), (6), (7), (10.1), (10.2), (10.3) και (11) επιτρέπονται μόνο για περιοχές εντός σχεδίου ή εντός οικισμού.

Άρθρο 14δ

Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων

Στις περιοχές που καθορίζονται ως ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπονται οι ειδικές κατηγορίες χρήσεων, οι οποίες επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται από τις ειδικές χρήσεις του άρθρου 1 του παρόντος, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν.

1650/1986 (Α'160), με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει. Δεν μπορούν να επιλεγούν οι παρακάτω ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

(23) Βιοτεχνικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις υψηλής όχλησης

(43) Πίστες αγώνων αυτοκινήτων και μοτοποδηλάτων.

Επίσης, οι παρακάτω ειδικές κατηγορίες χρήσεων μπορούν να περιλαμβάνονται σε ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων μόνον εφόσον βρίσκονται σε περιοχές εντός σχεδίου ή εντός οικισμού:

(4.2) Μεγάλες αθλητικές εγκαταστάσεις.

(9) Χώροι συνάθροισης κοινού/ Συνεδριακά κέντρα

(10.5) Εμπορικά κέντρα.

(10.6) Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων - εκθεσιακά κέντρα)

(26.1) Αεροδρόμια

(31) Χώρος επεξεργασίας, αποθήκευσης και διάθεσης στερεών αποβλήτων/Χώρος επεξεργασίας,

διάθεσης στερεών τοξικών αποβλήτων.

(37) Εγκαταστάσεις οχημάτων τέλους κύκλου ζωής (Ο.Τ.Κ.Ζ.)

(42) Ιππόδρομος

(44) Καζίνο

(45) Χώροι διεξαγωγής τεχνικών - ψυχαγωγικών και τυχερών παιγνίων (ν. 4002/2011, Α'180)».

Άρθρο 45

Προστατευόμενες περιοχές και σχέδια διαχείρισης αυτών

1. Η παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 1650/1986 (Α'160) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα της παρ. 2 (προστατευόμενες περιοχές) μπορούν να χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19, ως:

- Περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας,
- Εθνικά πάρκα,
- Καταφύγια άγριας ζωής και
- Προστατευόμενα τοπία και προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 18 του ν. 1650/1986 καταργείται.

Άρθρο 46

Χαρακτηρισμοί και ζώνες προστασίας περιοχών

Το άρθρο 19 του ν. 1650/1986 (Α'160), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 19

Κριτήρια χαρακτηρισμού και αρχές προστασίας

1. α) Περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας χαρακτηρίζονται χερσαίες, υδάτινες, θαλάσσιες ή μικτού χαρακτήρα, φυσικές ή ημιφυσικές περιοχές με καταγεγραμμένη παρουσία τύπων φυσικών οικοτόπων και ειδών διεθνούς, ενωσιακής σημασίας ή/και ελληνικού ενδιαφέροντος που χρήζουν προστασίας και διατήρησης. Οι περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 χαρακτηρίζονται δια του παρόντος ως περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας και διακρίνονται σε ειδικές ζώνες διατήρησης, ζώνες ειδικής προστασίας και σε προτεινόμενους τόπους ενωσιακής σημασίας, σύμφωνα με την ειδικότερη κατάταξή τους στο Παράρτημα Ι και τους συνημμένους σ' αυτόν Πίνακες 1 και 2 της κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υπ' αρ. 50743/2017 (Β' 4432).

β) Περισσότερες περιοχές από τις παραπάνω που βρίσκονται σε γεωγραφική εγγύτητα μεταξύ τους μπορούν να συγκροτούν μία περιοχή προστασίας της βιοποικιλότητας. Δύνανται να ονοματοδοτούνται βάσει ενός ή περισσοτέρων από τα προστατευτέα αντικείμενα που φιλοξενούν ή/και βάσει φυσικογεωγραφικών χαρακτηριστικών τους ή/και βάσει της ιστορικής, χωρικής ή/και διοικητικής τους ταυτότητας.

2. Ανεξαρτήτως της ένταξης στο δίκτυο Natura 2000, προστατευόμενες περιοχές μπορούν να χαρακτηρίζονται ως εξής:

α. Εθνικά πάρκα.

Ως εθνικά πάρκα, χερσαία, θαλάσσια ή μικτού χαρακτήρα, χαρακτηρίζονται οι μεγάλες σε έκταση φυσικές ή ημιφυσικές περιοχές στις οποίες λαμβάνουν χώρα οικολογικές λειτουργίες ευρείας κλίμακας με χαρακτηριστικά είδη και τύπους φυσικών οικοτόπων ενωσιακής σημασίας ή/και ελληνικού ενδιαφέροντος, τα οποία χρήζουν προστασίας και διατήρησης. Τα εθνικά πάρκα δύνανται να ονοματοδοτούνται βάσει φυσικογεωγραφικών χαρακτηριστικών τους ή/και βάσει της ιστορικής, χωρικής ή/και διοικητικής τους ταυτότητας. Τα Εθνικά Πάρκα μπορούν να περιλαμβάνουν δύο ή περισσότερες περιοχές Natura 2000 ή/και Περιοχές Προστασίας της Βιοποικιλότητας, ειδικά όταν αυτές χαρακτηρίζονται από ευρύ φάσμα οικοσυστημικών λειτουργιών με κοινά χωρικά, φυσικογεωγραφικά ή/και αβιοτικά χαρακτηριστικά.

β. Καταφύγια άγριας ζωής.

Ως καταφύγια άγριας ζωής χαρακτηρίζονται περιοχές (χερσαίες, υγροτοπικές, θαλάσσιες ή μικτού χαρακτήρα) που αξιολογούνται ως κατάλληλες για την ανάπτυξη πληθυσμών της άγριας πανίδας και χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών

της άγριας πανίδας, ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου. Δύνανται να ονοματοδοτούνται βάσει της χωρικής ή/και διοικητικής τους ταυτότητας. Ως Καταφύγια Άγριας Ζωής μπορούν να χαρακτηρίζονται και οι οικολογικοί διάδρομοι μεταξύ προστατευόμενων περιοχών.

γ. Προστατευόμενα τοπία και προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί.

Ως προστατευόμενα τοπία και προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί χαρακτηρίζονται, αντιστοίχως, λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματά της (περιοχές ή στοιχεία σημειακού χαρακτήρα), που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, γεωλογική ή γεωμορφολογική αξία ή συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων, όπως δέντρα, συστάδες δέντρων και θάμνων, θαλάσσια προστατευτική βλάστηση, παρόχθια και παράκτια βλάστηση, φυσικοί φράχτες, καταρράκτες, πηγές, φαράγγια, θίνες, ύφαλοι, σπηλιές, βράχοι, απολιθωμένα δάση, δέντρα ή τμήματά τους, παλαιοντολογικά ευρήματα, κοραλλιογενείς γεωμορφολογικοί σχηματισμοί και γεώτοποι. Προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί που έχουν μνημειακό χαρακτήρα χαρακτηρίζονται ειδικότερα ως διατηρητέα μνημεία της φύσης. Ως Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί είναι δυνατό να χαρακτηρίζονται επιμέρους περιοχές εντός Εθνικών Πάρκων, Περιοχών Προστασίας της Βιοποικιλότητας ή/και Καταφυγίων Άγριας Ζωής και να εντάσσονται εντός ζωνών κλιμακούμενης προστασίας των περιοχών αυτών.

3. Οι περιοχές της παρ. 2 μπορούν είτε να συμπίπτουν με περιοχές της παρ. 1, είτε να περικλείουν μία ή περισσότερες από αυτές, είτε να τοποθετούνται εντός ή εκτός αυτών.

4. Στις περιοχές των παρ. 1 και 2 του παρόντος ορίζονται, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 4 του άρθρου 21, μία ή περισσότερες ζώνες προστασίας και διαχείρισης από τις παρακάτω:

α. Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης: ως ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης ορίζονται εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητους τύπους φυσικών οικοτόπων, ή/και με ενδαιτήματα εξαιρετικά ευαίσθητων ειδών, των οποίων η παρουσία και αντιπροσωπευτικότητα εκτιμάται ως πολύ υψηλή ή η κατάσταση των οποίων επιτάσσει εξαιρετικά αυστηρή προστασία. Στις ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 14α του π.δ. 59/2018 (Α' 114). Οι ειδικές αυτές χρήσεις επιλέγονται και δύνανται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 3 του άρθρου 21, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 4 του άρθρου 21.

β. Ζώνη προστασίας της φύσης: ως ζώνες προστασίας της φύσης ορίζονται εκτάσεις με τύπους φυσικών οικοτόπων, ή/και με ενδαιτήματα ειδών, των οποίων η παρουσία και αντιπροσωπευτικότητα εκτιμάται ως υψηλή ή η κατάσταση των οποίων επιτάσσει αυστηρή προστασία. Στις ζώνες αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από δραστηριότητες ή επεμβάσεις που μπορούν να μεταβάλλουν ουσιωδώς προς το χειρότερο τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του. Απαγορεύονται ή περιορίζονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής ή/και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης, δραστηριότητες όταν η άσκησή τους έχει επιπτώσεις που υπονομεύουν τους στόχους διαχείρισης ή την αποτελεσματικότητα των μέτρων διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής. Στις ζώνες προστασίας της φύσης επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 14β του π.δ. 59/2018.

Οι ειδικές αυτές χρήσεις επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 3 του άρθρου 21, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 4 του άρθρου 21.

γ. Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών: ως ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών ορίζονται εκτάσεις που υπόκεινται σε κατάλληλη διαχείριση για τη διασφάλιση ικανοποιητικού βαθμού διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων (τύπων φυσικών οικοτόπων και ειδών ενωσιακής σημασίας ή/και εθνικού ενδιαφέροντος) που αυτές φιλοξενούν. Στις Ζώνες Διαχείρισης Οικοτόπων και Ειδών απαγορεύονται ή περιορίζονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής ή/και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης, δραστηριότητες όταν αυτές είναι σε θέση μεμονωμένα, σωρευτικά με άλλες ή σε συνέργεια με άλλες, να υποβαθμίσουν τον βαθμό διατήρησης προστατευτέου αντικειμένου και ειδικά όταν η υποβάθμιση αυτή δρα αρνητικά στην κατάσταση διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου σε εθνικό επίπεδο. Στις ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 14γ του π.δ. 59/2018. Οι ειδικές αυτές χρήσεις επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 3 του άρθρου 21, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 4 του άρθρου 21.

δ. Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων: ως ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων ορίζονται εκτάσεις προστατευόμενων περιοχών, στις οποίες είναι δυνατό να συνυπάρχει το προστατευτέο αντικείμενο μαζί με σχετικές πολιτισμικές αξίες ή/και ανθρωπογενείς δραστηριότητες που προάγουν τη βιώσιμη διαχείριση φυσικών πόρων ή/και τη βιώσιμη ανάπτυξη, αυτή, δηλαδή, που υπηρετεί την προστασία του περιβάλλοντος, την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ανθρωπογενείς δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής, όταν μπορούν να οδηγήσουν σε υποβάθμιση του βαθμού διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου στην προστατευόμενη περιοχή και ιδιαιτέρως της κατάστασης διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου σε εθνικό επίπεδο, υπόκεινται σε κατάλληλες ρυθμίσεις βάσει των σχετικών προβλέψεων της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης. Στις ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπονται ορισμένες ή/και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 14α του π.δ. 59/2018 (Α'114). Οι ειδικές αυτές χρήσεις επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 3 του άρθρου 21, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 4 του άρθρου 21.

5. Στις ζώνες του παρόντος μπορεί να περιλαμβάνονται και περιοχές που υπάγονται σε ειδικά καθεστώτα (όπως ενδεικτικά: δάση, αρχαιολογικοί χώροι και ζώνες προστασίας Α' και Β' αρχαιολογικών χώρων, βιότοποι) και απεικονίζονται στα κατά περίπτωση σχέδια χρήσεων γης.

6. Στις περιοχές της παρ. 2, στο βαθμό που δεν συμπίπτουν εδαφικά με περιοχές της παρ. 1, όπως και στις εκτάσεις της παρ. 4 του άρθρου 18 του παρόντος, επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται γενικές και ειδικές κατηγορίες χρήσεων γης από το σύνολο του π.δ. 59/2018.»

Άρθρο 47

Ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες, σχέδια διαχείρισης και καθορισμός χρήσεων γης στις προστατευόμενες περιοχές

1. Το άρθρο 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 21

Χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου.

1. Για την προστασία και τη διατήρηση των περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας και των Εθνικών Πάρκων καταρτίζονται τα σχέδια διαχείρισης της παρ. 3 και εκδίδονται τα προεδρικά διατάγματα της παρ. 4, κατόπιν της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 2.

2. Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη αποτελεί την επιστημονική μελέτη τεκμηρίωσης του Προεδρικού Διατάγματος μιας ή περισσότερων προστατευόμενων περιοχών και του Σχεδίου Διαχείρισης κάθε προστατευόμενης περιοχής. Ειδικότερα εστιάζει στον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών, στις ζώνες που ορίζονται εντός αυτών, στην αναγκαιότητα ή μη θεσμοθέτησης περιφερειακών ζωνών, οικολογικών διαδρόμων, καθώς και στην πρόταση ρύθμισης δραστηριοτήτων και λειτουργιών και πρόβλεψης κατάλληλων μέτρων και δράσεων για τη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου κάθε προστατευόμενης περιοχής. Η ειδική περιβαλλοντική μελέτη εκπονείται για μία ή περισσότερες προστατευόμενες περιοχές και τίθεται υποχρεωτικά σε δημόσια διαβούλευση. Εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχουν στο περιβάλλον και ειδικότερα στο προστατευτέο αντικείμενο οι όροι και περιορισμοί δραστηριοτήτων που προτείνει, σε συνδυασμό με τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες, όπως αυτές θα προκύπτουν από τις προτεινόμενες χρήσεις γης. Επιπλέον, εξετάζει τις συνέπειες εναλλακτικών λύσεων, περιλαμβανομένης και της μηδενικής λύσης. Η περιοχή που καλύπτει κάθε ειδική περιβαλλοντική μελέτη, η διαδικασία σύνταξης και έγκρισης, όπως και οι προδιαγραφές των ειδικών περιβαλλοντικών μελετών ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. α. Τα σχέδια διαχείρισης περιλαμβάνουν: αα. τους στόχους διατήρησης και την πιθανή ιεράρχηση προτεραιοτήτων διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής, ββ. διαχειριστικές δράσεις, παρεμβάσεις και μέτρα που είναι απαραίτητα για να επιτευχθεί ή να διατηρηθεί η ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου. Οι σχετικές δράσεις και τα σχετικά μέτρα δύναται να εξειδικεύονται για επιμέρους στοιχεία του προστατευτέου αντικειμένου ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις, τον βαθμό διατήρησής τους και τις πιέσεις ή απειλές που αντιμετωπίζουν, γγ. την εξειδίκευση των όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων που είναι απαραίτητα για την ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου καθώς και, όπου είναι αναγκαίο, τις ειδικότερες μελέτες που πρέπει να εκπονηθούν για την εξειδίκευση ή/και οριστικοποίηση του περιεχομένου προτεινόμενων διαχειριστικών δράσεων και μέτρων, και δδ. τις κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση των αντικειμένων που προστατεύονται κατά περίπτωση, καθώς και τα κατάλληλα προγράμματα παρακολούθησης του προστατευτέου αντικειμένου και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Διαχείρισης.

Στα σχέδια διαχείρισης περιλαμβάνονται σχέδια δράσης, στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους και οι φορείς εφαρμογής τους.

β. Τα σχέδια διαχείρισης εγκρίνονται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών στις οποίες περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν στη γεωργική, αλιευτική και υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα, εγκρίνονται με κοινή απόφαση των αρμόδιων οργάνων των Υπουργείων Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

γ. Όπου απαιτείται, με τις αποφάσεις αυτές εξειδικεύονται τα γενικά και ειδικά μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου που κυρώθηκε με το ν. 3827/2010 (Α' 30).

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μετά από γνώμη της Επιτροπής Φύση 2000, βάσει της αντίστοιχης ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης και λαμβάνοντας υπόψη το αντίστοιχο σχέδιο διαχείρισης, γίνεται ο χαρακτηρισμός των περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας και των εθνικών πάρκων, η οριοθέτησή τους και ο καθορισμός γειτονικών εκτάσεων της παρ. 4 του άρθρου 18, όπου αυτό είναι αναγκαίο, καθώς και ο καθορισμός χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα στις ανωτέρω προστατευόμενες περιοχές, ανά ζώνη, και στις γειτονικές εκτάσεις. Με το ως άνω προεδρικό διάταγμα γίνεται ο χαρακτηρισμός περιοχών του Εθνικού Καταλόγου Περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 που περιλαμβάνονται στην προστατευόμενη περιοχή ως ειδικών ζωνών διατήρησης, ζωνών ειδικής προστασίας ή/ και τόπων ενωσιακής σημασίας, εφόσον αυτές δεν έχουν ήδη χαρακτηριστεί με προηγούμενη πράξη. Όταν στην προστατευόμενη περιοχή περιλαμβάνονται και αγροτικές περιοχές (χερσαίες και υδάτινες) υψηλής φυσικής αξίας, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορούν να οριοθετούνται οικολογικοί διάδρομοι της περ. 11 του άρθρου 2 του ν. 3937/2011 (Α' 60).

5. Αν η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος αφορά σε περιοχές ενδιαφέροντος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των νομικών προσώπων που εποπτεύονται από αυτό, οι οποίες περιλαμβάνουν στρατιωτικές υποδομές και εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για σκοπούς εθνικής άμυνας και ασφάλειας, το προεδρικό διάταγμα της παρ. 4 προτείνεται και από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

6. Για περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία αρχίζει η διαδικασία χαρακτηρισμού με προεδρικό διάταγμα και έως ότου εκδοθεί η πράξη χαρακτηρισμού, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζει όρους και περιορισμούς για επεμβάσεις και δραστηριότητες που είναι δυνατόν να έχουν βλαπτική επίδραση στις παραπάνω περιοχές, στοιχεία ή σύνολα και να υλοποιεί τα σχέδια δράσης της υποπαρ. α της παρ. 3 και συγκεκριμένες διαχειριστικές δράσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση και διατήρηση της κατάστασης των προστατευτέων αντικειμένων. Η ισχύς της υπουργικής αυτής απόφασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη. Αν συντρέχουν

εξαιρετικοί λόγοι, η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται, με όμοια υπουργική απόφαση, για ένα (1) ακόμη έτος.

7. Οι χαρακτηρισμοί των καταφυγίων άγριας ζωής και των προστατευόμενων τοπίων και φυσικών σχηματισμών, όταν αυτές δεν εμπίπτουν σε περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας και εθνικά πάρκα, γίνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της οικείας Περιφέρειας. Με την ίδια απόφαση είναι δυνατή η επιβολή όρων και περιορισμών στις δραστηριότητες που ασκούνται εντός των περιοχών αυτών.

8. Ειδικά ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των ζωνών σε προστατευόμενες περιοχές, που περιλαμβάνονται σε ζώνη οικιστικού ελέγχου (ΖΟΕ), γίνεται με την πράξη καθορισμού της ΖΟΕ και με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33), όπως ισχύει.»

2. Οι εθνικοί δρυμοί του άρθρου 78 του ν.δ. 86/1969 (Α'7) και οι υγρότοποι διεθνούς ενδιαφέροντος του άρθρου 2 της Σύμβασης Ραμσάρ, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 191/1974 (Α' 350), όπως ισχύει, μπορούν να χαρακτηρίζονται ως εθνικά πάρκα με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 21.

3. Με τα προεδρικά διατάγματα της παρ. 4 του άρθρου 21 προβλέπεται ότι εξακολουθούν να λειτουργούν νομίμως έργα ή δραστηριότητες εντός των προστατευόμενων περιοχών, οι οποίες είναι νομίμως αδειοδοτημένες και λειτουργούν σύμφωνα με τους όρους της άδειάς τους, υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των στόχων διατήρησης της αντίστοιχης περιοχής. Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή για τα έργα ή τις δραστηριότητες που έχουν περιβαλλοντικούς όρους, ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 4014/2011 (Α' 209). Εάν πρόκειται για δραστηριότητες που δεν ανήκουν στην κατηγορία Α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, εντός ενός (1) έτους από την ισχύ του προεδρικού διατάγματος η διαπίστωση αυτή γίνεται μέσω Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης που εγκρίνεται από την αρμόδια Διεύθυνση της οικείας Περιφέρειας και περιλαμβάνει τα στοιχεία που ορίζονται στη διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011.

4. Πράξεις χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών, περιλαμβανομένων των περιφερειακών πάρκων, καθώς και η οριοθέτηση και ο καθορισμός χρήσεων γης και δραστηριοτήτων ή όρων δόμησης εντός αυτών, που έγιναν πριν από την ισχύ του παρόντος διατηρούν την ισχύ τους. Αν οι πράξεις αυτές δεν έχουν γίνει με προεδρικό διάταγμα, μπορούν να ανακληθούν με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

5. Η υποπαρ. α' της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 3937/2011 (Α' 60) αντικαθίσταται ως εξής:

«2.α) Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές των σχεδίων δράσης των περ. α' έως δ' της παρ. 2 του άρθρου 10 καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμη της Επιτροπής «Φύση 2000» και τα αντίστοιχα σχέδια εγκρίνονται από αυτόν. Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές των σχεδίων δράσης των περ. ε' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 10 καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τα αντίστοιχα σχέδια εγκρίνονται από αυτόν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

Ρυθμίσεις για Δασικούς Χάρτες

Άρθρο 48

Ρυθμίσεις για τη διαδικασία ανάρτησης, κύρωσης και αναμόρφωσης των δασικών χαρτών

1. α. Στο τέλος της περ. ζ' της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289) προστίθεται η φράση: «ή είναι περιοχές βιομηχανικών - βιοτεχνικών εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται σε ζώνες οικιστικού ελέγχου του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33), ως προς τα ακίνητα επί των οποίων έχουν εγκατασταθεί επιχειρήσεις, κατόπιν ισχυουσών αδειών ή άλλων διοικητικών πράξεων που καλύπτονται από το τεκμήριο νομιμότητας ή βεβαιώσεων ή άλλων εγγράφων πληροφοριακού χαρακτήρα του αρμοδίου Δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών ότι δεν εμπίπτουν σε δάσος ή δασική έκταση.»

β. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Εκτάσεις που έχουν απολέσει το δασικό τους χαρακτήρα πριν τις 11.6.1975 λόγω επεμβάσεων που έλαβαν χώρα με βάση σχετική διοικητική πράξη, η οποία καλύπτεται από το τεκμήριο νομιμότητας, δεν χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις ή ως εκτάσεις των παραγράφων 5α ή 5β του άρθρου 3, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 ή κατά τη διαδικασία κατάρτισης δασικού χάρτη ή αναμόρφωσης κυρωμένου δασικού χάρτη και δεν κηρύσσονται αναδασωτέες εφόσον διατηρούν τη χρήση που τους αποδόθηκε. Διοικητικές πράξεις του προηγούμενου εδαφίου είναι ιδίως: α. πράξεις που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της αγροτικής νομοθεσίας, όπως: αποφάσεις Επιτροπών Απαλλοτριώσεων για το σύνολο των εκτάσεων των οποίων επελήφθησαν (κληροτεμάχια, εξαιρεθείσες υπέρ ιδιοκτητών εκτάσεις, ιδιοκτησίες, διαθέσιμες και κοινόχρηστες εκτάσεις), διανομές και αναδασμοί για το σύνολο των εκτάσεων που αναφέρονται στα σχετικά κτηματολογικά διαγράμματα, άδειες Υπουργού ή Νομάρχη για κάθε περίπτωση μεταβίβασης αγροτικών ακινήτων και β. πράξεις που εκδόθηκαν με σκοπό τη βιομηχανική και τουριστική ανάπτυξη της χώρας, όπως απαλλοτριώσεις με σκοπό την εγκατάσταση βιομηχανικής ή τουριστικής μονάδας ή άδειες εγκατάστασης ή/ και λειτουργίας βιομηχανικής ή τουριστικής μονάδας.»

γ. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τις οικοδομικές άδειες οι οποίες έχουν εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4030/2011 (Α' 249), οι οποίες δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί, ακόμη κι εάν δεν έχουν υλοποιηθεί, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου της παρούσας μόνον για ακίνητα ή τμήματα αυτών που πληρούν τους όρους αρτιότητας σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς κατά τον χρόνο έκδοσης της σχετικής άδειας.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3889/2010 (Α' 182) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι δασικές εν γένει εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289), που διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις αυτού, απεικονίζονται σε κατάλληλης κλίμακας αεροφωτογραφικό ή χαρτογραφικό υλικό, το οποίο, αφού συμπληρωθεί με τα φωτοερμηνευτικά στοιχεία των πρόσφατων και ιστορικών αεροφωτογραφιών, τις διοικητικές πράξεις της περ. ζ' της παρ. 6 και της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289) ή άλλες πράξεις που οδηγούν σε νόμιμη μεταβολή του δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, καθώς και τα λοιπά διαθέσιμα στοιχεία της δασικής υπηρεσίας, αποτελεί τον δασικό χάρτη.».

3. Η παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 3889/2010 (Α' 182) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με τις αντιρρήσεις προβάλλονται λόγοι που αφορούν αποκλειστικά και μόνο στην αμφισβήτηση του χαρακτήρα ή της μορφής των εμφανιζόμενων στο δασικό χάρτη εκτάσεων, της ορθής απεικόνισης, εφαρμογής και ισχύος των πράξεων της Διοίκησης και της σύννομης αλλαγής χρήσης αυτών.»

4. Μεταξύ του δεύτερου και του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 3889/2010 προστίθενται εδάφια, ως εξής:

«Εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος κάθε Διεύθυνση Δασών εξετάζει αιτήσεις για διόρθωση προδήλων σφαλμάτων των δασικών χαρτών οι οποίες έχουν υποβληθεί σ' αυτές. Εάν τα προβαλλόμενα σ' αυτές σφάλματα δεν εμπίπτουν στην περιοριστική απαρίθμηση της υπ' αρ. 153394/919/2017 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος (Β' 1366), η αρμόδια Διεύθυνση Δασών διαβιβάζει τη σχετική αίτηση προς την αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.) προκειμένου να εξετασθεί ως υποβληθείσα αντίρρηση, κοινοποιώντας το σχετικό διαβιβαστικό έγγραφο προς τον ενδιαφερόμενο και παρέχοντας προθεσμία τριάντα (30) ημερών για την καταβολή του σχετικού παραβόλου, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται. Εάν καταβληθεί το παράβολο εντός της ως άνω προθεσμίας ή εάν, βάσει της φύσεως του προβαλλόμενου σφάλματος, δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το αίτημα για διόρθωση προδήλου σφάλματος λογίζεται ως υποβληθείσα αντίρρηση και επέρχονται όλες οι σχετικές συνέπειες αναδρομικά από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.»

5. Μετά την παρ. 8 του άρθρου 17 του ν. 3889/2010 προστίθεται παρ. 8^α, ως εξής:

«8α. Σε περίπτωση που αίτηση για διόρθωση προδήλου σφάλματος, η οποία είχε υποβληθεί εντός της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 15 του παρόντος, απορρίφθηκε για τον λόγο ότι το προβαλλόμενο σφάλμα δεν ενέπιπτε στην περιοριστική απαρίθμηση της υπ' αρ. 153394/919/2017 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος (Β' 1366), η αρμόδια Διεύθυνση Δασών διαβιβάζει τη σχετική αίτηση προς την αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.), ώστε αυτή να εξετασθεί ως υποβληθείσα αντίρρηση και επέρχονται όλες οι σχετικές συνέπειες αναδρομικά από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Στην περίπτωση που έχει εκδοθεί η διαπιστωτική πράξη λήξης της θητείας των μελών των ΕΠ.Ε.Α., με πράξη του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τα ανωτέρω συγκροτούνται εκ νέου προκειμένου να εξετάσουν τις περιπτώσεις αυτές εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

6. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3889/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με βάση τις αποφάσεις των ΕΠ.Ε.Α. επί των ασκηθεισών αντιρρήσεων και των λοιπών στοιχείων της παρ. 9 του άρθρου 17, ο δασικός χάρτης που κυρώθηκε σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17, συμπληρώνεται και διορθώνεται από την οικεία Διεύθυνση Δασών ή σε περίπτωση εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 13 από το «Ελληνικό Κτηματολόγιο», το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την ολοκλήρωση της εξέτασης του συνόλου των αντιρρήσεων ανά τοπική ή δημοτική κοινότητα από τις ΕΠ.Ε.Α.»

7. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3889/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Μετά τη μερική ή ολική κύρωση του δασικού χάρτη η αναμόρφωσή του επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 8 και 8α του άρθρου 17 και της παρ. 5 του άρθρου 19 του παρόντος, καθώς και του επομένου εδαφίου.

Οι κυρωμένοι δασικοί χάρτες αναμορφώνονται με την προσθήκη ή διαγραφή των εκτάσεων που θα υπαχθούν ή θα πάψουν να υπάγονται στον δασικό νόμο, σύμφωνα με πράξεις των αρμοδίων οργάνων, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας ή με δικαστικές αποφάσεις που κρίνουν επί των πράξεων αυτών, καθώς και με δικαστικές αποφάσεις επί του ιδιοκτησιακού ζητήματος των εκτάσεων των περ. 5α' και 5β' του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289) όπως ισχύει, είτε με διοικητικές πράξεις της περ. ζ' της παρ. 6 και της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289) που έπρεπε να συμπεριληφθούν στον δασικό χάρτη και δεν απεικονίζονται σε αυτόν ή εσφαλμένα αποτυπώθηκαν κατά την κατάρτισή του.»

8. α. Μεταξύ του δεύτερου και του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3889/2010 παρεμβάλλεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για εκτάσεις που έχουν περιληφθεί στην ανάρτηση, για τις οποίες έχουν γίνει δεκτές αντιρρήσεις των ενδιαφερομένων, αντί για το ανωτέρω πιστοποιητικό στο σχετικό συμβόλαιο προσαρτάται αντίγραφο της απόφασης αυτής με τον αριθμό διαδικτυακής ανάρτησης (Α.Δ.Α.) και με επισυναπτόμενο τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένων συντεταγμένων Ε.Γ.Σ.Α., επί του οποίου ο συντάκτης βεβαιώνει ότι το ακίνητο είναι αυτό, ως προς το οποίο έχουν γίνει δεκτές οι υποβληθείσες αντιρρήσεις.»

β. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 3889/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για περιοχές που δεν περιλαμβάνονται στον δασικό χάρτη επειδή δεν αποτελούν δασικές εν γένει εκτάσεις της παρ. 1 του άρθρου 13, το πιστοποιητικό της προηγούμενης παραγράφου αντικαθίσταται από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) επί του τοπογραφικού διαγράμματος, που συνοδεύει τη σχετική πράξη του συμβολαιογράφου ή, αν δεν υφίσταται υποχρέωση εκπόνησης τοπογραφικού διαγράμματος, επί αποσπάσματος του δασικού χάρτη όπου απεικονίζεται το ακίνητο στο οποίο αφορά η συμβολαιογραφική πράξη και όπου εμφανίζονται οι συντεταγμένες των κορυφών του ακινήτου, με την οποία δηλώνεται υπευθύνως από τον συντάκτη του ότι το συγκεκριμένο ακίνητο δεν εμπίπτει στις προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.»

9. Η περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 3889/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Οι τεχνικές προδιαγραφές και διαδικασίες αποτύπωσης στον δασικό χάρτη των στοιχείων του άρθρου 23, καθώς και των διοικητικών πράξεων της περ. ζ' της παρ. 6 και της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289).»

10. Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος αναμορφώνονται υποχρεωτικά οι μερικώς ή ολικώς κυρωθέντες και οι αναρτηθέντες δασικοί χάρτες, όπως και οι δασικοί χάρτες που βρίσκονται σε οποιοδήποτε στάδιο κατάρτισης ή θεώρησης, προκειμένου να συμπεριληφθούν σ' αυτούς διοικητικές πράξεις, οι οποίες είχαν παραλειφθεί κατά την αρχική κύρωση, ανάρτηση ή επεξεργασία, αντίστοιχα. Η αποτύπωση στο χαρτογραφικό υπόβαθρο των πράξεων αυτών και των οριογραμμών τους γίνεται με κάθε πρόσφορο μέσο, και λαμβάνονται υποχρεωτικώς υπόψη ιδίως οι ψηφιοποιημένες απεικονίσεις τους που έχουν γίνει από κάθε αρμόδια υπηρεσία ή από φορείς στους οποίους οι αρμόδιες υπηρεσίες ανέθεσαν το σχετικό αντικείμενο, καθώς και το ψηφιακό αρχείο δεδομένων της ΑΓΡΟΓΗ Α.Ε., το οποίο περιήλθε στον Οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), σύμφωνα με τη διάταξη της περ. γγ' της υποπαρ. β' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3895/2010 (Α' 206), χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια θεώρησης, επεξεργασίας ή συμπλήρωσης αυτού. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία του Κτηματολογίου, ιδίως στις περιοχές όπου έχει γίνει ανάρτηση ή πρώτη εγγραφή δικαιωμάτων, καθώς και οι σχετικές δηλώσεις των ενδιαφερομένων. Μέχρι την ολοκλήρωση της αναμόρφωσης που προβλέπεται στην παρούσα αναστέλλεται αναδρομικά από την κύρωσή τους η αποδεικτική ισχύς των δασικών χαρτών ως προς τα αγροτεμάχια, τα οποία περιλαμβάνονται στο Ολοκληρωμένο Σύστημα (Ο.Σ.) και, σύμφωνα με το ψηφιακό αρχείο δεδομένων που διαθέτει ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., βρίσκονται επί εκτάσεων, για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η δασική νομοθεσία, κατόπιν διοικητικών πράξεων που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή της αγροτικής και εποικιστικής νομοθεσίας, όπως ιδίως οι αναφερόμενες στην παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289). Μετά την ανάρτηση των αναμορφωθέντων ή τροποποιηθέντων, κατά τα ανωτέρω, δασικών χαρτών εφαρμόζεται η διαδικασία αντιρρήσεων που προβλέπεται στα άρθρα 15 επ. του ν. 3889/2010 (Α' 182) και μπορούν να ασκούνται τα σχετικά ένδικα βοηθήματα από τους έχοντες σχετικό έννομο συμφέρον.

11. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζεται κάθε σχετική αναγκαία λεπτομέρεια και ιδίως να απαριθμούνται ενδεικτικά τα πρόσφορα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την αυτεπάγγελτη αναμόρφωση των δασικών χαρτών. Με την ίδια ή όμοια απόφαση δύναται επίσης να παρατείνεται η προθεσμία της παρ. 10.

12. Δεν εξετάζονται αντιρρήσεις κατά αναρτηθέντων δασικών χαρτών, εάν οι εκτάσεις στις οποίες αφορούν οι αντιρρήσεις, δεν συμπεριλαμβάνονται πλέον στους δασικούς χάρτες, μετά την αναμόρφωσή τους κατά την παρ. 10.

13. Αιτήματα εξαγοράς εκτάσεων κατά τα άρθρα 47 και 47B του ν. 998/1979 θεωρούνται ως μηδέποτε υποβληθέντα και δεν παράγουν υποχρεώσεις εις βάρος των αιτούντων, εάν αφορούν σε εκτάσεις που δεν συμπεριλαμβάνονται πλέον στους δασικούς χάρτες, μετά την αναμόρφωσή τους κατά την παρ. 10.

Άρθρο 49

Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων

1. Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3889/2010 (Α' 182) αντικαθίστανται ως εξής:

«Οι Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων αποτελούνται από:

α) έναν (1) δικηγόρο τουλάχιστον παρ' εφέταις υποδεικνυόμενο από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο ή έτερο δικηγορικό σύλλογο της Επικράτειας, με τον αναπληρωτή του, ως πρόεδρο,

β) έναν (1) δασολόγο, υπάλληλο του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και

γ) έναν (1) μηχανικό που έχει δικαίωμα υπογραφής τοπογραφικού διαγράμματος, υποδεικνυόμενο από τον οικείο επιστημονικό σύλλογο, ως μέλη.

Με την απόφαση συγκρότησης ορίζεται και ο Γραμματέας της ΕΠ.Ε.Α. με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι μπορεί να είναι υπάλληλοι του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982.».

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3889/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καταρτίζεται Μητρώο των ΕΠ.Ε.Α. στο οποίο μετέχουν τριάντα (30) αναπληρωματικά μέλη έκαστης κατηγορίας τα οποία υποδεικνύονται από τους οικείους επιστημονικούς συλλόγους, προκειμένου να αναπληρώνουν τα τακτικά μέλη σε περίπτωση κωλύματός τους. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια για την τήρηση του Μητρώου και τη διαδικασία αναπλήρωσης.».

3. Στο άρθρο 18 του ν. 3889/2010, όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 7, ως εξής:

«7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζεται αποζημίωση για τον Πρόεδρο, τα μέλη και τους γραμματείς των ΕΠ.Ε.Α., κατά παρέκκλιση του ν. 4354/2015 (Α' 176). Με την ίδια απόφαση, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και το ύψος της αποζημίωσης. Η αποζημίωση αυτή βαρύνει το Πράσινο Ταμείο.».

4. Στο τέλος του άρθρου 18 του ν. 3889/2010 προστίθεται παρ. 8, ως εξής:

«8. Οι ΕΠ.Ε.Α. με εξαίρεση τον μήνα Αύγουστο εκάστου έτους συνεδριάζουν υποχρεωτικά τέσσερις (4) φορές ανά μήνα και εξετάζουν είκοσι πέντε (25) υποθέσεις ανά συνεδρίαση. Στην περίπτωση που στο τέλος εκάστου μήνα δεν έχει ολοκληρωθεί η εξέταση εκατό (100) υποθέσεων, δεν θα καταβάλλεται αποζημίωση στα μέλη της ΕΠ.Ε.Α.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΟΙΚΙΣΤΙΚΕΣ ΠΥΚΝΩΣΕΙΣ

Άρθρο 50

Ανάρτηση δασικών χαρτών σε συμμόρφωση με την υπ' αρ. 685/2019 απόφαση του ΣτΕ

1. Εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος αναρτώνται, σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 13 έως 17 του ν. 3889/2010 (Α' 182), οι δασικοί χάρτες των περιοχών που είχαν περιληφθεί εντός ιώδους περιγράμματος στα χαρτογραφικά υπόβαθρα και είχαν εξαιρεθεί από την ανάρτηση σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 23 του ν. 3889/2010. Από το χρόνο της κατά τα ανωτέρω ανάρτησης εκκινούν οι προθεσμίες για την άσκηση των αντιρρήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 15 του ν. 3889/2010.

2. Οι διατάξεις των παρ. 4 έως 7 του άρθρου 23 του ν. 3889/2010 καταργούνται.

Άρθρο 51

Πεδίο εφαρμογής – διαδικασία υπαγωγής

1. Για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α. Ως οικιστικές πυκνώσεις ορίζονται οι συγκεντρώσεις κατοικιών, οι οποίες παρουσιάζουν εν τοις πράγμασι λειτουργική ενότητα λόγω του αριθμού τους, της εγγύτητας μεταξύ τους και της εξυπηρέτησής τους από κοινά δίκτυα (όδευση, ενέργεια, ύδρευση κ.λπ.), όπως ειδικότερα προκύπτουν από τις οικονομοτεχνικές μελέτες του άρθρου 53.

β. Η έννοια της κατοικίας χρησιμοποιείται σύμφωνα με τον ορισμό της περ. 1Α. του άρθρου 3 της απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων υπ' αρ. 3046/ 304/ 30.1.1989 «Κτιριοδομικός Κανονισμός» (Δ' 59).

γ. Ως κατασκευή που συνοδεύει την κατοικία νοείται κάθε μόνιμη κατασκευή πλησίον της κατοικίας, η οποία συνδέεται λειτουργικά με αυτήν και είναι απαραίτητη για την πραγματοποίηση της χρήσης της.

2. Κατοικίες και κατασκευές που τις συνοδεύουν, οι οποίες βρίσκονται σε οικιστικές πυκνώσεις εντός περιοχών που περιλαμβάνονται σε αναρτημένους ή κυρωμένους δασικούς χάρτες ή βρίσκονται σε δάση και δασικές εκτάσεις, σε περιοχές όπου δεν έχουν αναρτηθεί δασικοί χάρτες, μπορούν να εξαιρεθούν προσωρινά από την κατεδάφιση και τις λοιπές διοικητικές κυρώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 έως 55.

3. Αποκλείεται η υπαγωγή στη διάταξη του άρθρου 55 για:

α) κτίρια που δεν έχουν τον χαρακτήρα κατοικίας ή κατασκευής συνοδεύουσας την κατοικία.

β) κτίρια και λοιπές κατασκευές που έχουν ανεγερθεί μετά την 28^η Ιουλίου 2011.

γ) κτίρια και λοιπές κατασκευές που βρίσκονται σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, σε υγροτόπους που προστατεύονται σύμφωνα με τη συνθήκη Ramsar και σε άλλες περιοχές για τις οποίες ισχύουν ειδικές προστατευτικές διατάξεις της φύσης ή του τοπίου, εκτός εάν κατασκευάστηκαν πριν τον χαρακτηρισμό των περιοχών αυτών.

δ) κτίρια και λοιπές κατασκευές που εμπίπτουν στις περιπτώσεις δ', ε', ζ', η', θ', ι', ια', ιγ', ιδ', ιε', ιστ', ιζ' και ιη' της παρ. 1 του άρθρου 89 του ν. 4495/2017 (Α' 167).

ε) κτίρια και λοιπές κατασκευές εντός περιοχών που είναι υποχρεωτικώς αναδασωτέες λόγω πυρκαϊάς, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 998/1979 (Α' 289), τα οποία έχουν ανεγερθεί μετά την κήρυξη της αναδάσωσης.

στ) κτίρια ή συνοδούσες κατασκευές που η διατήρησή τους παρακωλύει την διαφυγή των πολιτών ή την πρόσβαση πυροσβεστικών οχημάτων σε περίπτωση πυρκαϊάς ή άλλου κινδύνου από φυσικά φαινόμενα.

Άρθρο 52

Υποβολή αιτήσεων

1. Η διαδικασία υπαγωγής στη διάταξη του άρθρου 55 εκκινεί με αίτηση που υποβάλλει ο κύριος, νομέας ή κάτοχος της κατοικίας σε διαδικτυακή πλατφόρμα που τηρείται από το ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο». Η ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιείται και για την ολοκλήρωση της υπαγωγής κατά το άρθρο 55. Οι όροι και προδιαγραφές λειτουργίας της πλατφόρμας, η διαδικασία υποβολής της αίτησης και τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

2. Δικαίωμα για να υποβάλουν την αίτηση της παρ. 1 έχουν και όσοι ενδιαφερόμενοι έχουν υποβάλει αίτηση διόρθωσης προδήλου σφάλματος του δασικού χάρτη, αντιρρήσεις, αίτηση ακυρώσεως ή οποιοδήποτε άλλο διοικητικό ή ένδικο βοήθημα, με το οποίο αμφισβητούν ότι η ιδιοκτησία τους έχει δασικό χαρακτήρα.

3. Η αίτηση της παρ. 1 θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

α. την περιγραφή της κατοικίας, την οποία αφορά το αίτημα, και των κατασκευών που την συνοδεύουν, ως προς την κάλυψη, τη δομημένη επιφάνεια και το ύψος,

β. τη χρήση της κατοικίας,

γ. τον εντοπισμό της κατοικίας στην ιστοσελίδα του «Ελληνικό Κτηματολόγιο», στον ειδικό διαδικτυακό τόπο ανάρτησης δασικών χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων,

δ. υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75), με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει ότι τα υποβαλλόμενα στοιχεία είναι αληθή,

ε. παράβολο διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού.

4. Η υποβολή του αιτήματος έχει ως συνέπεια την άμεση αναστολή των τυχόν επιβληθεισών διοικητικών κυρώσεων και τη μη επιβολή νέων, σε σχέση με την κατοικία και τις συνοδούσες αυτήν κατασκευές, συμπεριλαμβανομένης της προσωρινής εξαίρεσης από την κατεδάφιση αυτής, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας του άρθρου 55. Η παραπάνω αναστολή και προσωρινή εξαίρεση από την κατεδάφιση δεν ισχύει για κτίρια και κατασκευές της παρ. 4 του άρθρου 51 ή σε περίπτωση που, με αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής, κρίνεται επιβεβλημένη η άμεση κατεδάφιση της κατοικίας για λόγους αποτροπής άμεσου κινδύνου στη ζωή ή την περιουσία ή το περιβάλλον.

5. Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν δειγματοληπτικούς ελέγχους ως προς την ακρίβεια των υποβληθέντων στοιχείων. Εάν διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία μιας δήλωσης είναι ανακριβή, επιβάλλονται οι κυρώσεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 και το κτίριο που περιλαμβάνεται στη δήλωση αποκλείεται από την υπαγωγή στις διατάξεις του άρθρου 55.

6. Η αίτηση της παρ. 1 υποβάλλεται εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος σε περίπτωση που ο δασικός χάρτης που περιλαμβάνει το ακίνητο του ενδιαφερομένου έχει αναρτηθεί ή εντός έξι (6) μηνών από την ανάρτηση του δασικού χάρτη, εάν αυτός αναρτηθεί μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η προθεσμία αυτή δεν αναστέλλεται για ενδιαφερόμενους που έχουν υποβάλει αντιρρήσεις του άρθρου 15 του ν. 3889/2010 (Α'182), αίτηση για τη διόρθωση πρόδηλου σφάλματος του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, αίτηση ακυρώσεως του κυρωθέντος δασικού χάρτη ή έχουν αμφισβητήσει με οποιαδήποτε άλλη διοικητική ή δικαστική διαδικασία το δασικό χαρακτήρα της έκτασης, στην οποία βρίσκεται η κατοικία τους.

Άρθρο 53

Σύνταξη οικονομοτεχνικών μελετών

1. Για κάθε Περιφέρεια της χώρας καταρτίζεται οικονομοτεχνική μελέτη που καταγράφει τη δόμηση εντός των εκτάσεων που περιλαμβάνονται στους αναρτημένους ή κυρωμένους, κατά περίπτωση, δασικούς χάρτες ή σε δασικές περιοχές, εάν δεν έχει γίνει ανάρτηση ή κύρωση δασικού χάρτη γι' αυτές κατά την ημερομηνία σύνταξης της αντίστοιχης μελέτης. Ειδικά για την Περιφέρεια Αττικής καταρτίζονται τρεις οικονομοτεχνικές μελέτες, που καλύπτουν τα διοικητικά όρια αρμοδιότητας των Διευθύνσεων Δασών Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής και Πειραιά, αντιστοίχως, ενώ καταρτίζονται χωριστές οικονομοτεχνικές μελέτες που καλύπτουν τα διοικητικά όρια των Διευθύνσεων Δασών Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής.

2. Σε κάθε οικονομοτεχνική μελέτη καταγράφονται ο αριθμός, το εμβαδόν και η κάλυψη των κτιρίων και κατασκευών που βρίσκονται σε εκτάσεις αναρτημένων και κυρωθέντων δασικών χαρτών ή σε δασικές περιοχές, εάν δεν έχει γίνει ανάρτηση ή κύρωση δασικού χάρτη γι' αυτές κατά την ημερομηνία σύνταξης της αντίστοιχης μελέτης, η ημερομηνία κατασκευής τους, εάν αυτή μπορεί να προσδιορισθεί, η χρήση τους και η ενδεχόμενη χωρική κατανομή τους σε οικιστικές πυκνώσεις. Επιπλέον, περιγράφονται οι συνέπειες της διατήρησης των κατασκευών αυτών και των χρήσεών τους στο βιοτικό και αβιοτικό περιβάλλον, εξετάζεται η αναγκαιότητα άμεσης κατεδάφισής τους και αναλύονται οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες τόσο σε περίπτωση κατεδάφισης, όσο και σε περίπτωση προσωρινής διατήρησης των αυθαίρετων κατασκευών. Στην τελευταία περίπτωση περιγράφονται και οι απαραίτητες ενέργειες αντιστάθμισης που είναι απαραίτητες για τη διατήρηση του δασικού ισοζυγίου ανά περιοχή μελέτης ή Περιφερειακή Ενότητα ή Περιφέρεια, κατά περίπτωση.

3. Οι οικονομοτεχνικές μελέτες καταρτίζονται βάσει στοιχείων που συλλέγονται με κάθε πρόσφορο μέσο, περιλαμβανομένων αεροφωτογραφιών, δορυφορικών απεικονίσεων, αυτοψιών και των αιτήσεων του άρθρου 52. Οι Διευθύνσεις Δασών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, οι υπηρεσίες του «Ελληνικό Κτηματολόγιο», οι Υπηρεσίες Δόμησης και οι τεχνικές υπηρεσίες των Δήμων και κάθε άλλη αρμόδια αρχή οφείλουν να παράσχουν στους μελετητές κάθε αναγκαία συνδρομή για την ολοκλήρωση των μελετών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζονται η διαδικασία ανάθεσης σύνταξης, παραλαβής και έγκρισης, οι λοιπές προδιαγραφές των ειδικών

οικονομοτεχνικών μελετών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 54

Περιεχόμενο του προεδρικού διατάγματος

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο λαμβάνει υπόψη τις οικονομοτεχνικές μελέτες του άρθρου 53, καθορίζονται:

α) οι περιοχές στις οποίες παρατηρούνται οικιστικές πυκνώσεις, για τις οποίες είναι δυνατόν να ισχύσει προσωρινή εξαίρεση από την κατεδάφιση και την προσωρινή αναστολή των λοιπών διοικητικών κυρώσεων βάσει των πορισμάτων των αντίστοιχων οικονομοτεχνικών μελετών,

β) τα ειδικότερα κριτήρια υπαγωγής των οικιών και των συνοδευουσών αυτές κατασκευών και, ιδίως, ο βαθμός στον οποίον η προσωρινή εξαίρεσή τους από την κατεδάφιση δεν προκαλεί βλάβη στα δασικά οικοσυστήματα, ιδίως σε συνδυασμό με μέτρα αντιστάθμισης,

γ) οι συνέπειες υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος και ιδίως η προσωρινή εξαίρεση από την κατεδάφιση και ο χρόνος αυτής, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30) έτη, η ανάκληση και αναστολή των ήδη ληφθέντων διοικητικών μέτρων, η αναστολή επιβολής νέων διοικητικών κυρώσεων και η αναστολή εκκρεμών ποινικών διώξεων και η μη άσκηση νέων, καθώς και οι προϋποθέσεις για τη διατήρηση της υπαγωγής για όλο το προβλεπόμενο χρόνο αυτής, ιδίως σε σχέση με την καταβολή του ειδικού προστίμου, και οι συνέπειες της ανάκλησης αυτής,

δ) τα μέσα απόδειξης του χρόνου ανέγερσης και ολοκλήρωσης των κατοικιών και συνοδευουσών αυτές κατασκευών, όπως αεροφωτογραφίες, έγγραφα, ιδίως έγγραφα της δασικής υπηρεσίας, των πολεοδομικών υπηρεσιών ή άλλης δημόσιας αρχής που αφορούν στο ακίνητο, δικαστικές αποφάσεις, καθώς και τίτλοι ιδιοκτησίας που αφορούν στο κτίριο και η διαδικασία υποβολής τους,

ε) ο φορέας διαχείρισης και ελέγχου των αποδεικτικών μέσων του χρόνου ολοκλήρωσης των κτιρίων και των συνοδευουσών αυτά κατασκευών, η διαδικασία δειγματοληπτικού ελέγχου των υποβληθέντων στοιχείων και οι συνέπειες από την υποβολή ανακριβών στοιχείων,

στ) ο τρόπος υπολογισμού ενιαίου προστίμου για την υπαγωγή στις διατάξεις του νόμου, το οποίο υπολογίζεται με βάση το κτίριο, τις συνοδεύουσες αυτό κατασκευές και τον καταληφθέντα περιβάλλοντα χώρο, και τα ειδικότερα στοιχεία που θα ληφθούν υπόψη για τον προσδιορισμό του ενιαίου δασικού προστίμου, όπως η αξία της δασικής γης, το κόστος αναδάσωσης ανά στρέμμα, η αντικειμενική αξία της πλησιέστερης στην κατασκευή ζώνης, η επιφάνεια του κτιρίου σε τετραγωνικά μέτρα, η παλαιότητα του κτιρίου, μειωτικοί και αυξητικοί συντελεστές και κάθε άλλο στοιχείο που κρίνεται πρόσφορο για τον προσδιορισμό του. Επίσης, καθορίζονται ο τρόπος καταβολής του ενιαίου δασικού προστίμου, εφάπαξ ή σε δόσεις, ο αριθμός των δόσεων, τυχόν εκπτώσεις σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής, οι συνέπειες καθυστέρησης της καταβολής του, η διαδικασία κατάθεσης, απόδοσης και εξόφλησής του, η δημιουργία ειδικού κωδικού στον οποίο αυτό αποδίδεται και κάθε άλλο σχετικό θέμα,

ζ) οι δράσεις αντιστάθμισης για την επίτευξη του δασικού ισοζυγίου σε σχέση με τις προσωρινώς διατηρούμενες κατοικίες, δηλαδή τα έργα που θα απαιτηθούν για την εν συνόλω αποκατάσταση του δασικού οικοσυστήματος, την προστασία των κατάντη περιοχών και την παροχή των αναγκαίων πόρων για την υλοποίησή τους, όπως ιδίως δασώσεις, αναδασώσεις, δασοτεχνικά έργα, μελέτες και έργα προστασίας και διαχείρισης δασικών οικοσυστημάτων, κατεδαφίσεις κατασκευών που δεν υπάγονται στις διατάξεις του νόμου και ο χωρικός προσδιορισμός, ανά δημοτική ή περιφερειακή ενότητα, των δράσεων που θα αναληφθούν, καθώς και οι υποχρεώσεις σ' αυτά ή στην κάλυψη των δαπανών τους,

η) η δημιουργία διαδικτυακής πλατφόρμας μέσω της οποίας ασκείται εποπτεία και έλεγχος για την υποχρέωση μη ανέγερσης νέων κατασκευών εντός των δασών και των δασικών εκτάσεων και οι συνέπειες από την παράβαση της υποχρέωσης αυτής,

θ) οι κυρώσεις επί των κτιρίων και κατασκευών που δεν θα υπαχθούν στη ρύθμιση των άρθρων 5 και 7 και επ' αυτών που ανεγείρονται μετά την 28^η Ιουλίου 2011,

ι) τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για να διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που το προεδρικό διάταγμα θέτει για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος, προκειμένου να ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία.

Άρθρο 55

Απόφαση περί υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος

1. Εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος άρθρου 54 οι ενδιαφερόμενοι συμπληρώνουν την αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος με τα δικαιολογητικά που ορίζονται στο προεδρικό διάταγμα. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής αίρεται αυτοδικαίως η αναστολή που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 52 για τα ακίνητα, ως προς τα οποία δεν συμπληρώθηκε η αίτηση υπαγωγής.

2. Εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση των παραπάνω δικαιολογητικών γνωστοποιείται στον ενδιαφερόμενο η αποδοχή ή απόρριψη του αιτήματος. Κατά της απορριπτικής απόφασης είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου Διοικητικού Πρωτοδικείου. Η προσφυγή δεν παρατείνει την αναστολή που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 52, η οποία λήγει αυτοδικαίως με την έκδοση της απορριπτικής απόφασης.

3. Η γνωστοποίηση αποδοχής του αιτήματος υπαγωγής συνοδεύεται από τον υπολογισμό του καταβλητέου ειδικού προστίμου. Το πρόστιμο αποδίδεται στο Πράσινο Ταμείο.

4. Σε περίπτωση που προκύπτει, μετά από διόρθωση προδήλου σφάλματος, αποδοχή αντιρρήσεων και κύρωση του δασικού χάρτη κατά τη διαδικασία του άρθρου 19 του ν. 3889/2010 (Α' 182), ακύρωση του χάρτη με δικαστική απόφαση ή αναμόρφωση του δασικού χάρτη, ότι η υπαχθείσα κατοικία βρίσκεται επί ακινήτου που δεν διέπεται από τη δασική νομοθεσία, η υπαγωγή αυτή αίρεται και επιστρέφονται στον ενδιαφερόμενο τα παράβολα και πρόστιμα που έχει τυχόν καταβάλει. Το ίδιο ισχύει και εάν η παραπάνω διαπίστωση γίνει σε οποιοδήποτε προγενέστερο στάδιο της υπαγωγής.

5. Εάν η υπαγωγή του παρόντος αφορά σε ακίνητο, το οποίο είχε ήδη τακτοποιηθεί, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209), του άρθρου 8 του ν. 4178/2013 (Α'

174) και του άρθρου 97 του ν. 4495/2017 (Α' 167), τυχόν πρόστιμα που είχαν καταβληθεί με βάση τις ανωτέρω διατάξεις συμψηφίζονται με το ειδικό πρόστιμο της παρ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Τροποποίηση του ν. 4122/2013 (Α' 42) για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ της 30ής Μαΐου 2018 (L156/19.06.2018) "για την τροποποίηση της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση"

Άρθρο 56

Αντικατάσταση των άρθρων 1 και 2 του ν. 4122/2013

(Άρθρο 2 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ)

1. Το άρθρο 1 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Σκοπός - Αντικείμενο

Με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2010 «Για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (αναδιατύπωση)» (ΕΕ L153 της 18.6.2010), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2018/844/ΕΕ (ΕΕ L156 της 19.6.2018).»

2. Το άρθρο 2 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

1. «Κτίριο»: στεγασμένη κατασκευή με τοίχους για την οποία χρησιμοποιείται ενέργεια προς ρύθμιση των κλιματικών συνθηκών εσωτερικού χώρου.

2. «Κτιριακή μονάδα»: τμήμα, όροφος ή διαμέρισμα εντός κτιρίου, που έχει σχεδιαστεί ή υποστεί μετατροπή ώστε να χρησιμοποιείται χωριστά.

3. «Συνολική επιφάνεια κτιρίου ή κτιριακής μονάδας»: η συνολική μεικτή επιφάνεια δαπέδων, κλειστών στεγασμένων θερμαινόμενων και μη χώρων, μετρούμενη βάσει εξωτερικών διαστάσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ).

4. «Ωφέλιμη επιφάνεια κτιρίου ή κτιριακής μονάδας»: η μεικτή επιφάνεια δαπέδων των κλειστών στεγασμένων χώρων του κτιρίου που προορίζονται για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κύριας χρήσης του, μετρούμενη βάσει εξωτερικών διαστάσεων σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ. Στην ωφέλιμη επιφάνεια δεν προσμετρώνται: οι ανεξάρτητοι βοηθητικοί χώροι, όπως χώροι αποθήκευσης, στάθμευσης και εγκατάστασης ηλεκτρομηχανολογικού

εξοπλισμού του κτιρίου, η επιφάνεια των κοινόχρηστων κλιμακοστασίων και του φρεατίου ανελκυστήρα, η επιφάνεια των αιθρίων και όλων των διαμπερών ανοιγμάτων ή οδεύσεων που λειτουργούν ως φωταγωγοί ή ως αγωγοί κυκλοφορίας του αέρα για τον κλιματισμό του κτιρίου.

5. «Κτίριο με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας»: κτίριο με πολύ υψηλή ενεργειακή απόδοση, προσδιοριζόμενη σύμφωνα με το άρθρο 3. Η σχεδόν μηδενική ή πολύ χαμηλή ποσότητα ενέργειας που απαιτείται για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών του κτιρίου, πρέπει να καλύπτεται σε πολύ μεγάλο βαθμό από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, περιλαμβανομένης της ενέργειας που παράγεται επιτόπου ή πλησίον του κτιρίου.

6. «Κέλυφος κτιρίου - κτιριακής μονάδας»: το σύνολο των οριζόντιων και κατακόρυφων δομικών στοιχείων που ορίζουν το κτίριο ή την κτιριακή μονάδα.

7. «Τεχνικό σύστημα κτιρίου – κτιριακής μονάδας»: οι ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις κτιρίου ή κτιριακής μονάδας που χρησιμοποιούνται για θέρμανση και ψύξη χώρου, αερισμό, παραγωγή ζεστού νερού για οικιακή χρήση, φωτισμό, αυτοματισμό και έλεγχο κτιρίου, επιτόπια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή συνδυασμός των εν λόγω συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων που χρησιμοποιούν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

7 α. «Σύστημα αυτοματισμού και ελέγχου κτιρίου ή κτιριακής μονάδας»: σύστημα που περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα, λογισμικό και τεχνικές υπηρεσίες, που μπορούν να υποστηρίξουν την ενεργειακά αποδοτική, οικονομική και ασφαλή λειτουργία των τεχνικών συστημάτων κτιρίου ή κτιριακής μονάδας μέσω αυτόματων ελέγχων και διευκόλυνσης της χειροκίνητης διαχείρισης των εν λόγω τεχνικών συστημάτων κτιρίου.

8. «Στοιχείο κτιρίου - κτιριακής μονάδας»: τεχνικό σύστημα ή δομικό στοιχείο του κελύφους του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας.

9. «Ενεργειακή απόδοση κτιρίου - κτιριακής μονάδας»: η υπολογισθείσα ή μετρούμενη ποσότητα ενέργειας που απαιτείται για να ικανοποιηθεί η ενεργειακή ζήτηση που συνδέεται με την τυπική χρήση του κτιρίου, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ενέργεια που χρησιμοποιείται για θέρμανση, ψύξη, αερισμό, παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ZNX) και φωτισμό.

10. «Πρωτογενής ενέργεια»: η ενέργεια από ανανεώσιμες και μη ανανεώσιμες πηγές που δεν έχει υποστεί μετατροπή ή μετασχηματισμό.

11. «Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές»: ενέργεια από ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές, δηλαδή αιολική, ηλιακή, αεροθερμική, γεωθερμική, υδροθερμική ενέργεια και ενέργεια από τη θάλασσα, υδροηλεκτρική, από βιομάζα, από τα εκλυόμενα στους χώρους υγειονομικής ταφής αέρια, από τα αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και από τα βιοαέρια.

12. «Ριζική ανακαίνιση κτιρίου ή κτιριακής μονάδας» (ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας): η ανακαίνιση κατά την οποία, η συνολική δαπάνη της ανακαίνισης που αφορά το κέλυφος του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας ή τα τεχνικά συστήματά τους υπερβαίνει το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της αξίας του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας, εξαιρουμένης της αξίας του οικοπέδου επί του οποίου έχει κατασκευαστεί το κτίριο. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αξίας του κτιρίου ή της

κτιριακής μονάδας για τον χαρακτηρισμό μιας ανακαίνισης ως ριζικής κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

13. «Ευρωπαϊκό πρότυπο»: πρότυπο που εκδίδεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (Cenelec) ή το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τυποποίησης στον τομέα των Τηλεπικοινωνιών (ETSI) και διατίθεται προς δημόσια χρήση.

14. «Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ)»: πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή άλλον φορέα που αυτό ορίζει, το οποίο αποτυπώνει την ενεργειακή απόδοση ενός κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, υπολογιζόμενη σύμφωνα με τη μεθοδολογία του άρθρου 3 του παρόντος.

15. «Ενεργειακή επιθεώρηση κτιρίου ή κτιριακής μονάδας»: η διαδικασία εκτίμησης της κατανάλωσης ενέργειας κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, των παραγόντων που την επηρεάζουν, καθώς και διατύπωσης συστάσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσής του.

16. «Ενεργειακή επιθεώρηση συστήματος θέρμανσης ή κλιματισμού»: η διαδικασία αξιολόγησης του βαθμού απόδοσης του συστήματος, της εκτίμησης του μεγέθους του σε σχέση με τις ανάγκες θέρμανσης, ψύξης και αερισμού του κτιρίου, καθώς και διατύπωσης συστάσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσής του.

17. «Ενεργειακός επιθεωρητής»: φυσικό πρόσωπο που διενεργεί ενεργειακές επιθεωρήσεις κτιρίων ή/και συστημάτων θέρμανσης ή/και κλιματισμού, εγγεγραμμένο στα αντίστοιχα Μητρώα Ενεργειακών Επιθεωρητών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά τις διατάξεις του παρόντος.

18. «Συμπαγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΗΘ)»: η ταυτόχρονη, στο πλαίσιο μιας διεργασίας, παραγωγή θερμικής ενέργειας και ηλεκτρικής ή/και μηχανικής ενέργειας.

19. «Βέλτιστο από πλευράς κόστους επίπεδο»: το επίπεδο ενεργειακής απόδοσης που επιτυγχάνει το χαμηλότερο κόστος κατά την εκτιμώμενη διάρκεια του οικονομικού κύκλου ζωής, όπου:

α) το χαμηλότερο κόστος καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το κόστος που σχετίζεται με την ενεργειακή απόδοση και περιλαμβάνει:

αα) το αρχικό κόστος επένδυσης,

ββ) το κόστος συντήρησης και λειτουργίας (συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών δαπανών, εξοικονομήσεων και κερδών από την παραχθείσα ενέργεια, και

γγ) στο κόστος διάθεσης, το οποίο υπολογίζεται σύμφωνα με τις δαπάνες για την αποδόμηση κτιρίου ή στοιχείου στο τέλος του κύκλου ζωής του. Στις δαπάνες συμπεριλαμβάνονται η κατεδάφιση, η αφαίρεση των στοιχείων που δεν έχουν ακόμη φτάσει στο τέλος του κύκλου ζωής τους, η αποκομιδή και η περιβαλλοντική διαχείρισή τους,

β) ο εκτιμώμενος οικονομικός κύκλος ζωής αναφέρεται είτε στο κτίριο, εφόσον οι απαιτήσεις για ενεργειακή απόδοση έχουν τεθεί για το σύνολο του κτιρίου, είτε στο στοιχείο κτιρίου, εφόσον οι απαιτήσεις για ενεργειακή απόδοση έχουν τεθεί για τα στοιχεία κτιρίου.

20. «Σύστημα κλιματισμού»: ο συνδυασμός των στοιχείων που απαιτούνται για την επεξεργασία του αέρα εσωτερικού χώρου, μέσω του οποίου η θερμοκρασία ελέγχεται ή μπορεί να μειωθεί.

20 α. «Σύστημα θέρμανσης»: ο συνδυασμός των στοιχείων που απαιτούνται για την επεξεργασία του αέρα εσωτερικού χώρου, μέσω της οποίας αυξάνεται η θερμοκρασία.

20 β. «Μονάδα παραγωγής θερμότητας»: το μέρος του συστήματος θέρμανσης που παράγει ωφέλιμη θερμότητα χρησιμοποιώντας μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες διεργασίες:

α) καύση καυσίμων, όπως σε λέβητα,

β) αξιοποίηση του φαινομένου Joule, στα θερμαντικά στοιχεία συστήματος θέρμανσης με ηλεκτρικές αντιστάσεις,

γ) δέσμευση της θερμότητας από τον ατμοσφαιρικό αέρα, τον εξαερισμό, ή πηγή νερού ή θερμότητας εδάφους με χρήση αντλίας θερμότητας.

20 γ. «Συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης»: οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του ν. 4342/2015 (Α' 143).

21. «Λέβητας»: η συνδυασμένη μονάδα λέβητα καυστήρα που είναι σχεδιασμένη να μεταδίδει σε ρευστά τη θερμότητα που παράγεται από την καύση.

22. «Αντλία θερμότητας»: μηχανήμα, συσκευή ή εγκατάσταση που μεταφέρει θερμότητα από το φυσικό περιβάλλον, όπως από τον αέρα, το νερό ή το έδαφος, σε κτίρια ή βιομηχανικές εφαρμογές, με την αναστροφή της φυσικής ροής της θερμότητας, κατά τρόπο ώστε να ρέει από χαμηλότερη σε υψηλότερη θερμοκρασία· για τις αναστρέψιμες αντλίες θερμότητας, μπορεί επίσης να μεταφέρει θερμότητα από το κτίριο στο φυσικό περιβάλλον.

23. «Ονομαστική ισχύς εξόδου»: η μέγιστη θερμική ή ψυκτική ισχύς εκφραζόμενη σε κιλοβάτ (kW), την οποία αναφέρει και εγγυάται ο κατασκευαστής ως παρεχόμενη κατά τη συνεχή λειτουργία με ταυτόχρονη τήρηση της ωφέλιμης απόδοσης που προσδιορίζεται από τον κατασκευαστή.

24. «Τηλεθέρμανση» ή «Τηλεψύξη»: η διανομή θερμικής ενέργειας με τη μορφή ατμού, ζεστού νερού ή ψυχρών υγρών, από ένα κεντρικό σημείο παραγωγής μέσω δικτύου σε πλήθος κτιρίων ή θέσεων, για την κάλυψη θερμικών ή ψυκτικών αναγκών χώρων ή διεργασιών.

25. «Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ)»: η μελέτη που αναλύει και αξιολογεί την απόδοση του ενεργειακού σχεδιασμού του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία υπολογισμού του άρθρου 3.

26. «Αρχείο Επιθεωρήσεως Κτιρίων»: η ηλεκτρονική βάση δεδομένων στην οποία υποβάλλονται και καταχωρίζονται σε ξεχωριστές μερίδες:

α) τα Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης,

β) οι Εκθέσεις Επιθεώρησης Συστημάτων Θέρμανσης και

γ) οι Εκθέσεις Επιθεώρησης Συστημάτων Κλιματισμού.

27. «Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών»: η ηλεκτρονική βάση δεδομένων, όπου εγγράφονται με αύξοντα αριθμό μητρώου οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές Κτιρίων, Συστημάτων Θέρμανσης και Κλιματισμού. Τηρείται ξεχωριστό Μητρώο για τα νομικά πρόσωπα που έχουν ως εταίρο τους Ενεργειακό Επιθεωρητή.

28. «Μικρό απομονωμένο σύστημα»: είναι το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας κάθε Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού όπως ορίζεται στην περίπτωση κγ της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179).

29. «Επιθεωρητής Ενέργειας»: Υπάλληλος των Τμημάτων Επιθεώρησης Ενέργειας Νοτίου και Βορείου Ελλάδος που είναι διπλωματούχος μηχανικός ή πτυχιούχος μηχανικός τεχνολογικής εκπαίδευσης και διενεργεί ελέγχους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 58, παρ.2, εδάφιο γ του π.δ. 132/2017 (Α' 160).»

Άρθρο 57

Προσθήκη άρθρου 2Α στο ν. 4122/2013

(άρθρο 2Α της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ, όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ)

Στο ν. 4122/2013 (Α' 42) προστίθεται άρθρο 2Α ως εξής:

«Άρθρο 2Α

Μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης

1. Η Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει την ευθύνη σύνταξης έκθεσης μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανακαίνισης του δημόσιου και ιδιωτικού κτιριακού αποθέματος και μετατροπής του σε κτιριακό δυναμικό απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές και υψηλής ενεργειακής απόδοσης έως το έτος 2050, διευκολύνοντας την οικονομικά αποδοτική μετατροπή υφιστάμενων κτιρίων σε κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας.

2. Η έκθεση της παρ. 1 εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και υποβάλλεται από τη Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του τελικού ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα.

Κάθε μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης περιλαμβάνει:

α) ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος που βασίζεται, ανάλογα με την περίπτωση, σε στατιστική δειγματοληψία και το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων το 2020, 2030, 2040 και 2050.

β) εξεύρεση οικονομικά αποδοτικών προσεγγίσεων για τις ανακαινίσεις ανάλογα με το είδος του κτιρίου και την κλιματική ζώνη, λαμβάνοντας υπόψη πιθανά κατάλληλα σημεία ενεργοποίησης της διαδικασίας ανακαίνισης στον κύκλο ζωής του κτιρίου, κατά περίπτωση,

γ) πολιτικές και δράσεις για την προώθηση οικονομικά αποδοτικών ριζικών ανακαινίσεων κτιρίων, περιλαμβανομένων των ριζικών ανακαινίσεων κατά στάδια, καθώς και για την υποστήριξη στοχευμένων οικονομικά αποδοτικών ενεργειακά, μέτρων και ανακαινίσεων, όπως με τη θέσπιση προαιρετικού συστήματος διαβατηρίων ανακαίνισης κτιρίων

δ) επισκόπηση των πολιτικών και των δράσεων που αφορούν τα τμήματα του κτιριακού αποθέματος που παρουσιάζουν τις χειρότερες επιδόσεις, τα διλήμματα λόγω αντικρουόμενων κινήτρων και τις αποτυχίες της αγοράς,

ε) περιγραφή των εθνικών δράσεων που συμβάλλουν στην άμβλυνση της ενεργειακής πενίας,

στ) πολιτικές και δράσεις που αφορούν όλα τα δημόσια κτίρια,

ζ) επισκόπηση των πρωτοβουλιών για την προώθηση έξυπνων τεχνολογιών και καλά διασυνδεδεμένων κτιρίων και κοινοτήτων, καθώς και τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της εκπαίδευσης στον κατασκευαστικό τομέα και τον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, και

η) τεκμηριωμένη εκτίμηση της αναμενόμενης εξοικονόμησης ενέργειας και του γενικότερου οφέλους, τουλάχιστον στους τομείς της υγείας, της ασφάλειας και της ποιότητας του αέρα.

3. Η μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης παρουσιάζει χάρτη πορείας με μέτρα και μετρήσιμους δείκτες προόδου, ενόψει του μακροπρόθεσμου στόχου του έτους 2050 για μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου στην Ένωση κατά ποσοστό 80 έως 95 % σε σχέση με το 1990, προκειμένου να επιτευχθεί κτιριακό απόθεμα υψηλής ενεργειακής απόδοσης και απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές και προκειμένου να διευκολυνθεί η οικονομικά αποδοτική μετατροπή υφιστάμενων κτιρίων σε κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας. Ο χάρτης πορείας περιλαμβάνει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050, και προσδιορίζει με ποιον τρόπο τα ορόσημα αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων ενεργειακής απόδοσης της Ένωσης σύμφωνα με το ν. 4342/2015 (Α' 143).

4. Προκειμένου να στηριχθεί η κινητοποίηση επενδύσεων για τις ανακαινίσεις που είναι απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων της παρ. 2, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θεσπίζει επιπρόσθετα χρηματοδοτικά, θεσμικά, διοικητικά ή/και οικονομικά κίνητρα, τα οποία στοχεύουν:

α) στην ομαδοποίηση των έργων, όπως μέσω επενδυτικών πλατφορμών ή ομάδων και μέσω κοινοπραξιών μικρομεσαίων επιχειρήσεων,

β) στη μείωση των διαφαινόμενων κινδύνων των επενδύσεων σε τομείς της ενεργειακής απόδοσης για τους επενδυτές και τον ιδιωτικό τομέα,

γ) στην προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ανεπαρκειών της αγοράς μέσω της κινητοποίησης δημόσιας χρηματοδότησης,

δ) στην προσέλκυση επενδύσεων για την επίτευξη ενεργειακά αποδοτικού δημόσιου κτιριακού αποθέματος, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Eurostat, και

ε) στη λειτουργία προσιτών και διαφανών συμβουλευτικών εργαλείων, όπως οι υπηρεσίες μιας στάσης για τους καταναλωτές και συμβουλευτικές υπηρεσίες για θέματα ενέργειας, όσον αφορά τις ενδεδειγμένες ενεργειακά αποδοτικές ανακαινίσεις και τα κατάλληλα χρηματοδοτικά μέσα.

5. Στο παράρτημα της έκθεσης μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανακαίνισης περιλαμβάνονται η περίληψη των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης, η επισκόπηση της εφαρμογής της πλέον πρόσφατης μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανακαίνισης και των σχεδιαζόμενων πολιτικών και δράσεων.».

Άρθρο 58

Αντικατάσταση του άρθρου 3 ν. 4122/2013

(Άρθρο 3 και Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ)

Το άρθρο 3 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

Θέσπιση μεθοδολογίας υπολογισμού ενεργειακής απόδοσης κτιρίων

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εγκρίνεται Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), ο οποίος καθορίζει τη σχετική μεθοδολογία υπολογισμού, τις ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων, τον τύπο και το περιεχόμενο της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ) των κτιρίων ή κτιριακών μονάδων, τη διαδικασία και τη συχνότητα διενέργειας ενεργειακών επιθεωρήσεων των κτιρίων και των συστημάτων θέρμανσης και κλιματισμού, τον τύπο και το περιεχόμενο του εκδιδόμενου Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), τη διαδικασία έκδοσής του, τον έλεγχο της διαδικασίας ενεργειακής επιθεώρησης, τα προς τούτο αρμόδια όργανα, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια. Με τον ΚΕΝΑΚ καθορίζεται, κάθε θέμα που σχετίζεται με τον δείκτη ευφυσούς ετοιμότητας των κτιρίων του άρθρου 8, όπως επίσης οι τιμές των παραμέτρων για τους υπολογισμούς της οικονομικής εφικτότητας των περιπτώσεων των άρθρων 7 και 8 και οι τεχνικές προδιαγραφές και οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης του άρθρου 9.

Η μεθοδολογία που εφαρμόζεται για τον προσδιορισμό της ενεργειακής απόδοσης κτιρίου είναι διαφανής και ανοικτή στην καινοτομία. Η μέθοδος υπολογισμού περιγράφεται σύμφωνα με τα εθνικά παραρτήματα των γενικών προτύπων, ISO 52000-1, 52003-1, 52010-1, 52016-1, και 52018-1, που έχουν εκπονηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) στο πλαίσιο της εντολής M/480, όπως αυτή αναρτάται στο ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Η ενεργειακή απόδοση ενός κτιρίου ή μιας κτιριακής μονάδας, προσδιορίζεται βάσει της υπολογιζόμενης ή της πραγματικής χρήσης ενέργειας και αντικατοπτρίζει τη συνήθη ενέργεια που καταναλώνει το κτίριο για θέρμανση χώρου, ψύξη χώρου, ζεστό νερό για οικιακή χρήση, αερισμό, φωτισμό και άλλα τεχνικά συστήματα του κτιρίου.

Η ενεργειακή απόδοση κτιρίου εκφράζεται με αριθμητικό δείκτη χρήσης πρωτογενούς ενέργειας σε kWh/(m² γ), με σκοπό τόσο την πιστοποίηση της ενεργειακής απόδοσης όσο και τη συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης.

3. Οι ενεργειακές ανάγκες για θέρμανση χώρου, ψύξη χώρου, ζεστό νερό οικιακής χρήσης, φωτισμό, αερισμό και άλλα τεχνικά συστήματα του κτιρίου υπολογίζονται με τρόπο ώστε να διασφαλίζονται τα βέλτιστα επίπεδα υγιεινής, ποιότητας του αέρα εσωτερικού χώρου και άνεσης.

Ο υπολογισμός της πρωτογενούς ενέργειας βασίζεται σε συντελεστές πρωτογενούς ενέργειας ή συντελεστές στάθμισης ανά φορέα ενέργειας, οι οποίοι μπορούν να βασίζονται στους εθνικούς, περιφερειακούς ή τοπικούς ετήσιους, και πιθανόν επίσης εποχιακούς ή μηνιαίους, σταθμισμένους μέσους όρους ή σε πιο συγκεκριμένες πληροφορίες που διατίθενται για μεμονωμένα αστικά συστήματα.

Οι συντελεστές πρωτογενούς ενέργειας ή συντελεστές στάθμισης ανά φορέα ενέργειας καθορίζονται στον ΚΕΝΑΚ. Κατά την εφαρμογή αυτών των συντελεστών για τον υπολογισμό

της ενεργειακής απόδοσης, επιδιώκεται η βέλτιστη ενεργειακή απόδοση του κελύφους του κτιρίου. Στον ΚΕΝΑΚ μπορεί να καθορίζονται πρόσθετοι αριθμητικοί δείκτες συνολικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας και εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που παράγονται σε $\text{kg CO}_2\text{eq}/(\text{m}^2 \cdot \text{y})$.

Κατά τον καθορισμό των συντελεστών πρωτογενούς ενέργειας με σκοπό τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, συνυπολογίζεται η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που παρέχει ο φορέας ενέργειας. Δεν συνυπολογίζεται η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που παράγεται και χρησιμοποιείται επιτόπου με τη διαδικασία του ενεργειακού συμψηφισμού.

4. Η μεθοδολογία υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων βασίζεται στα ευρωπαϊκά πρότυπα και καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον τα εξής:

α) τα πραγματικά θερμικά χαρακτηριστικά του κτιρίου (συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών χωρισμάτων του):

αα) θερμοχωρητικότητα,

ββ) θερμομόνωση,

γγ) θερμογέφυρες,

β) την εγκατάσταση θέρμανσης και παροχής ΖΝΧ (Ζεστό Νερό Χρήσης), συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών των θερμομονώσεών τους,

γ) την εγκατάσταση κλιματισμού, συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών των θερμομονώσεών της,

δ) το φυσικό και μηχανικό αερισμό, που μπορεί να περιλαμβάνει και την αεροστεγανότητα,

ε) την εγκατάσταση γενικού φωτισμού (στα κτίρια του τριτογενή τομέα),

στ) τον σχεδιασμό, τη θέση και τον προσανατολισμό του κτιρίου, περιλαμβανομένων των εξωτερικών κλιματικών συνθηκών,

ζ) τα παθητικά και υβριδικά ηλιακά συστήματα και την ηλιακή προστασία,

η) την παθητική θέρμανση και το δροσισμό,

θ) τις κλιματικές συνθήκες εσωτερικού χώρου, λαμβάνοντας υπόψη και τις συνθήκες σχεδιασμού εσωτερικού κλίματος και

ι) τα εσωτερικά φορτία.

5. Λαμβάνεται υπόψη η θετική επίδραση των κατωτέρω παραγόντων:

α) των τοπικών συνθηκών έκθεσης στον ήλιο, των ενεργητικών ηλιακών συστημάτων και άλλων συστημάτων θέρμανσης ψύξης, ΖΝΧ (και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας βασιζόμενων σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές,

β) της ωφέλιμης θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης με συμπαραγωγή,

γ) των συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης σε κλίμακα περιοχής ή οικοδομικού τετραγώνου,

δ) του φυσικού φωτισμού.

6. Για τον σκοπό αυτού του υπολογισμού, τα κτίρια κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες χρήσης, όπως αυτές εξειδικεύονται με τις εκάστοτε ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις:

- α) μονοκατοικίες διαφόρων τύπων,
- β) πολυκατοικίες,
- γ) γραφεία,
- δ) εκπαιδευτικά κτίρια,
- ε) νοσοκομεία,
- στ) ξενοδοχεία και εστιατόρια,
- ζ) αθλητικές εγκαταστάσεις,
- η) κτίρια υπηρεσιών χονδρικού και λιανικού εμπορίου,
- θ) άλλες κατηγορίες κτιρίων που καταναλώνουν ενέργεια για τη ρύθμιση των εσωτερικών κλιματικών συνθηκών, προκειμένου να διασφαλιστεί η θερμική άνεση των χρηστών τους.»

Άρθρο 59

Αντικατάσταση του άρθρου 4 ν. 4122/2013

(Άρθρο 4 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ)

Το άρθρο 4 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

Καθορισμός των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης

1. Οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίων καθορίζονται με τον ΚΕΝΑΚ και αφορούν, τόσο στο σύνολο του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας όσο και στα επί μέρους στοιχεία του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας, που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ενεργειακή απόδοση, με στόχο την επίτευξη βέλτιστων από πλευράς κόστους επιπέδων.
2. Οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης για κτίρια ή κτιριακές μονάδες ορίζονται, λαμβάνοντας υπόψη τα βέλτιστα από πλευράς κόστους επίπεδα, όπως υπολογίζονται με το συγκριτικό μεθοδολογικό πλαίσιο του άρθρου 5.
3. Θεσπίζονται ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης για τα δομικά στοιχεία του κελύφους και τα τεχνικά συστήματα, που επηρεάζουν σημαντικά την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου, λαμβάνοντας υπόψη τα βέλτιστα από πλευράς κόστους επίπεδα.
4. Κατά τον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων δύναται να γίνει διάκριση μεταξύ νέων και υφιστάμενων κτιρίων και μεταξύ διαφόρων κατηγοριών χρήσης κτιρίων.
5. Στις εν λόγω απαιτήσεις συνεκτιμώνται οι γενικές απαιτήσεις κλιματικών συνθηκών εσωτερικού χώρου για την αποφυγή ενδεχόμενων αρνητικών επιδράσεων, όπως ο ανεπαρκής αερισμός, καθώς επίσης και οι τοπικές συνθήκες, η προβλεπόμενη χρήση και η ηλικία του κτιρίου.
6. Οι ελάχιστες απαιτήσεις αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, τα οποία δεν υπερβαίνουν τα πέντε (5) έτη και, εάν χρειαστεί, επικαιροποιούνται προκειμένου να αντικατοπτρίζουν την τεχνική πρόοδο στον κτιριακό τομέα.
7. Οι ελάχιστες απαιτήσεις δεν εφαρμόζονται στις εξής κατηγορίες κτιρίων:
  - α) (καταργείται)

β) κτίρια προστατευόμενα ως μέρος συγκεκριμένου περιβάλλοντος ή λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής ή ιστορικής τους αξίας, στον βαθμό που η συμμόρφωση προς ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης θα αλλοιώνε κατά τρόπο μη αποδεκτό το χαρακτήρα ή την εμφάνιση τους,

γ) κτίρια χρησιμοποιούμενα ως χώροι λατρείας,

δ) βιομηχανικές εγκαταστάσεις, βιοτεχνίες, επαγγελματικά εργαστήρια, αποθήκες,

ε) προσωρινής χρήσης κτίρια που η διάρκεια χρήσης των οποίων με βάση το σχεδιασμό τους δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, κτίρια αγροτικών χρήσεων - πλην κατοικιών - με χαμηλές ενεργειακές απαιτήσεις και αγροτικά κτίρια - πλην κατοικιών - που χρησιμοποιούνται από τομέα καλυπτόμενο από εθνική συμφωνία που αφορά την ενεργειακή απόδοση κτιρίων,

στ) μεμονωμένα κτίρια, με συνολική ωφέλιμη επιφάνεια μικρότερη από πενήντα τετραγωνικά μέτρα (50 τ.μ.), για τα οποία ισχύουν μόνο οι ελάχιστες απαιτήσεις που αφορούν σε δομικά στοιχεία του κτιριακού κελύφους.

Εφόσον τα παραπάνω κτίρια των περ. γ', δ' και ε' περιλαμβάνουν χώρους - τμήματα λειτουργικά ανεξάρτητα και αυτόνομα συνολικής επιφάνειας μεγαλύτερης ή ίσης των πενήντα τετραγωνικών μέτρων (50 τ.μ.), με χρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος (όπως χώροι γραφείων, συνάθροισης κοινού, εμπορίου), για τα τμήματα αυτά ισχύουν οι ελάχιστες απαιτήσεις.»

Άρθρο 60

Αντικατάσταση του άρθρου 5 ν. 4122/2013

(Άρθρο 5 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ)

Το άρθρο 5 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5

Υπολογισμός των βέλτιστων από πλευράς κόστους επιπέδων των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης

1. Για τον υπολογισμό των βέλτιστων από πλευράς κόστους επιπέδων των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης, εφαρμόζεται η συγκριτική μεθοδολογία υπολογισμού, όπως ορίζεται στον Κανονισμό αριθ. 244/2012 της Επιτροπής της 16ης Ιανουαρίου 2012 «προς συμπλήρωση της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων με τον καθορισμό συγκριτικού μεθοδολογικού πλαισίου για τον υπολογισμό των επιπέδων βέλτιστου κόστους των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και των δομικών στοιχείων» (L 81/21.3.2012).

2. Το βέλτιστο από πλευράς κόστους επίπεδο πρέπει να ευρίσκεται εντός των επιπέδων απόδοσης, όπου η ανάλυση της σχέσης κόστους-οφέλους για ολόκληρο τον εκτιμώμενο οικονομικό κύκλο ζωής είναι θετική και συγκρίνεται με τις ισχύουσες ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης.

3. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας υποβάλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκθεση, με την οποία κοινοποιούν όλα τα δεδομένα και τις παραδοχές των υπολογισμών, καθώς και τα αποτελέσματα αυτών. Στην έκθεση, επίσης, περιλαμβάνεται το αποτέλεσμα της σύγκρισης που γίνεται κατά την παρ. 1. Σε περίπτωση που σύμφωνα με

το αποτέλεσμα αυτό, οι ισχύουσες ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης είναι σημαντικά λιγότερο αποδοτικές από πλευράς ενεργειακής απόδοσης σε σχέση με τα βέλτιστα από πλευράς κόστους επίπεδα ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης, στην έκθεση περιλαμβάνεται σχετική αιτιολόγηση της διαφοράς ή αναφέρονται τα κατάλληλα μέτρα για τη μείωσή της.

4. Οι σχετικές εκθέσεις υποβάλλονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν την πενταετία.»

Άρθρο 61

Αντικατάσταση του άρθρου 6 ν. 4122/2013

(Άρθρο 6 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ)

Το άρθρο 6 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6

Νέα κτίρια

1. Τα νέα κτίρια ή κτιριακές μονάδες πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης που ορίζονται στον ΚΕΝΑΚ.

2. Κατά το στάδιο της έκδοσης οικοδομικής άδειας νέων κτιρίων ή κτιριακών μονάδων εκπονείται και υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης η ΜΕΑ, η οποία συμπεριλαμβάνει και την τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική σκοπιμότητα εγκατάστασης εναλλακτικών συστημάτων παροχής ενέργειας υψηλής απόδοσης, εφόσον είναι διαθέσιμα.

3. (καταργείται)

4. Στα νέα κτίρια ή κτιριακές μονάδες είναι υποχρεωτική η κάλυψη μέρους των αναγκών σε ΖΝΧ από ηλιοθερμικά συστήματα. Το ελάχιστο ποσοστό του ηλιακού μεριδίου σε ετήσια βάση καθορίζεται σε εξήντα τοις εκατό (60%). Το ελάχιστο ποσοστό δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Αδυναμία εφαρμογής του ανωτέρω ποσοστού απαιτεί επαρκή τεχνική τεκμηρίωση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις επικρατούσες συνθήκες.

Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει:

α) για τις περιπτώσεις γ, δ και ε της παρ. 7 του άρθρου 4,

β) όταν οι ανάγκες σε ΖΝΧ καλύπτονται από άλλα συστήματα παροχής ενέργειας υψηλής απόδοσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2, εφόσον αποδεικνύεται ότι είναι ενεργειακά αποδοτικότερα,

γ) για κτίρια πολύ χαμηλής ζήτησης σε ΖΝΧ, τα οποία προσδιορίζονται στον ΚΕΝΑΚ.»

Άρθρο 62

Αντικατάσταση του άρθρου 7 ν. 4122/2013

(Άρθρο 7 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ)

Το άρθρο 7 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

Υφιστάμενα κτίρια

1. Στα υφιστάμενα κτίρια ή τις κτιριακές μονάδες που ανακαινίζονται ριζικά, η ενεργειακή απόδοσή τους αναβαθμίζεται, στο βαθμό που αυτό είναι τεχνικά, λειτουργικά και οικονομικά εφικτό, ώστε να πληρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης οι οποίες καθορίζονται στον ΚΕΝΑΚ. Οι απαιτήσεις αυτές εφαρμόζονται για το σύνολο του ανακαινιζόμενου κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας, καθώς και για τα ανακαινιζόμενα δομικά στοιχεία του κελύφους και των τεχνικών συστημάτων.

2. Κατά το στάδιο της έκδοσης οικοδομικής άδειας στις περιπτώσεις κτιρίων ή κτιριακών μονάδων που ανακαινίζονται ριζικά, εκπονείται και υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης η ΜΕΑ η οποία συμπεριλαμβάνει:

α) την τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική σκοπιμότητα εγκατάστασης, εναλλακτικών συστημάτων παροχής ενέργειας υψηλής απόδοσης, εφόσον είναι διαθέσιμα,

β) τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση υγιεινών κλιματικών συνθηκών εσωτερικού χώρου,

γ) την εξέταση των συνθηκών παθητικής και ενεργητικής πυροπροστασίας,

δ) την αξιολόγηση κινδύνων που πιθανά επηρεάζουν τη στατική επάρκειά του.»

Άρθρο 63

Αντικατάσταση του άρθρου 8 ν. 4122/2013

(Άρθρο 8 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 5 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ)

Το άρθρο 8 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8

Τεχνικά συστήματα κτιρίων και δείκτης ευφυούς ετοιμότητας των κτιρίων

1. Για να βελτιστοποιηθεί η ενεργειακή χρήση των τεχνικών συστημάτων των κτιρίων, καθορίζονται με τον ΚΕΝΑΚ οι απαιτήσεις όσον αφορά τη συνολική ενεργειακή απόδοση, την ορθή εγκατάσταση και τη σωστή διαστασιολόγηση, ρύθμιση και τον έλεγχο των τεχνικών συστημάτων κτιρίων που εγκαθίστανται σε νέα και υφιστάμενα κτίρια.

Στα υφιστάμενα κτίρια καθορίζονται με τον ΚΕΝΑΚ οι απαιτήσεις για την εγκατάσταση νέων τεχνικών συστημάτων κτιρίων ή για την αντικατάσταση ή αναβάθμισή τους, οι οποίες εφαρμόζονται στον βαθμό που αυτό είναι τεχνικά, λειτουργικά και οικονομικά εφικτό.

Στα νέα κτίρια εγκαθίσταται εξοπλισμός συσκευών αυτορρύθμισης για την αυτόνομη ρύθμιση της θερμοκρασίας σε κάθε δωμάτιο ή, όπου αυτό δικαιολογείται, σε καθορισμένη θερμαινόμενη ζώνη της κτιριακής μονάδας, εφόσον είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό.

Στα υφιστάμενα κτίρια η εγκατάσταση συσκευών αυτορρύθμισης απαιτείται όταν εγκαθίσταται νέα ή αντικαθίσταται η μονάδα παραγωγής θερμότητας που τα εξυπηρετεί, εφόσον είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό.

2. Θεσπίζεται ο δείκτης αξιολόγησης της ευφυούς ετοιμότητας των κτιρίων, που εκφράζει την ικανότητα της προσαρμογής της λειτουργίας του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας στις

ανάγκες των ενοίκων και του δικτύου και τη δυνατότητα βελτίωσης της ενεργειακής του απόδοσης αλλά και των συνολικών επιδόσεων.

Ο δείκτης ευφυούς ετοιμότητας βασίζεται σε χαρακτηριστικά που αφορούν την εξοικονόμηση ενέργειας, τη συγκριτική αξιολόγηση και την ευελιξία, βελτιωμένες λειτουργίες και δυνατότητες που προκύπτουν από περισσότερο διασυνδεδεμένες και έξυπνες συσκευές.

3. Κατά τον σχεδιασμό των σχετικών μέτρων και πολιτικών λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη θέσπισης συνεκτικών πολιτικών για τα κτίρια, τους τομείς της ήπιας και πράσινης κινητικότητας και του πολεοδομικού σχεδιασμού.»

Άρθρο 64

Αντικατάσταση του άρθρου 10 ν. 4122/2013

(Άρθρο 10 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 6 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ)

Το άρθρο 10 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10

Χρηματοδοτικά και άλλα κίνητρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου και ιδίως για να εξασφαλιστεί η σταδιακή μετάβαση σε κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προωθεί χρηματοδοτικά, θεσμικά, διοικητικά, οικονομικά, ή/και άλλα κίνητρα.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, εγκρίνονται μέτρα και παρέχονται χρηματοδοτικά και άλλα μέσα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων.

Κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή χρηματοδοτικών μέτρων για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την ανακαίνιση κτιρίων λαμβάνονται υπόψη οι στοχευόμενες ή επιτυγχανόμενες εξοικονομήσεις ενέργειας, όπως προσδιορίζονται σύμφωνα με ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω κριτήρια:

α) η ενεργειακή απόδοση του εξοπλισμού ή του υλικού που χρησιμοποιείται για την ανακαίνιση, όπου ο εξοπλισμός ή το υλικό που χρησιμοποιείται για την ανακαίνιση πρέπει να εγκαθίσταται από υπεύθυνο εγκατάστασης με κατάλληλο επίπεδο πιστοποίησης ή προσόντων,

β) πρότυπες τιμές για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια,

γ) η βελτίωση που επιτεύχθηκε λόγω της ανακαίνισης με σύγκριση των πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης που έχουν εκδοθεί πριν και μετά από την ανακαίνιση,

δ) το αποτέλεσμα ενεργειακού ελέγχου,

ε) το αποτέλεσμα άλλης σχετικής διαφανούς και αναλογικής μεθόδου που καταδεικνύει τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

3. Για εργασίες που έχουν σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κτίρια, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του

παρόντος, μπορεί να παρέχεται χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.).

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών προκηρύσσονται προγράμματα που αφορούν παρεμβάσεις στον κτιριακό τομέα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, περιλαμβανομένων και κτιρίων κατοικιών, λαμβάνοντας υπόψη τα βέλτιστα από πλευράς κόστους επίπεδα ενεργειακής απόδοσης. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο προϋπολογισμός του σχετικού προγράμματος, οι επιλέξιμες κατηγορίες κτιρίων και οι επιλέξιμες κτιριακές παρεμβάσεις, το είδος της χρηματοδότησης και το ποσοστό αυτής, τα κριτήρια επιλογής των έργων για την καθεμία, οι ωφελούμενοι από το πρόγραμμα, ο τρόπος πληροφόρησης του κοινού για το πρόγραμμα, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων υπαγωγής σε αυτό, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η προθεσμία υποβολής τους, η διαδικασία παραλαβής, ελέγχου, αξιολόγησης και έγκρισης των αιτήσεων, η διαδικασία παρακολούθησης της υλοποίησης των επί μέρους έργων που έχουν εγκριθεί και πιστοποίησης των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί, ο τρόπος καταβολής της χρηματοδότησης, οι υποχρεώσεις αυτών που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα και οι συνέπειες μη τήρησης των όρων και των προϋποθέσεων του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του προγράμματος.

5. (καταργείται)

6. Στη βάση δεδομένων για τα πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης του άρθρου 17 συλλέγονται μεταξύ άλλων τα δεδομένα σχετικά με τη μετρηθείσα ή υπολογιζόμενη κατανάλωση ενέργειας κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτιρίων για τα οποία, έχει εκδοθεί πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης.

7. Συγκεντρωτικά και ανώνυμα δεδομένα σχετικά με τα ανωτέρω μπορούν να διατίθενται, σύμφωνα με τις ενωσιακές και τις εθνικές απαιτήσεις προστασίας των δεδομένων, για στατιστικούς και ερευνητικούς σκοπούς, καθώς και στον ιδιοκτήτη του κτιρίου.»

Άρθρο 65

Αντικατάσταση του άρθρου 12 ν. 4122/2013

(Άρθρο 12 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ)

Το άρθρο 12 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12

Έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ)

1. Η έκδοση ΠΕΑ είναι υποχρεωτική:

- α) μετά την ολοκλήρωση κατασκευής νέου κτιρίου ή κτιριακής μονάδας,
- β) μετά την ολοκλήρωση ριζικής ανακαίνισης κτιρίου ή κτιριακής μονάδας,
- γ) κατά την πώληση κτιρίου ή κτιριακής μονάδας μέχρι την ενεργοποίηση της Ταυτότητας του Κτιρίου, κατά τις διατάξεις του ν. 4495/2017 (Α' 167) στην οποία περιλαμβάνεται υποχρεωτικώς το ΠΕΑ και ο χρόνος ισχύος αυτού,
- δ) κατά τη μίσθωση (μακροχρόνια, βραχυχρόνια, υπεκμίσθωση) σε νέο ενοικιαστή κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, μέχρι την ενεργοποίηση της Ταυτότητας του Κτιρίου κατά τις διατάξεις

του ν. 4495/2017 (Α' 167) στην οποία περιλαμβάνονται υποχρεωτικώς το ΠΕΑ και ο χρόνος ισχύος αυτού.

ε) για κτίρια συνολικής επιφάνειας άνω των διακοσίων πενήντα τετραγωνικών μέτρων (250 τ.μ.), τα οποία χρησιμοποιούνται από υπηρεσίες του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται κάθε φορά, και τα οποία επισκέπτεται συχνά το κοινό.

2. Κατά την πώληση ή μίσθωση κτιρίων ή κτιριακών μονάδων, επιδεικνύεται από τον ιδιοκτήτη ή εκμισθωτή το ΠΕΑ ή αντίγραφό του, στον υποψήφιο νέο αγοραστή ή ενοικιαστή και παραδίδεται αυτό στο νέο αγοραστή ή ενοικιαστή.

3. Κατά την πώληση ή μίσθωση κτιρίων ή κτιριακών μονάδων πριν από την ολοκλήρωση της κατασκευής τους, γνωστοποιείται από τον πωλητή ή τον εκμισθωτή η εκτίμηση της μελλοντικής ενεργειακής απόδοσής τους, όπως αυτή προκύπτει από τη Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ), κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, στον αγοραστή ή ενοικιαστή κατά περίπτωση. Στην περίπτωση αυτή το ΠΕΑ εκδίδεται μόλις ολοκληρωθεί η κατασκευή του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας, συνοδευόμενο από το πόρισμα του Ενεργειακού Επιθεωρητή του άρθρου 21.

4. Κατά τη διάθεση προς πώληση ή προς μίσθωση κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, απαιτείται η δήλωση του δείκτη ενεργειακής απόδοσης (ενεργειακή κατηγορία), όπως αυτός προκύπτει από το ΠΕΑ, σε όλες τις εμπορικές διαφημίσεις και καταχωρήσεις.

5. Οι διατάξεις του παρόντος δεν μπορούν να αποκλειστούν με συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών.

6. Από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος εξαιρούνται οι περ. γ' και στ' της παρ. 7 του άρθρου 4.

7. (καταργείται)

8. Δεν εκδίδεται ΠΕΑ για τις εξής περιπτώσεις:

α. Για τα κτίρια ή τα τμήματα των κτιρίων που εμπίπτουν στις περ. δ', και ε' της παραγράφου 7 του άρθρου 4,

β. Για κάθε κατασκευή που δεν πληροί την έννοια του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας κατά τον ορισμό του άρθρου 2. Σε κάθε περίπτωση, τα ανωτέρω βεβαιώνονται από Ενεργειακό Επιθεωρητή που έχει το δικαίωμα έκδοσης ΠΕΑ για το συγκεκριμένο κτίσμα.

9. Κατά την έντυπη ή ηλεκτρονική δήλωση στην αρμόδια Δημόσια Αρχή μίσθωσης (μακροχρόνιας, βραχυχρόνιας, υπεκμίσθωσης) σε νέο ενοικιαστή κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, ο αριθμός πρωτοκόλλου του ΠΕΑ καταχωρίζεται υποχρεωτικά σε αυτή.»

Άρθρο 66

Αντικατάσταση του άρθρου 14 ν. 4122/2013

(Άρθρο 14 της Οδηγίας 2010/331/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 7 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ)

Το άρθρο 14 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 14

Επιθεώρηση Συστημάτων Θέρμανσης

1. Για κάθε κτίριο διενεργείται επιθεώρηση των προσβάσιμων τμημάτων των συστημάτων θέρμανσης χώρου ή των συστημάτων συνδυασμού θέρμανσης και αερισμού χώρου, ονομαστικής ισχύος εξόδου άνω των εβδομήντα κιλοβάτ (70 kW), όπως οι μονάδες παραγωγής θερμότητας, το σύστημα ελέγχου, οι κυκλοφορητές κ.ά.

Η επιθεώρηση περιλαμβάνει αξιολόγηση του βαθμού απόδοσης και του μεγέθους της μονάδας παραγωγής θερμότητας σε σύγκριση με τις θερμαντικές ανάγκες του κτιρίου και λαμβάνει υπόψη, τις δυνατότητες του συστήματος θέρμανσης ή του συστήματος συνδυασμού θέρμανσης και αερισμού χώρου να βελτιστοποιήσει την απόδοσή του σε τυπικές ή μέσες συνθήκες λειτουργίας.

Εφόσον δεν έχουν γίνει αλλαγές στο σύστημα θέρμανσης ή στο σύστημα συνδυασμού θέρμανσης και αερισμού χώρου ή στις απαιτήσεις θέρμανσης του κτιρίου μετά από επιθεώρηση δυνάμει της παρούσας παραγράφου, δεν απαιτείται η εκ νέου αξιολόγηση του μεγέθους της μονάδας παραγωγής θερμότητας.

2. Τα τεχνικά συστήματα κτιρίων που καλύπτονται ρητά από συμφωνηθέν κριτήριο ενεργειακής απόδοσης ή συμβατική ρύθμιση που προσδιορίζει συμφωνηθέν επίπεδο βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, όπως οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης ή των οποίων τη λειτουργία έχει αναλάβει φορέας εκμετάλλευσης ή διαχειριστής δικτύου και τα οποία, υπόκεινται σε μέτρα παρακολούθησης της απόδοσης ως προς το σύστημα, εξαιρούνται από τις απαιτήσεις της παρ. 1, με την προϋπόθεση ότι ο συνολικός αντίκτυπος αυτής της προσέγγισης είναι ισοδύναμος με τον αντίκτυπο της παρ. 1.

3. Στα μη προοριζόμενα αποκλειστικά για κατοικία κτίρια με συστήματα θέρμανσης ή συστήματα συνδυασμού θέρμανσης και αερισμού χώρου ονομαστικής ισχύος εξόδου άνω των 290 kW, εφόσον είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό, εγκαθίστανται συστήματα αυτοματισμού και ελέγχου, που επιτρέπουν:

α) τη συνεχή παρακολούθηση, καταγραφή, ανάλυση και δυνατότητα προσαρμογής της κατανάλωσης ενέργειας·

β) τη συγκριτική αξιολόγηση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου, εντοπίζοντας απώλειες στην αποδοτικότητα των τεχνικών συστημάτων του κτιρίου και ενημερώνοντας τον υπεύθυνο των εγκαταστάσεων ή της τεχνικής διαχείρισης του κτιρίου σχετικά με τις δυνατότητες βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και

γ) την επικοινωνία με διασυνδεδεμένα τεχνικά συστήματα κτιρίου και άλλες συσκευές εντός του κτιρίου, και τη διαλειτουργικότητα με τεχνικά συστήματα κτιρίου διαφορετικών κατοχυρωμένων τεχνολογιών, μηχανισμών ή κατασκευαστών.

Τα κτίρια που συμμορφώνονται με τις ανωτέρω απαιτήσεις, εξαιρούνται από τις απαιτήσεις της παρ. 1.

4. Τα κτίρια κατοικίας που είναι εξοπλισμένα με:

α) λειτουργία συνεχούς ηλεκτρονικής παρακολούθησης που μετρά την αποδοτικότητα των συστημάτων και ενημερώνει τους ιδιοκτήτες ή διαχειριστές του κτιρίου για τυχόν σημαντική μείωση της αποδοτικότητας ή για ανάγκη συντήρησης του συστήματος, και

β) λειτουργίες αποτελεσματικού ελέγχου για τη διασφάλιση βέλτιστης παραγωγής, διανομής, αποθήκευσης και κατανάλωσης ενέργειας,

εξαιρούνται από τις απαιτήσεις της παρ. 1.

5. Όταν εγκαθίσταται, αντικαθίσταται ή αναβαθμίζεται τεχνικό σύστημα κτιρίου, διενεργείται επιθεώρηση του μεταβαλλόμενου τμήματος. Η επιθεώρηση περιλαμβάνει αξιολόγηση της συνολικής ενεργειακής απόδοσης του μεταβαλλόμενου τμήματος και του συνολικού συστήματος.

Τα αποτελέσματα παραμένουν διαθέσιμα ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για επαλήθευση της συμμόρφωσης με τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 και για την έκδοση πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης.»

Άρθρο 67

Αντικατάσταση του άρθρου 15 ν. 4122/2013

(Άρθρο 15 της Οδηγίας 2010/331/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 7 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ)

Το άρθρο 15 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15

Επιθεώρηση συστημάτων κλιματισμού

1. Για κάθε κτίριο διενεργείται επιθεώρηση των προσβάσιμων τμημάτων συστημάτων κλιματισμού, ή συστημάτων συνδυασμού κλιματισμού και αερισμού, ωφέλιμης ονομαστικής ισχύος άνω των 70 kW. Η επιθεώρηση περιλαμβάνει αξιολόγηση του βαθμού απόδοσης και του μεγέθους του συστήματος κλιματισμού σε σύγκριση με τις ανάγκες ψύξης του κτιρίου και λαμβάνει υπόψη τις δυνατότητες του συστήματος κλιματισμού ή του συστήματος συνδυασμού κλιματισμού και αερισμού να βελτιστοποιήσει την απόδοσή του υπό τυπικές ή μέσες συνθήκες λειτουργίας.

Εφόσον δεν έχουν γίνει αλλαγές στο σύστημα κλιματισμού ή στο σύστημα συνδυασμού κλιματισμού και αερισμού ή στις απαιτήσεις ψύξης του κτιρίου μετά από επιθεώρηση η οποία διεξάγεται δυνάμει της παρούσας, δεν απαιτείται η εκ νέου αξιολόγηση του μεγέθους του συστήματος κλιματισμού.

2. Τα τεχνικά συστήματα κτιρίων που καλύπτονται ρητά από συμφωνηθέν κριτήριο ενεργειακής απόδοσης ή συμβατική ρύθμιση που προσδιορίζει συμφωνηθέν επίπεδο βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, όπως οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης ή των οποίων τη λειτουργία έχει αναλάβει φορέας εκμετάλλευσης ή διαχειριστής δικτύου και τα οποία, υπόκεινται σε μέτρα παρακολούθησης της απόδοσης ως προς το σύστημα, εξαιρούνται από τις απαιτήσεις της παρ. 1, με την προϋπόθεση ότι ο συνολικός αντίκτυπος αυτής της προσέγγισης είναι ισοδύναμος με τον αντίκτυπο της παρ. 1.

3. Στα μη προοριζόμενα αποκλειστικά για κατοικία κτίρια με σύστημα κλιματισμού, ή συνδυασμού κλιματισμού και αερισμού, ονομαστικής ισχύος εξόδου άνω των 290 kW, εφόσον είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό, εγκαθίστανται, έως το 2025, συστήματα αυτοματισμού και ελέγχου, που επιτρέπουν:

α) τη συνεχή παρακολούθηση, καταγραφή, ανάλυση και δυνατότητα προσαρμογής της κατανάλωσης ενέργειας·

β) τη συγκριτική αξιολόγηση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου, εντοπίζοντας απώλειες στην αποδοτικότητα των τεχνικών συστημάτων του κτιρίου και ενημερώνοντας τον υπεύθυνο των εγκαταστάσεων ή της τεχνικής διαχείρισης του κτιρίου σχετικά με τις δυνατότητες βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και

γ) την επικοινωνία με συνδεδεμένα τεχνικά συστήματα κτιρίου και άλλες συσκευές εντός του κτιρίου, και τη διαλειτουργικότητα με τεχνικά συστήματα κτιρίου διαφορετικών κατοχυρωμένων τεχνολογιών, μηχανισμών και κατασκευαστών.

Τα κτίρια που συμμορφώνονται με τις ανωτέρω απαιτήσεις, εξαιρούνται από τις απαιτήσεις της παρ. 1.

4. Τα κτίρια κατοικίας που είναι εξοπλισμένα με:

α) λειτουργία συνεχούς ηλεκτρονικής παρακολούθησης που μετρά την αποδοτικότητα των συστημάτων και ενημερώνει τους ιδιοκτήτες ή διαχειριστές του κτιρίου για τυχόν σημαντική μείωση της αποδοτικότητας ή για ανάγκη συντήρησης του συστήματος, και

β) λειτουργίες αποτελεσματικού ελέγχου για τη διασφάλιση βέλτιστης παραγωγής, διανομής, αποθήκευσης και κατανάλωσης ενέργειας

εξαιρούνται από τις απαιτήσεις της παρ. 1.

5. Όταν εγκαθίσταται, αντικαθίσταται, ή αναβαθμίζεται τεχνικό σύστημα κτιρίου, διενεργείται επιθεώρηση του μεταβαλλόμενου τμήματος. Η επιθεώρηση περιλαμβάνει αξιολόγηση της συνολικής ενεργειακής απόδοσης του μεταβαλλόμενου τμήματος και του συνολικού συστήματος.

Τα αποτελέσματα παραμένουν διαθέσιμα ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για επαλήθευση της συμμόρφωσης με τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 και για την έκδοση πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης.»

Άρθρο 68

Αντικατάσταση του άρθρου 18 ν. 4122/2013

Το άρθρο 18 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18

Ανεξάρτητο σύστημα ελέγχου

1. Για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της διαδικασίας και της ποιότητας των ενεργειακών επιθεωρήσεων, της ενεργειακής πιστοποίησης, της ορθότητας των εκδοθέντων ΠΕΑ και των Εκθέσεων Επιθεώρησης Συστημάτων Θέρμανσης και Κλιματισμού κτιρίων, της αξιόπιστης εκτέλεσης των καθηκόντων των Ενεργειακών Επιθεωρητών, καθώς και της τήρησης και εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος, και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων, αρμόδια είναι τα Τμήματα Επιθεώρησης Ενέργειας των Σωμάτων Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος.

2. Οι ως άνω έλεγχοι διενεργούνται αυτεπάγγελα, δειγματοληπτικά και τυχαία σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε (5%) των ΠΕΑ και των Εκθέσεων Επιθεώρησης ή κατόπιν καταγγελίας και συνίστανται σε:

α) έλεγχο της εγκυρότητας και ακρίβειας των δεδομένων υπολογισμού, που υποβάλλονται με τη μορφή ηλεκτρονικών αρχείων δεδομένων στο Αρχείο Επιθεώρησης Κτιρίων και επαλήθευση των αποτελεσμάτων των ΠΕΑ και των Εκθέσεων Επιθεώρησης, καθώς και των σχετικών συστάσεων,

β) επιτόπια επιθεώρηση του κτιρίου, για την εξακρίβωση της ορθότητας των ΠΕΑ και των Εκθέσεων Επιθεώρησης.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να αναπροσαρμόζεται το παραπάνω ποσοστό.

3. Οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές, καθώς και οι ιδιοκτήτες, διαχειριστές ή ενοικιαστές των κτιρίων, παρέχουν στον ελεγκτικό μηχανισμό όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, πρόσβαση στο κτίριο και τις εγκαταστάσεις του και κάθε άλλη δυνατή διευκόλυνση για τη διεξαγωγή των ελέγχων, διαφορετικά επιβάλλονται σε βάρος τους τα πρόστιμα της παρ. 2 του άρθρου 20.

4. Για την αποτελεσματικότερη άσκηση του ελεγκτικού έργου τους, τα Τμήματα Επιθεώρησης Ενέργειας δύνανται να επικουρούνται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα προσόντα των ανεξάρτητων εμπειρογνομένων, οι κανόνες και οι αρχές που διέπουν την εκτέλεση του έργου τους, ο τρόπος και η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής τους, το ύψος και ο τρόπος αποζημίωσής τους, οι ιδιότητες που είναι ασυμβίβαστες με το έργο τους, οι διοικητικές κυρώσεις και τα χρηματικά πρόστιμα που τους επιβάλλονται, τα όργανα, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις επιβολής των κυρώσεων και των προστίμων, το ύψος, η διαβάθμισή τους και τα κριτήρια επιμέτρησής τους, οι διοικητικές προσφυγές κατά των κυρώσεων, οι προθεσμίες άσκησής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα». Με την ίδια απόφαση δύναται να προβλέπεται και η σύσταση σχετικού μητρώου ανεξάρτητων εμπειρογνομένων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα σχετικά με την λειτουργία και οργάνωση αυτού.»

Άρθρο 69

Αντικατάσταση του άρθρου 19 ν. 4122/2013

Το άρθρο 19 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 19

Διαδικασία ανάκλησης/αντικατάστασης Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) κτιρίων και Εκθέσεων Επιθεώρησης Συστημάτων Θέρμανσης και Κλιματισμού

1. Τα ΠΕΑ και οι Εκθέσεις Επιθεώρησης θεωρούνται έγκυρα και καταχωρούνται στο Αρχείο Επιθεώρησης Κτιρίων μετά την οριστική ηλεκτρονική υποβολή τους από τους Ενεργειακούς Επιθεωρητές. Η ανάκληση/ αντικατάσταση έγκυρου ΠΕΑ ή Έκθεσης Επιθεώρησης γίνεται με έγκριση των Τμημάτων Επιθεώρησης Ενέργειας μετά από σχετικό αίτημα του Ενεργειακού Επιθεωρητή, στο οποίο διατυπώνονται σαφώς οι λόγοι της ανάκλησης, καθώς και τα τροποποιούμενα στοιχεία του ΠΕΑ ή των Εκθέσεων. Για την έγκριση του αιτήματος ανάκλησης/αντικατάστασης, τα Τμήματα Επιθεώρησης Ενέργειας μπορούν να ζητήσουν την

προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων και δικαιολογητικών και μπορούν να απορρίψουν αίτημα ανάκλησης/αντικατάστασης ΠΕΑ ή Έκθεσης Επιθεώρησης όταν δεν τεκμηριώνεται ουσιώδης λόγος αναθεώρησης των αρχικά υποβληθέντων στοιχείων.

2. Η μη τήρηση της ως άνω διαδικασίας, καθώς και η τροποποίηση στοιχείων του ΠΕΑ ή της Έκθεσης Επιθεώρησης, πέραν όσων δηλώνονται από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή στο αίτημα ανάκλησης/αντικατάστασης, συνιστά παράβαση για την οποία επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 56 του ν. 4409/2016 (Α'136). Οι προηγούμενες κυρώσεις επιβάλλονται και στην περίπτωση υποβολής επανειλημμένων αιτημάτων για ανάκληση/αντικατάσταση και ειδικότερα όταν αυτά υπερβαίνουν το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού ΠΕΑ ή του συνολικού αριθμού Εκθέσεων Επιθεώρησης Συστημάτων Θέρμανσης ή του συνολικού αριθμού Εκθέσεων Επιθεώρησης Συστημάτων Κλιματισμού που έχει εκδώσει ο Ενεργειακός Επιθεωρητής.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής αναπροσαρμόζεται το παραπάνω ποσοστό και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Η ανάκληση/αντικατάσταση ΠΕΑ ή Έκθεσης Επιθεώρησης είναι δυνατή μόνο εφόσον το σχετικό αίτημα συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) του ιδιοκτήτη του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας, η οποία φέρει ψηφιακή υπογραφή αυτού ή βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του από Δημόσια Αρχή και με την οποία δηλώνει ότι επιθυμεί την ανάκληση/αντικατάσταση του ΠΕΑ ή της Έκθεσης.»

Άρθρο 70

Αντικατάσταση του άρθρου 21 ν. 4122/2013 (Α' 42)

Το άρθρο 21 του ν. 4122/2013 (Α' 42) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 21

Θέματα οικοδομικών αδειών

1. Για την έκδοση οικοδομικής άδειας νέου ή ριζικά ανακαινιζόμενου υφιστάμενου κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, εκπονείται και υποβάλλεται σύμφωνα με το ν. 4495/2017 (Α'167) η οριζόμενη στην παρ. 25 του άρθρου 2, Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ) του κτιρίου. Για την έκδοση οικοδομικής άδειας νέου κτιρίου, καθώς και για προσθήκη νέας κτιριακής μονάδας σε κτίριο που ανεγείρεται βάσει οικοδομικής αδειάς της οποίας η αίτηση υποβάλλεται μετά την 1^η Ιουνίου 2021, υποβάλλεται ΜΕΑ που τεκμηριώνει ότι το κτίριο πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές και τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίου σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας. Κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης διάταξης και ειδικά για τις οικοδομικές άδειες που εκδίδονται μέχρι και τις 31 Μαΐου 2021 και αφορούν νέα κτίρια κατοικιών ή προσθήκες σε υφιστάμενα κτίρια κατοικιών, υποβάλλεται ΜΕΑ που τεκμηριώνει ότι το κτίριο (ή η προσθήκη) είναι κατ' ελάχιστον ενεργειακής κατηγορίας B+ σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ.

2. Μετά τους ελέγχους των Ελεγκτών Δόμησης του ν. 4495/2017 και προκειμένου να εκδοθεί το Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής (ΠΕΚ), απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η έκδοση του ΠΕΑ του κτιρίου, από Ενεργειακό Επιθεωρητή, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, για τις περιπτώσεις όπου είναι υποχρεωτικό από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. (καταργείται)

4. Το ΠΕΑ του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας υποβάλλεται και καταχωρείται ηλεκτρονικά στο Αρχείο Επιθεωρήσεως Κτιρίων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αντίγραφο δε αυτού υποβάλλεται στην οικεία Υπηρεσία Δόμησης, συνοδευόμενο από πόρισμα του Ενεργειακού Επιθεωρητή για την τήρηση ή μη των ελάχιστων απαιτήσεων για τα δομικά στοιχεία του κελύφους και τα τεχνικά συστήματα του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας, καθώς και της ενεργειακής κατηγορίας που προσδιορίζονται στη Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ).

Για κτίρια ή κτιριακές μονάδες στα οποία έχουν τηρηθεί κατά την κατασκευή τους οι ελάχιστες προδιαγραφές των δομικών στοιχείων του κελύφους και των τεχνικών συστημάτων που προβλέπονται στη ΜΕΑ εντάσσονται εντούτοις στο ΠΕΑ σε ενεργειακή κατηγορία χαμηλότερη από αυτήν που είχε προβλεφθεί στη ΜΕΑ εξαιτίας τροποποίησης του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης ή του προγράμματος υπολογισμού ή της έκδοσης του προγράμματος υπολογισμού του ΠΕΑ, ο Ενεργειακός Επιθεωρητής υποβάλλει συμπληρωματικά τον υπολογισμό της ενεργειακής κατηγορίας του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας, σύμφωνα με την έκδοση του προγράμματος υπολογισμού ΠΕΑ που ίσχυε κατά το χρόνο εκπόνησης της ΜΕΑ και ελέγχει αν προκύπτει η ενεργειακή κατηγορία που προσδιορίστηκε στη ΜΕΑ.

5. Σε περίπτωση που στο πόρισμα του Ενεργειακού Επιθεωρητή διαπιστώνεται η μη τήρηση των απαιτήσεων του παρόντος, δεν εκδίδεται ΠΕΚ και ο εκάστοτε ιδιοκτήτης/διαχειριστής του κτιρίου υποχρεούται να εφαρμόσει εντός προθεσμίας ενός (1) έτους από την έκδοση του ΠΕΑ, μέτρα βελτίωσης σύμφωνα με τις συστάσεις του Ενεργειακού Επιθεωρητή που αναφέρονται στο ΠΕΑ και στο πόρισμά του. Ακολούθως, διενεργείται εκ νέου ενεργειακή επιθεώρηση και εκδίδεται νέο ΠΕΑ και σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι δεν πληρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης ή/και δεν προκύπτει η ενεργειακή κατηγορία που προσδιορίστηκε στη ΜΕΑ, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του παρόντος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 382 του π.δ. 580/1999 (Α' 210) «Κώδικας Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας.»

Άρθρο 71

Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις

1. Οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 12 του ν. 4122/2013 (Α' 42) ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2021.
2. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 14 και της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 4122/2013 ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2025.
3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το άρθρο 6 του ν. 4342/2015 (Α' 143), όπως ισχύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

«Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και λοιπές διατάξεις»

Άρθρο 72
Σκοπός

Με το παρόν ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία (ΕΕ) 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου (ΕΕΕΕ L 117/1 03.05.2019) και ρυθμίζονται σχετικά θέματα της αγοράς φυσικού αερίου στη χώρα.

Άρθρο 73
Τροποποίηση του ν. 4001/2011 (Α' 179)
(άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/692)

1. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθενται νέες περιπτώσεις (κζ) και (κη), ως εξής:

«(κζ) αγωγός διασύνδεσης (interconnector): αγωγός μεταφοράς φυσικού αερίου που διασχίζει ή γεφυρώνει σύνορο μεταξύ κρατών μελών με σκοπό τη σύνδεση των εθνικών συστημάτων Μεταφοράς αυτών των κρατών μελών, ή αγωγός μεταφοράς φυσικού αερίου μεταξύ ενός κράτους μέλους και μιας τρίτης χώρας μέχρι το έδαφος των κρατών μελών ή τα χωρικά ύδατα του εν λόγω κράτους μέλους.

(κη) ανάντη (ή ανωρευματικό) δίκτυο αγωγών (upstream pipeline network): κάθε αγωγός ή δίκτυο αγωγών που λειτουργεί ή/και κατασκευάζεται ως μέρος ενός έργου παραγωγής υδρογονανθράκων (πετρελαίου ή φυσικού αερίου), ή χρησιμοποιείται για τη διοχέτευση φυσικού αερίου από ένα ή περισσότερα τέτοια έργα προς μία εγκατάσταση επεξεργασίας ή έναν τερματικό σταθμό ή έναν τελικό παράκτιο σταθμό υποδοχής/εκφόρτωσης.»

2. Στο άρθρο 3 του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, μετά την παρ. 3, προστίθεται παρ. 3α, ως εξής:

«3α. Οι Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς ή άλλοι οικονομικοί παράγοντες δύνανται να διατηρούν σε ισχύ ή να συνάπτουν τεχνικές συμφωνίες για ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου μεταξύ της Ελλάδας και τρίτης χώρας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συμφωνίες είναι συμβατές με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο και τις σχετικές αποφάσεις της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ). Οι συμφωνίες αυτές κοινοποιούνται στη ΡΑΕ.»

3. Στο τέλος του άρθρου 3 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 5, ως εξής:

«5. (α) Με την επιφύλαξη τυχόν άλλων υποχρεώσεων εκ του ενωσιακού δικαίου, καθώς και της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών, οι υφιστάμενες συμφωνίες μεταξύ της Ελλάδας και τρίτης χώρας, για την εκμετάλλευση αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου ή Ανάντη Δικτύου Αγωγών, δύνανται να διατηρούνται

σε ισχύ μέχρι την έναρξη ισχύος τυχόν μεταγενέστερης συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ίδιας τρίτης χώρας ή μέχρι την εφαρμογή της διαδικασίας της περ. (β).

(β) Με την επιφύλαξη της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών, η Ελλάδα αρμοδίως γνωστοποιεί εγγράφως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τυχόν πρόθεσή της να εκκινήσει διαπραγματεύσεις με τρίτη χώρα, προκειμένου για την τροποποίηση, παράταση, προσαρμογή, ανανέωση ή σύναψη συμφωνίας για την εκμετάλλευση αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου, αναφορικά με ζητήματα που εμπίπτουν πλήρως ή εν μέρει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ. Η εν λόγω γνωστοποίηση περιλαμβάνει την υποβολή των σχετικών εγγράφων, τον προσδιορισμό των διατάξεων που πρόκειται να εξετασθούν ή να αποτελέσουν αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης, τους στόχους των διαπραγματεύσεων, καθώς και κάθε άλλη σχετική πληροφορία. Η εν λόγω γνωστοποίηση πραγματοποιείται τουλάχιστον πέντε (5) μήνες πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης των διαπραγματεύσεων. Ακολουθώντας, εφαρμόζεται η διαδικασία που περιγράφεται στις παρ. 3 έως και 15 του άρθρου 49β της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.»

4. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 16 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει, η φράση «στο άρθρο 76 για το Φυσικό Αέριο» αντικαθίσταται από τη φράση «στο άρθρο 61 παρ.2 για το Φυσικό Αέριο».

5. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει, προστίθενται νέες περιπτώσεις (γ) και (δ), ως εξής:

«γ) Τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ στο έδαφος των κρατών μελών, προκειμένου για υποδομή φυσικού αερίου προς και από τρίτη χώρα, το πρώτο σημείο διασύνδεσης της οποίας με το δίκτυο των κρατών μελών ευρίσκεται στην Ελλάδα.

δ) Τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ στο έδαφος και στα χωρικά ύδατα της Ελλάδας, προκειμένου για την εκμετάλλευση των υποδομών φυσικού αερίου προς και από τρίτες χώρες.»

6. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 61 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει, η φράση «ή Παρεκκλίσεις υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 49 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ» αντικαθίσταται από τη φράση «ή Παρεκκλίσεις υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 49 και του άρθρου 49α της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ».

7. Μετά το άρθρο 93 του ν. 4001/2011 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει, προστίθεται άρθρο 93Α ως εξής:

«Άρθρο 93Α

Πρόσβαση σε Ανάντη Δίκτυα Αγωγών

(Άρθρο 34 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ)

1. Οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και οι Επιλέγοντες Πελάτες μπορούν, όπου και αν είναι εγκατεστημένοι, να έχουν πρόσβαση σε Ανάντη Δίκτυα Αγωγών, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων παροχής τεχνικών υπηρεσιών που συνεπάγεται η πρόσβαση αυτή, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εκτός από τα μέρη των εν λόγω δικτύων και εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για τοπικές δραστηριότητες παραγωγής στον τόπο όπου παράγεται το φυσικό αέριο. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη

της ΡΑΕ, καθορίζονται οι όροι και οι διαδικασίες που διασφαλίζουν την ανωτέρω πρόσβαση και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Η πρόσβαση που αναφέρεται στην παρ. 1 παρέχεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εφαρμόζοντας τους στόχους της δίκαιης και ελεύθερης πρόσβασης, της δημιουργίας ανταγωνιστικής αγοράς στον τομέα του φυσικού αερίου και της αποφυγής καταχρήσεων δεσπόζουσας θέσης, λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια και τη σταθερότητα του εφοδιασμού, τη διαθέσιμη ή ευλόγως εφικτή δυναμικότητα και την προστασία του περιβάλλοντος. Για την έκδοση της απόφασης της παρ. 1, δύναται να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

α) η ανάγκη άρνησης της πρόσβασης σε περίπτωση ασυμβατότητας των τεχνικών προδιαγραφών, η οποία δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ευλόγως,

β) η ανάγκη αποφυγής δυσκολιών οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν ευλόγως και θα ζημίωναν την αποτελεσματική, υφιστάμενη ή μελλοντική, παραγωγή υδρογονανθράκων, συμπεριλαμβανομένων των κοιτασμάτων οριακής οικονομικής βιωσιμότητας,

γ) η ανάγκη ικανοποίησης των ευλόγων και δεόντως αποδεδειγμένων αναγκών του ιδιοκτήτη ή του διαχειριστή του ανάντη δικτύου αγωγών για τη μεταφορά και επεξεργασία φυσικού αερίου και των συμφερόντων όλων των άλλων χρηστών του ανάντη δικτύου ή των σχετικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας ή διαχείρισης που ενδέχεται να θίγονται, και

δ) η ανάγκη εφαρμογής των διαδικασιών για τη χορήγηση άδειας για παραγωγή υδρογονανθράκων σύμφωνα με το ν. 2289/1995 (Α' 27), όπως ισχύει, ή έγκρισης για εγκατάσταση και λειτουργία των σχετικών υποδομών σύμφωνα με το ν. 3982/2011 (Α' 143), όπως ισχύει.

3. Με την απόφαση της παρ. 1 καθορίζεται και μηχανισμός επίλυσης διαφορών. Στο πλαίσιο αυτό, το όργανο επίλυσης διαφορών έχει πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πληροφορίες.

4. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών που αφορούν Ανάντη Δίκτυο Αγωγών που αρνείται πρόσβαση για το οποίο έχει δικαιοδοσία η Ελλάδα, εφαρμόζεται ο μηχανισμός επίλυσης διαφορών της παρ. 3. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών που αφορούν Ανάντη Δίκτυο Αγωγών επί του οποίου έχουν δικαιοδοσία πλέον της Ελλάδας και άλλα κράτη μέλη, τα οικεία κράτη μέλη διαβουλεύονται μεταξύ τους με σκοπό τη συνεπή εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

Εφόσον το Ανάντη Δίκτυο Αγωγών προέρχεται από τρίτη χώρα και συνδέεται μόνο με την Ελλάδα, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές διαβουλεύονται με τις οικείες αρχές της τρίτης χώρας από όπου προέρχεται το Ανάντη Δίκτυο Αγωγών, με σκοπό να διασφαλίσουν ότι, όσον αφορά το υπό εξέταση δίκτυο, η Οδηγία 2009/73/ΕΚ εφαρμόζεται με συνέπεια στο έδαφος της Ελλάδας.

Εφόσον το Ανάντη Δίκτυο Αγωγών προέρχεται από τρίτη χώρα και συνδέεται πλέον της Ελλάδας και με άλλα κράτη μέλη, τα οικεία κράτη μέλη διαβουλεύονται μεταξύ τους και το κράτος μέλος όπου βρίσκεται το πρώτο σημείο εισόδου προς το δίκτυο των κρατών μελών, διαβουλεύεται με την οικεία τρίτη χώρα από όπου προέρχεται το Ανάντη Δίκτυο Αγωγών, με σκοπό να διασφαλίσουν ότι, όσον αφορά το υπό εξέταση δίκτυο, η Οδηγία 2009/73/ΕΚ εφαρμόζεται με συνέπεια στο έδαφος των κρατών μελών.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Άρθρο 74

Προϊστάμενοι Κτηματολογικών Γραφείων

1. Η παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4512/2018 (Α΄5) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παρ. 4, οι θέσεις της προηγούμενης παραγράφου καλύπτονται με διορισμό, για θητεία πέντε ετών, η οποία μπορεί να ανανεώνεται. Τα προσόντα που απαιτούνται για το διορισμό στις θέσεις της προηγούμενης παραγράφου είναι σωρευτικά τα ακόλουθα: α) τίτλος σπουδών Τμήματος Νομικής, β) καλή γνώση μίας τουλάχιστον εκ των γλωσσών αγγλικής, γαλλικής ή γερμανικής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 28 του πδ 50/2001 (Α΄39) και γ) άσκηση δικηγορικού ή συμβολαιογραφικού λειτουργήματος ή προϋπηρεσία στη Νομική Διεύθυνση ή σε Νομικό Τμήμα Κτηματολογικού Γραφείου του Φορέα και των νομικών προσώπων που διαδέχθηκε, για δεκαπέντε έτη (15) συνολικά. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους αναστέλλεται η άσκηση του δικηγορικού ή συμβολαιογραφικού λειτουργήματος. Για την προκήρυξη των θέσεων εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του Φορέα, η οποία αναρτάται στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στις ιστοσελίδες του φορέα, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του ΑΣΕΠ. Η επιλογή των Προϊσταμένων διενεργείται από τριμελή Επιτροπή, τα μέλη της οποίας ορίζονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και η οποία αποτελείται από: α) αντιπρόεδρο ή σύμβουλο του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) με τον αναπληρωτή του, ως πρόεδρο της Επιτροπής, β) ένα μέλος του ΔΣ του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο», γ) τον Γενικό Διευθυντή του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με αναπληρωτή του τον Πρόεδρο του Φορέα. Οι επιλεγέντες διορίζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Υπάλληλος ΠΕ Νομικών που επιλέχθηκε και του ανατέθηκαν καθήκοντα προϊσταμένου σε θέση της παρ. 1 μετά τη λήξη της θητείας του πρώτου εδαφίου της ίδιας παραγράφου και της τυχόν ανανέωσής της, επιστρέφει στην οργανική του θέση εργασίας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να ορίζονται τα ειδικότερα προσόντα, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία επιλογής και διορισμού και κάθε άλλη λεπτομέρεια. Η έκδοση της απόφασης αυτής δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Με ίδια απόφαση ρυθμίζεται η διαδικασία ανανέωσης της θητείας του πρώτου εδαφίου.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 4512/2018 (Α΄5) καταργείται.

Άρθρο 75

Επιτροπές Ενστάσεων

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4512/2018 (Α΄5) προστίθεται εδάφιο (ιστ) ως εξής:

«ιστ) δαπάνες που αφορούν την μίσθωση χώρων συνεδριάσεων των Επιτροπών Ενστάσεων του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 (Α' 114), όπως ισχύει»

2. Το στοιχείο β) της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 (Α' 114), όπως ισχύει τροποποιείται ως εξής:

«β) έναν μηχανικό που έχει δικαίωμα υπογραφής τοπογραφικού διαγράμματος, υποδεικνυόμενο από τον οικείο επιστημονικό σύλλογο»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν παρέλθει η προθεσμία αυτή άπρακτη, ο Ο.Κ.Χ.Ε. έχει δικαίωμα να ορίσει αυτός το μη υποδεικνυόμενο εμπροθέσμως μέλος, το οποίο για μεν τη θέση του προέδρου πρέπει να είναι είτε δικηγόρος παρ' εφέταις είτε φύλακας μεταγραφών και υποθηκών είτε συμβολαιογράφος με πενταετή υπηρεσία στο εν λόγω λειτούργημα, για δε τη θέση των υπόλοιπων μελών πρέπει να είναι ένας μηχανικός που έχει δικαίωμα υπογραφής τοπογραφικού διαγράμματος, και ένας ακόμη από τους αμέσως προηγούμενως αναφερόμενους νομικούς, με τριετή υπηρεσία, με τη σειρά που αυτοί αναγράφονται στο κείμενο της παρούσας διάταξης.»

4. Στο τέλος του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 προστίθεται παρ. 11, ως εξής:

«11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζεται αποζημίωση για τον Πρόεδρο, τα μέλη και τους γραμματείς των Επιτροπών Ενστάσεων, κατά παρέκκλιση του ν. 4354/2015 (Α' 176). Με την ίδια απόφαση, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και το ύψος της αποζημίωσης.»

5. Το στοιχείο β) της παρ. 1 του άρθρου 7Α του ν. 2308/1995, όπως ισχύει τροποποιείται ως εξής:

«β) έναν υπάλληλο του Φορέα του Κλάδου Μηχανικών κατηγορίας ΠΕ, με ειδικότητα Αγρονόμων - Τοπογράφων Μηχανικών με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία, ή έναν μηχανικό που έχει δικαίωμα υπογραφής τοπογραφικού διαγράμματος, υποδεικνυόμενο από τον οικείο επιστημονικό σύλλογο»

6. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 7Α του ν. 2308/1995, όπως ισχύει τροποποιείται ως εξής:

«Αν παρέλθει η προθεσμία αυτή άπρακτη, ο Φορέας έχει δικαίωμα να ορίσει αυτός το μη υποδεικνυόμενο εμπροθέσμως μέλος, το οποίο, για μεν τη θέση του Προέδρου πρέπει να είναι είτε δικηγόρος παρ' Εφέταις είτε φύλακας μεταγραφών και υποθηκών, είτε συμβολαιογράφος, με πενταετή υπηρεσία στο εν λόγω λειτούργημα, για δε τη θέση των υπόλοιπων μελών, πρέπει να είναι ένας Μηχανικός που έχει δικαίωμα υπογραφής τοπογραφικού διαγράμματος, και ένας ακόμη από τους αμέσως προηγούμενως αναφερόμενους νομικούς, με τριετή υπηρεσία, με τη σειρά που αυτοί αναγράφονται στην περίπτωση γ' της παρ. 1 του παρόντος.»

7. Η παρ. 3 του άρθρου 7Α του ν. 2308/1995 τροποποιείται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Φορέα και με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παράγραφο 4, ρυθμίζονται η αρμοδιότητα της Επιτροπής, ο τρόπος λειτουργίας της και η γραμματειακή της υποστήριξη.»

8. Στο τέλος του άρθρου 7Α του ν. 2308/1995 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζεται αποζημίωση για τον Πρόεδρο, τα μέλη και τους γραμματείς των Επιτροπών Εξέτασης υποθέσεων κτηματογράφησης, κατά παρέκκλιση του ν. 4354/2015 (Α' 176). Με την ίδια απόφαση, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και το ύψος της αποζημίωσης.»

9. Η παρ.1 του άρθρου 13Α του ν. 2308/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όπου στο νόμο αυτόν, ορίζεται ότι υποβάλλονται δηλώσεις, ενστάσεις και οιοδήποτε είδους αιτήσεις στο Γραφείο Κτηματογράφησης, οι δηλώσεις, ενστάσεις και αιτήσεις διόρθωσης κάθε τύπου, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα με αυτές έγγραφα και τυχόν τοπογραφικά διαγράμματα μπορούν να υποβληθούν και ηλεκτρονικά μέσω των ειδικών εφαρμογών του φορέα «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ». Θέματα τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα σχετικά με την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης, των αιτήσεων, των ενστάσεων και των συνυποβαλλόμενων με αυτές εγγράφων, μπορούν να ρυθμίζονται με απόφαση του φορέα, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Άρθρο 76

Συμβάσεις έργου

Η παρ. 13 του άρθρου 37 του ν. 4512/2018 (Α' 5) αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Ο Φορέας δύναται, προκειμένου να καλυφθούν πρόσκαιρες και επείγουσες ανάγκες των έργων της κτηματογράφησης και μέχρι την ολοκλήρωση των έργων αυτών, καθώς και προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία μετεξέλιξης των υποθηκοφυλακείων σε κτηματολογικά γραφεία, να συνάπτει συμβάσεις μίσθωσης έργου, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 162 του ν. 4483/2017 (Α' 107)».

Άρθρο 77

Συμβάσεις έμμισθης εντολής

1. Το άρθ. 17 παρ. 1 γγ) και ι) του ν. 4512/2018 (Α' 5) αντικαθίσταται ως εξής:

«γγ) Κλάδου Νομικών, θέσεις τριάντα [30].

ι) Δικηγόρων με έμμισθη εντολή, θέσεις εξήντα τρεις [63].»

2. Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή της ΕΚΧΑ ΑΕ, οι οποίοι:

α) δεν μεταφέρθηκαν στον Φορέα, καταλαμβάνουν θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή της υποπερ. ι) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4512/2018, εφόσον εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος:

αα) δηλώσουν ότι επιθυμούν να καταλάβουν θέση δικηγόρου με έμμισθη εντολή στον Φορέα και

ββ) υποβάλλουν ανέκκλητη δήλωση παραίτησης από εκκρεμείς αγωγές, αιτήσεις ενώπιον Δικαστηρίων και ένδικα μέσα, καθώς και από οιαδήποτε άλλη αξίωσή τους έναντι του Φορέα, η οποία αφορά σε κάθε είδους μισθούς, αποδοχές, αποζημιώσεις και επιδόματα για το διάστημα από τη λύση σχέσης εργασίας έως την σύναψη της σύμβασης έμμισθης εντολής.

Για όσους καταλάβουν σύμφωνα με τα ανωτέρω οργανική θέση δικηγόρου με έμμισθη εντολή, το ποσό της αποζημίωσης που τους έχει καταβληθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 46 του ν. 4194/2013 (Α' 208), επιστρέφεται στον Φορέα μέσω παρακράτησης από την μισθοδοσία τους σε εξήντα 60 ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Σε περίπτωση λύσης για οιοδήποτε λόγο της σύμβασης έμμισθης εντολής με τον Φορέα μετά την κατάληψη της ως άνω θέσης, επιστρέφεται στον Φορέα το υπολειπόμενο ποσό της αποζημίωσης στο σύνολό του.

β) μεταφέρθηκαν σε θέσεις κλάδου ΠΕ Νομικών του Φορέα, μεταφέρονται και καταλαμβάνουν θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή της υποπερ. ι) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4512/2018, εφόσον εντός δέκα πέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος,

αα) δηλώσουν ότι επιθυμούν να καταλάβουν θέση δικηγόρου με έμμισθη εντολή στον Φορέα και

ββ) υποβάλλουν ανέκκλητη δήλωση παραίτησης από εκκρεμείς αγωγές, αιτήσεις ενώπιον Δικαστηρίων και ένδικα μέσα, καθώς και από οιαδήποτε άλλη αξίωσή τους έναντι του Φορέα, η οποία αφορά σε κάθε είδους μισθούς, αποδοχές, αποζημιώσεις και επιδόματα για το διάστημα από τη λύση της σύμβασης έως την κατάληψη της θέσης δικηγόρου με έμμισθη εντολή.

Με την υποβολή της δήλωσης της υποπερ. αα) της περ. β) θεωρείται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις του επαναδιορισμού κατά το άρθρο 27 του ν. 4194/2013 (Α' 208) σε Δικηγορικό Σύλλογο της Χώρας.

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, για την κατάληψη θέσης εμμίσθου δικηγόρου υπογράφεται σύμβαση έμμισθης εντολής.

Οι δικηγόροι της περ. α) διατηρούν τις αποδοχές που ελάμβαναν κατά τη λύση της σύμβασης έμμισθης εντολής.

Οι δικηγόροι της περ. β) λαμβάνουν τις αποδοχές που ελάμβαναν πριν τη μεταφορά τους σε θέσεις ΠΕ Νομικών του Φορέα.

Άρθρο 78

Τροποποίηση του άρθρου 33 του ν. 4512/2018

Το πρώτο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 33 του ν. 4512/2018 (Α' 5) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι ορκωτοί λογιστές που ασκούν τον διαχειριστικό έλεγχο υποβάλλουν εντός ενός (1) μηνός από την έγκριση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 4308/2014 (Α' 251) όπως κάθε φορά

ισχύει, των ετήσιων Χρηματοοικονομικών καταστάσεων από το ΔΣ του Φορέα, έκθεση ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων και διαχείρισης και απολογισμού του διαχειριστικού έτους που έληξε.»

Άρθρο 79

Τροποποίηση του άρθρου 14 του ν. 2664/1998

1. Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2664/1998 (Α' 275), όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα καθορίζεται η ημερομηνία από την οποία η υποβολή των εγγραπτέων πράξεων του πρώτου εδαφίου στα Κτηματολογικά Γραφεία και Υποκαταστήματα του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» διενεργείται υποχρεωτικά μόνο ηλεκτρονικά.»

2. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2664/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

«Την αίτηση για την καταχώριση των ως άνω διοικητικών πράξεων για μεμονωμένα ακίνητα μπορεί να υποβάλει και όποιος έχει έννομο συμφέρον. Εφόσον η προς καταχώριση πράξη επιφέρει χωρική μεταβολή στα ακίνητα αυτά, με την αίτηση συνυποβάλλεται κτηματογραφικό διάγραμμα επί του οποίου αποτυπώνεται η μεταβολή, με ευθύνη του συντάκτη ιδιώτη μηχανικού και σύμφωνα με δική του υπεύθυνη δήλωση όπου βεβαιώνει την ορθή εφαρμογή των διαγραμμάτων που συνοδεύουν την οικεία διοικητική πράξη στο συνυποβαλλόμενο κτηματογραφικό διάγραμμα».

3. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2664/1998 καταργείται.

Άρθρο 80

Τροποποίηση του άρθρου 9 παρ. 7 και 8 του ν. 3937/2011

Οι παρ. 7 και 8 του άρθρου 9 του ν. 3937/2011 (Α' 60) όπως ισχύουν, τροποποιούνται ως εξής:

«7. Η ενημέρωση και τήρηση των ορίων ΕΖΔ (Ειδικές Ζώνες Διαχείρισης) και ΖΕΠ (Ζώνες Ειδικής Προστασίας) σε εθνικό επίπεδο ανατίθεται στο ΝΠΔΔ «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ». Τα θεσμοθετημένα όρια του εθνικού καταλόγου του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura2000, επικαιροποιούνται με βάση τα ενιαία χαρτογραφικά υπόβαθρα του ΝΠΔΔ «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ». Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία ενημέρωσης και τήρησής τους, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

8. Μετά την ως άνω επικαιροποίηση και εκ νέου θεσμοθέτησή τους, η εντός/εκτός ορίων ΕΖΠ και ΖΕΠ έκταση ή γεωτεμάχιο σε εθνικό επίπεδο, βεβαιώνεται από σχετικό πιστοποιητικό που χορηγείται ηλεκτρονικώς μέσω διαδικτυακής εφαρμογής από το ΝΠΔΔ «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ». Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η μορφή και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα για

την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων, την ηλεκτρονική διακίνηση των εκδιδόμενων πιστοποιητικών καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

Άρθρο 81

Τροποποιήσεις ν. 4512/2018

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 4512/2018 (Α' 5) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης είναι αρμόδιο για την εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων, την παραλαβή και την πρωτοκόλληση των αιτήσεων, τον υπολογισμό και την είσπραξη των αναλογούντων τελών, τη διενέργεια εγγραφών και καταχωρίσεων στα βιβλία των επιμέρους συστημάτων δημοσιότητας που τηρεί το Κτηματολογικό Γραφείο, καθώς και την έκδοση πιστοποιητικών από αυτά, την ψηφιοποίηση των εισερχομένων εγγράφων, την έκδοση των απαιτούμενων φορολογικών παραστατικών, τη διεξαγωγή όλων των συναφών με την ταμειακή διαχείριση υποθέσεων και ιδίως τη διενέργεια των πληρωμών και της εξόφλησης των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής για κάθε είδους δαπάνης αφορά τον Φορέα και την εν γένει οικονομική διαχείριση.»

2. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 4512/2018, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στο Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης, όπου κρίνεται αναγκαίο από τον Φορέα, λειτουργεί: α) Γραφείο Προμηθειών και Τεχνικής Υποστήριξης, το οποίο είναι αρμόδιο για τη διενέργεια όλων των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, το σχεδιασμό, τη σύνταξη τευχών και λουπών εγγράφων και την εν γένει υποστήριξη στη διεξαγωγή ανάθεσης απαραίτητων μελετών ή υπηρεσιών επίβλεψης μελετών και έργων και την τήρηση των φακέλων συμβάσεων και την καταχώριση των στοιχείων σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και β) Γραφείο Προϋπολογισμού, το οποίο είναι αρμόδιο ιδίως: 1. για την κατάρτιση προϋπολογισμού του Κτηματολογικού Γραφείου και των Υποκαταστημάτων, τη διαχείριση των πιστώσεων που έχουν εκχωρηθεί από τον Φορέα στο Κτηματολογικό Γραφείο και στα Υποκαταστήματα ως ξεχωριστά κέντρα κόστους κατά κωδικό αριθμό εξόδων, την παρακολούθηση των εσόδων, την αποστολή χρηματοοικονομικών στοιχείων στον Φορέα και μηνιαίου απολογισμού δαπανών και εσόδων του Κτηματολογικού Γραφείου και των Υποκαταστημάτων και 2. τον έλεγχο και την εκκαθάριση των δαπανών καθώς και τον έλεγχο για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των επιμέρους δαπανών.»

3. Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 16 του ν. 4512/2018 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μέχρι την έναρξη λειτουργίας του οικείου Κτηματολογικού Γραφείου με απόφαση του Φορέα ορίζεται το Υποκατάστημα που μπορεί να λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης με Τμήμα Τεχνικό και Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης καθώς επίσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του Υποκαταστήματος.»

4. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4512/2018 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για τη μισθολογική κατάταξη του προσωπικού αυτού, με εξαίρεση τους δικηγόρους, για τους οποίους ισχύει η παράγραφος 2, από την ένταξή τους στο φορέα, στα μισθολογικά κλιμάκια του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (Α' 176), λαμβάνονται υπόψη τα τυπικά προσόντα

και ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου από την πρόσληψή του στα ειδικά άμισθα υποθηκοφυλακεία μέχρι την ένταξή του στο φορέα.»

Άρθρο 82

Λοιπές διατάξεις

1. Στην περ. ζ' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α' 275), η φράση «σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 6» αντικαθίσταται από τη φράση: «σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 2, 3 και 8 του άρθρου 6».
2. Στην περ. η' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, η φράση «για την παραδεκτή συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου αγωγών και αιτήσεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 6» αντικαθίσταται από τη φράση: «για την παραδεκτή συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου αγωγών και αιτήσεων των παρ. 2, 3 και 8 του άρθρου 6».
3. Στο άρθρο 12 του ν. 4512/2018 (Α' 5), διαγράφεται το σημείο 5 της περ. γ της παρ. 3 και τα σημεία 6-13 αναριθμούνται σε σημεία 5-12.
4. Στο άρθρο 8 παρ. Β. του ν. 4512/2018, στα σημεία α) και β) η φράση «σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 7 του άρθρου 6» αντικαθίσταται από τη φράση «σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 6».
5. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7Α του ν. 2308/1995 αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«Συνιστώνται Επιτροπές Εξέτασης υποθέσεων κτηματογράφησης στις οποίες υποβάλλονται οι υποθέσεις του άρθρου 6Α και οι ενστάσεις της παρ. 9 του άρθρου 2 στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.»
6. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 2308/1995 αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«Κατά τη διάρκεια της ανάρτησης, υποβάλλεται ένσταση ως προς το περιεχόμενο των στοιχείων της ανάρτησης».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Ζητήματα Διαχείρισης Αποβλήτων

Άρθρο 83

Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων

1. Η παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 4042/2012 (Α' 24), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:
«6. Τα Σχέδια Διαχείρισης που προβλέπονται στην παρ. 1 και εξειδικεύονται στο άρθρο 35, καλύπτουν χρονική περίοδο τουλάχιστον δέκα (10) ετών, αξιολογούνται τουλάχιστον ανά πενταετία από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αναθεωρούνται εφόσον απαιτείται με την διαδικασία των άρθρων 23 και 35.»
2. Το πέμπτο, έκτο και έβδομο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 4042/2012, όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«Το ΕΣΔΑ και το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, που εκπονούνται σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23 του παρόντος, εγκρίνονται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να προβεί σε τροποποιήσεις τους, εφόσον τις θεωρεί αναγκαίες, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή και να βελτιωθεί η λειτουργικότητά τους. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των εκάστοτε συναρμόδιων Υπουργών εγκρίνονται ειδικά σχέδια διαχείρισης για ρεύματα αποβλήτων, ως προς τα οποία κρίνεται αναγκαία η ειδικότερη αντιμετώπιση της διαχείρισης σε εθνικό επίπεδο.»

3. Οι περ. γ) και δ) της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4042/2012, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«γ) Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) εγκρίνεται από την Περιφέρεια με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου εντός δύο μηνών από τη γνώμη του Γενικού Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας των δύο (2) μηνών, η έγκριση του ΠΕΣΔΑ γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η απόφαση δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,

δ) Για την αντιμετώπιση προβλημάτων που προκύπτουν στη διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) τα οποία οφείλονται σε απρόβλεπτες καταστάσεις που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν κατάσταση έκτακτης ανάγκης με κίνδυνο την υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή να απειλήσουν τη δημόσια υγεία, και δεν επιδέχονται αναβολή, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, να λάβει με απόφασή του οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο για την επίλυση του προβλήματος περιλαμβανομένης και της μεταφοράς των Αστικών Στερεών Αποβλήτων σε μία ή περισσότερες νομίμως λειτουργούσες εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων. Η ανωτέρω απόφαση δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εκτελείται υποχρεωτικά από τους εμπλεκόμενους φορείς, βαρυνόμενου του ωφελουμένου φορέα με το σύνολο της απαιτούμενης δαπάνης. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να επιχορηγείται ο ωφελούμενος φορέας για το σύνολο ή μέρος της απαιτούμενης δαπάνης και η σχετική δαπάνη βαρύνει το Πράσινο Ταμείο. Η διάταξη της παρούσας περίπτωσης εφαρμόζεται και στην περίπτωση άμεσης παύσης της λειτουργίας των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων (ΧΑΔΑ) που λειτουργούν σε Διαχειριστικές Ενότητες Περιφερειών, στις οποίες δεν υπάρχει νόμιμος εν λειτουργία Χώρος Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) προβλεπόμενος από το αντίστοιχο ΠΕΣΔΑ ή νόμιμος εν λειτουργία χώρος αποθήκευσης.

Για την έκδοση της απόφασης λαμβάνονται υπόψη ιδίως η φέρουσα ικανότητα των εγκαταστάσεων παραλαβής των ΑΣΑ και το συνολικό κόστος διαχείρισης των ΑΣΑ.

Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αντιστοιχία και για την περίπτωση κατά την οποία εν λειτουργία ΧΥΤ έχει κορεστεί ή παύσει με απόφαση του αρμόδιου για τη διαχείρισή του οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Άρθρο 84

Τοπικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων

1. Μετά το άρθρο 35 του ν. 4042/2012 (Α' 24), όπως ισχύει, προστίθεται άρθρο 35Α ως εξής:

« Άρθρο 35Α

1. Ως Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ) ορίζεται το επιχειρησιακό σχέδιο που καταρτίζεται από τους ΟΤΑ Α΄ Βαθμού για τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, σύμφωνα με τους στόχους του οικείου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).

2. Το ΤΣΔΑ εγκρίνεται με απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής του ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, μετά από παροχή γνώμης του οικείου ΦΟΔΣΑ μέσα σε ένα μήνα από την αποστολή του σχετικού ερωτήματος. Στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού για τους οποίους δεν προβλέπεται Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, το ΤΣΔΑ εγκρίνεται από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο. Εφόσον ο ΦΟΔΣΑ δεν παρέχει γνώμη εντός της προαναφερόμενης προθεσμίας, το ΤΣΔΑ εγκρίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω και υποβάλλεται από τον ΟΤΑ Α΄ βαθμού στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στη βάση τυποποιημένης ηλεκτρονικής φόρμας και στην οικεία Περιφέρεια και στον οικείο περιφερειακό Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 104 και του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 (Α΄87), όπως ισχύει, (εφόσον υφίσταται και λειτουργεί περιφερειακός Φο.Δ.Σ.Α). Το ΤΣΔΑ είναι πενταετούς διάρκειας, επικαιροποιείται ετησίως και υποβάλλεται έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους στο ΗΜΑ, καθώς και στους φορείς που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο.

3. Η υποβολή του ΤΣΔΑ αποτελεί προϋπόθεση για την αξιολόγηση προτάσεων του ΟΤΑ Α΄ βαθμού για την υλοποίηση προγραμμάτων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων.»

2. Το άρθρο 41 του ν. 4042/2012, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:
«Άρθρο 41

(άρθρο 22 της Οδηγίας)

Βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα)

1. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και με την επιφύλαξη των παρ. 3 και 4 του άρθρου 29, τα βιολογικά απόβλητα πρέπει υποχρεωτικά είτε να διαχωρίζονται και να ανακυκλώνονται στην πηγή είτε να συλλέγονται χωριστά και να μην αναμινύονται με άλλα είδη αποβλήτων προκειμένου να υποβάλλονται σε ανακύκλωση, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης και της χώνευσης, κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας και το προϊόν που προκύπτει από αυτή να πληροί τα σχετικά πρότυπα υψηλής ποιότητας. Επιτρέπεται η κοινή με τα βιολογικά απόβλητα συλλογή αποβλήτων με παρόμοιες ιδιότητες βιοαποδόμησης και κομποστοποίησης σύμφωνα με τα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα ή ενδεχόμενα ισοδύναμα εθνικά πρότυπα για τις συσκευασίες που μπορούν να ανακτηθούν μέσω κομποστοποίησης και βιοαποδόμησης.

2. Οι φορείς των επιχειρήσεων μαζικής εστίασης, ανεξαρτήτως δυναμικότητας, κατά την έννοια των παρ. 5Δ, 5Δ1, 5Δ2, 5Δ3 και 5Δ4 του άρθρου 2 της υπ' αρ. 47829/23.06.2017 (Β΄ 2161) απόφασης του Υπουργού Υγείας, υποχρεούνται να διασφαλίζουν τη χωριστή συλλογή των βιοαποβλήτων που προκύπτουν από τη δραστηριότητά τους, διαθέτοντας εντός της επιχείρησής τους επαρκούς χωρητικότητας περιέκτες. Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι φορείς των επιχειρήσεων των υπεραγορών τροφίμων, των παντοπωλείων, των οπωροπωλείων, των πρατηρίων άρτου, των πρατηρίων πώλησης ετοιμών φαγητών, των πρατηρίων ειδών ζαχαροπλαστικής/γαλακτοπωλείων/μπουγατσάδικων με παρασκευαστήριο, των λαϊκών αγορών, εννοουμένων όλων των ανωτέρω ανεξαρτήτως δυναμικότητας. Ως φορέας επιχείρησης νοείται κατά περίπτωση ο κάτοχος της αντίστοιχης

άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της επιχείρησης ή της γνωστοποίησης της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης κατά τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αρ. 16228/2017 (Β' 1723).

3. Οι φορείς των επιχειρήσεων της παρ. 2 υποχρεούνται να εφαρμόσουν άμεσα τα ανωτέρω υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκκινήσει η υλοποίηση της χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων από τον οικείο Δήμο.

4. Οι Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης της παρ. 3, επιβάλλουν οικονομικές κυρώσεις ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παράβασης, με την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής των ΟΤΑ Α' βαθμού έχει αποφασίσει τις οικονομικές κυρώσεις και τις έχει κοινοποιήσει εκ των προτέρων στους φορείς των επιχειρήσεων μαζικής εστίασης, ανεξαρτήτως δυναμικότητας, κατά την έννοια των παρ. 5Δ, 5Δ1, 5Δ2, 5Δ3 και 5Δ4 του άρθρου 2 της 47829/23.06.2017 (Β' 2161) της υπ' αρ. απόφασης του Υπουργού Υγείας, τάσσοντας ρητή προθεσμία προσαρμογής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τριάντα (30) ημέρες.»

Άρθρο 85

Έκδοση αδειών

1. Η παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 4042/2012 (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«4.α) Για τη συλλογή και μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των επικίνδυνων αποβλήτων υγειονομικών μονάδων σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση υπ' αρ. 146163/2012 (Β' 1537), απαιτείται άδεια συλλογής και μεταφοράς. Η άδεια για τη συλλογή και μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων σε πλείονες της μιας Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ή εφ' όσον αυτά προέρχονται από πλείονες της μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκδίδεται με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Η άδεια για τη συλλογή και μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων, εφόσον αυτή πραγματοποιείται εντός των γεωγραφικών ορίων μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκδίδεται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

β) Για τη συλλογή και μεταφορά μη επικίνδυνων αποβλήτων δεν απαιτείται άδεια. Για τους οργανισμούς ή επιχειρήσεις που εκτελούν εργασίες συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων σε επαγγελματική βάση, απαιτείται εγγραφή και καταχώριση στο ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων (ΗΜΑ) του άρθρου 42 του ν. 4042/2012, όπως ισχύει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην κοινή υπουργική απόφαση υπ' αρ. 43942/4026/2016 (Β' 2992) όπως ισχύει. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εκτέλεση των εργασιών συλλογής μεταφοράς είναι ο συλλέκτης μεταφορέας να διαθέτει ασφαλιστήριο συμβόλαιο, στο οποίο αναγράφεται ότι η ασφαλιστική κάλυψη αφορά τρίτους και την επαναφορά του περιβάλλοντος στην πρότερη κατάσταση σε περίπτωση ζημιάς, ύψους κατ'ελάχιστο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ετησίως, το οποίο υποχρεούται να διαθέτει εντός πέντε (5) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων ισχύουν επίσης και για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) με κωδικούς ΕΚΑ 160211*, 160213*, 200121*, 200123* και 200135*, υπό την προϋπόθεση ότι ο εξοπλισμός είναι ακέραιος.»

2. Μετά την παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 4042/2012, προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Για την αποκατάσταση Χώρου Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) υποβάλλεται από τον οικείο ΟΤΑ Α βαθμού ή από τον ΦΟΔΣΑ του οποίου ο ΟΤΑ Α' βαθμού αποτελεί μέλος κατόπιν σχετικής προγραμματικής σύμβασης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 246 του ν. 4555/2018 (Α' 133), Τεχνική Μελέτη Περιβαλλοντικής Αποκατάστασης του ΧΑΔΑ, στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η σχετική άδεια χορηγείται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.»

Άρθρο 86

Θαλάσσια Μεταφορά Αστικών Στερεών Αποβλήτων

Στην περ. ζ' της παρ. 6 του άρθρου 84 του ν. 4316/2014 (Α' 270), όπως ισχύει, η υποπερίπτωση αα αντικαθίσταται ως εξής:

«αα) η θαλάσσια μεταφορά να γίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου φορέα στο οποίο αναφέρονται το χρονικό διάστημα, η ποσότητα των προς μεταφορά Α.Σ.Α. καθώς και ο αποδέκτης».

Άρθρο 87

Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων

Η παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4042/2012 (Α' 24), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Καθιερώνεται ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων (ΗΜΑ), για τη συστηματική συλλογή και επεξεργασία στοιχείων παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων, καθώς και την καταχώριση κάθε οργανισμού ή επιχείρησης που παράγει απόβλητα ή πραγματοποιεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α' του ν. 4014/2011 (Α' 209) ή συλλέγει και μεταφέρει απόβλητα σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 36. Υποχρέωση καταχώρισης στο ΗΜΑ έχουν και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' βαθμού.»

Άρθρο 88

Πράσινα Σημεία

1. Το τελευταίο εδάφιο της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 44 Α του ν. 4042/2012 (Α' 24), αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την εγκατάσταση Μικρών Πράσινων Σημείων, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής υποστηρικτικών κτισμάτων, όπως γραφείου προσωπικού και χώρου φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, καθώς και άλλων τυχόν απαιτούμενων εργασιών, εφόσον η συνολική δόμηση δεν υπερβαίνει τα τριάντα (30) τ.μ., εκδίδεται έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων, τηρουμένων των προϋποθέσεων της περ. α.»

2. Η περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 44 Α του ν. 4042/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Επιτρέπεται η χρήση υφιστάμενων κτιρίων ή τμημάτων τους που βρίσκονται εντός της έκτασης όπου εγκαθίστανται Μικρά Πράσινα Σημεία, για την υποστήριξή αυτών, όπως γραφείο προσωπικού και χώρο φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, εφόσον είναι επιτρεπτή η χρήση γης βάσει της περ. α' και τηρούνται οι σχετικές προδιαγραφές.»

3. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 44 Α του ν. 4042/2012 αντικαθίστανται ως εξής:

«Για την εγκατάσταση Μεγάλων Πράσινων Σημείων, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής υποστηρικτικών κτισμάτων, όπως γραφείου προσωπικού και χώρου φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, καθώς και άλλων τυχόν απαιτούμενων εργασιών, εφόσον η συνολική δόμηση δεν υπερβαίνει τα πενήντα (50) τ.μ., εκδίδεται έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων, τηρουμένων των προϋποθέσεων της περ. α.»

4. Η περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 44 Α του ν. 4042/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Επιτρέπεται η χρήση υφιστάμενων κτιρίων ή τμημάτων τους που βρίσκονται εντός της έκτασης όπου εγκαθίστανται Μεγάλα Πράσινα Σημεία, για την υποστήριξή αυτών, όπως γραφείο προσωπικού και χώρο φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, εφόσον είναι επιτρεπτή η χρήση γης βάσει της περ. α και τηρούνται οι σχετικές προδιαγραφές.»

Άρθρο 89

Ρυθμίσεις για την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών

1. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 4495/2017 (Α' 167), όπως ισχύει προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στις περ. α και γ για την έγκριση εκτέλεσης εργασιών απαιτείται επιπλέον να υποβληθούν στοιχεία για τη διαχείριση των αποβλήτων (ΣΔΑ) παρέχοντας τουλάχιστον τις πληροφορίες της παρ. 2 του άρθρου 7 της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αρ. 36259/1757/Ε103/2010 (Β' 1312), τα οποία συνοδεύονται από αντίγραφο της υπογεγραμμένης σύμβασης του διαχειριστή των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) με εγκεκριμένο Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ) ΑΕΚΚ ή απόφαση έγκρισης Ατομικού Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΑΣΕΔ) από το Δ.Σ. του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (Ε.Ο.Α.Ν.). Για τις περιφερειακές ενότητες στις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένο Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) ΑΕΚΚ, αντί του αντιγράφου της υπογεγραμμένης σύμβασης, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή των ΑΕΚΚ για τη διασφάλιση της διαχείρισης των παραγόμενων ΑΕΚΚ και για τη συνεργασία του με ΣΣΕΔ ΑΕΚΚ σε οποιαδήποτε φάση εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών εγκριθεί η λειτουργία του στην αντίστοιχη Περιφερειακή Ενότητα.»

2. Η περ. ιδ της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιδ) στοιχεία για τη διαχείριση των αποβλήτων (ΣΔΑ) παρέχοντας τουλάχιστον τις πληροφορίες της παρ. 2 του άρθρου 7 της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αρ. 36259/1757/Ε103/2010 (Β' 1312), τα οποία συνοδεύονται από αντίγραφο της υπογεγραμμένης σύμβασης του διαχειριστή των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης (ΣΕΔ) ΑΕΚΚ ή απόφαση έγκρισης ΑΣΕΔ από το Δ.Σ. του Ε.Ο.Α.Ν. Για τις περιφερειακές ενότητες στις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένο ΣΣΕΔ ΑΕΚΚ, αντί του αντιγράφου της υπογεγραμμένης σύμβασης, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή των ΑΕΚΚ για τη διασφάλιση της διαχείρισης των παραγόμενων ΑΕΚΚ αλλά και για τη συνεργασία του με ΣΕΔ ΑΕΚΚ σε οποιαδήποτε φάση εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών εγκριθεί η λειτουργία του στην αντίστοιχη Περιφερειακή Ενότητα.»

3. Η περ. θ της παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«θ) στοιχεία για τη διαχείριση των αποβλήτων (ΣΔΑ) παρέχοντας τουλάχιστον τις πληροφορίες της παρ. 2 του άρθρου 7 της κοινής υπουργικής απόφασης υπ'αρ. 36259/1757/Ε103/2010 (Β' 1312), τα οποία συνοδεύονται από αντίγραφο της υπογεγραμμένης σύμβασης του διαχειριστή των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) με εγκεκριμένο ΣΕΔ ΑΕΚΚ ή απόφαση έγκρισης ΑΣΕΔ από το Δ.Σ. του Ε.Ο.Α.Ν. Για τις περιφερειακές ενότητες στις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένο ΣΕΔ ΑΕΚΚ, αντί του αντιγράφου της υπογεγραμμένης σύμβασης, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή των ΑΕΚΚ για τη διασφάλιση της διαχείρισης των παραγόμενων ΑΕΚΚ και για τη συνεργασία του με ΣΣΕΔ ΑΕΚΚ σε οποιαδήποτε φάση εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών εγκριθεί η λειτουργία του στην αντίστοιχη Περιφερειακή Ενότητα.»

4. Μετά την περ. ζ της παραγράφου 1 του άρθρου 41 του ν. 4495/2017 προστίθεται περίπτωση η ως εξής:

«η) στοιχεία για τη διαχείριση των αποβλήτων (ΣΔΑ) παρέχοντας τουλάχιστον τις πληροφορίες της παρ. 2 του άρθρου 7 της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αρ. 36259/1757/Ε103/2010 (Β' 1312), τα οποία συνοδεύονται από αντίγραφο της υπογεγραμμένης σύμβασης του διαχειριστή των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης (ΣΕΔ) ΑΕΚΚ ή απόφαση έγκρισης ΑΣΕΔ από το Δ.Σ. του Ε.Ο.Α.Ν. Για τις περιφερειακές ενότητες στις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένο ΣΕΔ ΑΕΚΚ, αντί του αντιγράφου της υπογεγραμμένης σύμβασης, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή των ΑΕΚΚ για τη διασφάλιση της διαχείρισης των παραγόμενων ΑΕΚΚ και για τη συνεργασία του με ΣΕΔ ΑΕΚΚ σε οποιαδήποτε φάση εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών εγκριθεί η λειτουργία του στην αντίστοιχη Περιφερειακή Ενότητα. Για τις εργασίες που δεν συνεπάγονται την παραγωγή ΑΕΚΚ αντί του αντιγράφου της υπογεγραμμένης σύμβασης, απαιτείται σχετική υπεύθυνη δήλωση μηχανικού.»

5. Στην παρ. 3 του άρθρου 43 του ν. 4495/2017 προστίθεται περίπτωση γ) ως εξής:

«γ) η Διεύθυνση Περιβάλλοντος του οικείου ΟΤΑ.»

6. Το άρθρο 47 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά την τελευταία αυτοψία από τον Ελεγκτή Δόμησης και αφού εκδοθεί το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) από τον ενεργειακό επιθεωρητή, εφόσον απαιτείται σύμφωνα με το ν. 4122/2013, εκδίδεται από την Υ.ΔΟΜ. το Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής (Π.Ε.Κ.) και ενημερώνονται ηλεκτρονικά το τοπικό Παρατηρητήριο Δομημένου Περιβάλλοντος και ο κύριος του έργου για να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις. Για την έκδοση του Πιστοποιητικού Ελέγχου Κατασκευής απαιτείται στις περιπτώσεις που για την διαχείριση των αποβλήτων συνάπτεται σύμβαση με ΣΣΕΔ ΑΕΚΚ, η υποβολή βεβαίωσης παραλαβής ΑΕΚΚ από εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.

Μετά την έκδοση του Πιστοποιητικού Ελέγχου Κατασκευής, για τη σύνδεση με τα δίκτυα κοινής ωφελείας υποβάλλεται από τον ιδιοκτήτη αίτηση στην Υ.ΔΟΜ., η οποία ελέγχει τα αποδεικτικά καταβολής των οφειλόμενων εισφορών υπέρ του Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ και το αποδεικτικό καταβολής της συμφωνηθείσας αμοιβής επίβλεψης και θεωρεί την οικοδομική άδεια.

Η οικοδομή ή τμήμα της με αυτοτελή λειτουργία, θεωρούνται περατωμένα, αν υπολείπονται εργασίες για τις οποίες δεν απαιτείται οικοδομική άδεια.

Θεώρηση της οικοδομικής άδειας μπορεί να γίνει και για περατωμένο τμήμα της οικοδομής, εφόσον αποτελείται από χώρους με αυτοτελή λειτουργία.

Μετά τη θεώρησή της για σύνδεση με τα δίκτυα, η οικοδομική άδεια παύει να ισχύει για το τμήμα το οποίο αποπερατώθηκε.»

7. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 40 του ν. 4030/2011 (Α' 249), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.»

Άρθρο 90

Υποχρεώσεις μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων

1. Οι ιδιοκτήτες, νομείς ή κάτοχοι ακινήτων, όπως ιδίως γηπέδων, οικοπέδων, κτισμάτων ή κατασκευών, οφείλουν να τα διατηρούν πάντοτε ελεύθερα από επικίνδυνα απόβλητα, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4042/2012 (Α' 24), συμπεριλαμβανομένων και των αποβλήτων αμιάντου ή αποβλήτων υλικών που περιέχουν αμιάντο.

2. Ο ιδιοκτήτης, νομέας ή κάτοχος ακινήτου όπως ιδίως γηπέδου, οικοπέδου, κτίσματος ή κατασκευής, στο οποίο βρίσκονται επικίνδυνα απόβλητα συμπεριλαμβανομένων και των αποβλήτων αμιάντου ή αποβλήτων υλικών που περιέχουν αμιάντο, υποχρεούται:

α) Να μεριμνά ο ίδιος αμελλητί για την ασφαλή συλλογή και μεταφορά τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων.

β) Να εξασφαλίζει την ακώλυτη πρόσβαση στο ακίνητο αυτό και να επιτρέπει τη συλλογή και μεταφορά των επικίνδυνων αποβλήτων, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου), τα οποία διαθέτουν σχετική άδεια, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 του ν. 4042/2012. Ειδικά για την εκτέλεση έργων και εργασιών αφαίρεσης αμιάντου ή/και υλικών που περιέχουν αμιάντο, τα ανωτέρω φυσικά ή νομικά πρόσωπα πρέπει να πληρούν και τις προϋποθέσεις της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αρ. 4229/395/2013 (Β' 318).

γ) Να συναινεί σε τακτικούς ή έκτακτους ελέγχους των αρμοδίων ελεγκτικών αρχών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο ακίνητο αυτό, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη τυχόν επικίνδυνων αποβλήτων συμπεριλαμβανομένων των αποβλήτων αμιάντου ή/και αποβλήτων υλικών που περιέχουν αμιάντο, καθώς και η συνδρομή περίπτωσης κινδύνου για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον, από την παρουσία των αποβλήτων αυτών.

4. Η διακρίβωση και αξιολόγηση της ρύπανσης σε χώρο, όπως ιδίως γήπεδο, οικόπεδο, κτίσμα ή κατασκευή όπου υπάρχουν επικίνδυνα απόβλητα, καθώς και η διακρίβωση του κατόχου των επικινδύνων αποβλήτων πραγματοποιούνται από την αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 12 της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αρ. ΗΠ 13588/725/2006 (Β' 383), όπως ισχύει.

Ειδικά σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, στη διαδικασία που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο, η διακρίβωση και αξιολόγηση της ρύπανσης πραγματοποιείται και από τους ελεγκτές του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (ΣΕΠΔΕΜ) ,εφόσον ζητηθεί η συνδρομή τους. Για τη διαπίστωση των περιστατικών που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια, συντάσσεται σχετική έκθεση αυτοψίας.

5. Σε περίπτωση που ο ιδιοκτήτης, νομέας ή κάτοχος του ακινήτου δεν τηρεί τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2, ύστερα από διαπίστωση των αρμοδίων οργάνων, σύμφωνα

με τη διαδικασία της παρ. 4, αυτός καλείται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, να προβεί στην απομάκρυνση των αποβλήτων μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την επίδοση σε αυτόν της έκθεσης αυτοψίας. Μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ανωτέρω κλήτευση, και εφόσον διαπιστωθεί από τα αρμόδια όργανα ότι δεν έχουν απομακρυνθεί τα απόβλητα, εκδίδεται απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την απομάκρυνσή τους από τον υπόχρεο, μέσα σε προθεσμία που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από την επίδοση της απόφασης. Η κλήτευση των υπόχρεων προσώπων και η επίδοση της απόφασης που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια ενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2717/1999 (Α' 97). Σε περίπτωση εγκαταλελειμμένων γηπέδων, οικοπέδων ή κτισμάτων στα οποία διαπιστώνεται αρμοδίως η ύπαρξη επικίνδυνων αποβλήτων, ή σε περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής, η έκθεση αυτοψίας, η κλήτευση και η απόφαση του Συντονιστή, που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια, τοιχοκολλώνται στο ακίνητο και στον πίνακα ανακοινώσεων του καταστήματος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και του οικείου Δήμου. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος δεν συμμορφώνεται με την απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από σχετική εντολή του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, προβαίνει σε συλλογή και απομάκρυνση των επικίνδυνων αποβλήτων και καταλογίζει τη σχετική δαπάνη στον ιδιοκτήτη και στον επικαρπωτή του ακινήτου.

Οι δαπάνες για την επισκευή του ακινήτου συνεπεία των εργασιών αποξήλωσης των επικίνδυνων αποβλήτων βαρύνουν αποκλειστικά τον ιδιοκτήτη του ή/και τον νομέα του, εκτός αν από υπαιτιότητα των προσώπων που εκτελούν τις εργασίες αποξήλωσης προκλήθηκαν στο ακίνητο ζημίες που δεν είναι αναγκαίες για την απομάκρυνση των αποβλήτων.

6. Σε περίπτωση ρύπανσης γηπέδου ή οικοπέδου με επικίνδυνα απόβλητα εν γένει λόγω φυσικής καταστροφής, συνεπεία της οποίας απαιτείται επείγουσα διαχείριση των αποβλήτων αυτών, λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές όλα τα αναγκαία μέτρα για την άμεση συλλογή και απομάκρυνση των αποβλήτων αυτών από ιδιωτικούς χώρους, με σκοπό την προστασία τη δημόσιας υγείας και του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους. Σε περίπτωση που τα υπόχρεα κατά την παρ. 2 πρόσωπα, υποβάλλουν αμελλητί και πάντως το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες από την επέλευση της καταστροφής, στην αρμόδια Διεύθυνση Περιβάλλοντος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αίτηση για απομάκρυνση από την ιδιοκτησία τους, επικίνδυνων αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων και των αποβλήτων αμιάντου, η δαπάνη για τις εργασίες αποξήλωσης, απομάκρυνσης και μεταφοράς βαρύνουν τον προϋπολογισμό του αρμόδιου Υπουργείου.

Για τις δαπάνες που έγιναν για την επισκευή του ακινήτου συνεπεία των εργασιών αποξήλωσης των επικίνδυνων αποβλήτων ισχύει αναλόγως και στην περίπτωση αυτή, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 5.

7. Ειδικά στην περίπτωση που ο υπόχρεος παρακωλύει τον έλεγχο από τα αρμόδια όργανα επιβάλλονται ποινή φυλάκισης μέχρι τρεις (3) μήνες και πρόστιμο σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 1650/1986 (Α' 160).

Άρθρο 91

Μίσθωση οχημάτων των Δήμων από μη μεταφορικές επιχειρήσεις

Στην υποπαρ. 4β της παραγράφου ΙΕ' του ν. 4093/2012 (Α'222) προστίθεται υποπερ. δδ, ως εξής:

«δδ. Να μισθώνουν φορτηγά οχήματα των Δήμων και των συνδέσμων, ανωνύμων εταιρειών και επιχειρήσεων των Δήμων. Στην περίπτωση αυτή, το φορτηγό που μισθώνεται θα πρέπει να είναι κατάλληλο για την εξυπηρέτηση του μεταφορικού έργου του μισθωτή. Τα φορτηγά οχήματα θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκτέλεση έργου που έχει αναθέσει ο εκμισθωτής στον μισθωτή, εφόσον η μίσθωση προβλέπεται στους όρους ανάθεσης του έργου.»

Άρθρο 92

Προσωρινή Λειτουργία Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων

1. Εγκρίνονται οι θέσεις για την προσωρινή λειτουργία εγκαταστάσεων αστικών υποδομών κοινής ωφέλειας και ειδικότερα Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) όπως εμφανίζονται στα τοπογραφικά διαγράμματα και δημοσιεύονται σε φωτοσμίκρυνση στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος για τους Δήμους:

Αγίων Αναργύρων-Καματερού, Αλίμου, Ασπροπύργου, Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, Βριλησίων, Βύρωνος, Γλυφάδας, Ερμιονίδας, Ζωγράφου, Ηλιούπολης, Κηφισιάς, Μαρκοπούλου Μεσογαίας, Νέας Σμύρνης, Παλαιού Φαλήρου, Παπάγου-Χολαργού, Πειραιά, Περάματος, Περιστεριού, Πετρούπολης, Ραφήνας – Πικερμίου, Σαλαμίνας, Σπάτων – Αρτέμιδος και Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας ως εξής:

α) Στον Δήμο Αγίων Αναργύρων Καματερού,

αα) Το τμήμα εντός εδαφικής έκτασης, στη Δημοτική Κοινότητα Αγίων Αναργύρων, επιφανείας 270,41 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Α, Β, Γ, Δ, Α) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αγίων Αναργύρων-Καματερού.

ββ) Η εδαφική έκταση, στη Δημοτική Κοινότητα Ζεφυρίου επί της οδού Γληνού επιφανείας 2.294,49 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (1, 2, 3, 9, 10, 11, 4, 5, 6, 7, 8, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αγίων Αναργύρων-Καματερού.

β) Στον Δήμο Αλίμου, το τμήμα εντός εδαφικής έκτασης, επί της Λ. Γερουλάνου, επιφανείας 1.829,00 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Α1, Α2, Α3, ..., Α6, Α1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 που θεωρήθηκε από την Αναπληρώτρια Διευθύντρια Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αλίμου.

γ) Στον Δήμο Ασπροπύργου το τμήμα εντός γηπέδου στη θέση «Λάκκα Χατζή» επί αγροτικής οδού, επιφανείας 2.418,62 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (1, 2, 3, 4, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή Πολεοδομίας και Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Ασπροπύργου.

δ) Στον Δήμο Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης το γήπεδο περίξ του κοιμητηρίου Βούλας, της Δ.Ε. Βούλας, επιφανείας 4.807,78 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Κ1, Κ2, Κ3, ..., Κ18, Κ1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από την Προϊσταμένη του τμήματος Πολεοδομικών Εφαρμογών του Δήμου Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης.

ε) Στον Δήμο Βριλησίων, το τμήμα εντός εδαφικής έκτασης, επί της οδού Αναπαύσεως, επιφανείας 8.107,74 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Α, Β, Γ..., Ο, Α) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Καθαριότητας του Δήμου Βριλησίων.

στ) Στον Δήμο Βύρωνος το γήπεδο σε εκτός σχεδίου περιοχή του οικείου Δήμου, επιφανείας 3.144,50 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (1, 2, 3, ..., 19, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Βύρωνα.

ζ) Στον Δήμο Γλυφάδας, το εδαφικό τμήμα επί της οδού Αλ. Παναγούλη, επιφανείας 18.925,78 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Α1, Α2, Α3, ..., Α25, Α1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από την Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Γλυφάδας.

η) Στον Δήμο Ερμιονίδας το γήπεδο στη θέση «Κάμπος» της Δημοτικής Κοινότητας Κρανιδίου, επιφανείας 10.902,33 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Κ1, Κ2, Κ3, ..., Κ22, Κ1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από Πολιτικό Μηχανικό του Δήμου Ερμιονίδας.

θ) Στον Δήμο Ζωγράφου εντός εδαφικής έκτασης, επί της οδού Αναπαύσεως, επιφανείας 137.311,42 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (1, 2, ..., 74, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από την Αναπληρώτρια Διευθύντρια Τεχνικών Υπηρεσιών και Δόμησης του Δήμου Ζωγράφου.

ι) Στον Δήμο Ηλιούπολης το γήπεδο, επιφανείας 13.097,76 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (1, 2, ..., 46, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 που θεωρήθηκε από τον Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Ηλιούπολης.

ια) Στον Δήμο Κηφισιάς, το γήπεδο στη θέση «Καλυφτάκι» της Δημοτικής Ενότητας Κηφισιάς, επιφανείας 7.893,34 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (1, 2, 3, ..., 19, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 που θεωρήθηκε από την Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Κηφισιάς.

ιβ) Στον Δήμο Μαρκοπούλου Μεσογαίας το γήπεδο σε εκτός σχεδίου περιοχή του Δ. Μαρκοπούλου, επιφανείας 7.931,89 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Α, Β, Γ, ..., Ο, Α) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από την Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Μαρκοπούλου.

ιγ) Στον Δήμο Νέας Σμύρνης, το εδαφικό τμήμα επί των οδών Σωκράτους και Ολυμπίου, επιφανείας 1.745,75 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Α, Β, Γ, Δ, Α) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Νέας Σμύρνης.

ιδ) Στον Δήμο Παλαιού Φαλήρου, το τμήμα εντός του Νεκροταφείου επί της οδού Σωκράτους, επιφανείας 371,77 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (Α2, Α8, Α5, ..., Μ6, Α2) στο τοπογραφικό

διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από τη Διευθύντρια Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Παλαιού Φαλήρου.

ιε) Στον Δήμο Παπάγου-Χολαργού, το τμήμα εντός εδαφικής έκτασης στη θέση «Κόμβου Περιφερειακής Υμηττού-Καισαριανής», επιφανείας 1.571,50 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (N1 ,N2, N3, 704, N1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Παπάγου-Χολαργού.

ιστ) Στον Δήμο Πειραιά, το τμήμα επί της οδού Αναπαύσεως, επιφανείας 9.046,45 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (K1, K2, ..., K11, K1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:1.000 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Δόμησης και ΓΣΠ του Δήμου Πειραιά.

ιζ) Στον Δήμο Περάματος, το παλαιό Κοιμητήριο Περάματος επί της οδού Αναπαύσεως, επιφανείας 10.160,65 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (A, B, ..., Ω, A) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Περάματος.

ιη) Στον Δήμο Περιστερίου, το εδαφικό τμήμα, επί της οδού Αγίου Βασιλείου, επιφανείας 13.218,73 τ.μ που εμφανίζεται με στοιχεία (1, 2, ..., 15, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Περιστερίου.

ιθ) Στον Δήμο Πετρούπολης:

αα) Το γήπεδο σε εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου Ιλίου, επιφανείας 6.748,95 τ.μ., όπως εμφανίζεται με στοιχεία (1, 2, 3, ..., 30, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Πετρούπολης.

ββ) Το γήπεδο σε εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου Πετρούπολης 11.017,72 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (K1, K2, ..., K27, K1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Πετρούπολης.

κ) Στον Δήμο Ραφήνας - Πικερμίου το τμήμα εντός εδαφικής έκτασης στη θέση «Πλατύ χωράφι», επιφανείας 2.718,87 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (A, B, Γ, ..., Z, A) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από την Διευθύντρια των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Ραφήνας - Πικερμίου.

κα) Στον Δήμο Σαλαμίνας, το γήπεδο, στη θέση «Γούβα Μπατσι» της Δ.Ε. Σαλαμίνας, του Δήμου Σαλαμίνας, επιφανείας 6.087,22 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (1, α, β, ...ε, 1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Σαλαμίνας.

κβ) Στον Δήμο Σπάτων – Αρτέμιδος, το γήπεδο, στη θέση «Ασύρματος» της Δ.Ε. Αρτέμιδος, του Δήμου Σπάτων – Αρτέμιδος, επιφανείας 18.836,53 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (A1, A2, B1, ..., A19, A1) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:1000 που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Σπάτων – Αρτέμιδος.

κγ) Στον Δήμο Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας, το γήπεδο επί της Ε.Ο. Αθηνών-Λαμίας (έναντι των Ο.Τ. 91 & 97), επιφανείας 3.306,20 τ.μ. που εμφανίζεται με στοιχεία (A, B, Γ, ...Τ,

A) στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που θεωρήθηκε από την Αναπληρώτρια Διευθύντρια της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας

2. Η προσωρινή λειτουργία επιτρέπεται από τη δημοσίευση του παρόντος έως τον καθορισμό χώρου προοριζόμενου για τη χρήση αυτή είτε με έγκριση ή τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου, είτε με τροποποίηση ΓΠΣ ή με έγκριση ΤΧΣ και μέχρι πέντε (5) έτη. Μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής παύει η προσωρινή λειτουργία του ΣΜΑ. Καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας του ΣΜΑ επιβάλλεται η λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την αποφυγή της όχλησης, την οπτική απομόνωση με περιμετρικές φυτεύσεις ή περιφράξεις και τη χρήση των βέλτιστων τεχνικών για τη μεταφόρτωση των απορριμμάτων. Για τις ανάγκες της προσωρινής λειτουργίας των ΣΜΑ στους ανωτέρω χώρους, ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος αυτών και του τρόπου κτήσης τους, επιτρέπονται οι προσωρινές κατασκευές του άρθρου 21 του ν. 4067/2012 (Α'79) «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός». Μετά τη λήξη της προθεσμίας ή την με οποιονδήποτε τρόπο παύση της λειτουργίας του ΣΜΑ, ο Δήμος οφείλει εντός ενός (1) έτους να αποκαταστήσει τον χώρο στην αρχική του μορφή. Ειδικά, για τις περιπτώσεις παρόδου του χρονικού διαστήματος των πέντε (5) ετών, δεν επιτρέπεται παράταση της προσωρινής λειτουργίας των ΣΜΑ.

Άρθρο 93

Διαχείριση των στερεών αποβλήτων στα νησιά

1. Πριν την παρ. 1 του άρθρου 226 του ν. 4555/2018 (Α' 133) προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στα νησιά, πλην εκείνων που ανήκουν στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ισχύουν τα ακόλουθα:»
2. Η παρ. 10 του άρθρου 226 του ν. 4555/2018 αντικαθίσταται ως εξής:
«10. Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου συνιστάται υποχρεωτικά Φορέας Σχεδιασμού ΠΕΣΔΑ (ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ), σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 225. Η Περιφέρεια Κρήτης εξαιρείται από τις διατάξεις του παρόντος.»
3. Μετά το άρθρο 226 του ν. 4555/2018 προστίθεται νέο άρθρο 226 Α ως εξής:

«Άρθρο 226 Α

1. Για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων στις νησιωτικές περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου και των Ιονίων Νήσων, συστήνεται για κάθε μία από αυτές Ειδικός Περιφερειακός Διαβαθμιδικός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, ως Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ, με έδρα εντός των ορίων της κάθε Περιφέρειας που αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Στον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ μετέχουν υποχρεωτικά η οικεία Περιφέρεια και όλοι οι Δήμοι της Περιφέρειας αυτής.
2. Οι Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ έχουν τις αρμοδιότητες της παρ. 1 του άρθρου 227 και της παρ. 8 του άρθρου 225.
3. Οι αρμοδιότητες του άρθρου 228 ασκούνται από τις υπηρεσίες καθαριότητας των Δήμων. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών, οι οικείοι δήμοι δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις των άρθρων 99 και 100 του ν. 3852/2010 (Α'87) με γειτονικούς νησιωτικούς δήμους ή με τον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ.
4. Η συμμετοχή των Δήμων στο αρχικό μετοχικό κεφάλαιο των Ειδικών Περιφερειακών ΦΟΔΣΑ της παρ. 1 ανέρχεται σε 60%, και κατανέμεται σε αυτούς ανάλογα με τον αριθμό του

πληθυσμού τους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ενώ η συμμετοχή της οικείας Περιφέρειας ανέρχεται σε 40% του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου. Οι Δήμοι ορίζουν τους εκπροσώπους τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 265 του ν. 3463/2006 (Α'114) και τις σχετικές διατάξεις των ν. 2190/1920 (Α'216) και 4548/2018 (Α'104). Στο μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορούν να συμμετέχουν τρίτοι, εκτός των δήμων-μετόχων και της οικείας Περιφέρειας.

5. Όργανα διοίκησης του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού ΦΟΔΣΑ είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του ΔΣ.

6. α) Με την εξαίρεση της πρώτης Γενικής Συνέλευσης της παρ. 11, η Γενική Συνέλευση του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού ΦΟΔΣΑ συγκαλείται σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 2190/1920 και 4548/2018.

β) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού ΦΟΔΣΑ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου αποτελείται από επτά (7) μέλη. Ειδικότερα, αποτελείται από τον Περιφερειάρχη και από άλλα δύο (2) μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου και από τέσσερα (4) μέλη, εκπροσώπους των Δήμων που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού ΦΟΔΣΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, αποτελείται από πέντε (5) μέλη. Ειδικότερα, αποτελείται από τον Περιφερειάρχη και από ακόμη ένα (1) μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου και από τρία (3) μέλη εκπροσώπους των Δήμων που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση.

γ) Πρόεδρος του Δ.Σ. ορίζεται για κάθε Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ ο οικείος Περιφερειάρχης ή Αντιπεριφερειάρχης που ορίζεται από τον Περιφερειάρχη.

7. Οι δύο νέοι Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ καθίστανται καθολικοί διάδοχοι σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία των λειτουργούντων ΦΟΔΣΑ σε κάθε μία από τις δύο ως άνω Περιφέρειες, καθώς και των εγκαταστάσεων υγειονομικής ταφής αποβλήτων, μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων συμπεριλαμβανομένων των βιοαποβλήτων και λοιπών εγκαταστάσεων διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων των Δήμων μελών τους, ενώ υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των λειτουργούντων ΦΟΔΣΑ, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν συμβάσεων έργου. Εξαιρούνται οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός που εξυπηρετούν τις ανάγκες συλλογής και μεταφοράς των στερεών αποβλήτων. Οι εκκρεμείς δίκες σχετικά με πάσης φύσεως διαφορές που πηγάζουν από εργασίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων, εξαιρουμένων των υπηρεσιών συλλογής και μεταφοράς τους, συνεχίζονται από τον διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

8. Το μόνιμο προσωπικό των λειτουργούντων ΦΟΔΣΑ, καθώς και εκείνο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των δύο Ειδικών Περιφερειακών ΦΟΔΣΑ με την ίδια σχέση εργασίας.

9. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνιστάται μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος Επιτροπή Καταγραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων των τυχόν καταργούμενων νομικών προσώπων, αποτελούμενη από έναν (1) εκπρόσωπο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τον Πρόεδρο του καταργούμενου ΦΟΔΣΑ και έναν (1) εκπρόσωπο που ορίζει η οικεία Περιφέρεια με τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την ημερομηνία σύστασής της και αποστέλλει τη σχετική έκθεση μέσα σε πέντε (5) ημέρες στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος εκδίδει αμελλητί διαπιστωτική πράξη κατάργησης των νομικών προσώπων και

περιέλευσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας στον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Απαιτήσεις τρίτων που δεν έχουν αποτυπωθεί στην έκθεση Επιτροπής Καταγραφής βαρύνουν τον οικείο δήμο.

Οι εκκρεμείς δίκες σχετικά με πάσης φύσεως διαφορές που πηγάζουν από εργασίες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων, συνεχίζονται από τον οικείο Δήμο, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Για την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των καταργούμενων ΦΟΔΣΑ στον Ειδικό Περιφερειακό Διαβαθμιδικό ΦΟΔΣΑ, συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής. Η απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και απόσπασμα της έκθεσης απογραφής, που περιγράφει τα ακίνητα που αποκτώνται κατά κυριότητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων, καταχωρείται ατελώς στα οικεία βιβλία του υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου.

10. Στις περιπτώσεις λύσης νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου δεν ακολουθεί στάδιο εκκαθάρισης.

11. Η ιδρυτική Γενική Συνέλευση των Ειδικών Περιφερειακών Διαβαθμιδικών ΦΟΔΣΑ συγκαλείται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, με πρόσκληση του οικείου Περιφερειάρχη, η οποία αποστέλλεται προς τους Δήμους εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Θέματα της ημερήσιας διάταξης της ιδρυτικής Γενικής Συνέλευσης αποτελούν αποκλειστικά η ψήφιση του καταστατικού, ο ορισμός του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου και η εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου. Η νομιμότητα της σύστασης των Ειδικών Περιφερειακών Διαβαθμιδικών ΦΟΔΣΑ διαπιστώνεται με την έκδοση διαπιστωτικής πράξης από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των οικείων Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων σύμφωνα με το άρθρο 186 του ν. 3852/2010 (Α'87), ενώ ως προς τη δημοσιότητα της πράξης εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις των ν. 2190/1920 και 4548/2018. Μέχρι τη δημοσίευση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης από την αρμόδια Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., οι ΦΟΔΣΑ που είχαν συσταθεί είτε ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου είτε ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου συνεχίζουν να ασκούν τις αρμοδιότητες που ασκούσαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

12. Για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται από το παρόν άρθρο, εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 236 έως 240 του παρόντος, καθώς και οι διατάξεις των ν. 2190/1920 και 4548/2018.

13. Είναι δυνατή η μεταβολή της νομικής μορφής του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού ΦΟΔΣΑ σε Σύνδεσμο που θα λειτουργεί σύμφωνα με τα άρθρα 229 έως 235 του παρόντος με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Στην περίπτωση μετατροπής του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού ΦΟΔΣΑ σε Σύνδεσμο, η διαπιστωτική πράξη της αυτοδίκαιης μεταφοράς του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με αναδρομική ισχύ από τον χρόνο σύστασης του νομικού προσώπου με τη νέα νομική μορφή. Η πράξη κατάταξης σε θέσεις εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι προβλεπόμενες θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου είναι προσωποπαγείς και καταργούνται μόλις κενθθούν, με οποιονδήποτε τρόπο.»

Άρθρο 94

Επιτροπή Ποιότητας Ζωής

Η περ. Β) της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 3852/2010 (Α' 87) αντικαθίσταται, ως εξής :

"Β) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο: i) θέματα καθορισμού χρήσεων γης, ii) τα θέματα εφαρμογής των σχεδίων πολεοδομικού (ρυθμιστικού) επιπέδου, ανάπλασης περιοχών, πολεοδομικών επεμβάσεων, χρηματοδότησης προγραμμάτων ανάπλασης, ανασυγκρότησης υποβαθμισμένων περιοχών, πολεοδομικής αναμόρφωσης προβληματικών περιοχών, αποζημίωσης ρυμοτομούμενων, πολεοδομικών ρυθμίσεων, εισφοράς σε γη ή σε χρήμα, περιοχών ιδιωτικής πολεοδόμησης, και έγκρισης πολεοδομικών μελετών, iii) τη λήψη αποφάσεων για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, iv) τη λήψη αποφάσεων για θέματα χωροθέτησης κοιμητηρίων, κατά τις προβλέψεις του ν. 2508/1997 (Α' 124), κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και άλλων, σχετικών με το αντικείμενο, αρμοδιοτήτων του, v) το σχέδιο κανονιστικών αποφάσεων των άρθρων 79 και 82 του Κ.Δ.Κ., vi) τη διατύπωση γνώμης κατά το άρθρο 3, παράγραφος Α υποπερ. 2.3 του ν. 4258/2014 (Α' 94), vii) την έναρξη της διαδικασίας εκπόνησης Τοπικού Χωρικού Σχεδίου (ΤΧΣ) και Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ) και viii) περί της τύχης των ενστάσεων που αφορούν αναθεωρήσεις, τροποποιήσεις σχεδίου πόλης και κάθε άλλης μορφής ρύθμισης του χώρου."

Άρθρο 95

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

- α) η παρ. 6 του άρθρου 8 του π.δ. 116/2004 (Α' 81), όπως ισχύει.
- β) η κοινή υπουργική απόφαση υπ'αρ. Η.Π. 50910/ 2727/2003 (Β' 1909).
- γ) η περ. γ του άρθρου 2 της κοινής υπουργικής απόφασης υπ'αρ. 51373/4684/2015 (Β' 2706), η οποία εγκρίθηκε με την ΠΥΣ 49/2015 (Α' 174).
- δ) η παρ. 3 του άρθρου 2 της κοινής υπουργικής απόφασης υπ'αρ. 18485/2017 (Β' 1412).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 96

Χρηματοδότηση δαπάνης κατασκευής δικτύου αποχέτευσης για τους οικισμούς της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ

1. Για τους οικισμούς που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία αστικών λυμάτων και βρίσκονται είτε σε περιοχή αρμοδιότητας δήμου ή ΔΕΥΑ είτε σε περιοχή αρμοδιότητας της ΕΥΔΑΠ ή της ΕΥΑΘ, η δαπάνη για την κατασκευή της εξωτερικής διακλάδωσης της αποχέτευσης από τη ρυμοτομική γραμμή του ακινήτου μέχρι τη θέση του κεντρικού αγωγού αποχέτευσης, καθίσταται επιλέξιμη και ως εκ τούτου δύναται να χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή άλλα προγράμματα, συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ ή μη.

2. Στις περιπτώσεις της παρ. 1, η δαπάνη κατασκευής δεν βαρύνει τους ιδιοκτήτες των συνδεδεμένων ή των μελλόντων να συνδεθούν με το δίκτυο αποχέτευσης ακινήτων.

Άρθρο 97

Τέλος χρήσης πλαστικής σακούλας

Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 6Α του ν. 2939/2001 (Α' 179) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Από 1.1.2021 επιβάλλεται στους καταναλωτές η καταβολή περιβαλλοντικού τέλους ανά τεμάχιο πλαστικής σακούλας μεταφοράς, με εξαίρεση τις βιοαποδομήσιμες (ή βιοαποικοδομήσιμες) και λιπασματοποιησίμες πλαστικές σακούλες μεταφοράς της παρ/ 29 του άρθρου 2 Το τέλος ορίζεται στο ποσό των 7 λεπτών.»

Άρθρο 98

Ασφάλιση εργατών Σμύριδας

1. Κατά παρέκκλιση κάθε κείμενης διάταξης και αποκλειστικά για το έτος 2019, το σμυριδεργατικό δικαίωμα και καταβάλλονται οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς την καταβολή πρόσθετων τελών ή προσαυξήσεων, αποκλειστικά για εργασίες διαλογής της ήδη εξορυγμένης σμύριδας, η οποία παραδόθηκε κατόπιν διαλογής έως 31.12.2019 στις αποθήκες του Δημοσίου, στο Καμπί Απειράνθου Νάξου, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΒΟ/59678/84/4.7.2019 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 2778) σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος (ΑΛΕ 22910601005 «Πιστώσεις για δαπάνες λειτουργίας και εκμετάλλευσης αλυκών από το Δημόσιο καθώς και γενικές δαπάνες λειτουργίας των σμυριδορυχείων Νάξου» του Ε.Φ. 1031-204-0000000), εντός του οικονομικού έτους 2020, ως προς τον καθορισμό της μέγιστης ποσότητας ανά ποιότητα και περιοχή της παραλαμβανόμενης σμύριδας.

2. Για την εν λόγω δαπάνη και κατά παρέκκλιση κάθε κείμενης διάταξης λογίζεται ως νόμιμη και κανονική η ανάληψη υποχρέωσης καθώς και η πληρωμή με Χρηματικό Ένταλμα Προπληρωμής, εντός του οικονομικού έτους 2020 δαπάνης ύψους τριακοσίων ενενήντα εννέα χιλιάδων επτακόσια ευρώ (399.700,00) που αντιστοιχεί στο σμυριδεργατικό δικαίωμα και τις αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές, αποκλειστικά για εργασίες διαλογής και παράδοσης εκατόν πενήντα (150) στατήρων σμύριδας Β' Ποιότητας από έκαστο δικαιούχο σμυριδορύκτη, εγγεγραμμένο στο οικείο μητρώο που τηρείται στο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων, αποκλειστικά για το έτος 2019. Οι ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονται με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 96 του Κανονισμού Ασφάλισης π. ΙΚΑ- ΕΤΑΜ (υπουργική απόφαση 55575/1965, Β' 816).

Άρθρο 99

Ρυθμίσεις θεμάτων πολεοδομικού χαρακτήρα

1. Το άρθρο 2 του ν. 4447/2016 (Α' 241) τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 2

Διάρθρωση συστήματος χωρικού σχεδιασμού

1. Ο χωρικός σχεδιασμός ασκείται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και διακρίνεται, ανάλογα με τον χαρακτήρα του, σε χωροταξικό ή πολεοδομικό:

α. Στην κατηγορία του χωροταξικού σχεδιασμού υπάγονται τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 5 (πρώτο επίπεδο), τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 6 και τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 5 του ν. 4546/2018 (Α'101) (δεύτερο επίπεδο),

β. Στην κατηγορία του πολεοδομικού σχεδιασμού υπάγονται τα πολεοδομικά σχέδια τα οποία εκπονούνται σε τοπική κλίμακα και τα οποία διακρίνονται σε δύο επίπεδα σχεδιασμού.

2. Στο πρώτο επίπεδο του πολεοδομικού σχεδιασμού περιλαμβάνονται:

α) Τα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια του άρθρου 7, τα οποία ρυθμίζουν τη βιώσιμη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση της εδαφικής περιφέρειας μιας ή περισσότερων Δημοτικών Ενοτήτων

β) τα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια του άρθρου 8, τα οποία αποτελούν υποδοχείς σχεδίων, έργων και προγραμμάτων ανεξαρτήτως διοικητικών ορίων.

3. Στο δεύτερο επίπεδο του ρυθμιστικού χωρικού σχεδιασμού περιλαμβάνονται τα Πολεοδομικά Σχέδια Εφαρμογής του άρθρου 10, τα οποία αποτελούν την εξειδίκευση και εφαρμογή των σχεδίων του πρώτου επιπέδου.

4. Η σχέση μεταξύ των κατηγοριών και επιπέδων του χωρικού σχεδιασμού είναι ιεραρχική αλλά με περιθώρια ευελιξίας και ανάδρασης, με βάση τις έννοιες της διαβάθμισης της δεσμευτικότητας των κατευθύνσεων, και της εξειδίκευσης, της συμπλήρωσης και της τροποποίησης των κατευθύνσεων και ρυθμίσεων, όταν και όπως κάτι τέτοιο παρέχεται ως δυνατότητα από ένα πλαίσιο ή σχέδιο.»

2. Η παρ. 27 του άρθρου 28 του ν. 4280/2014 (Α'159), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:
«27. Στα Τοπικά Χωρικά Σχέδια του άρθρου 7 και τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια του άρθρου 8 του ν. 4447/2016, με τα προεδρικά διατάγματα έγκρισής τους μπορεί να καθορίζεται ο απαιτούμενος αριθμός θέσεων στάθμευσης ακινήτων, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο π.δ 111/2014 (Α' 76), εφόσον: α) Τα ακίνητα εντός της περιοχής έγκρισης εξυπηρετούνται από Μέσα Σταθερής Τροχιάς σε ακτίνα πεντακοσίων (500) μέτρων από τον σταθμό αυτών και β) αιτιολογείται από την απαιτούμενη κυκλοφοριακή μελέτη για την έγκριση του σχεδίου. Έως την θέση σε ισχύ των ως άνω Τοπικών ή Ειδικών Χωρικών Σχεδίων για τα οποία έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία έγκρισής τους, η εκπλήρωση των υποχρεώσεων των κτιρίων για τη δημιουργία θέσεων στάθμευσης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ν. 960/1979 (Α'194) είναι δυνατή για τα ως άνω ακίνητα και με την καταβολή χρηματικής εισφοράς ανάλογης με τις απαιτούμενες θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων του εξυπηρετούμενου κτιρίου σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στις διατάξεις του ν. 960/1979 (Α'194).»

3. Η περ. α) του άρθρου 1 του από 19 Οκτωβρίου 2011 Προεδρικού Διατάγματος «Έγκριση πολεοδομικής μελέτης επέκτασης της περιοχής ΒΟΤΡΥΣ – ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟ της δημοτικής ενότητας Ελευσίνας του δήμου Ελευσίνας (ν. Αττικής) (Π.Ε. 3), τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου στα όρια σύνδεσης και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης» (ΑΑΠ' 300) τροποποιείται ως εξής:

«α) Το πολεοδομικό σχέδιο στην περιοχή ΒΟΤΡΥΣ -ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟ στην πολεοδομική ενότητα 3 (Π.Ε. 3) της δημοτικής ενότητας Ελευσίνας του Δήμου Ελευσίνας (ν. Αττικής) με τον καθορισμό οικοδομησίμων χώρων (ΟΤ 14,15, 32, 32 Α), πεζοδρόμων, χώρου πολιτιστικών

λειτουργιών και αρχαιολογικού μουσείου (Ο.Τ. 363), χώρου πολιτιστικών λειτουργιών. (Ο.Τ. 362), υπαίθριου χώρου στάθμευσης (Ο.Τ. 14 α), Κ.Χ. χώρων πρασίνου (Ο.Τ. 360, 361,14β).»

4. Η παρ. 2 του άρθρου 3 του από 19 Οκτωβρίου 2011 Προεδρικού Διατάγματος «Έγκριση πολεοδομικής μελέτης επέκτασης της περιοχής ΒΟΤΡΥΣ – ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟ της δημοτικής ενότητας Ελευσίνας του δήμου Ελευσίνας (ν. Αττικής) (Π.Ε. 3), τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου στα όρια σύνδεσης και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης» (ΑΑΠ' 300), τροποποιείται ως εξής:

«2. Στα Ο.Τ. 14α, 362 και 363 επιτρέπονται οι παρακάτω χρήσεις και καθορίζονται χώροι ως εξής:

- Στο Ο.Τ. 14α γήπεδο στάθμευσης
- Στο Ο.Τ. 362 χώρος πολιτιστικών λειτουργιών.
- Στο Ο.Τ. 363 χώρος πολιτιστικών λειτουργιών και αρχαιολογικού μουσείου.»

5. Στο άρθρο 20 του ν. 3982/2011 (Α' 143), όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 10 ως εξής:

«10. Σε περιοχές εκτός ρυμοτομικού σχεδίου με καθορισμένη βιομηχανική χρήση γης εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 4067/2012 (Α' 79). Επί των ζεύξεων που προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 4067/2012 δύναται να εγκαθίσταται και να λειτουργεί μηχανολογικός εξοπλισμός για τη μεταφορά προϊόντων ή πρώτων υλών, τηρουμένων των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας. Οι ζεύξεις δύναται να διέρχονται από τους υποχρεωτικά οριζόμενους ακάλυπτους χώρους του γηπέδου.»

6. Στο τέλος του άρθρου 3 του ν. 4062/2012 (Α' 70), όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Οι κοινές υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 1, την περ. β' της παρ. 2 και την παρ. 3 του παρόντος εγγράφονται στα κτηματολογικά βιβλία που τηρούν τα κατά τόπους αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 2664/1998 (Α' 275), όπως ισχύει, ύστερα από αίτηση που υποβάλλει η εταιρεία «Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. Από την εγγραφή των εν λόγω πράξεων στα κτηματολογικά βιβλία σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, διενεργούνται στα κτηματολογικά διαγράμματα των επηρεαζόμενων ακινήτων όλες οι γεωμετρικές μεταβολές που αυτές επιφέρουν, καθώς και εκείνες που τυχόν η συντέλεσή τους επιφυλάσσεται στο μέλλον από τις οικείες διατάξεις λόγω επιγενόμενων μεταβολών στο εμπράγματο καθεστώς των εν λόγω ακινήτων. Στις περιπτώσεις αυτές, για την ενημέρωση των κτηματολογικών φύλλων και διαγραμμάτων εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2664/1998, όπως ισχύει. Οι μεταβολές στο εμπράγματο καθεστώς των ακινήτων που συνοδεύουν τις γεωμετρικές αυτές μεταβολές, τελούν υπό την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις οικείες διατάξεις.»

7. Στο άρθρο 2 του από 2.7.1994 Π. Δ/τος «Καθορισμός ειδικών χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης στην περιοχή του Εμπορικού Τριγώνου του ρυμοτομικού σχεδίου Αθηνών» (Δ' 704), το τρίτο εδάφιο της υποπερ. β της περ. 1 της παρ. ΙΙ αντικαθίσταται ως εξής:

«— στα κτίρια χρήσεων πολιτιστικών, κοινωνικής πρόνοιας, ξενώνων και ξενοδοχείων, γραφείων, διοίκησης, κοινωφελών οργανισμών, εκπαίδευσης, στάθμευσης, με την προϋπόθεση ότι κάθε μία από τις παραπάνω χρήσεις καταλαμβάνει ολόκληρο το κτίριο, με

δυνατότητα εξαίρεσης του ισογείου υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται ανεξάρτητη είσοδος στους ορόφους.»

8. Στο άρθρο 2 του από 18.3.1998 Π. Δ/τος «καθορισμός χρήσεων γης και ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης στην περιοχή Ψυρρή - Κέντρου (Ομόνοιας), του ρυμοτομικού σχεδίου Αθηνών» (Δ' 233):

α. Το τέταρτο εδάφιο της υποπερ. γ) της περ. Ι της παρ. 2 αντικαθίσταται με τη φράση «στα κτίρια με χρήσεις πολιτιστικές, κοινωνικής πρόνοιας, ξενώνων και ξενοδοχείων, γραφείων, τραπεζών, ασφαλειών, διοίκησης, κοινωφελών οργανισμών, εκπαίδευσης, στάθμευσης, με την προϋπόθεση ότι κάθε μία από τις παραπάνω χρήσεις καταλαμβάνει ολόκληρο το κτίριο, με δυνατότητα εξαίρεσης του ισογείου υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται ανεξάρτητη είσοδος στους ορόφους.»

β. Στην υποπερ. α) της περ. Ι της παραγράφου 1 η φράση «ξενοδοχεία μέχρι 100 κλινών και ξενώνες» αντικαθίσταται με τη φράση «ξενοδοχεία και ξενώνες ».

9. Στο άρθρο 2 του από 23.7.1998 Π. Δ/τος «Καθορισμός χρήσεων γης και ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης στην περιοχή του Μεταξουργείου, του ρυμοτομικού σχεδίου Αθηνών» (Δ' 616), η υποπερ. 2 της περίπτωσης α) της υποπαρ. Γ της παρ. Ι αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Ξενοδοχεία και ξενώνες. »

10. Στο άρθρο 26 του ν. 4067/2012 (Α' 79), όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 9, ως εξής:

«9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.»

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τεχνικές οδηγίες μελετών για τον σχεδιασμό αστικών οδών και υπαίθριων δημόσιων χώρων.

12. Η περιγραφή της Ζώνης Α', στην υποπαρ. 1 της παρ. ΙΙ του άρθρου 21 του ν. 2742/1999 (Α' 207) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ζώνη Α:

Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως περιοχή απόλυτης προστασίας και αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος, στην οποία επιτρέπεται μόνο η εγκατάσταση υπαίθριων ή ημιυπαίθριων καθιστικών (περίπτερα αναψυχής).

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται στη ζώνη αυτή η χρήση υφιστάμενων κτιρίων εκπαίδευσης και παρεμφερών κοινωφελών λειτουργιών, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι το γήπεδο δεν εμπίπτει στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, έχει εμβαδόν τουλάχιστον 6.000 τ.μ. και έχει πρόσωπο στην οριακή εγκεκριμένη οδό του σχεδίου πόλεως.

Για τα κτίρια των παραπάνω χρήσεων ορίζεται ο συντελεστής δόμησης 0,30 και συντελεστής κάλυψης 0,20.

Εγκαταστάσεις, που εξυπηρετούν την εθνική άμυνα και υφίστανται στη ζώνη αυτή διέπονται από το δικό τους νομικό καθεστώς.»

13. Μέχρι την συγκρότηση των ΠΕ.Σ.Α. του άρθρου 12, των Επιτροπών Εξέτασης Προσφυγών Αυθαιρέτων του άρθρου 17, των Περιφερειακών Επιτροπών Προσβασιμότητας του άρθρου 18, των ΠΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. του άρθρου 22 και των Επιτροπών των παρ. 3 και 9 του άρθρου 116 και της παρ. 10 του άρθρου 117 του ν. 4495/2017 (Α' 167), με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύναται να καθορίζονται τα όργανα που ασκούν μεταβατικά τις αρμοδιότητες αυτών.

14. Η περ. δ της παρ. 2 του άρθρου 102 του ν. 4495/2017, όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

«δ. Κατά είκοσι τοις εκατό (20%), σε περιπτώσεις υπαγωγών των άρθρων 116 και 117.»

15. Οι άδειες των περ. α, β, γ, δ, ια της Κατηγορίας 1 και της περ. α της Κατηγορίας 2 του άρθρου 36 του ν. 4495/2017 μπορούν, έως τις 30.09.2020, να εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4495/2017. Η διαδικασία αυτή μπορεί να ακολουθηθεί, κατ' επιλογήν του ενδιαφερομένου, και για αιτήσεις αδειών που είναι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Όλοι οι φάκελοι των αδειών που εκδίδονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο ελέγχονται από την αρμόδια Υ.ΔΟΜ. υποχρεωτικά έως τις 30.11.2020 και, σε περίπτωση που από τους ελέγχους προκύψουν ελλείψεις ή σφάλματα, οι αντίστοιχες άδειες ανακαλούνται.

16. Ο έλεγχος των εισφορών και κρατήσεων του έργου υπέρ του Δημοσίου, Δήμου, e-ΕΦΚΑ για άδειες της Κατηγορίας 3 που χορηγούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου έως τις 30.09.2020, καθώς και αυτών που εκδίδονται με τη διαδικασία της παρ.15, γίνεται έως τις 31.10.2020. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο προκύπτει ελλιπής υποβολή των δικαιολογητικών ή εσφαλμένος υπολογισμός των εισφορών και κρατήσεων, ενημερώνονται ο διαχειριστής της αίτησης και ο ιδιοκτήτης μέσω του πληροφοριακού συστήματος, προκειμένου να προβούν στις απαραίτητες διορθώσεις - συμπληρώσεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός. Εάν οι απαραίτητες διορθώσεις ή συμπληρώσεις δεν γίνουν εντός της προθεσμίας αυτής, η άδεια ανακαλείται.

17. Σε κτίρια ή εγκαταστάσεις που λειτουργούν για τις ανάγκες του συστήματος υγείας, καθώς και στον περιβάλλοντα χώρο αυτών, επιτρέπεται προς αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών και μόνο για το χρονικό διάστημα ισχύος έκτακτων μέτρων αντιμετώπισης του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, και πάντως όχι πέραν της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 2020, η τοποθέτηση και διατήρηση προσωρινών κατασκευών κάθε τύπου, καθώς και υποδομών που υποστηρίζουν τον μηχανολογικό εξοπλισμό αυτών, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου δύναται να παρατείνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 100

Πολοδομικές ρυθμίσεις Υποσταθμών Μεταφοράς και Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας

Στην παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4495/2017 (Α' 167) προστίθεται περ. κα) ως ακολούθως:

«κα) Κατασκευές υπόγειων βάσεων από οπλισμένο σκυρόδεμα για την έδραση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού κάθε είδους, η εγκατάσταση επ' αυτών του αντίστοιχου

ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, καθώς και οι κατασκευές των συνοδών έργων εντός κάθε τύπου και κατηγορίας υπαίθριων Υποσταθμών του Συστήματος Μεταφοράς και του Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, υφισταμένων ή νέων, που σε κανένα σημείο δεν υπερβαίνουν τα 0,50 μ. από την τελικά διαμορφωμένη στάθμη εδάφους και για τις οποίες διατίθεται στατική μελέτη εγκεκριμένη από τον φορέα υλοποίησης.»

Άρθρο 101

Ρυθμίσεις για τη δόμηση υπόγειων Υδροηλεκτρικών Σταθμών

1. Η έκδοση οικοδομικής άδειας για την κατασκευή υπογείων Υδροηλεκτρικών Σταθμών με τις συνοδές υπέργειες εγκαταστάσεις τους γίνεται κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης με την διαδικασία και υπό τους όρους του παρόντος.
2. Οι ανωτέρω Σταθμοί εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4067/2011 (Α' 79) και από τους υφιστάμενους όρους και περιορισμούς δόμησης και οφείλουν να πληρούν τις ειδικές απαιτήσεις λειτουργικότητας που απορρέουν κατά περίπτωση από τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους και τη συγκεκριμένη θέση κατασκευής τους.
3. Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ. 2 εκδίδεται απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που επέχει θέση οικοδομικής άδειας του άρθρου 28 του ν. 4495/2017 (Α' 167), σύμφωνα με τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων.
4. Για την κατασκευή Σταθμού της παρ. 1 υποβάλλεται από τον φορέα του έργου στη Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εναλλακτικών Καυσίμων (Διεύθυνση ΑΠΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας φάκελος έκδοσης οικοδομικής άδειας, ο οποίος περιλαμβάνει τα προβλεπόμενα από το νόμο στοιχεία, καθώς και τεχνική έκθεση, στην οποία περιγράφονται οι ζητούμενες οικοδομικές εργασίες και τεκμηριώνεται η ιδιαιτερότητα του έργου και η λειτουργικότητά του, τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης, τομές, όψεις, τις απαιτούμενες εγκρίσεις άλλων φορέων, καθώς και μελέτες και σχέδια για το σύνολο των εργασιών και των εγκαταστάσεων υπογεγραμμένα από αρμόδιο μηχανικό.
5. Η Διεύθυνση ΑΠΕ εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή του φακέλου ελέγχει την πληρότητα των υποβληθέντων στοιχείων, τη συμβατότητα των στοιχείων αυτών με τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης του έργου, καθώς και τις οικοδομικές εργασίες που περιλαμβάνονται στην τεχνική έκθεση ως προς τη λειτουργικότητα του Σταθμού και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Η Διεύθυνση ΑΠΕ μπορεί εντός του ανωτέρω διαστήματος να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων ή/και αναγκαίες διορθώσεις από τον φορέα του έργου και, στη συνέχεια, εφόσον υποβληθούν επαρκή συμπληρωματικά στοιχεία και γίνουν οι αναγκαίες διορθώσεις που τυχόν έχουν ζητηθεί, διαβιβάζει με θετική εισήγησή της τον φάκελο στην Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων (ΔΑΟΚΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

6. Η ΔΑΟΚΑ εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης της θετικής εισήγησης της Διεύθυνσης ΑΠΕ ελέγχει τα στοιχεία του φακέλου που δεν έχουν ελεγχθεί από τη Διεύθυνση ΑΠΕ, όπως αυτά προκύπτουν από την εισήγηση της τελευταίας, σύμφωνα με την παρ. 5, καθώς και τοπογραφικά διαγράμματα, διαγράμματα κάλυψης, απαιτούμενες εγκρίσεις άλλων φορέων. Η ΔΑΟΚΑ μπορεί εντός του ανωτέρω διαστήματος να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων ή/και αναγκαίες διορθώσεις από τον φορέα του έργου και, στη συνέχεια, εφόσον υποβληθούν επαρκή συμπληρωματικά στοιχεία και γίνουν οι αναγκαίες διορθώσεις που τυχόν έχουν ζητηθεί, διαβιβάζει τον φάκελο στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θετική εισήγηση για την έκδοση της απόφασης της παρ. 2.

7. Ο ορισθείς ως υπεύθυνος επιβλέπων μηχανικός ευθύνεται για τη συμβατότητα των οικοδομικών εργασιών που εκτελέστηκαν με τα στοιχεία που εμπεριέχονται στον φάκελο του έργου. Ο έλεγχος της συμβατότητας διενεργείται κατά τον έλεγχο που διενεργείται από το κλιμάκιο της παρ. 11 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει. Αν οι οικοδομικές εργασίες δεν εκτελέστηκαν σύμφωνα με τα στοιχεία που εμπεριέχονται στο φάκελο του έργου, επιβάλλονται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας οι κυρώσεις της παρ. β) του άρθρου 48 του ν. 4495/2017 (Α' 167), όπως ισχύει, και ακολουθείται αναλογικά η διαδικασία του άρθρου 48.

8. Τα υπόγεια κτίρια και οι υπόγειοι αγωγοί των Υδροηλεκτρικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη των δεκαπέντε (15) MW επιτρέπεται να κατασκευάζονται στο επιβαλλόμενο βάθος, με ενημέρωση των ιδιοκτητών και χωρίς αποζημίωση των υπερκειμένων, υπό τον όρο ότι δεν θα παραβλάπτεται η συνήθης εκμετάλλευση των υπερκειμένων ακινήτων.

9. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται και για τις περιπτώσεις υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κτιρίων σταθμών της παρ. 1 ανωτέρω.

Άρθρο 102

Διατάξεις δασικής νομοθεσίας

1. Στο τέλος του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 998/1979 (Α' 289) προστίθεται η εξής φράση: «και από νομικά πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).»

2. Οι οριζόμενες εγκαταστάσεις στην παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 998/1979 (Α' 289), όπως ισχύει, καθώς και οι βοηθητικοί χώροι και λοιπά συνοδά έργα και κατασκευές που εξυπηρετούν τη λειτουργία και την πρόσβαση σε αυτές, που εγκαταστάθηκαν κατόπιν διοικητικής πράξης άλλης αρχής, χωρίς όμως άδεια τη δασικής υπηρεσίας σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του ως άνω νόμου, οφείλουν να λάβουν έως τις 30.04.2021 την έγκριση επέμβασης του άρθρου 45 του ίδιου νόμου, με την επιφύλαξη των παρ. 4 και 6 του ίδιου άρθρου. Μέχρι το πέρας της τιθέμενης προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί και οι

πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία, εφόσον εκδοθεί η απόφαση έγκρισης επέμβασης.

3. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις ανωτέρω εκτάσεις επιτρέπεται η εγκατάσταση μηχανισμών με συρματοσχοινα (σχοινοσιδηρόδρομοι, καλωδιοκίνητοι εναέριοι θάλαμοι και τηλεσκι) που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεων της παρούσας ή λειτουργούν αυτοτελώς, ως ανεξάρτητες εγκαταστάσεις, με την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται αισθητική αλλοίωση του τοπίου.»

4. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 998/1979 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εκτάσεις που διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, επί των οποίων βρίσκονται εγκαταστάσεις και συνοδά έργα που αξιοποιήθηκαν και λειτούργησαν νομίμως, μπορούν να διατίθενται με πράξη της οικείας δασικής Αρχής, τηρουμένης της διαδικασίας του επιτρεπτού της επέμβασης, των υποχρεώσεων και προϋποθέσεων αυτής, της περιβαλλοντικής αδειοδοτικής διαδικασίας, και των απαιτούμενων από την σχετική περί των υδάτων νομοθεσία αδειών, προς αποκλειστικό σκοπό την εξυπηρέτηση λειτουργίας άντλησης και εμφιάλωσης νερού.»

5. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 13 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 (Α' 159) τίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, δεν απαιτείται για την ισχύ των παραπάνω αποφάσεων, οι δικαιούχοι, προς τους οποίους έχει μεταβιβασθεί το δικαίωμα, να είναι κατά κύριο επάγγελμα γεωργοί ή κτηνοτρόφοι.»

6. Στο άρθρο 2 του ν. 4626/2019 (Α' 141) προστίθεται παρ. 15 ως εξής:

«15. Οι εκτάσεις που μεταβιβάσθηκαν δυνάμει των υπ' αρ. 6165/6-3-1930 και 6166/6-3-1930 συμβολαίων του Συμβολαιογράφου Αθηνών Πέτρου Νικολάου Καββαδία θεωρείται ότι έχουν απωλέσει τον δασικό τους χαρακτήρα και έχουν καταστεί κλήροι εποικισμού από την έκδοση των αποφάσεων του Υπουργού Γεωργίας που συνοδεύουν τα παραπάνω συμβόλαια και διά των οποίων επετράπη η μεταβίβασή τους. Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες για την προστασία των παραπάνω εκτάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, ιδίως πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής, αποφάσεις κήρυξης εκτάσεων ως αναδασωτέων, πρωτόκολλα επιβολής ειδικής αποζημίωσης ανακαλούνται αυτοδικαίως. Προκειμένου οι παραπάνω εκτάσεις να ταυτοποιηθούν ως προς τα εξωτερικά τους όρια, λαμβάνεται υπόψη τοπογραφικό διάγραμμα θεωρημένο από τη Διεύθυνση Τοπογραφικών Εφαρμογών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

Άρθρο 103

Παράταση διάρκειας συμβάσεων μίσθωσης δικαιωμάτων έρευνας και διαχείρισης γεωθερμικού πεδίου

Η διάρκεια των συμβάσεων μίσθωσης δικαιωμάτων έρευνας και διαχείρισης γεωθερμικού πεδίου υψηλής θερμοκρασίας του άρθρου 30 του ν. 4342/2015 (Α' 143), παρατείνεται για πέντε (5) ακόμα έτη από την ημερομηνία λήξης τους. Οι προβλεπόμενες στις συμβάσεις του

προηγούμενου εδαφίου, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, καταληκτικές προθεσμίες μεταφέρονται κατά πέντε (5) έτη. Λοιπά δικαιώματα και υποχρεώσεις παραμένουν ισχυρά, σύμφωνα με τους σχετικούς όρους των συμβάσεων μίσθωσης. Στην περίπτωση μισθώσεων του πρώτου εδαφίου του παρόντος όπου η παράταση μπορεί να γίνει μονομερώς με σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης, οι σχετικές συμβολαιογραφικές πράξεις ισχύουν αναδρομικά από τη λήξη της προηγούμενης μονομερούς παράτασης .

Άρθρο 104

Κατάργηση διατάξεων του ν. 4533/2018 – Λιγνιτικό Τέλος – Τεχνική Γραμματεία ΣΔΑΜ

1. Η παρ. 10 του άρθρου 3 του ν. 4533/2018 (Α' 75) καταργείται και η παρ. 11 του ίδιου άρθρου αναριθμείται σε 10.

2. Το άρθρο 7 του ν. 4533/2018 (Α' 75) αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«Άρθρο 7

Ειδικό τέλος δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης λιγνίτη

1. Επιβάλλεται από την 1η Ιανουαρίου 2019 υπέρ των Περιφερειών Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου και σε βάρος των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση λιγνίτη που κατέχουν ή τους έχουν παραχωρηθεί με οποιονδήποτε τρόπο δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης λιγνίτη επί λιγνιτοφόρων περιοχών εντός της Ελληνικής Επικράτειας, ειδικό τέλος ύψους 1,40 ευρώ ανά μεγαβατώρα (€/MWh) παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη. Τα κονδύλια που προκύπτουν από την επιβολή του παραπάνω τέλους χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής, ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος και έργων μετεγκατάστασης οικισμών των Περιφερειακών Ενοτήτων Αρκαδίας, Κοζάνης και Φλώρινας.

2. Τα ως άνω κονδύλια καταβάλλονται σε ειδικούς λογαριασμούς που τηρούνται από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, κατά τον χρόνο και με τον τρόπο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι παραγωγοί οφείλουν να παρέχουν κάθε πληροφορία αναφορικά με τον τρόπο υπολογισμού του τέλους επί της παραγόμενης ενέργειας, ακολούθως προς τα οριζόμενα στην υπουργική απόφαση.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται:

α) τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη από τους παραγωγούς της παρ. 1, αναφορικά με τον τρόπο υπολογισμού του τέλους,

β) η διαδικασία απόδοσης οφειλόμενων και μη καταβληθέντων τελών που αφορούν στο διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 2019 και εφεξής,

γ) η μεθοδολογία, η διαδικασία κατανομής και οι δικαιούχοι των κονδυλίων ανά περιφερειακή ενότητα σύμφωνα με την παρ. 4 καθώς και ο χρόνος και τρόπος διάθεσης των κονδυλίων που καταβάλλονται για τους σκοπούς του παρόντος,

δ) ο τρόπος συγκρότησης, λειτουργίας και αρμοδιότητες της Επιτροπής Κατανομής των κονδυλίων, αποτελούμενης από: α) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και

Ενέργειας, με τον αναπληρωτή του β) έναν εκπρόσωπο από κάθε Περιφέρεια εκ των Περιφερειών Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου, με τον αναπληρωτή του, γ) έναν εκπρόσωπο από κάθε Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) εκ των Περιφερειών Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου με τον αναπληρωτή του, καθώς και δ) έναν εκπρόσωπο κάθε παραγωγού της παρ. 1, με τον αναπληρωτή του,

ε) ο τρόπος σύστασης, συγκρότησης, λειτουργίας και οι αρμοδιότητες των Επιτροπών Παρακολούθησης και Ελέγχου των έργων, τα οποία υλοποιούνται με χρηματοδότηση από τα ανωτέρω κονδύλια,

στ) η μεθοδολογία υπολογισμού των προστίμων της παρ. 3 και η διαδικασία επιβολής αυτών και

ζ) κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τα ανωτέρω.

3. Οι χρηματικές κυρώσεις της παρ. 2 επιβάλλονται σε περίπτωση μη καταβολής ή μη ολοσχερούς καταβολής του τέλους ή μη συμμόρφωσης με τις λοιπές υποχρεώσεις που προβλέπονται στην υπουργική απόφαση της παρ. 2. Το ύψος του προστίμου μπορεί να ανέρχεται σε περίπτωση: α) μη καταβολής του συνόλου ή μέρους του τέλους από τον παραγωγό, μέχρι και το διπλάσιο του ποσού του τέλους που δεν έχει καταβληθεί και β) μη συμμόρφωσης με τις λοιπές υποχρεώσεις που προβλέπονται στην ως άνω υπουργική απόφαση σε ποσοστό μέχρι και 20% του τέλους που θα κατανεμηθεί από την αρμόδια Επιτροπή και αντιστοιχεί στην Περιφερειακή Ενότητα προς την οποία γεννώνται οι υποχρεώσεις των παραγωγών του παρόντος. Σε περίπτωση υποτροπής, πέραν της επιβολής της χρηματικής κύρωσης του προηγούμενου εδαφίου, δύναται κατά περίπτωση να αποφασίζεται και έκπτωση από την παραχώρηση ή ανάκληση των δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης ή της άδειας μεταλλευτικών ερευνών, σύμφωνα με τις σχετικές περί έκπτωσης από παραχώρηση ή ανάκλησης άδειας μεταλλευτικών ερευνών διατάξεις του ν.δ. 210/1973 (Α' 277).

4. Η κατανομή των ως άνω κονδυλίων στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας, Κοζάνης και Αρκαδίας, γίνεται αναλογικά προς την παραχθείσα ηλεκτρική ενέργεια από τους θερμικούς λιγνιτικούς Σταθμούς των ανωτέρω περιοχών.»

3. Μέχρι τη συγκρότηση των επιτροπών της περ. ε) της παρ. 2 ισχύει η υπ' αρ. ΑΠ ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/12623/168/4.2.2020 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

4. Ο Συντονιστής του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ) της ΠΥΣ υπ' αρ. 52/2019 (Α' 213) και Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ δύναται να συστήνει και να συγκροτεί με απόφασή του άμισθες ομάδες εργασίας ή επιτροπές συμβουλευτικού χαρακτήρα για θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα της Συντονιστικής Επιτροπής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 της ανωτέρω ΠΥΣ, και να ρυθμίζει κάθε σχετική λεπτομέρεια για την οργάνωση και τη λειτουργία τους. Ως μέλη των ομάδων ή των επιτροπών ορίζονται επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες με εμπειρία ή ειδικές γνώσεις συναφείς με τα ανωτέρω θέματα. Ειδικά στην περίπτωση υποψηφίων μελών που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή μετακλητοί συνεργάτες, προηγείται πρόταση στον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό.

5. Συστήνεται Τεχνική Γραμματεία της Συντονιστικής Επιτροπής Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης του άρθρου 3 της υπ' αρ. 52/2019 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 213).

Έργο της Τεχνικής Γραμματείας είναι η υποστήριξη της Συντονιστικής Επιτροπής στην κατάρτιση και υλοποίηση του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ) και των υποκείμενων αυτού «Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης», καθώς και στις λοιπές αυτής αρμοδιότητες, όπως εξειδικεύονται στα άρθρα 2 και 3 της ΠΥΣ 52/2019.

Η Τεχνική Γραμματεία αποτελείται από δώδεκα (12) μέλη και συγκροτείται με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής, με την οποία ρυθμίζονται ειδικότερα το έργο, η οργάνωση, η λειτουργία και η χρηματοδότησή της, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Τα μέλη της Τεχνικής Γραμματείας διατίθενται σε αυτήν από την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ Α.Ε., τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και τις Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ των Υπουργείων, των οποίων προΐστανται οι Υπουργοί που συγκροτούν την Κυβερνητική Επιτροπή ΣΔΑΜ της υπ' αρ. 52/2019 ΠΥΣ, και από τους φορείς προέλευσης των μελών της Συντονιστικής Επιτροπής, χωρίς πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση, μετά από πρόταση του Συντονιστή ΣΔΑΜ.

Η διάρκεια της διάθεσης είναι δύο (2) έτη, η οποία μπορεί να παραταθεί για ισόχρονο διάστημα και κατά το διάστημα αυτό τα στελέχη διατηρούν την αρχική τους θέση.

Για την εκτέλεση του έργου της και εν γένει προς το σκοπό υλοποίησης των δράσεων που αποφασίζονται από την Κυβερνητική Επιτροπή της ΠΥΣ 52/2019, η Τεχνική Γραμματεία υποστηρίζεται διοικητικά και υλικοτεχνικά από τις υπηρεσίες των φορέων προέλευσης των μελών της Συντονιστικής Επιτροπής και δύναται να υλοποιεί ως δικαιούχος πράξεις τεχνικής βοήθειας συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν. 4314/2014 (Α' 265).

Άρθρο 105

Αρμοδιότητα έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών ηλεκτροπαραγωγής ισχύος κάτω από 50 MW

1. Άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας καθώς και επέκτασης και ανανέωσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με χρήση συμβατικών καυσίμων και σταθμών Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (ΣΗΘ) με χρήση συμβατικών καυσίμων, συνολικής ισχύος ανά σταθμό έως 50 MW, εκδίδονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
2. Αιτήματα για τη χορήγηση αδειών της παρ. 1, τα οποία εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαβιβάζονται, με συνημμένο το σύνολο των στοιχείων του σχετικού φακέλου από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στις οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις εντός εξήντα (60) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.
3. Αιτήματα για ανανέωση ή παράταση αδειών εγκατάστασης και αδειών λειτουργίας για σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με χρήση συμβατικών καυσίμων ή με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) ή Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) υποβάλλονται τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν τη λήξη της υφιστάμενης άδειας. Κατά το χρονικό διάστημα που τυχόν μεσολαβεί μεταξύ της λήξης ισχύος της υφιστάμενης άδειας και της έκδοσης της σχετικής απόφασης και εφόσον η διαδικασία εξέτασης του αιτήματος είναι σε εξέλιξη, η υφιστάμενη άδεια διατηρείται σε ισχύ.

Άρθρο 106

Οριοθέτηση έργων αγωγών

1. Η παρ.1 του άρθρου 176 του ν. 4001/2011 (Α' 179) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διαδρομή και εγκατάσταση των αγωγών φυσικού αερίου διασύνδεσης:

α) Ελλάδας- Ιταλίας (ΥΑΦΑ-ΠΟΣΕΙΔΩΝ ή IGI Poseidon), η οποία περιγράφεται στην από 4 Νοεμβρίου 2005 Διακρατική Συμφωνία μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας, που κυρώθηκε με το ν. 3441/2006 (Α' 39), όπως ανασχεδιάστηκε επί ελληνικού εδάφους έως την ελληνοτουρκική μεθόριο,

β) Ελλάδας – Ανατολικής Μεσογείου (East Med Pipeline), ο οποίος υλοποιείται από τον κατά το άρθρο 177 παρ. 2 εδ. α) φορέα,

γ) Ελλάδας-Βουλγαρίας σε εκτέλεση του από 24 Απριλίου 2009 Μνημονίου μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και

δ) Ελλάδας με άλλο κράτος σε εκτέλεση σχετικής διακρατικής συμφωνίας,

ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

2. Η διάταξη της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 177 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Όπου στις διατάξεις των άρθρων αυτών αναφέρονται: η εταιρεία "TRANS BALKAN PIPELINE BV" ή "η εταιρεία", νοούνται η εταιρεία "ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΑΕ (IGI-POSEIDON)" για το έργο του αγωγού Ελλάδας-Ιταλίας και το έργο του αγωγού διασύνδεσης Ελλάδας και Ανατολικής Μεσογείου (East Med Pipeline), η κοινή εταιρεία ICGBAD για το έργο του αγωγού Ελλάδας- Βουλγαρίας, καθώς και η εταιρία που συνιστάται για το έργο Ελλάδας- άλλου κράτους αντίστοιχα».

Άρθρο 107

Προμηθευτής Τελευταίου Καταφυγίου φυσικού αερίου

1. Η περ. (α) της παρ. 2 του άρθρου 57 του ν. 4001/2011 (Α' 179) αντικαθίσταται ως εξής:

«(α) Για το Φυσικό Αέριο, με πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που γίνεται από τη ΡΑΕ κατ' αναλογική εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 56. Για την πρώτη εφαρμογή της παρούσας η δημοσίευση της πρόσκλησης γίνεται από τη ΡΑΕ έως τις 30.09.2020. Με απόφαση της ΡΑΕ καθορίζονται η διαδικασία, οι όροι, τα κριτήρια επιλογής, η διάρκεια της υπηρεσίας, ο τρόπος πλήρους κάλυψης τους κόστους της παρεχόμενης υπηρεσίας και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Σε περίπτωση που δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον κατά τα ως άνω, ως πάροχος της Υπηρεσίας Τελευταίου Καταφυγίου ορίζεται, με απόφαση της ΡΑΕ, Προμηθευτής ή Προμηθευτές Φυσικού Αερίου, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη το μερίδιο στην

Ελληνική αγορά, το μερίδιο ανά γεωγραφική περιοχή και τις κατηγορίες Πελατών που έκαστος εξ αυτών εξυπηρετεί.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 81 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών ορισμού Προμηθευτή Τελευταίου Καταφυγίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 57, σε περίπτωση εξόδου Προμηθευτή από την αγορά λόγω υπαιτιότητας του Προμηθευτή, οι Κάτοχοι Άδειας Προμήθειας οι οποίοι δεν τροφοδοτούν μόνο Μεγάλους Πελάτες, οφείλουν να παρέχουν αδιαλείπτως Φυσικό Αέριο στους Πελάτες του προηγούμενου Προμηθευτή. Με απόφαση της ΡΑΕ ορίζονται οι υπόχρεοι της εν λόγω υπηρεσίας, ο τρόπος πλήρους κάλυψης του κόστους της παρεχόμενης υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 56, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

Άρθρο 108

Τροποποιήσεις του ν. 3054/2002

1. Η περ. α' της παραγράφου 13 του άρθρου 3 του ν. 3054/2002 (Α' 230) αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Μεγάλους Τελικούς Καταναλωτές, των οποίων οι ετήσιες καταναλώσεις για αποκλειστικά ίδια χρήση ανά νομικό πρόσωπο υπερβαίνουν τους 150.000 μετρικούς τόνους και οι οποίοι διαθέτουν ίδιους αποθηκευτικούς χώρους.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 14 του ν. 3054/2002, ως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών καθορίζονται ανταποδοτικά τέλη για την έκδοση, τροποποίηση ή επέκταση των αδειών του παρόντος, αντίστοιχα, καθώς και ετήσια ανταποδοτικά τέλη για τη χρήση των αδειών αυτών.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η προθεσμία καταβολής των ανωτέρω ετήσιων τελών και η διαδικασία επιβολής προστίμων, σε περίπτωση διαπίστωσης μη καταβολής ή εκπρόθεσμης καταβολής τους, το ύψος των προστίμων, ο αναλυτικός λογαριασμός εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού υπέρ του οποίου καταβάλλονται τα ανωτέρω τέλη και τα σχετικά πρόστιμα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.»

3. Στο άρθρο 14 του ν. 3054/2002 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Τα πρόστιμα της παρ. 5 επιβάλλονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της κατά περίπτωση Αδειοδοτούσας Αρχής.»

Άρθρο 109

Τροποποίηση του άρθρου 18 του ν. 3982/2011

Στο τέλος του άρθρου 18 του ν. 3982/2011 (Α' 143) προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Για την εγκατάσταση και για κάθε περίπτωση επέκτασης ή/και εκσυγχρονισμού των Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υπ' αρ. Δ3/Α/οικ.4303 ΠΕ 26510/2012 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 603), καθώς και των δραστηριοτήτων των υποθαλάσσιων συστημάτων μεταφοράς ή/και αποθήκευσης φυσικού αερίου, απαιτείται Έγκριση Εγκατάστασης κατά τον έννοια της παρ. 11Α του άρθρου 17. Στις δραστηριότητες του ως άνω εδαφίου δεν εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των παρ. 6Α, 6Β, 6Γ, 6Δ και 6Ε του άρθρου 20.

Για τη χορήγηση Έγκρισης Εγκατάστασης για τις δραστηριότητες του πρώτου εδαφίου δεν απαιτείται η προσκόμιση βεβαιώσεων χρήσεων γης».

Άρθρο 110

Δικαιώματα διέλευσης για έρευνα υδρογονανθράκων

Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2289/1995 (Α' 27) προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Για τη διενέργεια των σεισμικών ή άλλων γεωφυσικών και γεωλογικών ερευνών που προβλέπονται στις άδειες αναζήτησης που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και στις συμβάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων που συνάπτει το Ελληνικό Δημόσιο, ο Ανάδοχος δύναται να χρησιμοποιεί, εντός του πλαισίου του παρόντος και των αδειών αναζήτησης και συμβάσεων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων βάσει των οποίων διενεργούνται, εκτάσεις που ανήκουν στο Δημόσιο, στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στα νομικά πρόσωπα αυτών, για το χρονικό διάστημα διενέργειας των παραπάνω ερευνών. Για την ανωτέρω προσωρινή χρήση δεν απαιτείται η λήψη οποιασδήποτε άδειας, έγκρισης ή συναίνεσης από τα παραπάνω πρόσωπα υπό την ιδιότητά τους ως κυρίων, νομέων ή κατόχων των εκτάσεων αυτών.

Εξήντα, κατ' ελάχιστο, ημέρες πριν από την έναρξη διενέργειας των εν λόγω ερευνών, υποβάλλεται από τον Ανάδοχο, με κοινοποίηση στην ΕΔΕΥ ΑΕ, το πρόγραμμα εργασιών έρευνας κατά περίπτωση στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου ή στον οικείο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο οποίος μεριμνά και για την ενημέρωση των νομικών προσώπων αυτού υπό την ιδιότητά τους ως κυρίων, νομέων ή κατόχων των εκτάσεων αυτών, για τις εκτάσεις που ανήκουν σε αυτά. Στο πρόγραμμα εργασιών περιλαμβάνονται ιδίως ο χρόνος έναρξης, η διάρκεια και η περιγραφή των εργασιών που θα λάβουν χώρα στις εν λόγω εκτάσεις.»

Άρθρο 111

Ρυθμίσεις θεμάτων Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ)

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4001/2011 (Α' 179) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διαδικασία επιλογής των μελών της ΡΑΕ της παρούσας εκκινεί κάθε φορά όχι νωρίτερα από έξι (6) μήνες πριν τη λήξη της θητείας εκάστου των μελών.»

2. Οι θέσεις που έχουν συσταθεί στη ΡΑΕ με την παρ. 10 του άρθρου 34 του ν. 3734/2009 (Α' 8), όπως ισχύει, διατηρούνται έως και τις 30.06.2021. Κατά τα λοιπά ισχύουν

οι διατάξεις του τρίτου άρθρου του ν. 4402/2016 (Α' 121). Οι θέσεις που έχουν συσταθεί στη ΡΑΕ σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4546/2018 (Α' 8), όπως ισχύει, διατηρούνται έως και τις 30.06.2021.

3. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) δύναται αποκλειστικά εντός του έτους 2020 να συνάπτει μία ή περισσότερες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών για την υποστήριξη διενέργειας των ανταγωνιστικών διαδικασιών του ν. 4414/2016, καθώς και για την ανάπτυξη του πληροφοριακού της συστήματος, με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, κατά παρέκκλιση του άρθρου 36 και της παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 5 του ίδιου νόμου. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ πλέον ΦΠΑ.

4. Με απόφαση της Ολομέλειας της ΡΑΕ είναι δυνατή η διάθεση ποσού από ίδιους πόρους της Αρχής με επιβάρυνση του προϋπολογισμού της, για την ενίσχυση δημόσιου φορέα ή φορέα που έχει συσταθεί με νόμο ή απόφαση κυβερνητικού οργάνου ή των οικείων υποδομών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση συνεπειών που δημιουργούνται από δυσμενείς για τη χώρα καταστάσεις όπως σεισμούς, πυρκαγιές και πανδημίες. Η οικονομική ενίσχυση παρέχεται ανεξάρτητα αν έχει προϋπολογιστεί η σχετική δαπάνη στον προϋπολογισμό της Αρχής. Αν απαιτείται τροποποίηση του προϋπολογισμού, αυτή λαμβάνει χώρα με την απόφαση της Αρχής για τη διάθεση ποσού κατά το πρώτο εδάφιο. Οι πόροι που διατίθενται για τον σκοπό αυτό προέρχονται από πόρους που έχει εισπράξει η Αρχή από πρόστιμα που έχει επιβάλει βάσει της κείμενης νομοθεσίας κατά την τελευταία πενταετία από τη λήψη της σχετικής απόφασης της Αρχής.

Άρθρο 112

Ρυθμίσεις θεμάτων Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης (ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ)

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 119 του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπως ισχύει, οι λέξεις «εννέα (9) ετών» αντικαθίστανται με τις λέξεις «δεκατριών (13) ετών».

Εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος το προσωπικό της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. που έχει διατεθεί στην εταιρεία ΔΑΠΕΕΠ Α.Ε., πρώην ΛΑΓΗΕ Α.Ε., μπορεί να δηλώσει εγγράφως ότι δεν συμφωνεί με την παράταση της διάθεσής του και να επανέλθει στην ΑΔΜΗΕ Α.Ε.

2. Το πρώτο εδάφιο της περ. β της παρ. 4 του άρθρου 119 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«(β) Να κατέχουν εταιρικά μερίδια ή μετοχές ή άλλες κινητές αξίες σε επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δραστηριότητα στους τομείς της παραγωγής ή της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή σε συνδεδεμένη με αυτές εταιρεία και εν γένει να κατέχουν συμμετοχή ή δικαιώματα ψήφου στο μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων αυτών άμεσα ή έμμεσα μέσω νομικών προσώπων.»

3. Για την κάλυψη των ιδιαίτερα αυξημένων και έκτακτων αναγκών που προέκυψαν για τον Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης (ΔΑΠΕΕΠ Α.Ε.) σε προσωπικό και εξαιτίας του χρόνου που απαιτείται για την ολοκλήρωση του διαγωνισμού πρόσληψης

τακτικού προσωπικού, ο ΔΑΠΕΕΠ, δύναται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, να συνάψει είκοσι πέντε (25) συμβάσεις έργου ή εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, εκ των οποίων είκοσι (20) με διετή διάρκεια και πέντε (5) με τριετή διάρκεια και τρεις (3) συμβάσεις έργου ορισμένου χρόνου με νομικούς με τριετή διάρκεια. Η σύναψη των συμβάσεων αυτών γίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας. Η παροχή υπηρεσιών στις θέσεις αυτές δεν γεννά οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη αξίωση ή προνόμιο μετά τη λήξη των συμβάσεων.

4. Στο άρθρο 18 του ν. 3468/2006 (Α' 129) προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Ειδικά για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, όλα τα Μητρώα Εγγυήσεων Προέλευσης τηρούνται στο Πληροφοριακό Σύστημα Εγγυήσεων Προέλευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας, το οποίο είναι ενιαίο για όλους τους Φορείς Έκδοσης και υπεύθυνος για τον ορισμό των προδιαγραφών του, τη λειτουργία του, τη συντήρηση και την αναβάθμισή του είναι αποκλειστικά ο Διαχειριστής ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης. Ο Διαχειριστής ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης διασφαλίζει τη συμμόρφωση του Πληροφοριακού Συστήματος Εγγυήσεων Προέλευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας με το ευρωπαϊκό πρότυπο EN 16325».

5. Η ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ δύναται αποκλειστικά εντός του έτους 2020 να συνάπτει μία ή περισσότερες συμβάσεις για την ανάπτυξη του Πληροφοριακού Συστήματος Εγγυήσεων Προέλευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας, με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, κατά παρέκκλιση του άρθρου 36 και της παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α' 147), με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 5 του ίδιου νόμου. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ πλέον ΦΠΑ.

Άρθρο 113

Ρυθμίσεις χρηματοδότησης μέτρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης

1. Η παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4342/2015 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Μέχρι τη σύσταση του Ειδικού Ταμείου Ενεργειακής Απόδοσης (ΕΤΕΑΠ), για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και άλλων μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, καθώς και δράσεων για την ανάπτυξη της αγοράς παροχής ενεργειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, χρησιμοποιείται το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Πράσινο Ταμείο, το οποίο ιδρύθηκε με το άρθρο 19 του ν.δ. 1262/1972 (Α' 194) και μετονομάστηκε με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3889/2010 (Α' 182). Οι πόροι της παρ. 1 του παρόντος άρθρου αποτελούν έσοδα του Πράσινου Ταμείου και αποδίδονται σε αυτό, σε ειδικό λογαριασμό ταμειακής διαχείρισης των πόρων του Πράσινου Ταμείου που αφορούν στους σκοπούς του παρόντος, ο οποίος τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, και ειδικότερα στον λογαριασμό υπό την επωνυμία «Πράσινο Ταμείο- Ταμείο Διαχείρισης Ενεργειακής Απόδοσης».

2. Στο άρθρο 21 του ν. 4342/2015 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Στο άρθρο 3 του ν. 3889/2010 (Α' 182) προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

5. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των παρ. 2 και 4 του παρόντος και για την εξυπηρέτηση των σκοπών του ν. 4342/2015 όπως ισχύει, κάθε θέμα που αφορά τη διαχείριση του εν λόγω λογαριασμού, τη διαδικασία, τον τρόπο μεταφοράς και τα κριτήρια είσπραξης, κατανομής και απόδοσης των πόρων του, και κάθε άλλο σχετικό θέμα που αφορά στους πόρους του Ειδικού Λογαριασμού υπό την επωνυμία "Πράσινο Ταμείο- Ταμείο Διαχείρισης Ενεργειακής Απόδοσης" ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας.»

Άρθρο 114

Ρύθμιση θεμάτων Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ) ΑΕ

1. Η διάρκεια των υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος συμβάσεων ορισμένου χρόνου, τις οποίες έχει συνάψει ο ΔΕΔΔΗΕ πριν τη θέση σε ισχύ του ν. 4643/2019 (Α' 193) και οι οποίες έληξαν ή λήγουν από τις 31.03.2020 έως και τις 30.06.2020, δύναται να παρατείνεται για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μηνών, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στις διατάξεις των παρ. 2 και 5 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 (Α' 28). Μετά το πέρας του ως άνω χρόνου απασχόλησης, οι συμβάσεις αυτές λύονται αυτοδικαίως, χωρίς καμία προειδοποίηση ή διατύπωση και χωρίς αποζημίωση. Μετατροπή των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις αορίστου χρόνου είναι άκυρη.

2. Το παραστατικό για την είσπραξη του συνολικά καταλογιζόμενου ποσού σε περιπτώσεις ρευματοκλοπής, δυνάμει του άρθρου 95 του Κώδικα Διαχείρισης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) εκδίδεται κατά τον χρόνο είσπραξης και κατά το μέρος που το εισπράττει ο Διαχειριστής του Δικτύου. Η παρούσα διάταξη έχει ισχύ από την έναρξη εφαρμογής του Κώδικα διαχείρισης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ).

Άρθρο 115

Συμμετοχή Ελληνικού Δημοσίου στον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) ΑΕ

Η παρ. 2 του άρθρου 142 του ν. 4389/2016 (Α' 94), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να περιορίζει την άμεση ή/και έμμεση συμμετοχή αυτού ή νομικών προσώπων που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα στο εκάστοτε μετοχικό κεφάλαιο της ΑΔΜΗΕ ΑΕ. Σε περίπτωση που ο έλεγχος επί της ΑΔΜΗΕ ΑΕ ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο, τότε θα ασκείται από διαφορετικό φορέα του Δημοσίου σε σχέση με τη Δ.Ε.Η. Α.Ε. ή άλλη επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, σύμφωνα με το άρθρο 110 του ν. 4001/2011 (Α' 179).»

Άρθρο 116

Ζητήματα εκκαθάρισης Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ)

1. Οι παρ. 2 έως 5 του άρθρου 51 του ν. 4602/2019 (Α' 45) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται ο εκκαθαριστής, η μηνιαία αμοιβή του, το ανώτατο ύψος των καλυπτόμενων δαπανών εκκαθάρισης, τα σχετικά με την απογραφή περιουσιακών στοιχείων του ΙΓΜΕ και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εκκαθάριση.

Οι δαπάνες της εκκαθάρισης του ΙΓΜΕ, σε περίπτωση μη επάρκειας των ταμειακών διαθεσίμων της εκκαθάρισης, δύναται να καλύπτονται από τις πιστώσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ως δαπάνες λογίζονται η αμοιβή του εκκαθαριστή, οι αμοιβές των απασχολούμενων για τις ανάγκες της εκκαθάρισης, οι λειτουργικές δαπάνες και κάθε άλλου είδους δαπάνη που κρίνεται αναγκαία για την υποστήριξη και επίτευξη του σκοπού της εκκαθάρισης, εξαιρουμένων των προς τρίτους οφειλών και υποχρεώσεων του φορέα.

Ο εκκαθαριστής δεν υπέχει ποινική, αστική ή άλλη ευθύνη έναντι οιοδήποτε για οποιαδήποτε απαίτηση κατά του υπό εκκαθάριση ΙΓΜΕ, που γεννήθηκε πριν από το διορισμό του, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής της. Για απαιτήσεις που προκύπτουν μετά το διορισμό του, ο εκκαθαριστής ευθύνεται μόνο για δόλο και βαριά αμέλεια. Χωρίς να θίγονται άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την ευθύνη των εκκαθαριστών, η μη τήρηση από αυτόν των διατάξεων του παρόντος άρθρου, των διατάξεων των υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού ή άλλων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που εφαρμόζονται στην εκκαθάριση, αποτελεί λόγο ανάκλησης του διορισμού του.

3. α) Η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί της ακίνητης περιουσίας του ΙΓΜΕ μεταβιβάζονται αυτοδικαίως χωρίς την τήρηση οποιουδήποτε τύπου, πράξης ή συμβολαίου και χωρίς αντάλλαγμα στο Υπουργείο Οικονομικών.

β) Τα εξής περιουσιακά στοιχεία παραμένουν στο ΙΓΜΕ υπό εκκαθάριση: i) η κυριότητα και όλα τα δικαιώματα επί του ακινήτου που βρίσκεται στον Δήμο Παιανίας Αττικής, στο 1ο χιλιόμετρο της Λεωφόρου Μαρκοπούλου και ii) οι απαιτήσεις του ΙΓΜΕ έναντι ιδιωτών από την εκτέλεση έργων.

γ) Η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί της κινητής περιουσίας του ΙΓΜΕ, άυλα αγαθά και εν γένει δικαιώματα και απαιτήσεις του ΙΓΜΕ μεταβιβάζονται αυτοδικαίως από το Υπουργείο Οικονομικών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, χωρίς την τήρηση οποιουδήποτε τύπου, πράξης, άδειας ή άλλης έγκρισης.

Η μεταβίβαση των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και κάθε άλλη πράξη που συνδέεται με αυτήν απαλλάσσεται από φόρους, εισφορές ή τέλη, καθώς και δικαιώματα ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή και οποιουδήποτε τρίτου.

4. Ο εκκαθαριστής προβαίνει σε απογραφή του συνόλου της κινητής περιουσίας, περιλαμβανομένων σημάτων και πνευματικών και κάθε άλλου είδους δικαιωμάτων, που μεταβιβάζεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθώς και της ακίνητης περιουσίας που μεταβιβάστηκε στο Υπουργείο Οικονομικών.

5. Η χρήση και η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του ΙΓΜΕ που μεταβιβάζονται στην κυριότητα του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ανήκει στην Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ) χωρίς την τήρηση οποιουδήποτε τύπου, η οποία και αναλαμβάνει τη φύλαξη και τη συντήρησή τους.»

2. Σε περίπτωση που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν πραγματοποιηθεί οποιεσδήποτε ενέργειες εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με τα περιγραφόμενα στην περ. (γ) της παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 4602/2019, αυτές συνεχίζονται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως εκ του νόμου διάδοχό του.

Άρθρο 117

Αποζημίωση ΚΕΔΑΚ

1. Η παρ. 6α του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:
«6α) Για τους ελέγχους του άρθρου 3 του ν. 3335/2005 (Α' 95) καταβάλλεται ημερήσια ελεγκτική αποζημίωση, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος νόμου, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

2. Έως την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παρ. 6α του άρθρου 3 του ν. 3335/2005 (Α' 95), η ημερήσια ελεγκτική αποζημίωση των μελών ΚΕΔΑΚ διέπεται από τις διατάξεις της υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΕΔΑΚ/523/12/5.1.2018 (Υ.Ο.Δ.Δ. 8) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός αμοιβής των μελών που συγκροτούν τα Κλιμάκια Ελέγχου Διακίνησης και Αποθήκευσης Καυσίμων (Κ.Ε.Δ.Α.Κ.) της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση ιε) ως εξής:

«ιε) Η ελεγκτική αποζημίωση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 70 του ν. 4647/2019».

4. Στο άρθρο 70 του ν. 4647/2019 (Α' 204), όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Για την καταβολή της ελεγκτικής αποζημίωσης των παρ. 1 και 2, απαιτείται έγγραφη βεβαίωση του οικείου Προϊστάμενου, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία των δικαιούχων, σημειώνεται ποιοι από αυτούς είχαν την ιδιότητα της παρ. 2 και καταγράφεται το σύνολο των ημερών ελέγχου που πραγματοποίησε ο καθένας.».

Άρθρο 118

Τροποποιήσεις του ν. 4512/2018

1. Μετά το τέλος του πρώτου εδαφίου της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 43 του ν. 4512/2018 (Α' 5) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Στην κατηγορία των βιομηχανικών ορυκτών υπάγονται και τα πετρώματα τα οποία εξορύσσονται σε λατομικούς χώρους προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως βελτιωτικά του

εδάφους για φυτικές καλλιέργειες. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 51 εφαρμόζονται και για τα λατομεία του προηγούμενου εδαφίου.»

2. Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 44 του ν. 4512/2018 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά στην περίπτωση κατά την οποία υπεισέρχεται το δημόσιο στη θέση του εκμισθωτή του λατομείου αδρανών υλικών σε αντικατάσταση Δήμου, το ύψος του ποσοστού του αναλογικού μισθώματος αναπροσαρμόζεται με βάση το μίσθωμα της τελευταίας σύμβασης μίσθωσης του λατομείου με εκμισθωτή τον Δήμο ελαττωμένο κατά το ποσοστό του δημοτικού τέλους του άρθρου 62 παρ. 2. Σε κάθε περίπτωση, το ποσοστό που προκύπτει μετά την αναπροσαρμογή δεν δύναται να είναι μικρότερο από 5%.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση ιδιοχρησιμοποίησης ποσοτήτων για την τροφοδοσία εγκαταστάσεων του μισθωτή, η τιμή πώλησης για τον υπολογισμό του αναλογικού μισθώματος προσδιορίζεται με βάση είτε προγενέστερα τιμολόγια του ίδιου λατομείου, είτε με βάση την τιμή εξορυσσόμενων αντίστοιχης ποιότητας προϊόντων γειτονικών λατομείων. Αν ελλείπουν τα στοιχεία αυτά, λαμβάνεται υπόψη το κόστος εξόρυξης και επεξεργασίας εντός του λατομικού χώρου επαυξημένο κατά ποσοστό 10% επί του εν λόγω κόστους».

4. Πριν από το τελευταίο εδάφιο της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 52 του ν. 4512/2018, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Λατομεία αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων τσιμεντοβιομηχανίας ή ασβεστοποιίας που έχουν σε ισχύ το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης συνεχίζουν την λειτουργία τους μέχρι την συμπλήρωση της εβδομηκονταετίας, ύστερα από αίτημα του φορέα εκμετάλλευσης, για την τροφοδοσία εγκαταστάσεων παραγωγής σκυροδέματος ή ασβέστου του ίδιου φορέα και στον ίδιο ή όμορο γεωγραφικά νομό με τη θέση του λατομείου, σύμφωνα με τις διατάξεις των λατομείων ειδικών χρήσεων του παρόντος, στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο ανεστάλη ή ανασταλεί η λειτουργία της αντίστοιχης βιομηχανικής δραστηριότητας με την οποία ήταν συνδεδεμένο, εφόσον υπάρχουν υπολειπόμενα αποθέματα και την έχουν τροφοδοτήσει για περισσότερα από είκοσι (20) έτη».

5. Μετά το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 52 του ν. 4512/2018 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 48 εφαρμόζονται και για τα λατομεία των περ. α' και γ' της παρ. 2, καθώς και για την περ. β της παρ. 2, εφόσον έχει εκδοθεί η απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, περί συνδρομής των προϋποθέσεων του πρώτου εδαφίου της περ. β της παρ. 2.»

6. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 53 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη συμμετοχή στις δημοπρασίες της περ. α) της παρ. 7 απαιτείται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής, ποσού πενήντα (50) ευρώ ανά στρέμμα της προς εκμίσθωσης έκτασης. Για τις δημοπρασίες της περ. β) της παρ. 7 απαιτείται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής ύψους ίσου με το ελάχιστο προσφερόμενο συνολικό ετήσιο μίσθωμα (πάγιο και αναλογικό)».

7. α. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2α του άρθρου 62 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση ιδιοχρησιμοποίησης ποσοτήτων για την τροφοδοσία εγκαταστάσεων του μισθωτή, η τιμή πώλησης για τον υπολογισμό του τέλους προσδιορίζεται με βάση είτε προγενέστερα τιμολόγια του ίδιου λατομείου, είτε με βάση την τιμή εξορυσσόμενων προϊόντων αντίστοιχης ποιότητας γειτονικών λατομείων. Αν ελλείπουν τα στοιχεία αυτά, λαμβάνεται υπόψη το κόστος εξόρυξης και επεξεργασίας εντός του λατομικού χώρου επαυξημένου κατά ποσοστό 10% επί του εν λόγω κόστους.»

β. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2β του άρθρου 62 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά για αδρανή υλικά, που χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη στην τσιμεντοβιομηχανία, ασβεστοποιία και μεταλλουργία και εξορύσσονται από λατομεία που εκμεταλλεύονται οι ίδιες επιχειρήσεις, το πιο πάνω ειδικό τέλος υπολογίζεται με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη σε 4% επί του κόστους εξόρυξης του πετρώματος στο δάπεδο του λατομείου, επαυξημένου κατά ποσοστό 10% επί του εν λόγω κόστους.»

8. Αιτήσεις παράτασης της ισχύος των συμβάσεων μίσθωσης δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών, εντός λατομικών περιοχών, που υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 1428/1984 (Α' 43) και απορρίφθηκαν από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης λόγω λήξης του συμβατικού χρόνου πριν εγκριθεί η παράταση, θεωρούνται ισχυρές, ακυρωμένων αυτοδικαίως της σχετικής απορριπτικής απόφασης καθώς και όλων των πράξεων που τυχόν έχουν εκδοθεί μετά από αυτήν, εφόσον, κατά την ημερομηνία θέσης σε ισχύ του παρόντος, ισχύουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) υφίσταται σε ισχύ απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) και εγκεκριμένη τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Κανονισμό Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (ΚΜΛΕ),
β) δεν υφίσταται απόφαση επιβολής προστίμου στον μισθωτή για εκτός ορίων του λατομικού χώρου εκμετάλλευση από το αρμόδιο Σώμα Επιθεώρησης Μεταλλείων εντός της τελευταίας πενταετίας,

γ) δεν έχει σφραγισθεί και εκποιηθεί ο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις που ευρίσκονται στα λατομεία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018.

Για τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, συνοδευόμενης από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη της συνδρομής των υπό α' έως και γ' στοιχείων. Με την αίτηση υποβάλλεται το παράβολο που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 12 του άρθρου 53 του ν. 4512/2018 (Α' 5), κατατίθενται οι προβλεπόμενες στο ν. 4512/2018 εγγυητικές επιστολές, καθώς επίσης και αποδεικτικό ότι μέχρι την υποβολή της αίτησης έχουν εξοφληθεί τα βεβαιωμένα πάγια και αναλογικά μισθώματα του λατομείου ή έχει γίνει ρύθμιση για την εξόφληση τους. Η ανωτέρω αίτηση με όλα τα ως άνω δικαιολογητικά υποβάλλεται στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος.

Μετά την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, δύναται να πραγματοποιηθεί μονομερώς η παράταση της ισχύος της σύμβασης μίσθωσης,

με συμβολαιογραφική πράξη, στην οποία επισυνάπτεται επί ποινή ακυρότητας η διαπιστωτική πράξη, εφαρμοζομένης της παρ. 5 του άρθρου 68 του ν. 4512/2018.

Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι η παράταση ισχύει αναδρομικά από τη λήξη της προηγούμενης σύμβασης μίσθωσης.

Άρθρο 119

Τροποποιήσεις ν. 4442/2016 (Α΄230)

1. Η παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 4442/2016 (Α΄ 230) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η εγκατάσταση εντός μεταλλευτικών χώρων, ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων υποστηρικτικών της εξόρυξης (όπως αντλίες, δίκτυα πεπιεσμένου αέρα, δεξαμενές υδάτων, εγκαταστάσεις αυτοματισμών, τηλεπικοινωνίας-τηλεειδοποιήσεων εργαζομένων, δίκτυα πυρόσβεσης, δίκτυα αερισμού), εγκαταστάσεων βοηθητικών των μεταλλευτικών εργασιών (όπως εγκαταστάσεις χημείου, εγκαταστάσεις συνεργείων, μηχανουργείων και ηλεκτροτεχνείων, αποθηκών πάσης φύσεως πλην εκρηκτικών υλών), εγκαταστάσεων απλής μηχανικής επεξεργασίας του μεταλλεύματος (θραύσης- λειοτρίβησης-ταξινόμησης χωρίς περαιτέρω επεξεργασία), χώρων απόθεσης εξορυκτικών αποβλήτων, σύμφωνα με την υπ΄ αρ. 39624/2209/Ε103/2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β΄ 2076), καθώς και εγκαταστάσεων επεξεργασίας υδάτων, υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος.»

2. Οι περ. ε) και στ) της παραγράφου 1 του άρθρου 72 του ν. 4442/2016 διαγράφονται και η περ. ζ) αναριθμείται σε ε).

Άρθρο 120

Τροποποίηση του άρθρου 36 του ν. 4067/2012

Στο άρθρο 36 του ν. 4067/2012 (Α΄ 79) προστίθεται παρ. 9 ως εξής:

«9. Από 1.1.2020, στις κατηγορίες Καταναλωτών Βιομηχανικής Χρήσης ΜΤ του πίνακα 1α του παρόντος άρθρου υπάγονται οι επιχειρήσεις παραγωγής λογισμικού και παροχής υπηρεσιών λειτουργίας συστημάτων πληροφορικής προς τρίτους, καθώς και οι επιχειρήσεις που παρέχουν εν γένει υπηρεσίες επεξεργασίας δεδομένων ή/και καταχώρισης/φιλοξενίας δεδομένων ή/και συναφείς υπηρεσίες πληροφορίας, και οι οποίες έχουν ετήσια συνολική κατανάλωση ανά παροχή μεγαλύτερη των 5 GWh. Για τον προσδιορισμό της ετήσιας συνολικής κατανάλωσης ανά παροχή λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος της συνολικής κατανάλωσης των δύο (2) ετών που προηγούνται του έτους τιμολόγησης του ηλεκτρικού ρεύματος.»

Άρθρο 121

Τροποποιήσεις του ν. 4414/2016

1. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 12 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016 (Α' 149) αντικαθίσταται ως εξής: «Οι κάτοχοι των περ. α' και β' εξαιρούνται από την υποχρέωση συμμετοχής σε ανταγωνιστική διαδικασία και συνάπτουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης.»

2. Μετά την παρ. 20 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθενται παράγραφος 20^α ως εξής:

«20.α. Στις περιπτώσεις σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, οι οποίοι προβαίνουν σε αύξηση ισχύος λόγω εγκατάστασης νέου εξοπλισμού, η διάρκεια ισχύος της Άδειας Λειτουργίας ως προς την πρόσθετη ισχύ εκκινεί από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απόφασης τροποποίησης της αρχικής άδειας λειτουργίας.

Οι σταθμοί ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ για τους οποίους έχει ήδη τροποποιηθεί η άδεια λειτουργίας λόγω αύξησης ισχύος με εγκατάσταση νέου εξοπλισμού, μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος, καταλαμβάνονται από την ανωτέρω διάταξη και δύναται με αίτημα του παραγωγού και νόμιμου κατόχου της Άδειας Λειτουργίας να τροποποιηθεί εκ νέου η Άδεια Λειτουργίας και να προστεθεί ο ειδικός όρος για την διάρκεια ισχύος της Άδειας Λειτουργίας ως προς την πρόσθετη ισχύ.

Οι σταθμοί ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που τροποποιούν τις Άδειες Λειτουργίας τους λόγω αύξησης ισχύος με εγκατάσταση νέου εξοπλισμού, μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, εκτός από τον ειδικό όρο για την διάρκεια ισχύος της Άδειας Λειτουργίας ως προς την πρόσθετη ισχύ, προστίθεται και ειδικός όρος για υποχρεωτική εγκατάσταση από τον Παραγωγό διακριτής μετρητικής διάταξης για τη μέτρηση της παραγόμενης ενέργειας από την πρόσθετη ισχύ παραγωγής.»

3. Στο τέλος της παρ. 22 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου καταλαμβάνει τους σταθμούς ΑΠΕ οι κάτοχοι των οποίων λαμβάνουν βεβαίωση για την ανανέωση της άδειας παραγωγής, που χορηγείται από τη Γραμματεία της Ρ.Α.Ε., μετά την έναρξη ισχύος της απόφασης αυτής».

4. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Οι κάτοχοι σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ με ΣΕΔΠ αποζημιώνονται για την ενέργεια που παράγουν, η οποία απορροφάται από το Διασυνδεδεμένο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την ενεργοποίηση της σύνδεσης, εφόσον έχει υποβληθεί Δήλωση Εκπροσώπησης μέχρι τη συμμετοχή και εκπροσώπησή τους στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, άλλως από την ημερομηνία υποβολής της Δήλωσης Εκπροσώπησης του σταθμού. Το ανωτέρω διάστημα δεν δύναται να υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες.

Η αποζημίωση των σταθμών για την παραγόμενη ενέργεια των ημερών αυτών γίνεται από τον Υπολογαριασμό Ενίσχυσεων του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. Διασυνδεδεμένου Συστήματος και Δικτύου του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 (Α' 179) ως ισχύει, με την Ειδική Τιμή Αγοράς (ΕΤΑ) που εφαρμόζεται στον εκάστοτε αφορώμενο σταθμό ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ. Η Διαφορική Προσαύξηση καταβάλλεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Ο αρμόδιοι Διαχειριστές Μεταφοράς του Συστήματος και Δικτύου (Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ΑΔΜΗΕ ΑΕ, και Διαχειριστής Εθνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ) μεριμνούν για την άμεση ενημέρωση του Διαχειριστή ΑΠΕ

και Εγγυήσεων Προέλευσης (ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ) και του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας (ΕΧΕ ΑΕ) για την ενεργοποίηση της σύνδεσης ενός σταθμού ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ, η οποία μπορεί να γίνεται με ηλεκτρονικό τρόπο (μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κατάλληλη διαδικτυακή εφαρμογή, κ.λπ.). Η ΑΔΜΗΕ ΑΕ, η ΕΧΕ ΑΕ και η ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ μεριμνούν για την άμεση συμμετοχή του κατόχου του σταθμού ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με τη Δήλωση Εκπροσώπησης που έχει υποβάλει.

Οι ΑΔΜΗΕ ΑΕ, ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, καθώς και οι ΕΧΕ ΑΕ και ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ υποβάλλουν ετησίως απολογιστικές εκθέσεις στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) για την αξιολόγηση των ενεργειών τους.

Σε περίπτωση που η συμμετοχή και εκπροσώπηση του σταθμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας πραγματοποιείται μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος των ανωτέρω δέκα (10) ημερών, τότε η ΡΑΕ κατά την αξιολόγηση των απολογιστικών εκθέσεων των ως άνω εταιρειών διαπιστώνει, με απόφασή της, αν υπήρχε παράβαση από πλευράς κάποιας εξ αυτών στην εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων και, σε περίπτωση που υπάρχει, επιβάλλει πρόστιμο ίσο με το ποσό της αποζημίωσης που αντιστοιχεί στην καταμετρηθείσα ενέργεια των ημερών υπέρβασης του παραπάνω χρονικού διαστήματος των δέκα (10) ημερών, με βάση την Ειδική Τιμή Αγοράς (ΕΤΑ) που εφαρμόζεται στον εκάστοτε σταθμό ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ.»

5. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 προστίθεται παρ. 5Α ως εξής:

«Οι προθεσμίες ενεργοποίησης της σύνδεσης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που έχουν επιλεγεί σε διενεργηθείσες ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών παρατείνονται κατά δώδεκα (12) μήνες, εφόσον κατά το χρόνο διενέργειας της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών υφίστατο για τον επιλεγέντα παραγωγό υποχρέωση από το θεσμικό πλαίσιο για διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας προκειμένου να υλοποιηθεί ο σταθμός.

Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, στην προκήρυξη κάθε ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, προβλέπονται προθεσμίες υλοποίησης σταθμών μεγαλύτερες κατά δώδεκα (12) μήνες, εφόσον κατά τον χρόνο διενέργειας της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών υφίσταται για τον επιλεγέντα παραγωγό υποχρέωση από το θεσμικό πλαίσιο για διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας προκειμένου να υλοποιηθεί ο σταθμός ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ».

Άρθρο 122

Παρατάσεις προθεσμιών υλοποίησης έργων ΑΠΕ

Παρατείνονται κατά τέσσερις (4) μήνες:

α) Η διάρκεια ισχύος των αδειών εγκατάστασης και των οριστικών προσφορών σύνδεσης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ οι οποίες λήγουν από την 1^η Ιανουαρίου 2021 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2021.

β) Οι προθεσμίες για τη θέση σε δοκιμαστική λειτουργία των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ που έχουν επιλεγεί κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος ή επιλέγονται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), όπως

ισχύει, με υποχρέωση θέσης αυτών σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) από την 1^η Ιανουαρίου 2021 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2021.

γ) Η ημερομηνία εφαρμογής (01.01.2022) των Τιμών Αναφοράς που ορίζονται με την υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/123422/4289/2020 απόφαση (Β' 220) και η ημερομηνία εφαρμογής (01.01.2022) των Τιμών Αναφοράς που ορίζονται με την υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/30971/1190 απόφαση (Β' 1045).

δ) Η ημερομηνία εφαρμογής των νέων Τιμών Αναφοράς για σταθμούς ΑΠΕ των κατηγοριών 29α, 29β, 29γ, 30α, 30β, 30γ του Πίνακα 1 της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016 (Α' 149), οι οποίες υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη τη μεσοσταθμική Τιμή Αναφοράς (Τ.Α.) που προέκυψε κατά τις τρεις (3) προηγούμενες πριν την τελευταία ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών που αφορούν στην ίδια τεχνολογία προσαυξημένη αναλόγως με την κατηγορία που ανήκουν, και μέχρι την ημερομηνία εφαρμογής των Τιμών Αναφοράς για σταθμούς ΑΠΕ αυτών των κατηγοριών που ορίζονται με την υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/30971/1190 απόφαση (Β' 1045).

Άρθρο 123

Εξορθολογισμός τιμών αποζημίωσης σταθμών ΑΠΕ από κατ' επάγγελμα αγρότες

1. Λειτουργούντες φωτοβολταϊκοί σταθμοί ισχύος έως και 100 kW που ανήκουν σε κατ' επάγγελμα αγρότες και για ανώτατο όριο συνολικής ισχύος έως και 100 kW ανά επαγγελματία αγρότη, οι οποίοι εμπίπτουν στο πρώτο άρθρο της παρ. ΙΓ, υποπαρ. ΙΓ1 του ν. 4254/2014 (Α' 85), όπως ισχύει, αποζημιώνονται με βάση τις τιμές του πίνακα Α του πρώτου άρθρου της ως άνω υποπαρ. ΙΓ1, προσαυξημένες κατά 15%, εφόσον η τιμή που προκύπτει μετά από αυτό τον υπολογισμό είναι μεγαλύτερη από την τιμή αποζημίωσης που εφαρμόζεται για την εκτέλεση των αντίστοιχων Συμβάσεων Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του ν. 3468/2006 (Α' 129) πριν την θέση σε ισχύ του παρόντος.
2. Η τιμή που προκύπτει με την εφαρμογή της προσαύξησης της παρ. 1 δεν δύναται να υπερβαίνει την αντίστοιχη τιμή με την οποία αποζημιωνόταν κάθε σταθμός κατά την 1.1.2014.
3. Σε περίπτωση που οι ανωτέρω σταθμοί έχουν υλοποιηθεί με χρήση δημόσιας ενίσχυσης, καθώς και σε περίπτωση μεταβίβασης του σταθμού σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν ανήκει στην κατηγορία των κατ' επάγγελμα αγροτών, δεν εφαρμόζεται η προσαύξηση της παρ. 1.
4. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα που έπεται της δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

Άρθρο 124

Μέτρα για την προώθηση υλοποίησης σύνθετων σταθμών ΑΠΕ

1. Κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, οι οποίοι εμπίπτουν στην περ. δ1 της παρ. 10 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129) και οι οποίοι μέχρι τις 31.12.2016 είχαν λάβει όλες τις απαιτούμενες άδειες παραγωγής και εγκρίσεις περιβαλλοντικών όρων, είχαν λάβει οριστικές προσφορές σύνδεσης από τον αρμόδιο

Διαχειριστή, είχαν υποβάλει εγγυητικές επιστολές, καθώς και αίτημα σύναψης Σύμβασης Σύνδεσης στον αρμόδιο Διαχειριστή, δικαιούνται να συνάπτουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης και λαμβάνουν Τιμή Αναφοράς σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 4414/2016 (Α' 149) εφόσον κατά τη θέση σε ισχύ της παρούσας διάταξης οι ως άνω άδειες και εγκρίσεις, καθώς και οι εγγυητικές επιστολές, βρίσκονται σε ισχύ.

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά για τους σταθμούς των περ. α) και β) της περ. δ1 της παρ. 10 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, οι Τιμές Αναφοράς (Τ.Α.) της παραπάνω απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ισχύουν για αυτούς που τίθενται σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) από την τελευταία ημέρα του τρίτου ημερολογιακού έτους από το έτος έκδοσης της απόφασης αυτής.

Για τους σταθμούς της περ. γ) και της περ. δ1 της παρ. 10 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006, όπως ισχύει, οι Τιμές Αναφοράς (Τ.Α.) της παραπάνω απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ισχύουν για αυτούς που τίθενται σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) από την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού έτους από το έτος έκδοσης της απόφασης αυτής.»

Άρθρο 125

Επαναφορά ισχύος άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σταθμού ΑΠΕ σε κορεσμένο δίκτυο

1. Κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί κορεσμένου δικτύου, κάτοχοι σταθμών ΑΠΕ που είναι εγκατεστημένοι σε κορεσμένο δίκτυο, η ισχύς των αρχικών αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ των οποίων είχε μειωθεί κατόπιν αιτήματος τους από την 1η.1.2016 και έπειτα και είχαν εκδοθεί προς τούτο σχετικές αποφάσεις ή βεβαιώσεις της ΡΑΕ, δύνανται να υποβάλλουν εκτός κύκλου αίτημα για αύξηση της ισχύος των υφιστάμενων Αδειών Παραγωγής τους ή αίτημα για έκδοση νέων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, κατά τη διάρκεια ισχύος της αρχικής άδειας παραγωγής τους. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται παραδεκτώς εφόσον, πλέον των οριζόμενων στις σχετικές διατάξεις: α) αιτών φορέας παραμένει ο ίδιος με εκείνον της αρχικής άδειας παραγωγής ή έχει την ίδια μετοχική σύνθεση και β) δεν εκκρεμεί αίτημα για έκδοση Άδειας Παραγωγής για την ίδια θέση εγκατάστασης κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος. Οι αιτήσεις του προηγούμενου εδαφίου αξιολογούνται από τη ΡΑΕ κατά προτεραιότητα.
2. Η διάταξη της παρ. 1 δεν απαλλάσσει τον φορέα από την τήρηση της περιβαλλοντικής διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4014/2011 (Α' 209), ώστε αυτή να εναρμονιστεί με την περιβαλλοντική αδειοδότηση που είχε χορηγηθεί στην αρχική άδεια παραγωγής πριν τη μείωση ισχύος αυτής, καθώς και από την υποχρέωση έκδοσης οριστικής προσφοράς σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά προτεραιότητα και κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί κορεσμένου δικτύου, με πρόβλεψη διασύνδεσης στο ίδιο σημείο σύνδεσης με την αρχικά εκδοθείσα οριστική προσφορά σύνδεσης.

Άρθρο 126

Αύξηση ορίου περιβαλλοντικής απαλλαγής φωτοβολταϊκών σταθμών – απαλλαγή σταθμών για ερευνητικούς σκοπούς

1. Στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 13 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129), η δεύτερη περίπτωση (παύλα) «0,5 MW για σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από φωτοβολταϊκά ή ηλιοθερμικά» αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«- Έως και 1 MW για σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από φωτοβολταϊκά ή ηλιοθερμικά και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.»

2. Στο τέλος του τέταρτου εδαφίου της παρ. 13 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129) προστίθεται περίπτωση (παύλα) ως εξής:

«- 60 kW για αιολικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και για υβριδικούς σταθμούς με συνολική εγκατεστημένη ισχύ σταθμών ΑΠΕ μέχρι 100 kW, που εγκαθίστανται από εκπαιδευτικούς ή ερευνητικούς φορείς του Δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, για όσο χρόνο οι σταθμοί αυτοί λειτουργούν αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς ή ερευνητικούς σκοπούς, σταθμούς που εγκαθίστανται από το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΚΑΠΕ), για όσο χρόνο οι σταθμοί αυτοί λειτουργούν για τη διενέργεια πιστοποιήσεων ή μετρήσεων, καθώς και για αιολικούς σταθμούς ισχύος μέχρι 60kW και υβριδικούς σταθμούς με συνολική εγκατεστημένη ισχύ μονάδων ΑΠΕ μέχρι 100 kW των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την προμήθεια και εγκατάσταση των οποίων αναλαμβάνει για λογαριασμό τους το ΚΑΠΕ στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων με αυτούς.»

3. Η περ. β) της παρ. 13 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 καταργείται.

Άρθρο 127

Ρυθμίσεις για υδατορέματα

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4258/2014 (Α' 94), όπως ισχύει, προστίθεται νέα περίπτωση 1.8 ως εξής:

«1.8. Για φωτοβολταϊκούς σταθμούς, υπό τις προϋποθέσεις ότι α) δεν κατασκευάζεται περίφραξη από συμπαγές τοιχίο (κατασκευή μόνο από συρματοπλεγμα), και β) αυτά συνοδεύονται από υδραυλική μελέτη με την οποία καθορίζονται οι γραμμές πλημμύρας για συγκεκριμένη περίοδο επαναφοράς. Στην περίπτωση αυτή η θεμελίωση των φωτοβολταϊκών σταθμών υλοποιείται έξω από τις γραμμές πλημμύρας.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4258/2014, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στα υδατορέματα που οι οριογραμμές τους δεν έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις μπορεί, κατ' εξαίρεση, ύστερα από αίτημα του ενδιαφερόμενου για έκδοση οικοδομικής άδειας δόμησης πλησίον αυτών, να γίνει προσωρινή οριοθέτηση αυτών από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης με την επιφύλαξη της προβλεπόμενης στην παρ. 4 του άρθρου 3 διαδικασίας, υπό τις εξής προϋποθέσεις:»

Άρθρο 128

Ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων ΑΠΕ

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 61 του ν. 4546/2018 (Α' 101), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που έχουν συνάψει ή θα συνάψουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης (Σ.Ε.Δ.Π.) πριν από την έναρξη συμμετοχής του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, αποζημιώνονται για την ενέργεια που παράγουν οι σταθμοί τους και απορροφάται από το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή/και το Διασυνδεδεμένο Σύστημα αναδρομικά από την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύνδεσής τους και μέχρι και τις 31.10.2019, χωρίς να απαιτείται, κατά το ανωτέρω μεταβατικό διάστημα, η εγγραφή τους στο Μητρώο Συμμετεχόντων που τηρείται από το Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας ή η σύναψη Σύμβασης Εκπροσώπησης με Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης (Φο.Σ.Ε.).»

2. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 12^Α του ν. 4414/2016 (Α' 149) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σχετικά με τη συμμετοχή των σταθμών αυτών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ή την πραγματοποίηση συναλλαγών στις Αγορές από τους σταθμούς αυτούς ως Συμμετέχοντες, ισχύουν αναλογικά τα οριζόμενα στις παραγράφους 1, 2, 6, 7, και 14 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016 όπως ισχύει.»

3. Στο άρθρο 24 του ν. 4643/2019 (Α' 193) προστίθενται νέα παρ.4 ως ακολούθως:

«4. Η παρ. 11 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α' 174) δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση των φωτοβολταϊκών σταθμών. Η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας γίνεται αποκλειστικά και μόνο σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (Α' 200), ως ισχύει.

Από τους περιορισμούς εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας εξαιρούνται οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί για τους οποίους έχουν χορηγηθεί δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4643/2019 (Α' 193).

Από τους περιορισμούς εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας εξαιρούνται οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που εγκαθίστανται εντός εκτάσεων που έχουν χαρακτηριστεί πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4643/2019 ως εκτάσεις για εξόρυξη και εκμετάλλευση λιγνίτη και οι οποίοι δεν προσμετρώνται κατά τον υπολογισμό του ορίου (1%) του πέμπτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (Α' 200) ως ισχύει.»

Άρθρο 129

Νέος Μεταβατικός Μηχανισμός Αποζημίωσης Ευελιξίας

Στο άρθρο 143Δ του ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται παρ. 12 ως εξής:

«12. Μετά τη λήξη ισχύος του Μηχανισμού της παρ. 1, είναι δυνατόν με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας να θεσπίζεται και να τίθεται σε εφαρμογή νέος μεταβατικός Μηχανισμός Αποζημίωσης Ευελιξίας (εφεξής "Νέος Μεταβατικός

Μηχανισμός”). Κατά παρέκκλιση των παρ. 3 έως 11, η εν λόγω υπουργική απόφαση καθορίζει κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τον Νέο Μεταβατικό Μηχανισμό και την εφαρμογή αυτού, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά της διάρκειας ισχύος του, των κριτηρίων καθορισμού των επιλέξιμων Παρόχων και των υποχρεώσεων αυτών, του ύψους της δημοπρατούμενης ισχύος, καθώς και κάθε ζητήματος που σχετίζεται με την Αποζημίωση για την παροχή της Υπηρεσίας Ευελιξίας.»

Άρθρο 130

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2020

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

CHRISTOS STAIKOURAS
CHRISTOS STAIKOURAS
24.04.2020 21:56

SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS
SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS
24.04.2020 22:34

MICHAÏL CHRYSOCHOÏDIS
MICHAÏL CHRYSOCHOÏDIS
24.04.2020 22:12

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ

NIKOLAOS PANAGIOTOPOULOS
NIKOLAOS PANAGIOTOPOULOS
24.04.2020 22:53

ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

IOANNIS VROUTSIS
IOANNIS VROUTSIS
24.04.2020 22:44

NIKI KERAMEUS
NIKI KERAMEUS
24.04.2020 22:08

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ

VASILEIOS KIKILIAS
VASILEIOS KIKILIAS
24.04.2020 21:56

KONSTANTINOS CHATZIDAKIS
KONSTANTINOS CHATZIDAKIS
24.04.2020 21:58

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

STYLIANI MENDONI
STYLIANI MENDONI
24.04.2020 22:45

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ

KONSTANTINOS TSIARAS
KONSTANTINOS TSIARAS
24.04.2020 21:57

PANAGIOTIS THEODORIKAKOS
PANAGIOTIS THEODORIKAKOS
24.04.2020 21:55

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

KONSTANTINOS KARAMANLIS
KONSTANTINOS KARAMANLIS
24.04.2020 21:57

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

THEOHARIS THEOHARIS THEOHARIS THEOHARIS
24.04.2020 22:02

IOANNIS PLAKIOTAKIS IOANNIS PLAKIOTAKIS
24.04.2020 22:09

MAVROUDIS VORIDIS MAVROUDIS VORIDIS
24.04.2020 22:04

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

KYRIAKOS PIERRAKAKIS KYRIAKOS PIERRAKAKIS
24.04.2020 21:59

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ